

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2020-05-25 kl. 08:30
Plats: Nossan (A-salen) Kommunhuset

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Mattias Strandberg
Sekreterare

Förslag på justerare: Håkan Körberg (L)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

KL	NR	Besluts -organ	Ärende	DNR	Handlingar bifogas	Föredragande/ Kommentar
08.30			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	KS	Svar på remiss från Västra Götalandsregionen - Målbild tåg 2028	KS76/2020 352	X	Samhällsutvecklare & utbildningshandläggare
08.50	2	KF	Svar på motion om arbetstider inom vård och omsorg	KS 2/2020 706	X	Controller socialnämnden
08.55	3	KS	Förstärkt månadsuppföljning per 2020- 04-30	KS 14/2020 942	X	Ekonomichef
09.10	4	KF	Rambeslut för budget 2021-2023	KS 17/2020 942	X	Ekonomichef
09.25	5	KF	Uppdrag Herrljungabostäder avseende simulering av ekonomiska konsekvenser vid nybyggnation	KS 44/2020 993	X	Ekonomichef, ordförande Herrljungabostäder AB & konsult
09.40	6	KF	Inriktningsbeslut avseende Herrljunga Hagen 15	KS 106/2020 601	X	Kommundirektör & ekonomichef
10.00	--	--	PAUS	--	--	--
10.15	7	KS	Riktlinje markanvisning och exploatering	KS 127/2020 540	X	Ordförande
10.20	8	KF	Årsredovisning och ansvarsfrihet 2019 Sjuhärads Samordningsförbund samt prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen	KS 110/2020 992	X	Ekonomichef
10.25	9	KF	Godkännande av årsredovisning 2019 för Tolkförmedling Väst samt prövning av ansvarsfrihet	KS 111/2020 992	X	Ekonomichef
10.30	10	KS	Prognos per 30 april för kommunstyrelsens investeringar 2020	KS 13/2020 942	X	Controller kommunstyrelsen
10.40	11	KF	Revidering av förbundsordning för Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst	KS 222/2019 992	X	Ordförande
10.45	12	KS	Svar angående äskande av medel ur trygghetsfonden från socialnämnden	KS 70/2020 906	X	Ordförande
10.55	13	KS	Begäran om kvittning av prognostiserat underskottet mot tidigare års ackumulerade resultatöverskott för bygg- och miljönämnden	KS 136/2020 942	X	Ordförande

11.00	14	KS	Riktlinje för sociala medier	KS 116/2020 945	X	Ordförande
11.05	15	KS	Begäran om utredningsuppdrag om utökad mellankommunal samverkan inom miljöbalken och livsmedelslagens områden	KS 137/2020 601	X	Ordförande
11.10	16	KS	Svar på remiss från Finansdepartementet	KS 91/2020 950	X	Ordförande
11.15	17	KF	Svar på återremiss av motion om belysning på gator, cykel och gångbanor	KS 112/2019 355	X	Ordförande
11.25	18	KF	Svar från tekniska nämnden på begäran om yttrande gällande motion om vildsvin på tallriken	KS 7/2020 220	X	Ordförande
11.30	19	KF	Avgifter för Kulturskolan	KS 128/2020 617	X	Ordförande
11.35	20	KF	Nya ersättningsnivåer för jaktarrenden	KS 135/2020 213	X	Ordförande
11.40	21	KF	Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2020-03-31	KS 134/2020 730	X	Ordförande
11.45	22	KS	Val av representant till Inera AB:s årsstämma 2020	KS 143/2020 992	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Kommunfullmäktige § 40/2020-04-07 Årsredovisning 2019 för Herrljunga kommun	KS 22/2020 942	X
2	Kommunfullmäktige § 41/2020-04-07 Revisionsberättelse för år 2019 – Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2019	KS 81/2020 942	X
3	Kommunfullmäktige § 42/2020-04-07 Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2019	KS 23/2020 942	X
4	Kommunfullmäktige § 47/2020-04-07 Nationaldagsfirande 2020	KS 71/2020 679	X
5	Socialnämnden § 71/2020-04-28 Tillfälliga omsorgsinsatser vid vistelse i Herrljunga kommun	Postlista KS 2020:38	X
6	Bildningsnämnden § 52/2020-04-27 Svar på synpunkter om samverkansavtal vid nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)	Postlista KS 2020:35	X
7	Information från Sveriges kommuner och regioner (SKR) gällande budgetförutsättningar för åren 2020- 2023	Postlista KS 2020:40	X
8	Information från Sveriges kommuner och regioner (SKR) om vårpropositionen och vårändringsbudgeten för 2020	Postlista KS 2020:29	X
9	Protokoll från bolagsstämma för Herrljunga Bostäder AB/Herbo 2020- 03-26	KS 60/2020 993	X
10	Protokoll från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds direktions sammanträde 2020-04-24	KS 79/2020 992	X
11	Protokoll från medlemssamråd för Sjuhärads samordningsförbund 2020-03- 27	KS 50/2020 992	X
12	Styrelseprotokoll från Sjuhärads samordningsförbunds sammanträde 2020-03-27	KS 50/2020 992	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Delegationsbeslut att avslå begäran om att ta del av allmän handling (e-postloggar för samtliga anställda)	KS 88/2020 910	X

Svar på remiss från Västra Götalandsregionen - Målbild tåg 2028

Sammanfattning

Herrljunga kommun har via Sjuhärads kommunalförbund inbjudits att lämna synpunkter på Västra Götalandsregionens utredning "Målbild tåg 2028". Målbilden syftar till att konkretisera utvecklingsstrategin för tågtrafiken och den storregionala busstrafiken, "Målbild Tåg 2035". Målet till 2035 är att tredubbla tågresandet inom regionen och öka den storregionala kollektivtrafikens attraktivitet. "Målbild tåg 2028" har fokus på genomförbarhet, och utgår från dagens infrastruktur inklusive mindre, redan beslutade åtgärder. Enligt samverkansformerna mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen ska kollektivtrafikens strategiska frågor hanteras i de delregionala kollektivtrafikeråden, därför är de remissinstanser för ärendet och inte de enskilda kommunerna. Kollektivtrafikeråden samlar in synpunkter i ärendet från kommunerna.

I Målbild Tåg 2028 tecknas en ambitiös bild av det framtida antalet resenärer. På Älvsborgsbanan och Västra Stambanan bedöms föreslagna åtgärder innebära att antalet resenärer ökar med omkring 18% till år 2028. Föreslagna åtgärder är bl.a. införandet av s.k. takttrafik samt trimningsåtgärder på Västra Stambanan, vilket stärker Herrljungas roll som tågnav, både regionalt och nationellt. För att takttrafiken skall vara möjlig att upprätthålla kommer två av kommunens hållplatser på Älvsborgsbanan, Mollaryd och Torpåkra, inte att trafikeras i framtiden. Resandet vid dessa hållplatser är i dagsläget mycket lågt, enligt uppgifter från Västtrafik rör det sig om sammanlagt cirka 10 på- och avstigande per dag när båda stoppen räknas samman.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2020-05-07
- Följebrev: Målbild Tåg 2028 inkl. storregional busstrafik (daterat 2020-02-28)
- Målbild Tåg 2028 – Huvudrapport. Remissversion (Tillgänglig via Västra Götalandsregionens hemsida: <http://www.vgregion.se/malbildtag>)
- Synpunkter från Herrljunga kommun på remiss Målbild tåg 2028 inklusive storregional busstrafik, daterat 2020-05-07

Förslag till beslut

Förslag till remissvar godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till Sjuhärads kommunalförbund för vidare bearbetning till deras remissvar till Västra Götalandsregionen.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Birgitta Fredriksson
Kollektivtrafiksamordnare

Expedieras till: Sjuhärads kommunalförbund

Sjuhärads kommunalförbund

Skaraborgsvägen 1A

506 30 Borås

Synpunkter från Herrljunga kommun på remiss Målbild tåg 2028 inklusive storregional busstrafik, Västra Götalandsregionens diarienummer KTN 2017-00187

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Sjuhärads kommunalförbund inbjudits att lämna synpunkter på Västra Götalandsregionens utredning ”Målbild tåg 2028”. Målbilden syftar till att konkretisera utvecklingsstrategin för tågtrafiken, ”Målbild Tåg 2035”. Målet till 2035 är att tredubbla tågresandet inom regionen och öka den storregionala kollektivtrafikens attraktivitet. ”Målbild tåg 2028” har fokus på genomförbarhet, och utgår från dagens infrastruktur inklusive mindre, redan beslutade åtgärder. Detta är en förutsättning eftersom tidsperspektivet inte medger större infrastruktursatsningar som inte redan idag är beslutade. Trots det pekas ett antal ofinansierade åtgärder ut som nödvändiga för att uppnå den målbild som är beslutad för 2035.

Målbild tåg 2028 är för Herrljunga kommun en mycket positiv målbild. De satsningar som planeras stärker Herrljungas roll som ett nav i den regionala och nationella tågtrafiken. Herrljunga kommun delar regionens bedömning att åtgärder och fler spår på Västra Stambanan är nödvändiga för att målbilden skall vara möjlig att uppnå, men önskar ett tydliggörande av vilka åtgärder som avses och anser att vikten av dessa förändringar måste betonas tydligare. Vidare saknas en analys av hur denna målbild kan genomföras utan att riskera att hamna i konflikt med andra målbilder om ökad mängd gods på järnväg, på en redan idag hårt belastad sträcka. Herrljunga kommun saknar klargörande kring hur bytestider för resande från Älvsborgsbanan och söderut, i riktning mot Göteborg, prioriteras. Detta är ett viktigt pendlingsstråk för kommunen.

Beslutsunderlag

Remiss inklusive bilagor inkom till kommunen 2020-03-09. Remissen var del av en samlingsremiss för flera kollektivtrafikärenden. Till detta ärende hör:

- Följebrev: Målbild Tåg 2028 inkl. storregional busstrafik (daterat 2020-02-28)
- Målbild Tåg 2028 – Huvudrapport. Remissversion.

Huvudrapporten tillsammans med underlagsrapport finns även tillgängliga via Västra Götalandsregionens hemsida: <http://www.vgregion.se/malbildtag>

Synpunkter

Herrljunga kommun berörs av ”Målbild Tåg 2028” både genom att kommunen är en del av Västra Götalandsregionen, och rent konkret genom att Älvsborgsbanan och Västra Stambanan genomkorsar kommunen och är viktiga transportleder både inom kommunen och vidare till andra kommuner. Utpendlingen är stor, och i de flesta delar av kommunen är tillgången till kollektivtrafik begränsad till anropstyrd närtrafik. Därför har tågtrafiken en viktig roll i kommunen och påverkar var det är attraktivt att bosätta sig.

Målbild tåg 2028 är för Herrljunga kommun en mycket positiv målbild. De satsningar som planeras stärker Herrljungas roll som ett nav i den regionala och nationella tågtrafiken, vilket är en mycket viktig förutsättning för kommunens framtida tillväxtpotentialer. Herrljunga kommun ser positivt på att regionen har höga ambitionsnivåer när det kommer till det framtida antalet resenärer i den storregionala kollektivtrafiken och delar regionens bedömning att åtgärder och fler spår på Västra Stambanan är nödvändiga för att målbilden skall vara möjlig att uppnå. Herrljunga kommun önskar ett tydliggörande av vilka åtgärder som avses och anser att vikten av dessa förändringar måste betonas tydligare. I utredningen saknas en analys av hur de krav som framställs angående regiontrafiken på Västra Stambanan kan hanteras i relation till övrig trafik (godstrafik och fjärrtåg). Hur kan taktfasthet i regiontrafiken upprätthållas när övrig kapacitetsefterfrågan på banan varierar över tid? Hur kan denna målbild genomföras utan att hamna i konflikt med nationella mål om ökad mängd gods på järnväg? Redan i dagsläget är antalet konflikter på Västra Stambanan, särskilt sträckan Alingsås-Göteborg, mycket högt och Herrljunga kommun befarar att målbilden riskerar att spå på dessa svårigheter om inte kraftfulla investeringar i kapacitetsförbättringar genomförs.

Herrljunga kommun saknar klargörande kring vad som i utredningen avses med ”attraktiva bytestider” samt hur bytestider för resande från Älvsborgsbanan och söderut, mot Vårgårda, Alingsås och Göteborg, prioriteras. För Herrljunga kommun är detta viktiga pendlingsrelationer och attraktiva bytestider är avgörande för att resenärer ska betrakta tåg som ett rimligt alternativ. Herrljunga kommun noterar att två av kommunens nuvarande tågstopp, Mollaryd och Torpåkra, sannolikt inte kommer att trafikeras i framtiden. Detta är en tydlig nackdel för de resenärer som berörs av detta och kan påverka utvecklingen i kommunens södra delar. Då statistiken visar ett mycket litet antal resenärer vid dessa hållplatser i dagsläget kan åtgärden ändå vara en rimlig avvägning om det är en förutsättning för att systemet som helhet ska kunna upprätthålla en taktfasthet med smidiga byten. Herrljunga kommun ser det som viktigt att restiden från kommunens övriga tågstopp, Ljung och Herrljunga, då förbättras så att tåg kan bli ett bra alternativ för fler. En viktig del i det är de sammanlagda restiderna (inklusive bytestid) för resor som inkluderar både Älvsborgsbanan och Västra Stambanan i båda riktningar (både norrut och söderut på Västra Stambanan).

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Birgitta Fredriksson
Kollektivtrafiksamordnare

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

Remiss

Datum 2020-02-28

Diarienummer KTN 2017–00187

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Pontus Gunnäs

Telefon: 076-940 28 24

E-post: pontus.gunnas@vgregion.se**Följebrev****Målbild Tåg 2028 inkl. storregional busstrafik**

Västra Götalandsregionen, genom Kollektivtrafiknämnden, utreder utvecklingen av tågtrafiken och storregional busstrafik med fokus på delmål 2028 inom Målbild Tåg 2035. Utredningen syftar till att konkretisera utvecklingsstegen för tågtrafiken för att nå uppsatta resandemål om att tredubbla tågresandet till 2035 och att öka attraktiviteten i det storregionala kollektivtrafiksystemet. Resultatet av utredningen således fortfarande en *målbild* och inte en plan. Genomförandet är beroende av årliga budgetförutsättningar och avvägningar gentemot andra angelägna åtgärder för att nå målen i det övergripande trafikförsörjningsprogrammet. I utredningen pekas ofinansierade infrastrukturåtgärder ut där ett samarbete mellan Trafikverket, region och kommun kommer krävas för att verkställa målen där år 2028 i flera fall är kort om tid för verkställande.

Utredningen har fokus på genomförbarhet och utgångspunkten är dagens infrastruktur, redan beslutade åtgärder och mindre åtgärder som understiger 100 miljoner kronor. Tidsperspektivet (till år 2028) medger inte några större infrastruktursatsningar som inte redan idag är beslutade. Infrastruktur inom järnvägen bekostas av staten och finansieras via nationell transportinfrastrukturplan. Västra Götalandsregionen bekostar tågtrafiken och genom att samarbeta med Trafikverket, kommuner och kommunalförbund kan en gemensam bild skapas över de kommande åren. Årligen beslutar Trafikverket om mindre trimningsåtgärder (kostnad under 100 miljoner kronor) som kan bidra till en viktig utveckling av tågtrafiken i väntan på större infrastrukturprojekt. För att maximera nyttan är det viktigt att utvecklingsplanerna samplaneras så att infrastrukturen byggs ut där tågtrafiken är tänkt att utökas, och att bostäder lokaliseras kollektivtrafikhärla för att öka det hållbara resandet.

Remissen innehåller:

- Målbild Tåg 2028 – Huvudrapport

I huvudrapporten beskrivs ett huvudalternativ till år 2028 där det bästa alternativet presenteras för varje stråk sett till antal resande, ekonomi och genomförbarhet.

Rapporten bifogas. Huvudrapporten tillsammans med underlagsrapport kan också nås via nedanstående länk där även Målbild Tåg 2035 finns att ladda ned:

<http://www.vgregion.se/malbildtag>

Enligt samverkansformerna mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen ska kollektivtrafikens strategiska frågor hanteras i de delregionala kollektivtrafikeråden och därför skickas utredningen nu ut på remiss.

Samverkansformerna fastställer också att det är kollektivtrafikeråden som är remissinstanser och inte de enskilda kommunerna. Det är därför viktigt att kollektivtrafikeråden i remissvaret beskriver sin syn på förslagen inom remitterad utredning. Vi tar gärna emot allmänna synpunkter på utredningen från alla remissinstanser. Därutöver har vi riktat specifika frågor till de delregionala kollektivtrafikeråden Trafikverket och grannlän.

1. Målsättningen i Målbild Tåg 2035 med att tredubbla resandet från 2006 innebär en kraftig utökning av tågtrafiken. För att denna ska få plats på spåren krävs också mer infrastruktur. Ledtiderna från planeringen till beslut och byggande av ny infrastruktur i allmänhet och järnväg i synnerhet är så lång att flera projekt inte hinner bli färdiga i den takt som vi önskar. Det innebär att prioriteringar och avvägningar behöver göras för att nå hög regional måluppfyllelse utifrån givna förutsättningar där kollektivtrafikerådets medverkan har stor betydelse.
  - Hur ser kollektivtrafikeråden på de avvägningar som föreslås för att uppnå regional nytta, med ökat resande och potential för överflyttning till ökad andel hållbart resande?
2. För att VGR ska satsa på utökad tågtrafik krävs att resandet ökar. För att nå målen behöver också bebyggelseplaneringen utvecklas så att fler lätt kan välja tåget, genom att bo nära eller enkelt och snabbt kan ta sig till en station.
  - Hur bedömer kollektivtrafikeråden att utredningens förslag ligger i linje med samhällsutvecklingen i de olika stråken? Hur ser kommunalförbunden på potentialen att stärka utvecklingen för tågresandet ytterligare genom den kommunala planeringen.
3. I utredningen finns det utpekade trafik som bedöms få plats på dagens infrastruktur med mindre trimningsåtgärder, uppsnabbade restider osv.
  - Bedömer Trafikverket att utpekade infrastrukturåtgärder är korrekt i relation till föreslagna trafik?
4. Tågtrafiken sträcker sig såväl inom länet som över nation- och länsgränser. Vi tar gärna emot kommentarer från Viken, Värmland, Örebro, Jönköping och Halland angående den gemensamma länsöverskridande trafiken.
  - Hur ser ni på den regionala tågtrafiken mellan våra län och er ambition kring den gränsöverskridande trafiken, kopplat till förslagen i utredningen.

Vi vill ha ert remissvar senast den 30 september 2020. Svaret skickas till kollektivtrafik@vgregion.se. Ange diarienummer; KTN 2017–00187.

För frågor angående remissen hänvisas till: pontus.gunnas@vgregion.se

Med vänliga hälsningar

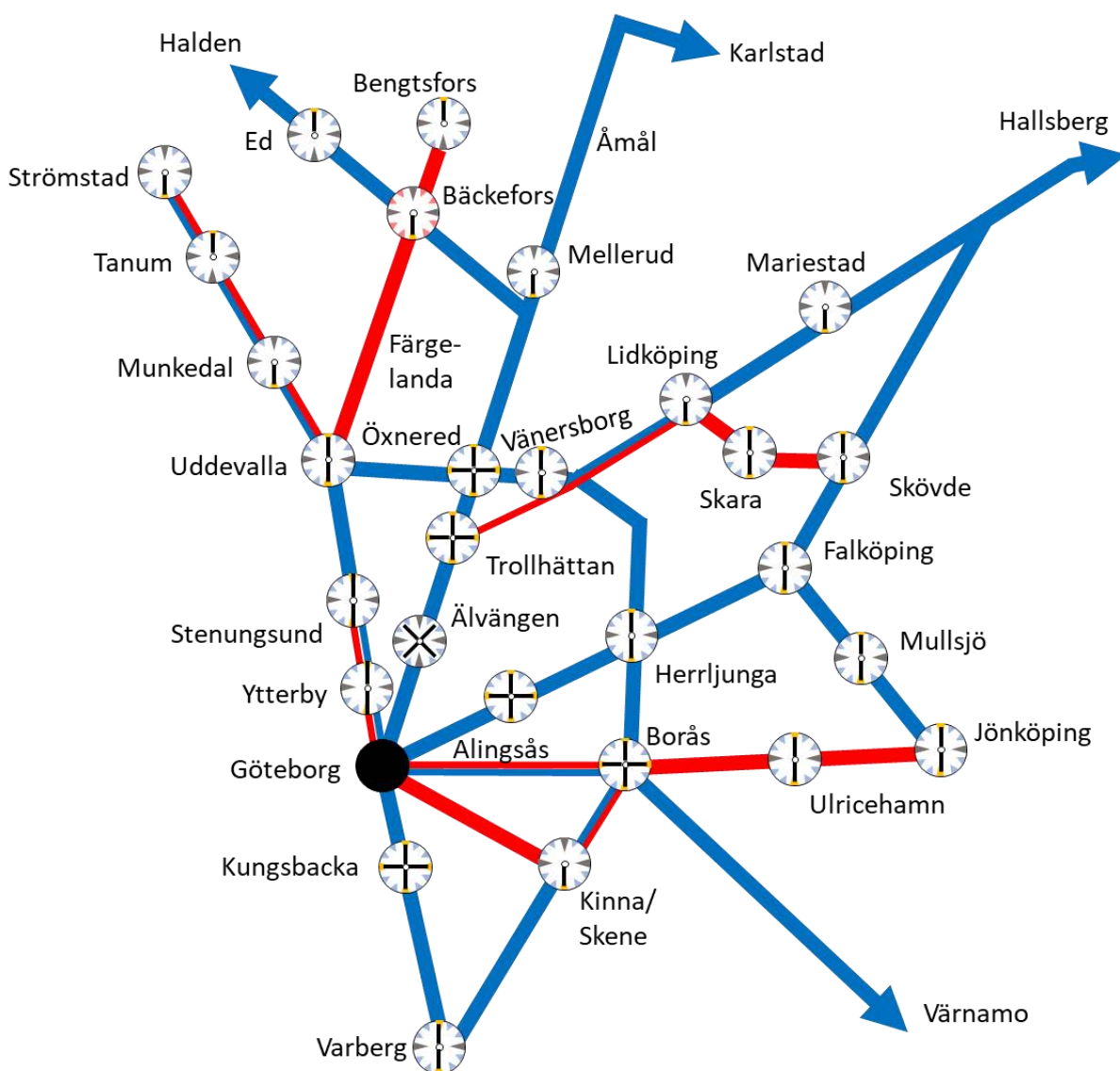
Ulrika Bokeberg
Kollektivtrafik och infrastrukturchef
Västra Götalandsregionen

Sändlista:

1. De fyra delregionala kollektivtrafikeråden
2. Västtrafik AB
3. Trafikverket
4. Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Jönköpings-, Hallands-, Örebro och Värmlands län.
5. Viken fylkeskommune
6. Länsstyrelsen
7. Västsvenska handelskammaren
8. Resenärsforum, Västsverige
9. Tågoperatörerna och Vy
10. Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Huvudrapport Målbild tåg 2028

- en konkretisering av Målbild Tåg 2035 inklusive storregional busstrafik

Remissversion

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Syfte.....	3
1.2	Mål.....	3
1.3	Ingående stråk.....	3
2	Förslag per stråk	7
2.1	Västra Stambanan	7
2.2	Jönköpingsbanan	11
2.3	Norge-/Vänerbanan	13
2.4	Älvsborgsbanan	15
2.5	Kinneullebanan.....	17
2.6	Viskadalsbanan.....	19
2.7	Borås-Värnamo.....	21
2.8	Västkustbanan.....	22
2.9	Bohusbanan	23
3	Busstråken	24
3.1	Busstråket Borås-Ulricehamn-Jönköping.....	27
3.2	Busstråket Mark-Göteborg	31
3.3	Busstråket Skövde-Lidköping-Trollhättan	32
3.4	Busstråket Bengtsfors-Uddevalla	34
4	Huvudalternativ	37
4.1	Beräknade effekter av alternativet.....	37
4.2	Jämförelse med Målbild Tåg delmål 2028	38
4.3	Samlat infrastrukturbehov utöver beslutade planer	40
	Metod för att beräkna effekter av trafikförändringar.....	41

Utredningen har genomförts av Västra Götalandsregionen, avd kollektivtrafik och infrastruktur och Västtrafik:

- Pontus Gunnäs, 0769-402824, pontus.gunnas@vgregion.se
- Markus Gunnervall, 010-4345371, markus.gunnervall@vasttrafik.se

Analys och rapportskrivande har Trivector Traffic AB bistått med.

1 Inledning

Detta dokument beskriver förslagen som ligger till grund för utveckling av storregional tåg- och busstrafik fram till år 2028, som är en konkretisering av Målbild tåg 2035. På ett antal stråk har varianter på utredningsalternativ analyserats och beräknats. Dessa varianter och mer information finns att läsa i underlagsrapporten *Målbild tåg 2028 - underlagsrapport*. Samtliga beskrivningar av utvecklingssteg i kapitel 2 och 3 är förslag på målsättningar som bedöms möjliga utifrån fysiska förutsättningar, med mindre infrastrukturinvesteringar. Framtagna målsättningar kommer även efter beslutad utredning att kräva ytterligare beslut för att kunna förverkligas:

- Ofinansierad infrastruktur ska hanteras inom nationell transportinfrastrukturplan.
- Trafikens utvecklingstakt styrs av årlig budget och planeringsförutsättningar.

1.1 Syfte

Stärka järnvägsutvecklingen för Västra Götaland med fokus till år 2028 samt att ta fram målsättningar för den storregionala kollektivtrafiken oavsett trafikslag.

1.2 Mål

Målsättningen med arbetet är att konkretisera Målbild Tåg 2035 med fokus på delmål 2028. Målet är att uppdraget ska svara på möjlig utveckling av det storregionala kollektivtrafiksystemet de kommande åren fram till år 2028 och tydliggöra kostnader för infrastruktur, trafikering och effekter på resandet.

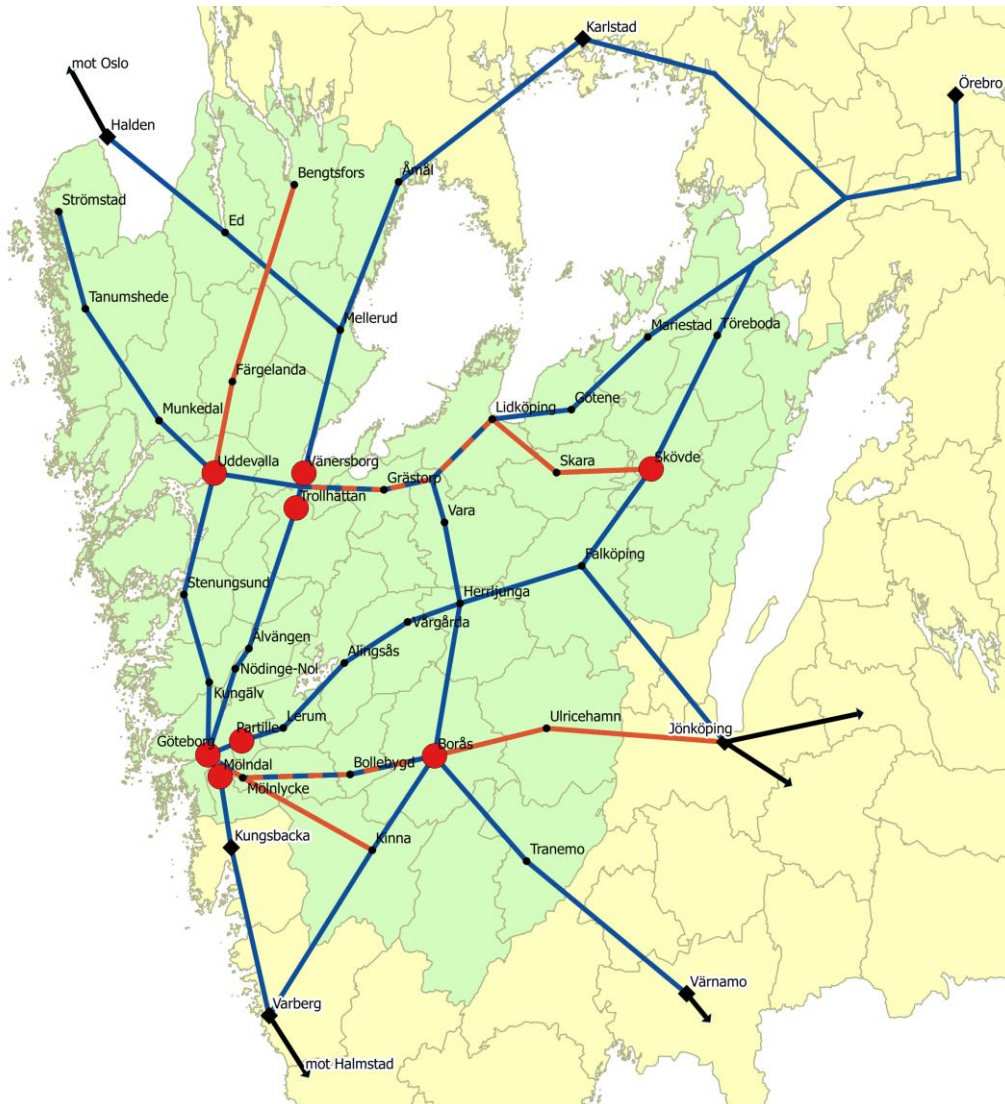
1.3 Ingående stråk

Detta arbete syftar till att se potentiell utveckling i utvalda stråk samt se hur dessa tillsammans bildar ett regionalt nät som knyter samman Västra Götaland.

Samtliga prioriterade stråk i Trafikförsörjningsprogrammet där det finns järnväg ingår i uppdraget. Går det parallell busstrafik utmed järnvägen ska förslagen inbegripa hur dessa samspelar och ger en bra helhet, men för detaljer på linjenivå hur trafiken konkret kan utformas kommer detta som en fördjupning efter beslutad utredning. Utöver järnvägsstråken (blåa i bilden nedan) ingår fyra storregionala busstråk (röda i bilden). Dessa busstråk går genom flera lokala arbetsmarknadsregioner och kommuner och har en regionsammanbindande funktion likt järnvägen.

1.3.1 Förtydligande angående stråket Göteborg-Borås

För stråket Göteborg – Borås finns avsatta medel i nationell plan för att bygga ny järnväg Göteborg – Stockholm, via Borås. Parallellt med detta arbete driver Trafikverket, VGR och berörda kommuner och kommunalförbund arbeten med hur denna järnväg ska trafikeras och utformas. Den nya järnvägen kommer inte vara färdig till år 2028. Järnvägsstråket Göteborg-Borås ingår därför inte i detta arbete, utan sträckan ingår som ett storregionalt busstråk. Busstråket ses som en helhet tillsammans med sträckan Borås-Ulricehamn-Jönköping i väntan på järnväg.

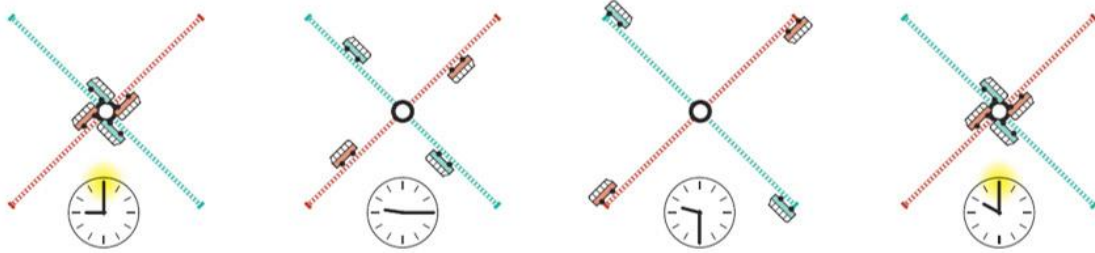
Figur 1-1 Prioriterade stråk som ingår i utredningen. Blått = järnvägsstråk, rött = busstråk och streckade linjer indikerar överlappande stråk, med både tåg- och busstrafik.

Knutpunktsupplägg

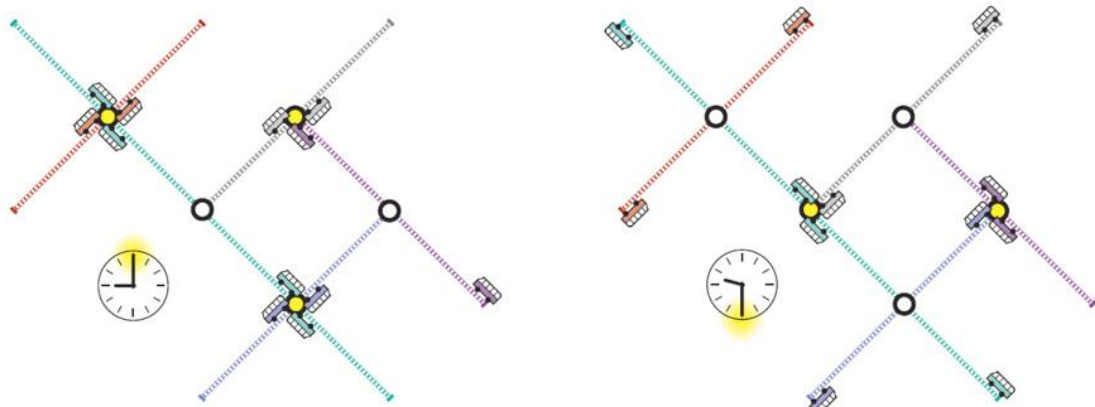
Tågtrafiken har en viktig funktion i att knyta samman länet och tillsammans med storregional busstrafik kan den regionala trafiken bilda ett sammanhållet system som gör det enkelt och attraktivt att resa kollektivt i hela länet.

För att kunna binda samman Västra Götaland på ett effektivt sätt, föreslås ett tankesätt som varit ledstjärnan i uppbyggnaden av det schweiziska tågssystemet, nedan kallat takttrafik. Istället för att fokusera på infrastruktur och fordon har tidtabellen fått vara styrande i planeringen. Utgångspunkten är att binda ihop hela landet i knutpunkter och bygga infrastruktur så att tågtrafiken hinner till nästa knutpunkt på ett visst antal minuter. Tågen som trafikerar i olika riktningar möts vid ett par tillfällen och ambitionen är att detta sammanfaller i knutpunkter. På detta sätt kommer det ett tåg från vardera riktningen in samtidigt och det blir då lätt att anpassa så att bussarna ankommer strax innan tågen och avgår strax efter.

Figur 1-2 Knutpunktstrafik i sin enklaste form, där turerna möts i en knutpunkt vid jämna klockslag¹

Figur 1-3 I en utbyggd knutpunktstrafik möts turerna i flera knutpunkter vid samma klockslag (symmetritiden), vilket ställer krav på att körtiden mellan knutpunkterna, t ex max 30 minuter, 60 minuter etc.

Tack vare detta upplägg har Schweiz Europas högsta kollektivtrafikresande, den bästa punktligheten och det högsta utnyttjandet av bankapaciteten. En utgångspunkt för detta arbete är att få det regionala kollektivtrafiksystemet i Västra Götaland uppbyggt på samma sätt med väl fungerande knutpunkter.

Möjligheter med takttrafik i knutpunktsupplägg

När takttrafik undersökts och utvärderats visar ofta resultaten på 10–15 procentiga resandeökningar i regional trafik jämfört med oregelbundna tidtabeller². I fjärrtrafik är effekten mindre (5–10 %)³. Knutpunktsupplägg kan ge ytterligare resandeökningar utöver enbart takttrafik.

Ett knutpunktsupplägg kring Sjöbo i Skåne (med endast busstrafik) infördes under 2014. Efter ett år uppmättes en resandeökning på 39 %, med endast en måttlig utökning av turutbudet⁴. I takttidtabellens första två utvecklingssteg är det framför allt enkelheten som förbättras, medan det tredje steget även innebär nätverkseffekter. En grov uppskattning är att knutpunktsupplägg kan ge lika stora ytterligare resandeökningar som takttrafik. Sammanlagt bör alltså takttrafik med knutpunktsupplägg kunna ge 20–30 % resandeökning. En fördel med knutpunktstrafik, som bör framhållas, är resiliensen. Med

¹ Bild från HiTrans Best Practise Guide, Public transport - planning the networks (2005), bearbetad av Stephan Bösch & Joel Hansson.

² Källa: The Benefits and Demand Impacts of Regular Train Timetables. Mark Wardman et al, Institute for Transport Studies, University of Leeds, 2003

³ Källa: Elasticity Model for Determination of Rail Total Travel Demand. Bo-Lennart Nelldal et al, KTH, 2003

⁴ Källa: Pressmeddelande från Skånetrafiken "Stor succé för knutpunkt Sjöbo", 2015-09-24.

knutpunktsupplägg får resenären ofta tillgång till flera olika resvägar, vilket innebär att hen lättare kan ta sig runt en eventuell störning.

Begränsningar att se upp med

Knutpunktstrafik förutsätter lång planeringshorisont och målstyrning. För detta är det nödvändigt med en väl genomförd förankring och bred acceptans. Det går inte att ändra planeringsinriktning med kort varsel eller göra tillfälliga efterfrågeanpassningar eftersom det påverkar systemet som helhet. Å andra sidan är trafikuppläggets stabilitet över tiden en del av framgångskonceptet.

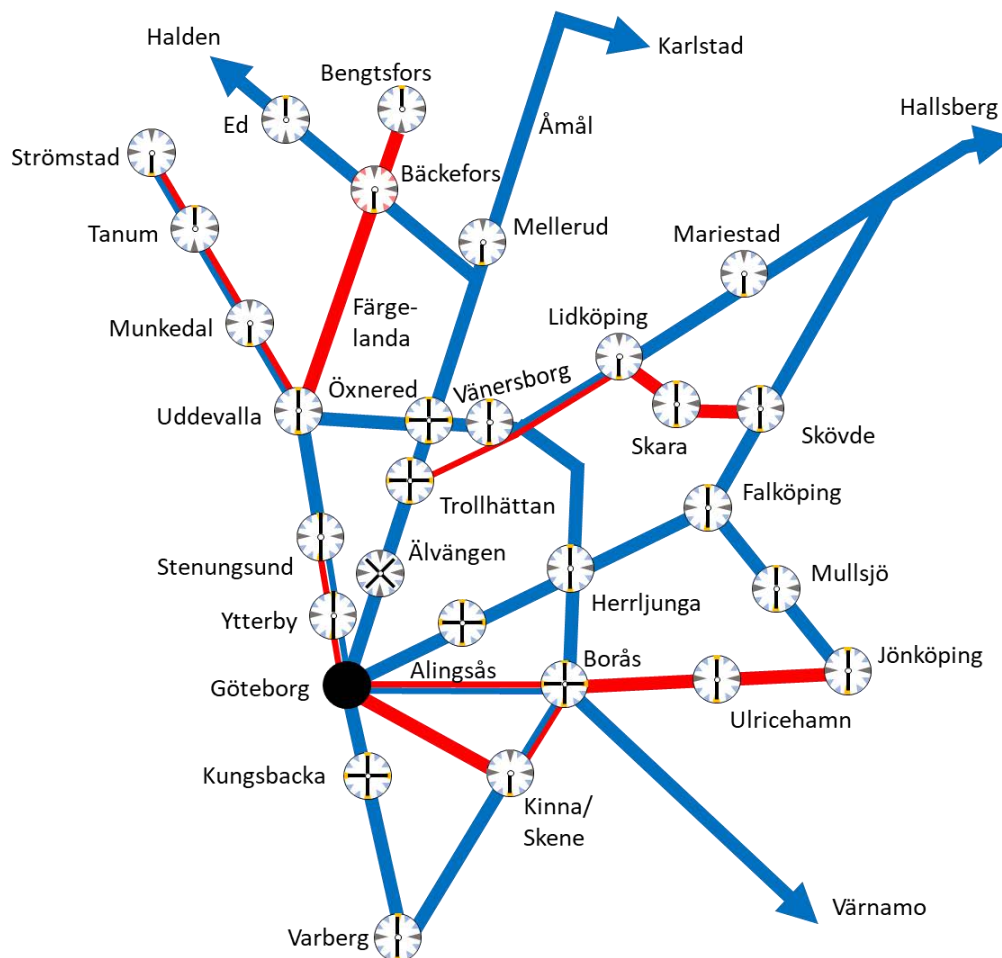
Produktionskostnaderna kan bli större med takttrafik, eftersom enstaka turer med lågt resande inte kan tas bort. Ofta kan det större resandet och därmed högre biljettintäkterna på sikt kompensera för detta. Kortsiktigt blir det dock ofta en puckel med något försämrat företagsekonomiskt resultat, vilket kräver uthållighet för att ta sig igenom.

Det svenska regelverket för tilldelning av kapacitet är ytterligare en begränsning att se upp med, och skulle behöva justeras för att regionala knutpunktsystem ska kunna fungera riktigt bra och vara stabilt över tid.

Knutpunktsupplägg i Västra Götaland

Nedan illustreras hur Västra Götaland kan sammanflätas i knutpunkter, där cirklarna symboliserar klockor. Ett streck mot klockslaget 12 innebär att tåg och/eller bussar möts runt minuttal 00, ett streck mot "halv" indikerar att tåg och bussar möts runt minuttal 30.

Förutsatt att trafiken har samma öppettider är det alltså möjligt att nedanstående mönster upprepar sig varje timme, och det är enkelt för resenären att känna igen sig, vilket ger en trygghet i att bytet alltid finns och fungerar.

Figur 1-4 Knutpunktupplägg i Västra Götaland enligt förslag. Cirklarna ska illustrera klockor där tåg och bussar möts runt minuttal 30 om strecket är rakt nedåt. Streckade cirklar indikerar att knutpunkten endast uppstår varannan timme.

2 Förslag per stråk

I detta kapitel beskrivs möjlig förändring per stråk. I denna rapport lyfts det utredningsalternativ per stråk som bedöms bäst svara mot utrednings syfte och mål. Målnivåerna bedöms möjliga utifrån fysiska förutsättningar, med mindre infrastrukturinvesteringar. Trafikens utvecklingstakt styrs sedan av årlig budget och planeringsförutsättningar.

För att läsa mer i detalj om samtliga utredningsalternativ som beräknats, nuläget i trafiken samt hur målsättningen är till år 2028 inom Målbild Tåg 2035 hänvisas till underlagsrapporten ”Stråkvis genomgång storregional trafik 2028”.

2.1 Västra Stambanan

Alingsås – Göteborg är ett av Sveriges hårdast belastade dubbelspår. Situationen kompliceras av att tågtrafiken är väldigt blandad; flera fjärrtågsoperatörer, regiontåg, pendeltåg och en omfattande godstrafik. Sträckan är över 4 mil, vilket är längre än andra bandelar med så tät tågtrafik. Kappkörning kan därmed bli ett problem på sträckan, eftersom de olika tågtyperna har olika medelhastighet. Ju längre sträckorna är där tåg med olika hastigheter ska samsas, desto större blir problemen, vilket gör att det finns

kapacitetsbrist även nordost om Alingsås. Många tåg måste idag köras om, särskilt godståg, men även regionala tåg som förbigås av snabbtåg.

Trafikverkets genomförandeplan 2018–2023 innehåller en rad åtgärder på sträckan, som spår- och kontaktledningsbyten, fler förbigångsspår och olika signal- och trimningsåtgärder. Floda och Lerum stationer ska byggas om, Alingsås och Herrljunga är redan ombyggda. Åtgärderna kommer främst att bidra till att trafiken flyter bättre och att felfrekvensen i infrastrukturen minskar. De innebär dock ingen egentlig ökning av kapaciteten på linjen, mer än marginellt.

Krav som bör ställas på arbetet med trafiken på Västra Stambanan är att:

- dagens hårt ansträngda kapacitetssituation förbättras
- resandet kan öka enligt prognoserna i Målbild Tåg 2035 och att även gods- och fjärrtågtrafiken kan ges goda utvecklingsförutsättningar
- ge förutsättningar för god punktlighet och robusthet
- planerliga förbigångar av persontåg mellan Alingsås och Göteborg bör undvikas av restidsskäl
- tågen inte ska behöva ”köra bort tid”

Stort resandebehov i maxtimmen mellan Göteborg-Alingsås

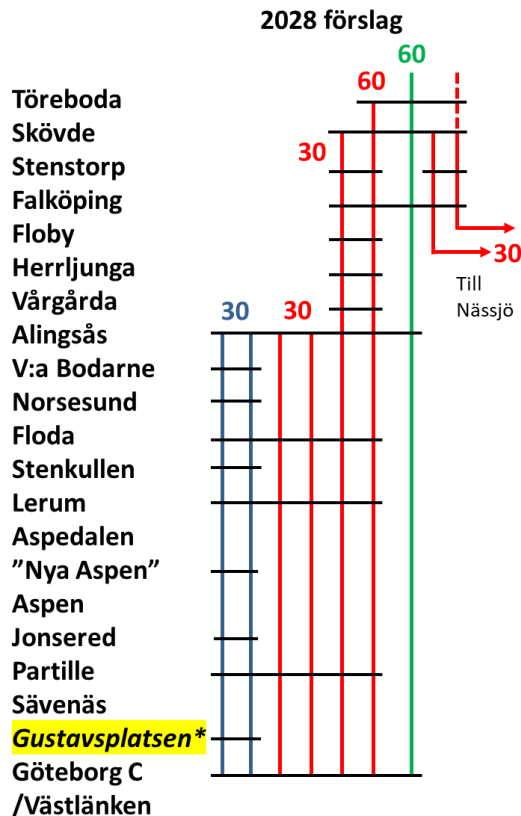
Behovet i högrafik är stort och i maxtimmen bör det finnas plats för:

- Två godstågskanaler
- Kvantstrafik mellan Alingsås-Göteborg (åtminstone på de större stationerna)
- Ett snabbtåg Stockholm – Göteborg utan uppehåll (körs idag av SJ)
- Ett snabbtåg Stockholm – Göteborg med uppehåll (körs idag av SJ)
- Ett ytterligare snabbtåg Stockholm – Göteborg med uppehåll (körs idag av MTR)
- Ett regionexpresståg Stockholm – Mälardalen – Göteborg (körs idag av SJ)
- Två regiontåg från Göteborg- till antingen Skövde/Falköping/Herrljunga/Kinneulle

Trafikeringsförslag till 2028

Till 2028 föreslås ett trafikupplägg som möjliggör att trafikera enligt behovet i maxtimmen, samt kvantstrafik till de större stationerna mellan Göteborg-Alingsås. Detta är möjligt genom att snabba upp pendeltågstrafiken genom att inte stanna vid två av dagens 10 uppehåll. Trafikförslaget nedan bygger på att tågen inte stannar i Sävenäs eller i antingen Aspen eller Aspedalen i Lerums tätort. Trafikeringsmässigt är det möjligt att ersätta Sävenäs station med en ny tågstation vid Gustavsplatsen då denna ligger innanför Västlänkens avgränsning och fyrspar och därför inte hamnar i konflikt med fjärrtågen. I Herrljunga och Falköping tillskapas väl fungerande knutpunkter med attraktiva bytestider mellan tågen. Regionexpresstågen har kortare restider än regiontågen och gör uppehåll i Alingsås, Falköping, Skövde och Töreboda. Knutpunkten i Herrljunga anpassas enligt förslaget mellan regiontåg på anslutande järnvägar och fjärrtågen som gör uppehåll där. Trafiken mellan Skövde-Jönköping-Nässjö förlängs till Töreboda med ett par avgångar per

dag. För att öka kapaciteten mellan Göteborg-Alingsås är förslaget att regiontåget gör uppehåll i Partille, Lerum, Floda och Alingsås. Detta ger en mer renodlad trafikering av Västra Stambanan med en bas på två regiontåg i timmen mellan Skövde-Göteborg där anslutande banor (Älvsborgsbanan, Kinnekullebanan och Jönköpingsbanan) anpassas med attraktiva bytestider i Herrljunga och Falköping för vidare resa på Västra Stambanan.

Sammanfattade effekter:

- +3 milj. resor/år
- Robustare och mer strukturerat system med fasta minuttal och knutpunkter.
- Utökad trafik på samtliga större stationer mellan Göteborg-Alingsås (möjligt med upp till 6 tåg/h)
- Införandet av snabba regionexpresståg (grön i bilden)
- Plats för 2 godståg och 3 fjärrtåg per timme utöver tågen på bilden.
- Kostnaderna för utökad trafik beräknas till 80 % täckas av tillkommande intäkter.
- Slutar trafikera 2 stationer mellan Göteborg-Alingsås
- Skapar resmöjligheter varje timme mellan Göteborg-Kinnekulle, två gånger per timme mellan Göteborg-Jönköping
- 3 tåg/h mellan Skövde/Falköping - Göteborg

Figur 2-1 Förslag som möter listade krav ovan samt behovet i maxtimmen. Varje streck symboliserar ett tåg/h.
*Finns en möjlighet tidtabellstekniskt, men behovet behöver utredas vidare och det finns i dagsläget ingen station för resandeutbyte på platsen.

Infrastruktur kopplat till förslaget

Utredningsalternativet bygger på följande investeringsbehov:

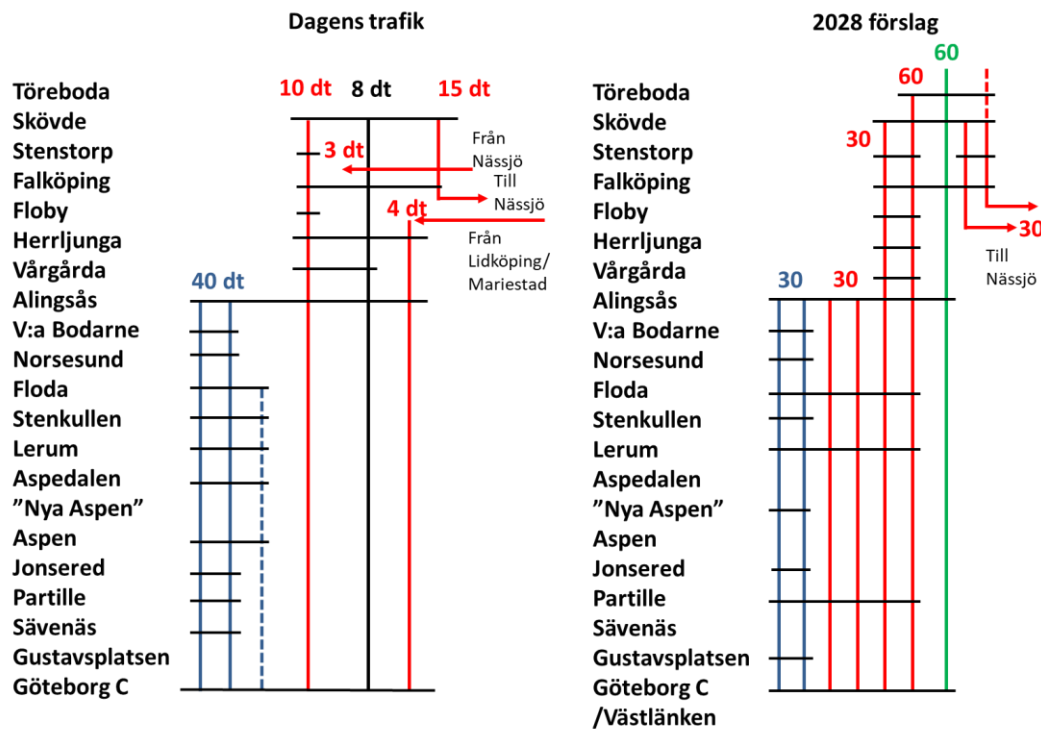
- Trimningsåtgärder så att tågtrafiken kan köra med 3 minuters mellanrum mellan tågen på ett robust sätt på sträckan Alingsås-Göteborg.

Utöver föreslagna åtgärder kan det övervägas om samtliga stationer ska förlängas till 250 meter, d v s samma plattformslängd som i Västlänken. Detta måste inte genomföras för att möjliggöra trafikförslaget år 2028.

2.1.1 Västra Stambanan - förslaget jämfört med idag

Dagens trafik går med ojämna intervall och möter inte resandeefterfrågan i stråket. Förslaget bygger på att strukturera upp regionaltågstrafiken och trafikera Västra Stambanan med jämna intervall och fler turer. Detta för att få ut maximal nytta av varje tur samt att skapa attraktiva bytestider med återkommande mönster i knutpunkterna Herrljunga och Falköping. Utöver

trafiken som kan utläsas i bilden nedan så finns det plats för 3 fjärrtåg och 1–2 godståg per timme.

Genom att snabba upp pendeltågerna med färre stationer kan dagens trafik utvecklas. Alingsåspendeln står idag för 70% av totala resandet på Västra Stambanan med Västtrafiks biljetter. Av dessa resorna står Partille, Lerum, Floda och Alingsås för 74 % av resandet på Alingsåspendeln. Detta motsvarar ungefär 50% av totala resandet med Västtrafiks biljetter på Västra Stambanan.

Turutbud

Förslaget som presenteras ovan medger ett kraftigt utökat turutbud från de största pendeltågstationerna Partille, Lerum och Floda som idag har 2 tåg/h med enstaka insatståg på morgon och eftermiddag, där förslaget medger upp till 6 tåg/timme och riktning med hjälp av en kombination av pendeltåg och regiontåg.

Förslaget medger upp till 7 avgångar/h från Alingsås jämfört med dagens 4 avgångar/h. Samtliga stationer mellan Alingsås-Töreboda föreslås få ett högre turutbud än idag.

Trafiken mellan Töreboda/Skövde/Falköping och Jönköping kan med föreslagen trafikering utökas till halvtimmestrafik i högtrafik. Med välanpassade byten i Falköping innebär detta ett utökat turutbud mellan Göteborg-Jönköping.

Restid

Restiden snabbas upp för längre resor från exempelvis Töreboda, Skövde och Falköping genom att regionexpresståget integreras i Västtrafiks system som inte stannar så ofta och utbudet utökas till timmestrafik.

Resor från Alingsås, Floda Lerum och Partille får i och med snabbpendeltåget kortare restid mellan varandra och Göteborg/Västlänken.

Restiden med röda regiontåg i bilden kommer likt dagens tåg trafikera Skövde-Göteborg på cirka 1h 30 min medan regionexpresståget kör samma sträcka på 1 h 15 min. Fjärrtrafiken antas samma trafikeringsmönster likt idag.

I och med föreslagen trafikering skapas nya resrelationer utan byten på Västra Stambanan där exempelvis Partille/Lerum/Floda får direktförbindelse med Herrljunga, Falköping och Skövde.

2.2 Jönköpingsbanan

Sträckan Jönköping-Nässjö är mycket hårt belastad och mötesspårerna på stationerna är delvis korta. På några stationer ligger gångväg till plattform i plan.

Trafikverket har påbörjat arbeten på Jönköpingsbanan som förbättrar kapaciteten på sträckan, inklusive hastighetshöjningar på delsträckor. Detta ger möjlighet till mer robust trafik, kortade restider.

För Jönköpingsbanan är det viktigt att kopplingen till Västra Stambanan i Falköping är välanpassad.

Behov på Jönköpingsbanan

Jönköpingsbanan har något enstaka fjärrtåg Jönköping-Nässjö-Stockholm, och domineras istället av region- och godståg. Behovet under maxtimmen på delen Falköping-Jönköping är:

- ett regiontåg Skövde-Nässjö
- ett kompletterande regiontåg Skövde/Falköping-Jönköping under högtrafik
- ett godståg

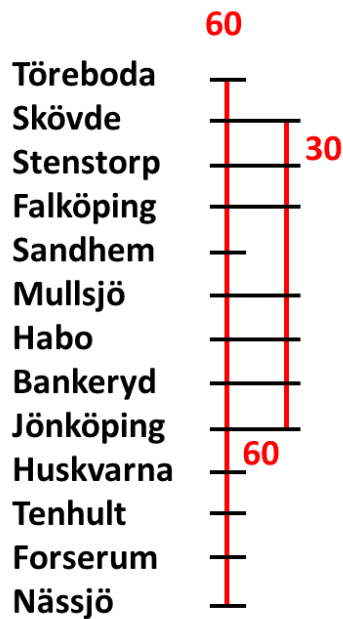
Delen Jönköping-Nässjö behandlas inte i detalj här. Behovet ur Västra Götalandsperspektiv är ett regiontåg (Töreboda⁵)-Skövde-Nässjö varje timme med bra anslutningar till snabbtågen på Södra stambanan, både norr- och söderut.

Trafikeringsförslag till 2028

Förslaget bygger på en tydlig koppling i Falköping till Västra Stambanan. Utöver det är förslaget att köra ett heldagsutbud (d v s ett tåg i timmen från tidig morgon till sen kväll) mellan Skövde och Nässjö. Delen Skövde-Jönköping kompletteras med ytterligare ett tåg från under högtrafiken. Detta innebär två tåg i timmen på sträckan Skövde-Jönköping. Tidtabellsanalysen visar att uppehåll i Sandhem inte ryms för insattstågen, men resbehovet till Sandhem bedöms täckas med timmestrafik som sker med grundutbudet mellan Skövde-Nässjö som då stannar i Sandhem.

---

⁵ Vartannat tåg förlängs till/startar i Töreboda istället för Skövde.

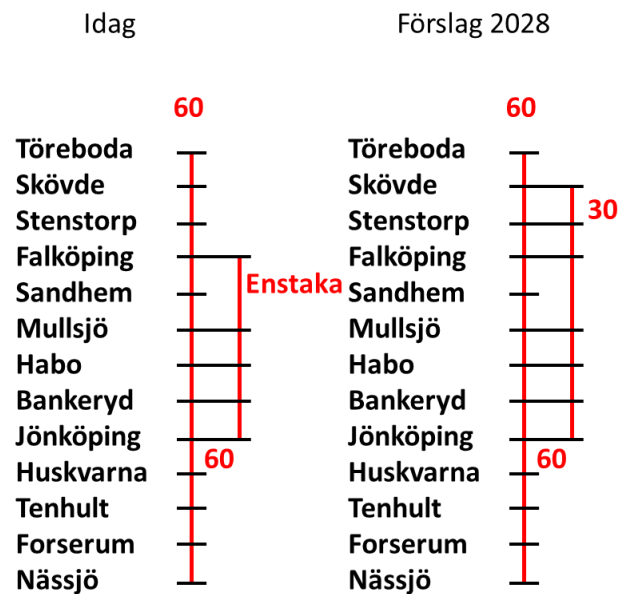
Sammanfattade effekter:

- Genomgående tåg Skövde-Nässjö via Jönköping
- Kompletteras till halvtimmestrafik Skövde-Jönköping.
- Välanpassade byten i Falköping mellan regiontåg, regionexpressståg och fjärrtåg.

Infrastruktur kopplat till förslaget

Föreslagna trafikupplägg går att trafikera med befintlig och beslutad infrastruktur som håller på att genomföras och beräknas färdigt år 2021.

2.2.1 Jönköpingsbanan - förslaget jämfört med idag

Tack vare pågående infrastrukturförbättringar på Jönköpingsbanan som beräknas vara färdigt till år 2021 kan trafiken effektiviseras, utökas och trafikeras med jämna intervall. Förslaget innebär att halvtimmestrafik förlängs och utökas mellan Skövde-Jönköping under högtrafiken jämfört med dagens timmestrafik. Genom en utökad trafik på Västra Stambanan kan dessa tåg anpassas för byte i Falköping för vidare resa mot Göteborg 2 gånger per timme under högtrafiken.

2.3 Norge-/Vänerbanan

Resandet har ökat kraftigt sedan den nya linjen Göteborg-Öxnered invigdes och turutbudet i regiontrafiken ökades samtidigt som den nya pendeltågslinjen Göteborg-Älvängen startades. Turutbudet till Göteborg-Karlstad har fördubblats. Trafiken till Oslo ligger kvar med ett mindre utbud, även om några kompletterande turer Göteborg-Halden har tillkommit.

Norge-Vänerbanan är hårt trafikerad, särskilt på den södra delen Göteborg-Öxnered-Skälebol (delningspunkten mot Oslo respektive Karlstad) med flera linjer och olika tågtyper. Knutpunkten har i huvudsak tillräcklig kapacitet för dagens trafik, med undantag för Göteborg-Älvängen där en kappkörningseffekt uppstår, vilket innebär att ett stort antal tåg får förlängd körtid (cirka två minuter). Kappkörningseffekten med 2 minuters tillägg som följd beräknas åtgärdas år 2027 då vändspåret i Älvängen byggs.

Behov på Norge-/Vänerbanan

Den framtida trafikeringen förväntas öka framförallt med fler godståg både på grenen mot Kil när alla delar i utbyggnaden av godstågsstråket väster om Vänern är klart, och mot Norge. Dessutom förväntas utbudet av resandetåg Oslo-Göteborg öka, vilket innebär följande trafik i maxtimmen:

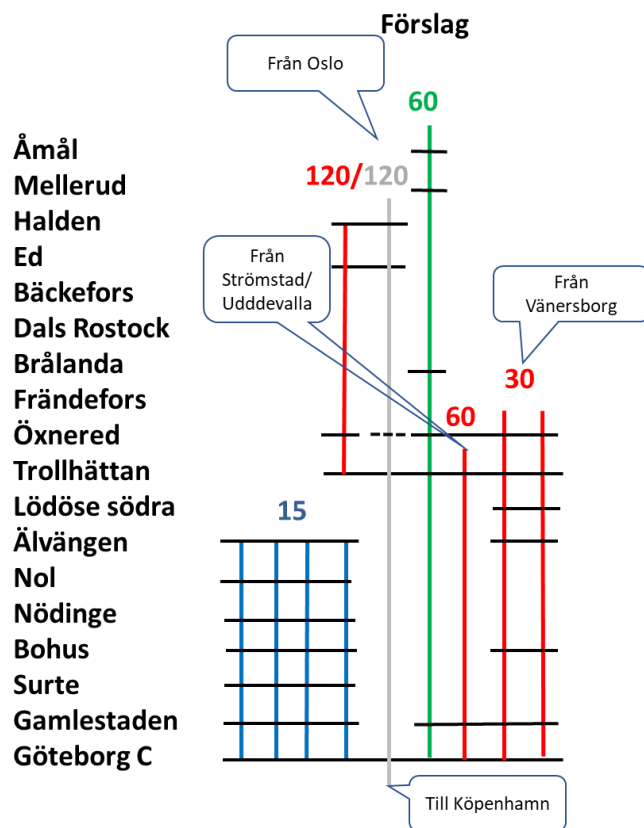
- Fyra pendeltåg Göteborg-Älvängen
- Fyra regiontåg Göteborg-Öxnered, varav två går till Vänersborg, ett till Karlstad och ett till Uddevalla och eventuellt vidare till Strömstad
- Ett fjärrtåg Göteborg-Oslo
- Två-tre godståg

Såväl region- som pendeltåg behöver dubbelkopplas. Tåglängden uppgår då till 160 meter vilket plattformarna mellan Göteborg-Vänersborg klarar av.

Trafikeringsförslag till 2028

Trafikeringsförslaget till 2028 liknar i hög grad dagens, men med ökat antal turer. Tågen från Oslo anpassas i Göteborg för att kunna fortsätta till Köpenhamn. Utbudet Karlstad-Göteborg ökas och går som mest varje timma. Tågen Karlstad - Göteborg får också ett nytt uppehåll i Brålanda som ett första steg mot Västtågsutredningens målsättning. Däremot introduceras inte regiontågslinjen Halden-Trollhättan i ett första steg, då den kräver större infrastrukturinvesteringar.

Tågen Strömstad-Göteborg går via Trollhättan för att korta restiden både från norra Bohusbanan och Uddevalla till Göteborg. Tåget kan därmed köra lika snabbt eller i vissa relationer snabbare än bussen. I Älvängen blir det mycket bra koppling mellan region- och pendeltåg då de stannar vid samma plattform i båda riktningarna. Trollhättan-Göteborg får fyra snabba regiontåg per timme.

Sammanfattade effekter:

- Fler och snabbare regiontåg mellan Trollhättan-Göteborg
- Fjärrtåg från Oslo ankommer Göteborg strax innan fjärrtåg mot Köpenhamn avgår. Det kan alltså vara samma tåg Köpenhamn-Oslo.
- Ny station i Brålanda
- Snabba regiontåg via Trollhättan som fortsätter till Uddevalla/Munkedal.

Infrastruktur kopplat till förslaget

Infrastruktur som finns beslutad i gällande plan:

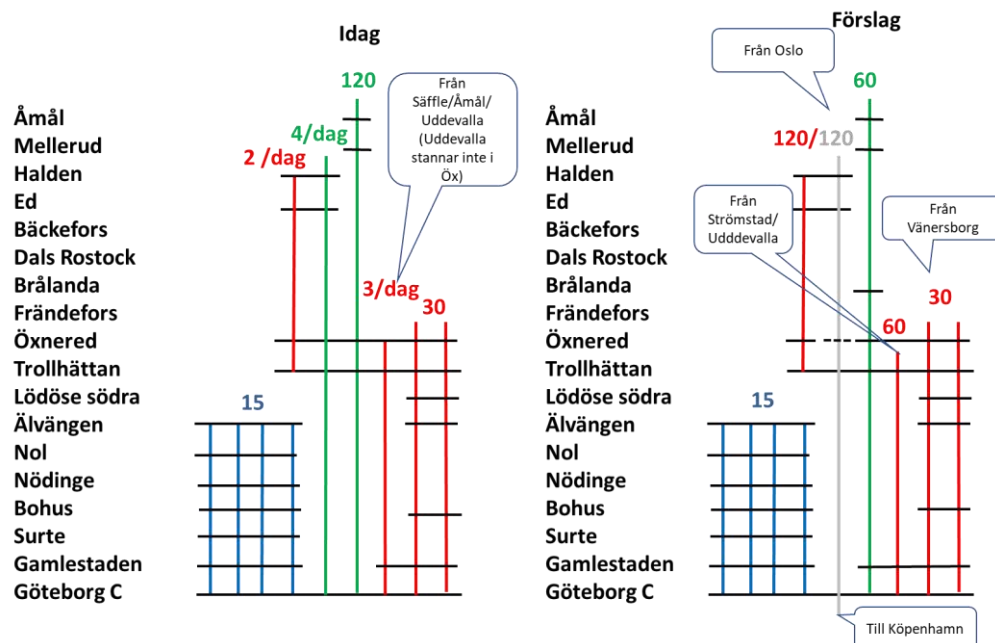
- Ombyggnad av Älvängen med förlängt vändspår

Ny infrastruktur enligt förslag:

- Ny station i Brålanda
(förutsätter kommunavtal enligt västtågsutredningen)

Utöver föreslagna åtgärder kan övervägas om samtliga stationer Älvängen-Gamlestaden på sikt ska förlängas från 225 m till 250 meter, d v s samma plattformslängd som i Västlänken. Detta måste inte till för att föreslagen trafik ska kunna utföras år 2028.

2.3.1 Norge-/Vänerbanan - förslaget jämfört med idag

Idag går det enstaka turer mellan Göteborg och Uddevalla via Trollhättan. Dessa föreslås utökas och förlängas till Munkedal/Strömstad. Fjärrtåg från Oslo ankommer Göteborg strax innan fjärrtåg mot Köpenhamn avgår vilket innebär att det kan vara samma tåg hela vägen Köpenhamn-Oslo. Infrastrukturen medger endast ett tåg varannan timme på Norgebanan där spåret delar sig och går vidare till Norge. Ny station i Brålanda som Karlstadstågen och Västtrafiks tåg Trollhättan-Ed/Halden stannar vid. Karlstadstågen föreslås utökas enligt målbilden till timmestrafik under högtrafik och något fler turer på morgon/kväll. Pendeltågstrafiken ligger i huvudriktningen ihopkopplade med Kungsbackapendeln vilket skulle innebära fler och längre pendeltåg till Älvängen.

2.4 Älvsborgsbanan

För Älvsborgsbanans del är anslutningarna Herrljunga - Västra Stambanan mycket viktiga och styrande för tidtabellsupplägget. I trafikeringsförslaget har tågen från Borås och Uddevalla anslutning både till regiontåg mot Skövde och snabbtåg till Stockholm. Det kan också bli anslutning i riktning mot Göteborg, vilket är intressant för resenärer från Grästorp, Vara och Ljung.

Tiderna i Herrljunga för att passa anslutande tåg gör att uppehållet där blir långt. Dessutom skulle en genomgående linje orsaka trafikproblem, då Älvsborgsbanans tåg måste korsa stambanan och förslaget bygger därför på att regionaltågslinjen på Älvsborgsbanan bryts i Herrljunga.

Behov på Älvsborgsbanan

Behovet på Älvsborgsbanan är att kunna köra ett regiontåg/timme Uddevalla-Herrljunga. På delsträckan Uddevalla-Trollhättan/Öxnered tillkommer ytterligare ett regiontåg per timme och godståg, mellan Öxnered-Vänersborg tillkommer två regiontåg/timme från Göteborg och mellan Håkantorp-

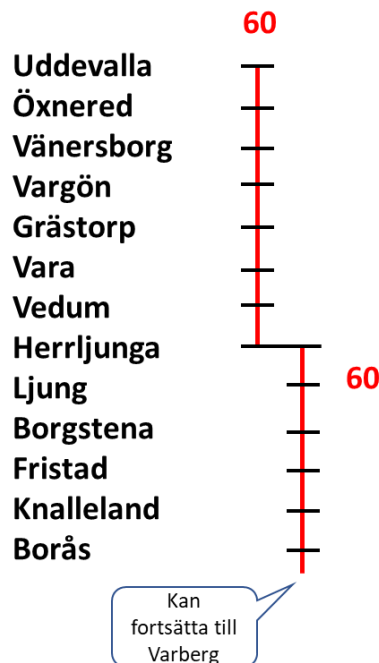
Herrljunga tillkommer ett regiontåg från Kinnekullebanan varje timme. Mellan Herrljunga och Borås är behovet ett regiontåg/timme.

Sträckan Öxnered-Herrljunga-Borås trafikeras normalt sparsamt av godståg men har däremot en viktig roll som omledningssträcka för både snabbtåg och godståg vid problem på Västra Stambanan. Det är därför viktigt att det finns en viss reservkapacitet på denna sträcka.

Plattformer på sträckan Vargön-Knalleland behöver förlängas till minst 85 meter för att passa de nya fordon som gradvis sätts in på linjen.

Trafikeringsförslag till 2028

Trafikeringsförslaget till 2028 är timmestrafik med samma uppehåll för alla tåg. Fördjupad dialog med Herrljunga kommun behövs för att prioritera mellan olika behov och mål. Utredningen har prioriterat kort restid mellan Herrljunga och Borås för att tillskapa bra anslutning mellan regiontåg och övriga tåg i knutpunkten Herrljunga, samt att minska restiden för resande mellan Herrljunga-Borås. För att detta ska vara möjligt behöver hållplatserna Mollaryd och Torpåkra slopas.

Sammanfattade effekter:

- Cirka +0,5 milj. resor/år
- Robustare och mer strukturerat system med fasta minuttal och knutpunkter.
- Kortare restid Uddevalla-Herrljunga samt Herrljunga-Borås
- Knutpunkten i Herrljunga har attraktiva byten till övriga regiontåg samt fjärrtåg till/från Stockholm

Ettappvis utbyggnad

I beslutade planer (steg 0):

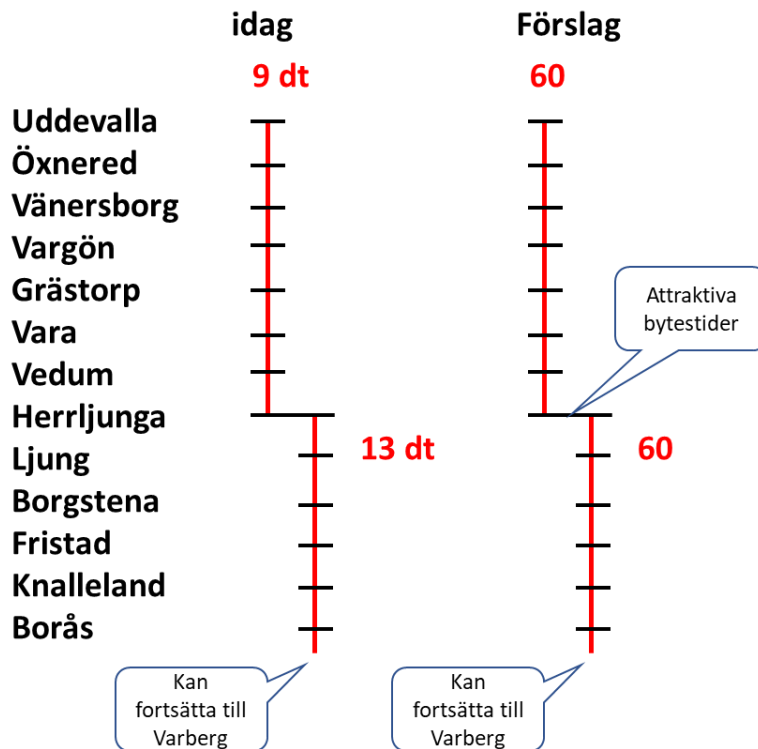
- Spårbyte samt fjärrblockering för att återta hastigheter och upprätthålla dagens standard.
- Ombyggnad av Vänersborgs station för att klara av tre tåg samtidigt.
- Mötesspår vid Borgstena

Utredningsalternativet bygger på följande investeringsbehov (steg 1):

- Höjd hastighet Öxnered-Håkantorp
- Ny växelförbindelse i Håkantorp, egentligen för Kinnekullebens behov, se nedan
- Plattform vid båda spåren i Borgstena

- Förlängda plattformar Vargön-Knalleland till 85 m

2.4.1 Älvsborgsbanan - förslaget jämfört med idag

Dagens trafik på Älvsborgsbanan går med ojämna intervall med målsättningen att erbjuda bytesresor i Herrljunga till tågen på Västra Stambanan. När trafiken på Västra Stambanan stannar i Herrljunga med ojämna intervall sprider sig detta till Älvsborgsbanan. Trafiken på Älvsborgsbanan är i förslaget på många sätt likt dagens trafik, men med fler tåg i jämna intervall. Förslaget innebär taktfast tidtabell och med höjd hastighet på delsträckan Öxnered-Håkantorp kan bytesresor i Herrljunga bättre anpassas. Rent generellt vinner Älvsborgsbanan både från Borås och Uddevalla väldigt mycket på att knutpunkten i Herrljunga förstärks i förslaget för Västra Stambanan. Idag går tågen på Västra Stambanan inte i jämna intervall vilket gör det svårt att passa tågen på Älvsborgsbanan till övriga tåg på stambanan.

2.5 Kinnekullebanan

Kinnekullebanan har varierande efterfrågan utmed sin sträckning och består egentligen av flera linjer med olika resmönster. Förenklat kan det uttryckas att ju längre söderut, desto fler resenärer i tågen där utbudet också är bättre. Från Mariestad och österut är utbudet idag bara fyra dubbelturer per dag. Kinnekullebanans tåg föreslås fortsatt gå till Herrljunga och där byta till tåg mot Göteborg. För att knyta ihop länet och målpunkter i angränsande län är det fördelaktigt att på sikt låta alla tåg vara genomgående hela vägen Örebro-Göteborg, både ur resande- och produktionssynpunkt. För att kunna trafikera Västlänken och uppnå miljömålen i miljö- och klimatstrategin behöver dagens fordon ersättas med ett fossilfritt alternativ, eller om Kinnekullebanan elektrifieras på sikt.

Behov på Kinnekullebanan

Kinnekullebanans behov är att kunna köra ett regiontåg/timme. Dagens godstrafik utgörs av ett tåg några dagar i veckan Gårdsjö-Mariestad och förväntas inte öka.

Trafikeringsförslag till 2028

Trafikeringsförslaget till 2028 är ett tåg per timme Mariestad-Herrljunga där bytet anpassas till tåget mot Göteborg. Trafiken mot Örebro föreslås utökas.

Sammanfattade effekter:

- +0,36 milj. resor/år
- Robustare och mer strukturerat system med fasta minuttal och knutpunkter.
- Resmöjlighet en gång/timme mot Göteborg med byte i Herrljunga
- Majoriteten av tågen föreslås fortsätta till Örebro
- Bussen mellan Trollhättan-Skövde passar till tåget i Lidköping för resa till/från Grästorps/Trollhättan och Skövde.

Etappvis utbyggnad

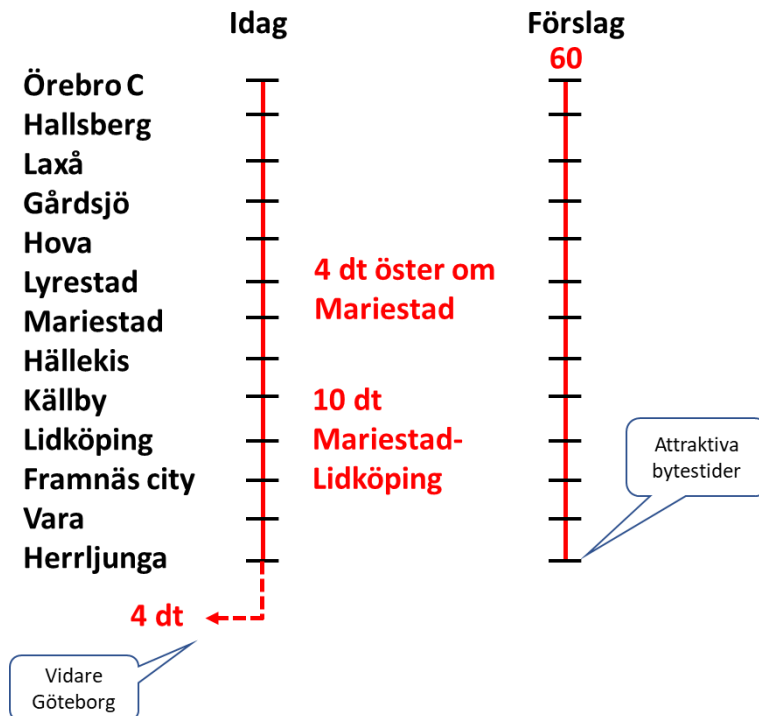
Steg 0:

- Spårbyte för att återta hastigheter
- I samband med spårbytet titta på ny mötesstation i Järpås (detta saknar finansiering)

Steg 1:

- Ny växelförbindelse i Håkantorps där Kinnekullebanan tåg kommer att mötas.

2.5.1 Kinnekullebanan - förslaget jämfört med idag

Jämfört med idag innebär förslaget en utökad och konsekvent trafikering av Kinnekullebanan. Med fasta minuttal och välanpassade byten i Herrljunga till både fjärrtåg mot Stockholm och regiontåg till Göteborg blir trafiken mer attraktiv. Direkttrafik från Kinnekulle till Göteborg är möjligt om fordon införskaffas med samma kapacitet som övriga regiontåg på sträckan. För att få ut så mycket som möjligt av Västra Stambanan går det inte i framtiden att trafikera med ett mindre fordon från Kinnekullebanan som inte stannar på alla stationer på Västra Stambanan. Fördelen med att inte köra genomgående trafik är att fordon kan anpassas efter behov på Kinnekullebanan istället för Västra Stambanan, och det är möjligt att köra fler turer på ett trafikekonomiskt effektivare sätt.

2.6 Viskadalsbanan

Viskadalsbanan har både lokalt resande och viktiga anslutningar i Varberg och Borås. Det är fördelaktigt om tågen kan gå till Herrljunga för att det ska bli bra förbindelser från Marks kommun till Skaraborg och Stockholm.

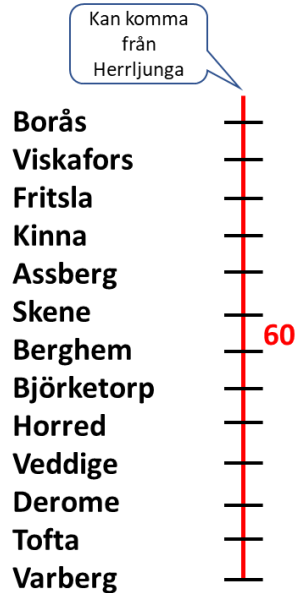
Behov på Viskadalsbanan

Behovet på banan är att kunna köra två regiontåg/timme Borås-Skene och ett tåg/timme Skene-Varberg. Det förekommer normalt ingen godstrafik på linjen, men den har en viktig roll som omledningsbana vid störningar på Västkustbanan och det bör finnas en viss kapacitet för det.

Trafikeringsförslag till 2028

Trafikeringsförslag till 2028 är ett tåg per timme hela sträckan Borås-Varberg som på sikt bör kompletteras med ytterligare tåg Borås-Skene för att kunna köra halvtimmesstrafik med tåg och därmed slopa busstrafik på sträckan. Analyser har dock visat att infrastrukturen behöver kompletteras med fjärrblockering och en kortare dubbelspårssträcka för att möjliggöra

halvtimmes trafik Borås-Skene, vilket detta saknar finansiering och inte kommer vara på plats till år 2028. Därför fokuserar förslaget på att återta hastigheter och köra timmes trafik mellan Borås-Varberg. Tidtabellen förutsätter uppehåll på alla stationer och samma körtider för alla tåg.

Sammanfattade effekter:

- Återtar hastigheter för att köra konsekvent timmes trafik.
- Uppsnyggade och längre stationer så att nya regiontåg kan trafikera sträckan

Ettstapvis utveckling

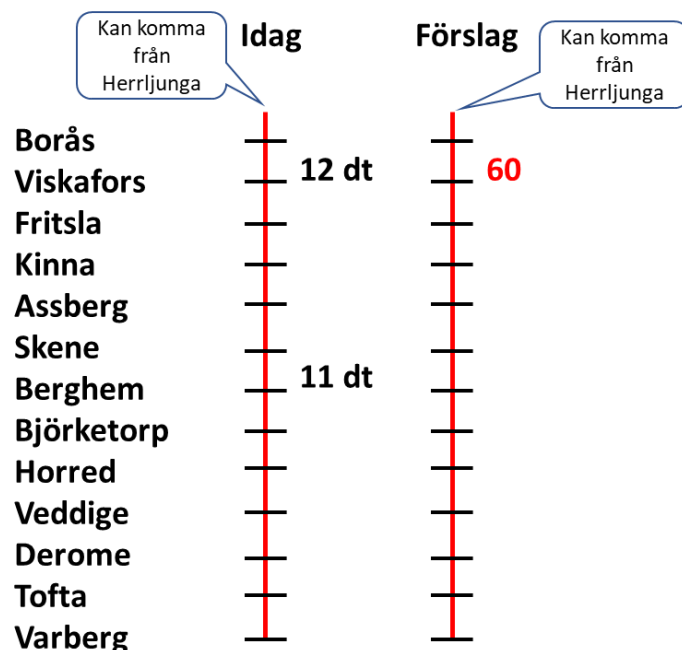
Steg 0 (i beslutade planer):

- Spårbyte
- förlängda plattformar för att få plats med ett 80 m långt regiontåg.
- uppsnyggade stationsmiljöer.

Förslaget:

- Återta hastigheter på järnvägen (110 km/h på flera delsträckor)

2.6.1 Viskadalsbanan - förslaget jämfört med idag

Målsättningen för Viskadalsbanan är dels att förtäta trafiken mellan Skene-Borås och dels att minska restiden mellan Varberg och Borås. I dagsläget går det oregelbunden trafik med varierad frekvens över dygnet. Förslaget innebär en mer konsekvent trafik och fokus ligger på att återta hastigheterna och även höja hastigheten på delsträckor för att få till en attraktiv timmestrafik i ett första steg. Trafiken ska hänga ihop med trafiken mellan Borås-Herrljunga där målsättningen är att trafiken ska vara genomgående Herrljunga-Varberg. Detta erbjuder resenären mer konsekvent trafik med återkommande mönster och möjlighet att resa till Herrljunga för byte till region- och fjärrtåg.

2.7 Borås-Värnamo

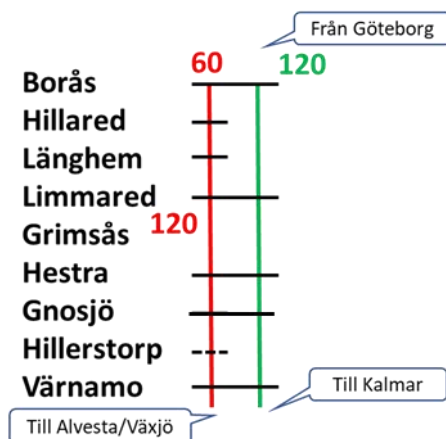
Den här delen av Kust till kust-banan har idag ett litet lokalt resande. En ökning av antalet turer och nya stationer är definierade i Västtågsutredningen.

Behov på sträckan Borås-Värnamo

På sträckan finns på sikt ett behov att kunna köra timmestrafik med regiontåg. Dessutom ska det finnas plats för fjärrtågen Göteborg-Kalmar och godstrafik, vilket kan innebära upp till tre tåg per timme.

Trafikeringsförslag till 2028

Trafikeringsförslag till 2028 är initialt som tätast ett regiontåg/timme Borås-Limmared, vilket gör att en del av busstrafiken på sträckan kan ersättas. Några regiontåg fortsätter till Värnamo/Växjö, främst som komplement till fjärrtrafiken.

Sammanfattade effekter:

- Utökad kapacitet ger möjlighet till ny tåglinje Borås-Limmared
- Öppnandet av två nya stationer i Hillared och Långhem
- Tåget ersätter buss på sträckan Borås-Långhem och erbjuder kortare restider till/från Borås

Etappvis utveckling

Steg 0 (i befintliga planer):

- Spårbyte

Steg 1:

Som mest timmestrafik Borås-Limmared, några få regiontåg fortsätter till Värnamo:

- Ny mötesplats Borås-Hillared
- Nya stationer i Hillared och Långhem

2.7.1 Borås-Värnamo - förslaget jämfört med idag

Idag kör inte Västtrafik/Jönköpings länstrafik några egna tåg mellan Borås och Värnamo. Istället trafikeras stråket av SJ samt busstrafik. Målsättningen är att trafikera sträckan med 10 tåg per dag och riktning och öppna tre nya stationer i Hillared, Långhem och Grimsås. För att detta ska vara möjligt krävs det 3 nya mötesspår på sträckan som vardera kostar ungefär 100 mnkr. Förslaget visar på en möjlig etapputbyggnad av detta förutsatt att ett nytt mötesspår byggs mellan Borås och Hillared. Då är det möjligt att trafikera sträckan Borås-Limmared och stanna i Hillared och Långhem om nya tågstationer byggs i dessa orter.

2.8 Västkustbanan

Västkustbanan har en omfattande trafik med olika tågslag. Det regionala resandet växer snabbt och såväl snabbtågs- som godstrafiken förväntas växa. Godstrafiken på sträckan påverkas främst av att en del av godstrafiken kan komma att läggas om på stråket väster om Väneren där Västkustbanan och den upprustade sträckan Åstorp-Teckomatorp (Söderåsbanan) ingår.

Behov på sträckan Mölndal-Halmstad

Krav som bör ställas är att:

- kapacitetssituationen inte försämras när ny trafik tillkommer
- resandet kan öka enligt prognoserna i Målbild Tåg 2035 och att även gods- och fjärrtågtrafiken kan ges goda utvecklingsförutsättningar
- ge förutsättningar för god punktlighet och robusthet
- tågen inte ska behöva ”köra bort tid”

Stort resandebehov i maxtimmen mellan Göteborg och Varberg

Behovet i högrafik är stort och i maxtimmen bör det finnas plats för:

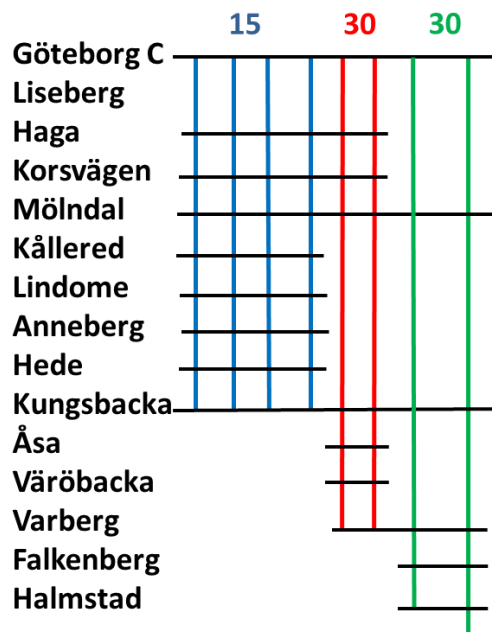
- Två godstågskanaler
- Kvantstrafik på pendeltågen Göteborg-Kungsbacka
- Ett snabbtåg Göteborg-Malmö (körs idag av SJ)
- Ett ytterligare snabbtåg eller annat fjärrtåg Göteborg-Malmö
- Två regionexpresståg Göteborg-Malmö (Öresundståg)
- Två regiontåg Göteborg-Varberg

Söder om Varberg minskar behovet till två godstågs, två snabbtågs- och två regionexpresstågskanaler.

Av resandeberäkningarna framgår det att pendeltågen kommer att behöva trippelkopplas för att klara av kapacitetsbehovet. Dagens X61 som går i pendeltågstrafiken är drygt 70 m långa vilket innebär att pendeltågsplattformarna behöver vara minst 225 m.

Trafikeringsförslag till 2028

Förslaget bygger på att trafikeringen med regiontåg Göteborg-Varberg ökar till att slutligen gå i halvtimmestrafik. Antalet turer i pendeltågstrafiken och i Öresundståg ökar.

Sammanfattade effekter:

- Utökade öppettider på Öresundståget och regiontåget.
- Fler regionala tåg mellan Varberg-Göteborg som stannar i Åsa och Väröbacka och trafikerar Västlänken.
- Möjlighet att köra längre tåg i och med Västlänkens öppnande.

Denna sträcka utreds av Trafikverket inom åtgärdsvalsstudien (ÅVS) Varberg-Göteborg där både Västra Götalandsregionen/Västtrafik och region Halland/Hallandstrafiken ingår. Denna ÅVS kommer under 2019 för beslut under 2020 att precisera behovet på banan i kort, medellång och lång sikt. Denna utredning avvaktar utkomsten av ÅVS:en.

2.8.1 Västkostbanan - förslaget jämfört med idag

Det är ett expansivt och vältrafikerat stråk där pendeltågstrafiken redan idag går med kvartstrafik. Förslaget innebär utökad kvartstrafik över dygnet samt längre pendeltåg. Öresundstågen trafikerar idag med ett tåg i timmen från Malmö som kompletteras med insatståg från Halmstad. Förslaget innebär att Öresundstågstrafiken utökas till halvtimmestrafik över hela dygnet. I och med att förslaget föreslår att regionaltågstrafiken utökas från Varberg föreslås dessa tåg stanna i Åsa och eventuellt ny station i Väröbacka istället för Öresundstågen. Denna utökning innebär också fler tåg från Kungsbacka.

2.9 Bohusbanan

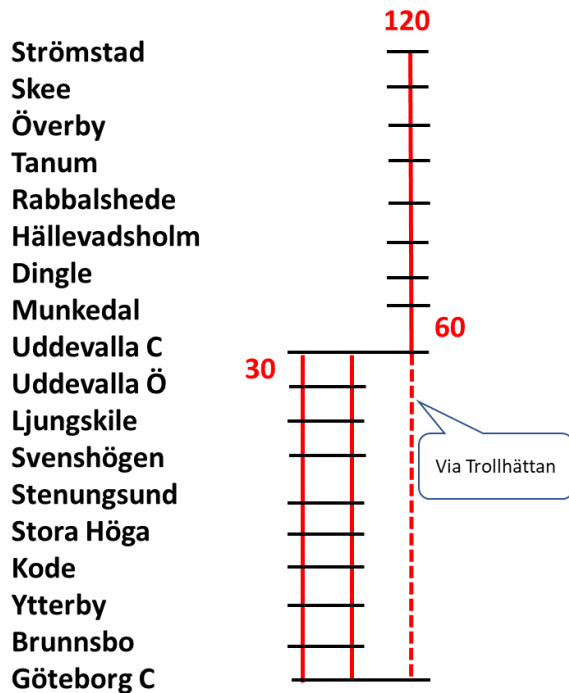
Bohusbanan har både lokala och långväga resenärer med olika behov. Det finns omfattande parallell busstrafik, dels för att restiden med buss är lika kort eller kortare än med tåg, dels för att banans kapacitet inte räcker till för det turutbud som skulle vara nödvändigt för att möta efterfrågan, särskilt på södra delen. På delen Strömstad-Uddevalla är den tekniska standarden på banan dessutom låg.

Behov på sträckan Strömstad-Göteborg

På sträckan Strömstad-Uddevalla finns på sikt ett behov att kunna köra timmestrafik med regiontåg. Mellan Uddevalla och Göteborg är behovet initialt halvtimmestrafik. Mellan Stenungsund och Göteborg finns behov av ytterligare förtätning av trafiken till kvartstrafik. På delen Munkedal-Uddevalla och Stenungsund-Göteborg går även enstaka godståg som fortsatta ska rymmas.

Trafikeringsförslag till 2028

Förslag för trafikering till 2028 är att förändra så att tågen Strömstad-Göteborg går via Trollhättan. Därmed kan restiderna minska väsentligt och bli konkurrenskraftiga mot busstrafiken från stationerna på norra Bohusbanan och Uddevalla till Göteborg. Tågen på södra Bohusbanan går då Uddevalla-Göteborg och har bra anslutning i Uddevalla för resenärer som har resbehov mellan norra och södra Bohusbanan, inte minst norrifrån till Uddevalla östra.

Sammanfattade effekter:

- Robustare och mer strukturerad trafik med fasta minuttal och knutpunkter på norra Bohusbanan.
- 15 min kortare restid från norra Bohusbanan och Uddevalla till Göteborg genom att regiontåget kör via Trollhättan.
- Halvtimmestrafik Uddevalla-Göteborg via Bohusbanan.
- Ny station i Brunnsbo
- Norra Bohusbanan får direktresa till/från Trollhättan med tåg

Etappvis utveckling

Steg 0 (i befintliga planer):

Södra Bohusbanan

- Ny mötesstation i Grohed söder om Uddevalla för att kunna köra halvtimmestrafik mellan Stenungsund och Uddevalla.
- Dubbelspårssträcka Marieholm och ny station i Brunnsbo.

Norra Bohusbanan

- Kortare spårbyte på delsträcka.

Steg 1:

Södra Bohusbanan

- Förlängda plattformar på södra Bohusbanan till 170 m.

Norra Bohusbanan

- Restiden kortas 2–3 min mellan Tanum-Uddevalla för att tidtabellen ska gå ihop. Konkret handlar det om plankorsningar och röjning för bättre siktförhållanden.

2.9.1 Bohusbanan - förslaget jämfört med idag

Idag går det halvtimmestrafik till Stenungsund och timmestrafik till Uddevalla. Vidare på norra Bohusbanan är trafiken lite tätare till Munkedal där sträckan Munkedal-Strömstad trafikeras varannan/var tredje timme.

Förslaget innebär halvtimmestrafik hela vägen till Uddevalla längs med Bohusbanan. På norra Bohusbanan är förslaget timmestrafik till Munkedal och konsekvent trafik varannan timme Munkedal-Strömstad. Förslaget innebär också att trafiken från norra Bohusbanan trafikerar Uddevalla-Trollhättan-Göteborg. Detta innebär ett tredje tåg per timme från Uddevalla och minskar restiden från norra Bohusbanan och Uddevalla med 15 minuter till Göteborg. Dessutom erhålls direktresa till Trollhättan för dessa orter.

3 Storregionala busstråk

Det storregionala kollektivtrafiksystemet knyter ihop arbetsmarknader och noder i länet. I flera pendlingsrelationer är det i huvudsak tåget som har denna uppgift, men i detta arbete är fyra sträckningar i Västra Götaland där det saknas järnväg utpekade. Där är det istället bussen som har denna uppgift när det handlar om kollektivtrafikresandet (se Figur 1-1 på sid 4). Det finns också exempel på stråk där järnvägen inte är tillräckligt bra för att vara ett fullgott alternativ och därför består kollektivtrafiken i dessa stråk av en kombination av buss och tåg. Det kommer att krävas fördjupade analyser på linjenivå för att avgöra vilka linjer som eventuellt kan ersättas eller läggas om till följd av förslagen i denna utredning.

Figur 3-1 Linjedragningarna på de busslinjerna som idag har det storregionala uppdraget i de ingående stråken. Linje 730 (Uddevalla-Bengtsfors), linje 1 express (Skövde-Trollhättan), linje 300 (Kinna-Göteborg), Linje 100, 200 och 250 mellan Göteborg-Borås-Ulricehamn-Jönköping.

3.1 Riktlinjer för storregionala busslinjer

Utgångspunkten är att alla storregionala stråk ska erbjuda samma funktion oavsett om det är buss eller tåg. Det innebär att resenären ska kunna förvänta sig ett tydligare fokus på restider, hållplatser och komfort.

Turutbud och öppettider

Målsättningen för de storregionala busslinjerna är att de ska erbjuda minst en avgång per timme⁶ under högtrafik och med fasta öppettider för att vara en del av ett knutpunktsupplägg i länet.

⁶ Detta ska betraktas som ett lägsta utbud och flera ingående stråk har redan idag fler turer än så.

Restider och hållplatser

Beträffande restider är målet för de storregionala busslinjerna att restidskvoten inte ska överstiga 1,2 på de delsträckor där bussen knyter ihop större tätorter längs med stråken. Det betyder att bussens restid som mest får överstiga bilens restid med 20 %. För att detta ska vara möjligt kommer dessa linjer inte kunna stanna så ofta och fokus är generellt på att hålla nere restiden genom färre hållplatser och gena linjedragningar. Målet är att hållplatserna som de storregionala busslinjerna stannar vid ska ha väderskydd och realtidsinformation.

Fordon

Bussarna som trafikerar dessa linjer ska erbjuda hög komfort med faciliteter för att resenären ska kunna utnyttja tiden ombord för arbete.

3.1 Busstråket Göteborg-Borås-Ulricehamn-Jönköping

Den storregionala busstrafiken är idag uppdelad på tre linjer; linje 100 mellan Göteborg-Borås, linje 200 mellan Borås-Ulricehamn och linje 250 Ulricehamn-Jönköping. De två sistnämnda är anpassade till varandra med fem minuters övergångstid, vilket gör genomgående resor Borås-Jönköping möjliga. Restiden blir dock ca 30 min längre än de kommersiella expressbussarna på sträckan. Vad gäller bytesresor mellan linje 100 och 200 för t.ex. resor mellan Göteborg-Ulricehamn varierar bytestiderna som ibland hålls nere tack vare täta avgångar, men ibland är dåligt anpassade.

Linje 100 Göteborg-Borås har mycket tät trafik under vardagar med avgångar var femte minut under högtrafik. Under vissa perioder på dagen går det en buss var 20:e minut och på kvällar och helger går det en gång i halvtimmen. Med så tät trafik under vardagar har fasta minuttal spelat ut sin roll, men på lördagar och söndagar är det återkommande mönster där bussen avgår 00 och 30 ifrån Åkareplatsen. Busslinjens karaktär är mycket tät trafik Göteborg-Korsvägen-Delsjömotet-Borås med fokus på restid och få hållplatser. Dagens trafik uppfyller redan uppsatta riktlinjer för storregional trafik.

Linje 200 Borås – Ulricehamn har idag cirka 20-minuterstrafik i högtrafik, 30 min i övrig mellantrafik och 60 min på lördagar. På söndagar går bussen en gång varannan timme och det är idag gles, oregelbunden trafik på kvällar (cirka varannan timme).

Linjen har i stor utsträckning fasta minuttal, få hållplatser och går gent bortsett från en slinga inom Södra Älvsborgs länssjukhus.

Linje 250 Ulricehamn – Jönköping trafikeras med timmestrafik i högtrafik, ungefär varannantimmestrafik i mellantrafik och glest turutbud i lågtrafik med t ex 4 dubbelturer lördag och söndag.

Tidtabellen är oregelbunden vad gäller frekvensen på avgångar och har bara ibland återkommande avgångstider.

Restidskvot

På delen Göteborg-Borås är restidskvoten 1,18 och är redan under målnivån för storregional busstrafik. För resor längre än Borås, t.ex. Göteborg-Ulricehamn/Jönköping är restidskvoten hög då bytestiderna förlänger restiderna för kollektivtrafiken.

För delen Borås-Jönköping är restidskvoten bäst på delsträckorna Borås-Ulricehamn respektive Ulricehamn-Jönköping. Restiden för hela sträckan mellan Borås-Jönköping inkluderar ett byte och försämrar restidskvoten ytterligare något.

	Borås	Ulricehamn	Jönköping
Borås		1,3	1,4
Ulricehamn			1,3
Jönköping			

För att nå målnivån på 1,2 på delsträckan Borås-Ulricehamn behöver restiden kortas med 3 min. För delsträckan Ulricehamn-Jönköping behöver restiden kortas 4 minuter. För hela sträckan Borås-Jönköping finns det flera expressbussar som klarar av restidskvoten, men som inte gör några uppehåll på vägen.

3.1.1 Åtgärder för att nå riktlinjer

Stråket har redan idag tydliga inslag av ett storregionalt stråk i bemärkelsen att antal hållplatser är få mellan större tätorter i stråket och linjerna har gena dragningar.

Stråket är, som konstaterats ovan, uppdelat på tre linjer som under årens gång varierat i genomgående linjer och uppdelade linjer. Anledningen till att linjerna är uppdelade idag baserar sig på olika behov på respektive delsträcka. För delen Göteborg-Borås är resandet mycket stort och sträckan trafikeras av stora fordon (dubbeldäckare) som inte fungerar bra i stadstrafik med större behov av låggolv-delar m.m.

För sträckan Borås-Jönköping är det relativt nytt att sträckan delas in i två linjer istället för en genomgående linje. Beslutet bygger i huvudsak på olika behov på delsträckorna och att i samband med att stadsbusstrafiken i Ulricehamn togs bort fick linje 200 ett mer lokalt uppdrag i Ulricehamn innan linjer fortsätter mot Borås. Ett sätt att erbjuda genomgående resenärerna från Jönköping en kortare restid mellan Jönköping-Borås är att dela upp linjen och istället för att åka lokalt i Ulricehamn så kör bussen från Jönköping direkt till busstationen i Ulricehamn där bytet anpassas för vidare färd mot Borås. Då kan istället linjen som startar i Ulricehamn ha ett lokalt uppdrag innan anslutningen från Jönköping för resenärer mot Borås stiger på. Vidare är det inte lämpligt att trafikera lokalt i Ulricehamn med dubbeldäckarna från linje 100.

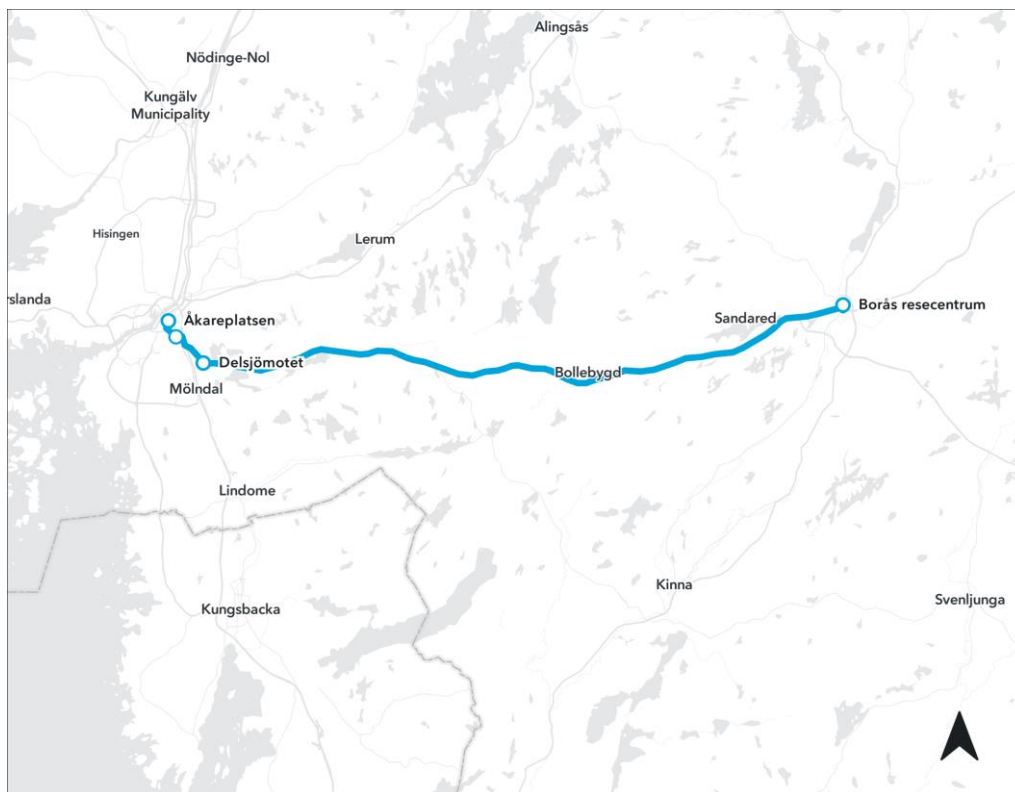
Målsättningen för detta stråk är inte att slå ihop samtliga linjer till en genomgående linje, utan istället arbeta för att dessa linjer är välanpassade till varandra och för ett utökat samarbete med kommersiella aktörer som kör genomgående trafik på sträckan.

Restiden

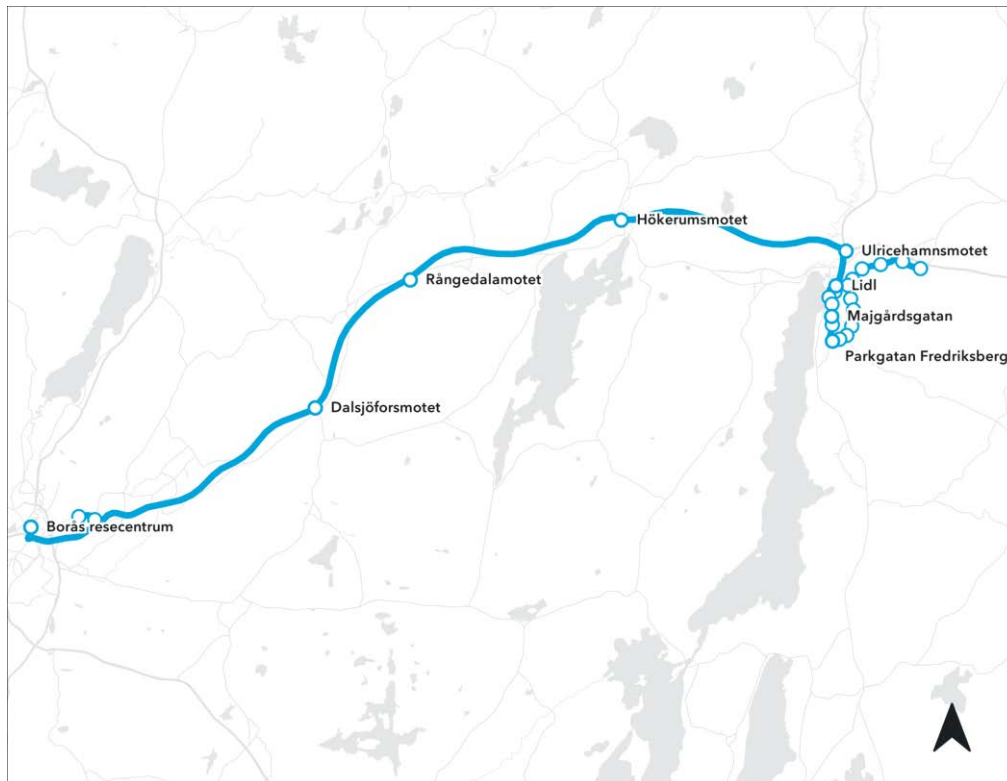
För att nå målnivåerna om restidskvot behöver god framkomlighet säkras och antal hållplatser begränsas.

Beträffande linje 100 mellan Göteborg-Borås har busslinjen inga hållplatser mellan Delsjömotet och Borås och har redan idag en restidskvot under 1,2. Fordon och hållplatser har redan idag storregional karaktär. Linje 100 har mycket tät trafik under högtrafik, men övergången till 20-minuterstrafik under vissa perioder på dagen gör att linjen är svår att anpassa byten till när omkringliggande linjer och tåg går i annan takt. För att få välanpassade byten bör istället turutbudet efter 10-minuterstrafik glesas ut till 15-minuterstrafik, 30-minuterstrafik och sedan timmestrafik. 20-minuterstrafik som det är idag får inte samma återkommande mönster och därför varierar också bytestiderna från övriga linjer där det ibland fungerar väl, och ibland blir långa väntetider.

Figur 3-2 Linjesträckningen för busslinje 100 mellan Göteborg-Borås

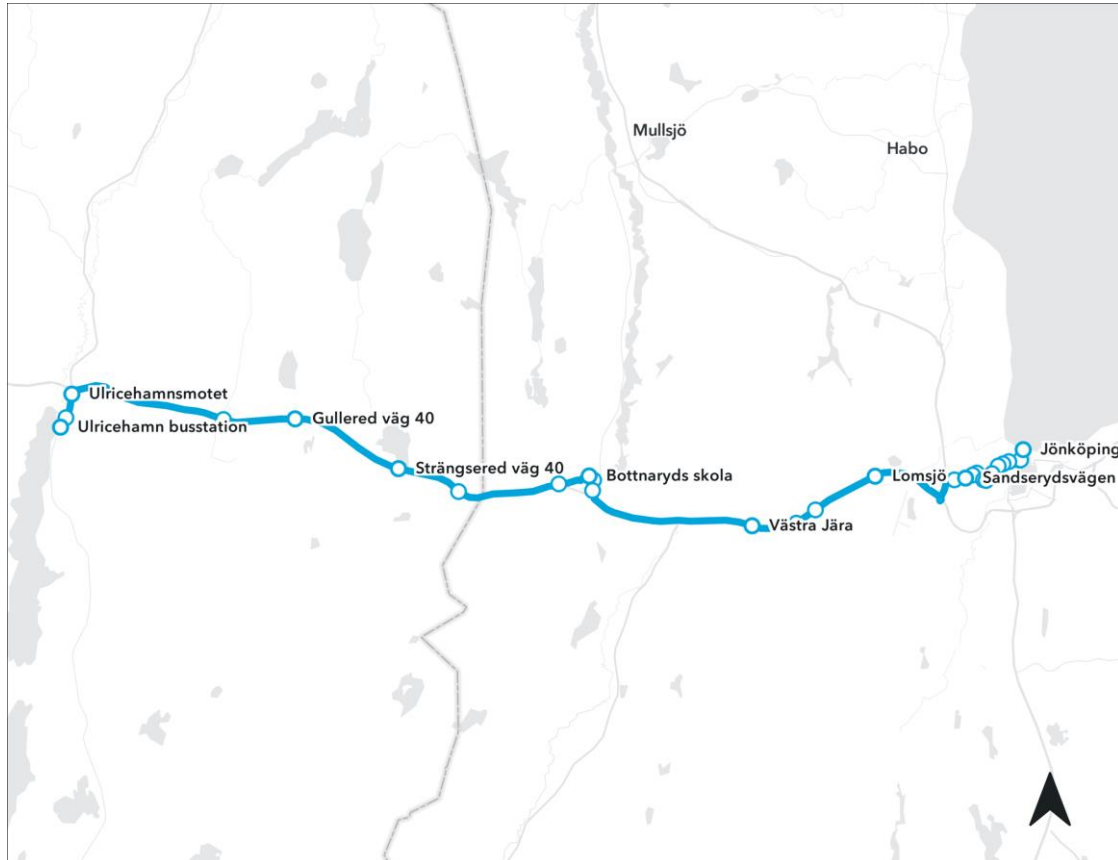
Linje 200 mellan Borås och Ulricehamn har en storregional karaktär med lokala inslag där bussen i Borås går via Södra Älvsborgs länsjukhus (SÄS) och har ett lokalt uppdrag inom Ulricehamn.

Figur 3-3 Linjesträckning busslinje 200 mellan Borås-Ulricehamn.

SÄS har en viktig funktions som både mål- och bytespunkt och bör ingå i det storregionala systemet. Även det lokala uppdraget i Ulricehamn påverkar inte det storregionala resandet mellan Ulricehamn-Borås bortsett från en hållplats vid Lidl innan Ulricehamns busstation och en hållplats i Borås som har lokal karaktär snarare än regional där en fördjupad utredning får avgöra om dessa kan slopas som uppehåll på denna linje.

Linje 250 mellan Ulricehamn-Jönköping har en gen linjesträckning men flertalet mindre busshållplatser längs med vägen som inte har storregional karaktär. Busslinjen åker in via Bottnaryd som har en del resor inom Jönköpings län som också kompletteras med skollinjer till Bottnaryds skola. Körvägen är gen och kan svårligen göras kortare. Fördjupad analys behövs för att eventuellt slopa ett antal mindre hållplatser för att korta restiden. Viktigt att fortsatt anpassa byten mellan linje 250 och 200 för att möjliggöra smidiga resor mellan Jönköping-Borås.

Figur 3-4 Linjesträckning för busslinje 250 mellan Ulricehamn-Jönköping.

3.2 Busstråket Mark-Göteborg

Busstrafiken är uppdelad på två linjer, en snabbare (300) som går den genaste vägen Kinna – Göteborg, och en något långsammare (330) som går samma sträcka men kör även in via Sätilla. I Högtrafik går linje 330 till Heden i Göteborg, och i lågtrafik går den till Landvetter resecentrum, med anslutning till Röd express för fortsatt resa till Göteborg. Det är linje 300 som i detta stråk har den storregionala uppgiften och behandlas inom detta arbete.

Linje 300 har idag kvartstrafik i maxtimmen som går över till halvtimmesstrafik för att sedan bli en buss i timmen i mellantrafik samt på lördagar. På söndagar och kvällar går det en buss varannan timme. Linjen kör med fasta minuttal, men det är olika minuttal vardag och helg.

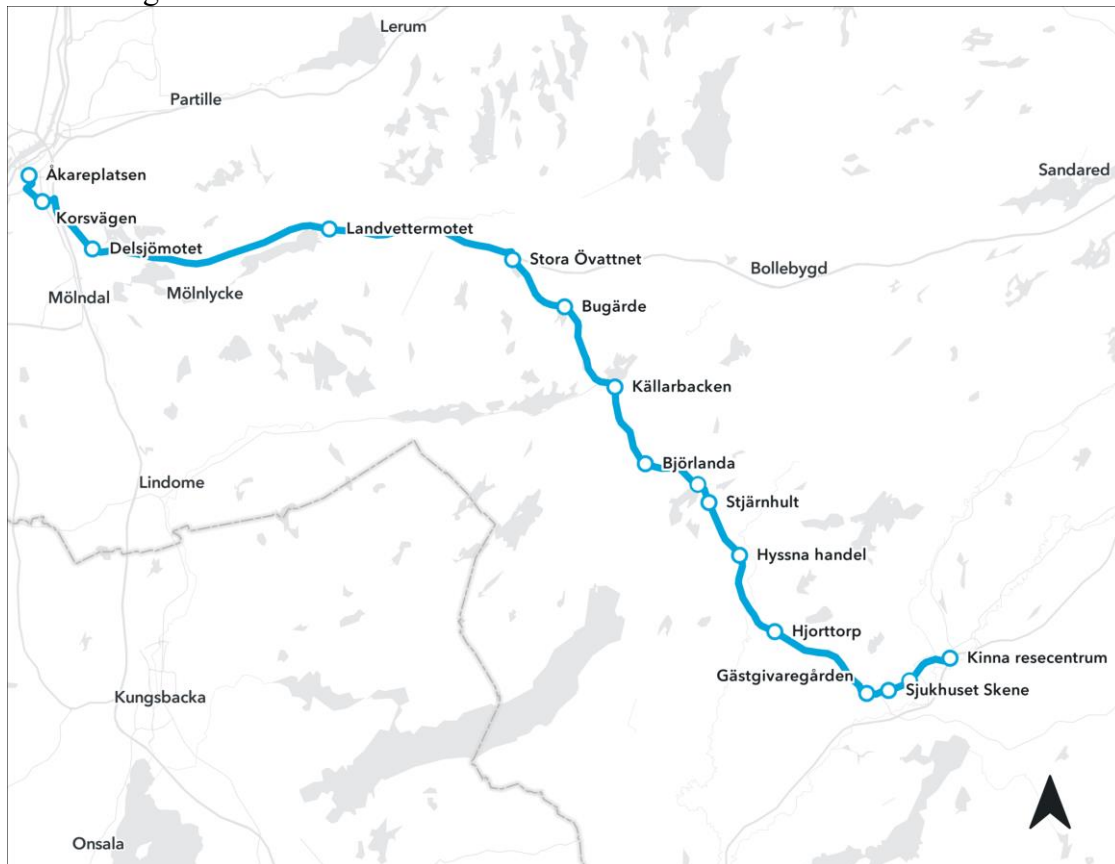
Restidskvot

Restidskvoten för linje 300 är god. Däremot är restiden från Kinna strax över en timme (62 min). Ur ett knutpunktsupplägg är det önskvärt om restiden istället var strax under en timme.

3.2.1 Åtgärder för att nå riktlinjer

Eftersom det finns en mer lokal linje (busslinje 330) parallellt på sträckan har redan idag busslinje 300 storregional karaktär som uppfyller mål om restidskvot. Linjen behöver anpassas till tåg mot Varberg i Kinna och i framtiden när tågtrafiken utvecklas mellan Göteborg-Borås bör denna linje ingå i fördjupad utredning av hur linje 300 kan anpassas med t.ex. ett uppehåll vid Landvetter Flygplats. Vid hållplatsen Källarbacken blir bussen

stående där det krävs en vänstersväng ut på väg 156 igen. Förslaget är att införa signalåtgärd eller motsvarande åtgärd som ger bussen prioriterad framkomlighet vid Källarbacken.

Figur 3-5 Linjesträckning för buslinje 300 mellan Kinna-Göteborg.

3.3 Busstråket Skövde-Lidköping-Trollhättan

Busstrafiken består av expressbusslinje 1 mellan Skövde-Skara-Lidköping-Grästorp-Trollhättan som är en snabb linje som följer huvudvägen mellan dessa orter och i högtrafik dessutom har turer som inte går in i Skara respektive Grästorp. Den kompletteras av linje 200 Skövde-Skara-Lidköping som har mer lokal karaktär samt linje 100 Lidköping-Grästorp och 640 Grästorp-Lidköping, som är lokala linjer med ett mycket begränsat utbud. Expressbusslinje 1 har flera uppdrag med pendlingsresor på delsträckor samt en viktig sammanbindande funktion mellan tåg och buss i Trollhättan, Lidköping och Skövde.

Idag kör expressbusslinje 1 med kvartstrafik i högtrafik mellan Skövde – Lidköping, halvtimmetrafik i mellantrafik och timmetrafik på helger. Kvällstrafiken är glesare och slutar tidigt.

Delsträckan Lidköping – Trollhättan trafikeras med halvtimmetrafik i högtrafik, timmetrafik i mellantrafik samt på lördagar. Under lågtrafik, kvällar och helger så trafikeras denna sträcka med en buss varannan timme.

I basutbudet är det mestadels fasta minuttal i grunden, men med oregelbundenheter i högtrafik och förtätning med direkturer Skövde – Lidköping. Minuttalen i tidtabellen skiljer sig mellan vardagar och helger.

Oftast finns det bra anslutningar i Skövde tack vare högt turutbud med både tåg och buss. Däremot är det bristfälliga anslutningar i Trollhättan, särskilt under låg- och mellantrafik. Normalt finns det inga anslutningar i Grästorp.

Restidskvoter för expressbusslinje 1

Restidskvot där snabbaste vägen med bil jämförs med restiden för buss visas i tabellen nedan. Värt att notera är att snabbaste vägen för bilen inte alltid är samma väg som bussen tar.

Restidskvot	Trollhättan	Grästorp	Lidköping	Skara	Skövde
Trollhättan		1,04	1,21	1,36	1,46
Grästorp			1,09	1,48	1,60
Lidköping				1,00	1,28
Skara					1,24
Skövde					

Jämförs istället restidskvoten mellan bil och buss, förutsatt att bilen reser samma väg som bussen, erhålls följande resultat:

Restidskvot	Trollhättan	Grästorp	Lidköping	Skara	Skövde
Trollhättan		1,04	1,08	1,10	1,12
Grästorp			1,13	1,11	1,15
Lidköping				1,00	1,12
Skara					1,19
Skövde					

Restidskvoten är generellt bra i stråket på delsträckorna mellan ingående orter. Jämförs bussen mot snabbaste restiden för bilen blir kvoten högre för genomgående resor t.ex. hela vägen Trollhättan-Skövde. Detta beror dels på att bussen åker in i varje ort och dels på att bussen står ett par minuter i Lidköping. Jämförs istället restiden med buss och bil då bilisten kör samma väg som bussen så klarar alla relationer en kvot på 1,2. För att kunna erhålla restidskvoten 1,2 i relationen Trollhättan-Skövde eller Grästorp-Skövde måste bussen korta ned restiden med 23 minuter. Det skulle innebära en ny linje som trafikerar direkt mellan dessa orter.

3.3.1 Åtgärder för att nå riktlinjer

Busslinje 1 express har redan idag en storregional karaktär med gena linjesträckningar mellan de större orterna där också restidskvoten når målnivåerna.

Figur 3-6 Linjesträckning för busslinje 1 express mellan Trollhättan-Lidköping-Skara-Skövde.

Med en så lång linjesträckning som det är idag kan det bli problematiskt att tillgodose samtliga behov längs med sträckningen. Målsättningen för denna storregionala linje är att anpassas till tågtrafiken för vidare resa med tåg i Trollhättan, Lidköping och Skövde. Om möjligt ska även byten anpassas mellan buss och tåg i Grästorps. En fördjupad utredning behövs för att svara på om parallella linjer som finns på sträckan kan arbetas in i linje 1 express, eller om det istället behöver kompletteras med någon ytterligare linje för att tillgodose andra behov längs linjesträckningen.

3.4 Busstråket Bengtsfors-Uddevalla

I stråket går det en genomgående regionbuss, buss 730 Uddevalla-Färgelanda-Bengtsfors och några busslinjer av lokal karaktär på delsträckor. Linje 730 följer riksväg 172 och stannar vid alla hållplatser och kompletteras av några lokala linjer med begränsat utbud. Bäckefors är en viktig knutpunkt utmed linjen med samtrafik med linje 700 Ed-Vänersborg.

Idag trafikeras linje 730 med timmestrafik i högtrafik och en buss varannan timme under mellan- och lågtrafik. Bortsett från enstaka undantag trafikeras linjen med fasta minuttal som däremot skiljer sig mellan vardagar och helger. Linjen har idag 93 hållplatser, vilket är mer än en hållplats per kilometer.

Restidskvot

Busslinje 730 har idag bra och gen linjesträckning men många hållplatser. Många hållplatser tillsammans med att vissa turer har en avvikande körsträcka vid Bäckefors gör att bussen inte når en restidskvot på 1,2 idag.

3.4.1 Åtgärder för att nå riktlinjer

Buslinje 730 behöver snabbas upp och för att nå målsättningen behövs köravvikelsen i Bäckefors tas bort och ett antal hållplatser slopas så att 5 minuter sparas. Buslinjen har mer än en hållplats per kilometer och flertalet har inte storregional karaktär. En fördjupad utredning behöver svara på vilka hållplatser som kan slopas som uppehåll på denna storregionala linje.

Figur 3-7 Linjesträckning för buslinje 730 mellan Uddevalla och Bengtsfors.

Buslinje 730 har det huvudsakliga storregionala uppdraget i detta stråk. Denna anpassas till det snabbaste tåget i Uddevalla som kör mellan Uddevalla-Trollhättan-Göteborg. Under vägen behöver även linjen anpassas till tvärgående linjer i Bäckefors för resor mot Ed och Mellerud, och även i Brohögen/Bengtsfors för vidare resa till/från Åmål. Bäckefors blir en bussknutpunkt i väntan på utvecklad tågtrafik.

3.5 Samlade effekter inom storregionala busstråk

Följande beräkningar bygger på att uppsatta riktlinjer för storregional trafik införs med regelbunden timmestrafik och ibland något uppsnabbade restider. Resandet beräknas då öka från 1,85 miljoner resor/år till 2,2 miljoner resor/år (+350 000 resor/år).

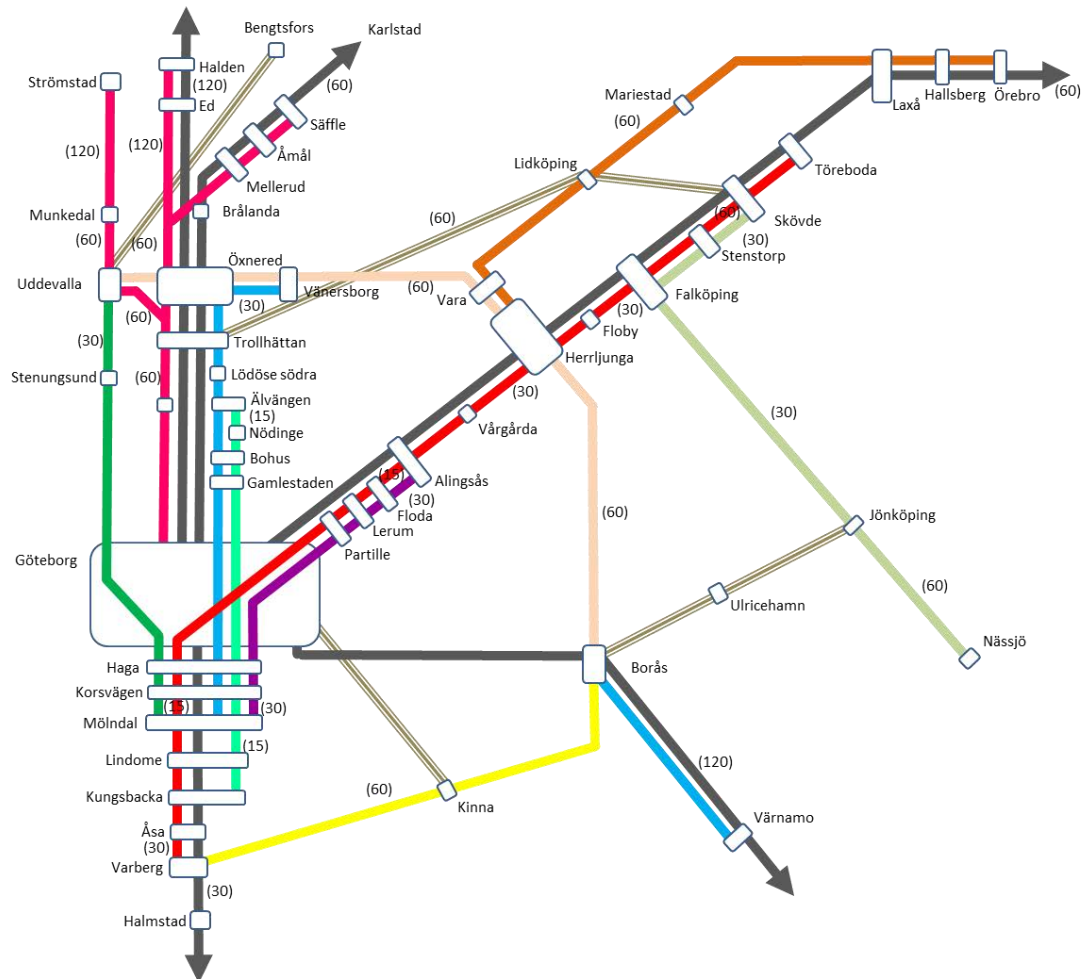
Kostnaden för utökad trafik beräknas till knappt 14 mkr/år där intäkter i form av nya resor beräknas täcka drygt hälften. Det innebär utökad driftbidrag på 6–7 miljoner kr/år för storregional busstrafik.

Kostnadstäckningsgraden för analyserade linjer är idag 54%. De turer som läggs till i detta förslag har sannolikt något lägre attraktivitet på tidig morgon och sen kväll, men i gengäld får dessa linjer ett konsekvent knutpunktsupplägg. Sammantaget har dessa effekter antagits ta ut varandra och ökat driftbidrag bygger på detta antagande.

4 Huvudalternativ

Läggs samtliga av ovanstående förslag ihop fås följande bild för den storregionala trafiken. Bilden nedan ska ses som ett möjligt exempel på hur tågtrafiken kan bindas ihop genom Västlänken. Beroende på om identifierat infrastrukturbehov kommer på plats eller inte, kan nedanstående karta behöva ritas om. Målsättningarna per stråk i detta förslag stämmer för varje enskilt stråk, men exakt vilken linje norr om Göteborg som paras ihop med vilken linje söder om Göteborg kan komma att ändras.

Figur 4-1 Ett möjligt trafikeringsförslag utifrån målsättningen per stråk. Siffrorna indikerar minuter mellan tågen i högtrafik. Målsättningen är att storregionala bussar ska ha minst 60-minuterstrafik, men flera linjer överstiger redan detta idag.

4.1 Beräknade effekter av alternativet (tågtrafik)

Resandet ökar i takt med tredubblingsmålet

Resandet beräknas öka från dagens 21 miljoner resor per år till knappt 33 miljoner resor år 2028. Det som påverkar resandet mest är ett utökat turutbud, ett sammanhållet knutpunktsupplägg i länet och färdigställandet av Västlänken. Detta resande är i linje med tredubblingsmålet som finns beslutat i Målbild Tåg 2035. Resandet beräknas utifrån elasticitetstal som beräknar ett samband mellan resandeförändringar och förändringar i turutbudet och/eller restiden. Till exempel ger ett utökad turutbud ett högre resande. Detta är ett bra sätt att beräkna mindre förändringar i trafiken, men kommer att underskatta större förändringar när en tåglinje går från få turer till ett stort utbud, eller skapar nya resandekopplingar. I detta förslag finns några sådana exempel, men bedömningen är att helheten har rätt storleksordning.

Ökat regionbidrag för tågtrafiken

Kostnaderna beräknas öka från dagens regionbidrag på 650 miljoner kr/år till 800–900 miljoner kr/år. Vid beräkningar av förändrat trafikupplägg styrs de direkta trafik kostnaderna av hur många tåg som körs och hur långt. Om det är en singelvagn eller ett dubbelkopplat eller trippelkopplat tåg påverkar också kostnaderna.

Kostnaderna är lättare att förutspå, medan intäkterna är betydligt svårare. Kostnaderna beräknas öka med 400 miljoner kr/år enligt förslaget i dialoghandlingen, där ökade intäkter beräknas täcka ungefär hälften av denna ökning (motsvarande 200 miljoner kr/år).

Kostnadstäckningsgraden sjunker något

Idag täcker intäkterna för tågtrafiken ungefär 58 % av kostnaderna. Huvudalternativet i förslaget innebär en utökad tågtrafik i större delen av länet. Störst förändring blir det på de regionala järnvägarna som idag har lågt trafikutbud. Dessa järnvägar kan få upp resandet mycket relativt idag, men kommer sannolikt alltid att ha en lägre kostnadstäckningsgrad jämfört med järnvägar med högre standard och järnväg närmare Göteborg. Av denna anledning är det rimligt att beräkningarna resulterar i en något lägre kostnadstäckningsgrad för tågtrafiken med denna förändring. Beräkningarna resulterar i en förändring från dagens nivå på 58 % till 55 %.

4.2 Jämförelse med Målbild Tåg delmål 2028

Västra stambanan

Resandet förväntas öka med 2 miljoner resor per år och Västra Stambanan får enligt förslaget en mycket bättre trafik. Däremot är behoven väldigt stora på stambanan och även om förslaget i kapitel 2 är betydligt bättre än idag finns en del kompromisser kvar där enstaka snabba tåg får någon minuts tidspåslag, och pendeltågen snabbas upp med färre stationer. Minskad hastighetsblandning ger möjligheter till utökad trafik på kort sikt. Eftersom ny järnväg mellan Göteborg-Borås inte är färdig till 2028 kan inte regiontågen köra Göteborg-Borås-Herrljunga-Skövde som förslaget är i målbilden. Istället finns behovet att ha kvar regiontåg på västra stambanan hela vägen mellan Göteborg-Töreboda. Dessa regiontåg mernyttjas likt tankarna i befintlig målbild genom att göra uppehåll i Partille, Lerum och Floda. Restiden på regiontågen blir därmed lite längre för långväga resor på regiontågen och snabba resor hänvisas till regionexpresståg.

Behovet av ytterligare spår på Västra Stambanan bekräftas av ovanstående.

Bohusbanan

Södra delen av Bohusbanan når målnivåerna i trafik för 2028 efter att pågående byggnation av mötesspår i Grohed blir färdigställt. På sträckan finns behov av att köra två ihopkopplade tågsätt (mult) av kapacitetsskäl och för detta behöver dagens plattformar förlängas till 170 m.

På norra Bohusbanan är målsättningen att kunna köra timmestrafik till Strömstad. Med en uppsnabbning av järnvägen med två minuter är det möjligt att trafikera ett tåg varannan timme via Trollhättan ned till Göteborg och på så sätt nå Trollhättan som målpunkt och korta restiden med 15 min.

För att kunna trafikera med timmestrafik krävs ytterligare hastighetshöjningar på sträckan. Hastighetshöjning som ger 2 minuter kortare restid innebär i praktiken att 11 plankorsningar behöver åtgärdas tillsammans och röjning för bättre siktförhållanden.

Norge-/Vänerbanan

På delen Trollhättan-Göteborg är det mer tåg i detta förslag än i målbilden. Detta beror på den tillkommande linjen Göteborg-Trollhättan-Uddevalla/Munkedal.

På delen Halden-Trollhättan har utredningen tittat på möjlighet att köra 10 regiontåg och öppna 4 nya stationer likt uppdaterad målsättning efter beslut av Västtågsutredningen. Detta är endast möjligt efter kapacitetsökning på sträckan med 4 nya mötesstationer. Detta kostnadsberäknas till 100 miljoner kronor styck, motsvarande 400 miljoner för sträckan. Dessa saknar finansiering och är inte möjliga till år 2028. Istället blir fokus på biljettsamarbete med kommersiella aktörer, där fjärrtågen från Oslo är planerade enligt förslaget att ankomma till Göteborg 10 min innan avgång för fjärrtåg mot Köpenhamn. Detta tåg skulle därmed kunna vara samma tåg som trafikeras Oslo-Köpenhamn.

På Karlstadslinjen nås målnivån och som ett steg mot de långsiktiga målen i väntan på utökad kapacitet mot Norge är förslaget att öppna en ny station i Brålanda som tåget mellan Göteborg-Karlstad då stannar vid.

Älvsborgsbanan

En ny linje mellan Uddevalla och Trollhättan tillkommer. Då elektrifiering och infrastruktur saknas för att trafikera Kinnekulletågen via Trollhättan är förslaget att dessa tåg fortsatt går till Herrljunga/Göteborg likt dagens trafik. I övrigt är samma utbud som målbilden möjligt. I målbilden finns ett förslag att köra tågen från Skövde via Herrljunga, Borås och ny järnväg till flygplatsen och Göteborg. Varken infrastrukturen i Herrljunga eller en ny järnväg till Borås beräknas vara färdig år 2028, varför förslaget fortsatt har tåget från Skövde via Västra Stambanan till Göteborg.

Viskadalsbanan

Målet är att förtäta tågtrafiken mellan Skene-Borås till halvtimmestrafik. Dock visar djupare analys av detta stora infrastrukturkostnader som saknar finansiering. Istället fokuserar förslaget på att återta hastigheter, förlänga plattformar och snygga upp stationsmiljöer för att kunna trafikera ett tåg i timmen på ett attraktivt sätt.

Kinneullebanan

Istället för elektrifiering och trafikering via Trollhättan till Göteborg är förslaget att anskaffa fossilfria fordon som trafikerar Göteborg-Herrljunga-Lidköping-Örebro. Samtliga tåg på Kinneullebanan föreslås vara genomgående tåg till Göteborg. De flesta av dessa tåg föreslås även fortsätta till Örebro i andra riktningen.

Kust-till-kustbanan

Delen Göteborg-Borås har en pågående parallell utredning och hanteras inte i detta arbete vad gäller tågtrafiken.

För delen Borås-Värnamo är målsättningen att trafikera 10 tåg per dag och riktning, samt öppna nya stationer i Hillared, Länghem och Grimsås. Detta kräver 3 nya mötesspår som saknar finansiering. Förslaget påvisar istället möjligheten att komma igång genom att bygga ett nytt mötesspår och köra 10 turer/dag och riktning till Limmared. Detta medger öppnandet av Hillared och Länghem, men utökad trafik till Värnamo och ny station i Grimsås kommer i nästa steg (förutsätter kommunavtal enligt Västtågsutredningen avseende station och samhällsplanering, samt reducerad busstrafik).

4.3 Samlat infrastrukturbehov utöver beslutade planer

Infrastrukturbehovet är analyserat utifrån möjligheterna att framföra tågen enligt föreslagen. På vissa sträckor behövs fördjupade utredningar för att ta reda på exakta infrastrukturbehovet, där istället efterfrågad funktion beskrivs. Exempel på detta är hastighetshöjningar för att korta restiden. Det kan ibland röra sig om så enkla lösningar som att anlägga bommar vid plankorsningar, men även om mer kostnadsdrivande åtgärder som att räta ut kurvor m.m. Ökade trafikeringskostnader är inom Västra Götalandsregionens ansvar och regleras av årlig budget. Infrastrukturåtgärderna förutsätter statlig finansiering och stationsåtgärder förutsätter kommunal finansiering.

Västra Stambanan

- Trimningsåtgärder för kapacitet Göteborg-Alingsås (okänd kostnad)
  - Åtgärder och kostnad för detta behöver analyseras vidare.

Norge-/Vänerbanan

- Ny station i Brålanda

(förutsätter kommunavtal enligt Västtågsutredningen avseende station och samhällsplanering)

Älvsborgsbanan

- Hastighetshöjning Öxnered-Håkantorps
- Förlängda plattformar Vargön-Knalleland till 85 m.
- Ny plattform Borgstena

Kust-till-kust delen Borås-Värnamo

- Nytt mötesspår Borås-Hillared
- Ny station Länghem
- Ny station Hillared

(förutsätter kommunavtal enligt Västtågsutredningen avseende station och samhällsplanering, samt reducerad busstrafik)

Södra Bohusbanan

- Förlängda plattformar från 135 m till 170 m

Norra Bohusbanan

- Hastighetshöjning för att korta restiden 2 min mellan Tanum-Uddevalla

Kinnekullebanan

- Ny växel i Håkantorps

Viskadalsbanan

- Återta 110 km/h

Mycket grov indikation på kostnadshärad för ovanstående infrastrukturbehov är 600–1000 miljoner kronor.

Metod för att beräkna effekter av trafikförändringar

Resande

Utgångspunkten är dagens resande i såväl tåg- som busstrafiken som räknas upp till år 2028 med en genomsnittlig befolkningsökning på 1 % per år. Hur eventuella förändringar påverkar detta resandet beräknas med elasticitetsberäkningar:

- Åktidselasticitet -0,6
- Gångtidselasticitet -0,3
- Turutbudselasticitet 0,3

Ovan innebär i praktiken att om åktiden (restiden ombord på tåget, alltså inte från dörren) minskar med 10 %, beräknas resandet öka med 6 %. Till detta tillkommer effekter av konsekvent taktidstabell samt knutpunktsupplägg. Erfarenhet från Skåne och andra länder beräknar effekterna av att gå från helt oregelbunden tidtabell till konsekvent taktidstabell till 12 % ökat resande. Binds systemet dessutom ihop av välfungerande knutpunkter beräknas resandet kunna öka ytterligare 12 %. Effekten av fasta minuttal och knutpunktsupplägg varierar mellan stråken i Västra Götaland och har bedömts olika bra i nuläget. Ett stråk som redan har fungerande knutpunkter och takttrafik beräknas med 0 % tillägg, och ett stråk som går från oregelbunden tidtabell och helt utan fungerande knutpunkter till både takttrafik och fungerande knutpunktsupplägg beräknas med 24 % resandeökning.

VSJ (Gbg)-Alingsås-Skövde (otakt → heltakt, oknut → halvknut): 18 %

VSJ Alingsåspendeln (halvtakt → heltakt, halvknut → helknut): 12 %

Jönköpingsbanan (halvtakt → heltakt, halvknut → helknut): 12 %

Älvsborgsbanan (otakt → heltakt, oknut → halvknut): 18 %

Kinnekullebanan (otakt → heltakt, oknut → helknut): 24 %

Viskadalsbanan (otakt → heltakt, oknut → helknut): 24 %

Alependeln (heltakt → heltakt, halvknut → halvknut): 0 %

Norge/väner, (Gbg)-Älvängen-Trollhättan (heltakt → heltakt, halvknut → halvknut): 0 %

Norge/väner, norra (otakt → heltakt, oknut → halvknut): 18 %

Bohusbanan, södra (heltakt → heltakt, halvknut → halvknut): 0 %

Bohusbanan, norra (otakt → heltakt, oknut → halvknut): 18 %

VKB (Gbg)-Kungsbacka-Halmstad (heltakt → heltakt, halvknut → halvknut): 0 %

VKB Kungsbackapendeln (heltakt → heltakt, halvknut → halvknut): 0 %

Kostnader

Kostnaderna består av flera olika delar, bl.a. kostnader för infrastruktur där denna utredning i första hand pekar ut ett behov som sedan fördjupas med kostnads- och nyttoberäkningar. I flera fall har dessa redan utretts i andra sammanhang eller så används schablonkostnader för att ge en indikation på kostnadshäraden.

Kostnaden för trafiken ökar i takt med att trafiken ökar. Detta beräknas genom att använda genomsnittlig kostnad per fordonskilometer (fkm). Denna beror på hur många tåg som trafikerar och hur långt tåget kör. Kostnaden beror även på om det är en enkelvagn, dubbelkopplade eller trippelkopplade tåg.

Kostnaden som används är:

- Singel 44 kr/fkm
- Dubbelkopplade tåg (Mult) 77 kr/fkm
- Trippelkopplade tåg 110 kr/fkm

Intäkter

Intäkten speglas bäst av längden på resorna och beräknas utifrån personkilometer ("pkm", antal resor multiplicerat med genomsnittlig reslängd).

Faktor som används:

- 0,6 kr/pkm

Den totala kostnaden för trafiken beräknas i regionbidrag (kostnader för trafiken minus intäkterna för densamma). I flera stråk trafikeras idag parallell busstrafik för att tågtrafiken inte räcker till eller inte är ett bra alternativ. Ibland är förslaget att förstärka tågtrafiken så att resandebehovet täcks av tåg och då kan busstrafiken slopas.

SN § 72

DNR SN 38/2020

Svar på motion om arbetstider inom vård och omsorg**Sammanfattning**

Kommunfullmäktige överlämnade *Motion om arbetstider inom vård och omsorg* till socialnämnden för beredning (KF § 20/2020-02-18). Motionen inkom 2020-01-08 från Mats Palm (S) och Anette Rundström (S). I motionen yrkades att socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag som medger heltid utan krav på delade turer, utan att det blir schemalagt arbete varannan helg.

Socialförvaltningen konstaterar utifrån förutsättningarna inom hemtjänst landsbygd att kostnaderna för socialnämnden skulle öka vid införande av var tredje helg samt avskaffande av delade turer. Socialförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-23

Motion från Mats Palm (S) och Anette Rundström (S) inkommen 2020-01-08

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KF § 20

DNR KS 2/2020 706

Motion om arbetstider inom vård och omsorg

Sammanfattning

Följande motion inkom 2020-01-08 från Mats Palm (S) och Anette Rundström (S);

” Arbetets organisation och arbetstidens förläggning blir en allt mer avgörande aspekt när människor väljer arbetsgivare. Att kunna erbjuda attraktiva anställningsförhållanden, vid sidan om en god lön, blir här allt mer viktigt. För ett tag sedan beslutade Herrljunga kommun om att erbjuda, ”Heltid med möjlighet till deltid”. Det är nu dags att ta nästa steg.

Människor i allmänhet, och unga människor i synnerhet, vill ha en realistisk möjlighet till egen försörjning. Det efterfrågas ett arbetsliv där jag trivs och kan fungera fullt ut genom livet. Arbetstidens förläggning och möjligheter till ett fungerande socialt liv blir här en konkurrensfaktor.

Vårgårda kommun, som vi delar många områden med, har nyligen tagit ett första viktigt beslut åt det hållet. Där har man beslutat om ”Heltid som norm, utan krav på delade turer”.

Inom området Vård och Omsorg, är de viktigaste aspekterna för de anställda de delade turerna och antalet helger man arbetar. Här vill vi hitta vägar för att lösa frågan om hur vi kan bemanna på bästa sätt för att helt ta bort de delade turerna, utan att det handlar om att tvingas arbeta varannan helg. Inom någon av de övriga 289 kommunerna borde det gå att hitta lösningen på denna fråga.”

Vi yrkar att:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag som medger Heltid utan krav på delade turer, utan att det blir schemalagt arbete varannan helg.
- Bemanning och kostnadsberäkning ska ingå i uppdraget.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till socialnämnden för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till socialnämnden för beredning.

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-01-08	
Dnr	Beteckning
2/2020	706 2020-01-08

Motion.

Arbetets organisation och arbetstidens förläggning blir en allt mer avgörande aspekt när människor väljer arbetsgivare.

Att kunna erbjuda attraktiva anställningsförhållanden, vid sidan om en god lön, blir här allt mer viktigt.

För ett tag sedan beslutade Herrljunga kommun om att erbjuda, "Heltid med möjlighet till deltid". Det är nu dags att ta nästa steg.

Människor i allmänhet, och unga människor i synnerhet, vill ha en realistisk möjlighet till egen försörjning.

Det efterfrågas ett arbetsliv där jag trivs och kan fungera fullt ut genom livet.

Arbetstidens förläggning och möjligheter till ett fungerande socialt liv blir här en konkurrensfaktor.

Vårgårda kommun, som vi delar många områden med, har nyligen tagit ett första viktigt beslut åt det hållet.

Där har man beslutat om "Heltid som norm, utan krav på delade turer".

Inom området Vård och Omsorg, är de viktigaste aspekterna för de anställda de delade turena och antalet helger man arbetar.

Här vill vi hitta vägar för att lösa frågan om hur vi kan bemanna på bästa sätt för att helt ta bort de delade turena, utan att det handlar om att tvingas arbeta varannan helg.

Inom någon av de övriga 289 kommunerna borde det gå att hitta lösningen på denna fråga.

Vi yrkar att:

Socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag som medger Heltid utan krav på delade turer, utan att det blir schemalagt arbete varannan helg.

Bemannings och kostnadsberäkning ska ingå i uppdraget.

Mats Palm (S).

Anette Rundström. (S)

Förstärkt månadsuppföljning per 2020-04-30

Sammanfattning

Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och utfall för perioden januari-april 2020 samt budget och prognos för helåret 2020.

Resultat för kommunen per 30 april är -904 tkr mot budgeterat -9 537 tkr.

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 6 978 tkr vilket är 4 182 tkr lägre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,2 % vilket är under det finansiella målet om 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 2 148 tkr lägre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 8 844 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 6 810 tkr lägre än budgeterat, främst på grund av intäkter för försäljning av mark samt ersättning för sjuklönekostnader pga covid -19.

Beslutsunderlag

Rapport Månadsuppföljning per 2020-04-30

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten och lägger den till handlingarna

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Bakgrund

Enligt gällande policy Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper ska en förstärkt månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen per 30 april. Uppföljningen innehåller budget och utfall för perioden januari-april, budget och prognos helår för kommunens resultaträkning, styrelse/nämndernas kommunbidrag samt investeringar. Rapporten innehåller också en personalredovisning.

Ekonomisk bedömning

Rapporten beskriver och kommenterar det ekonomiska läget för Herrljunga kommun.

Samverkan

Samverkas på CSG 20 maj

Ärende 3

DIARIENUMMER: KS 2020-14
FASTSTÄLLD/INSTANS: Kommunstyrelsen
VERSION:
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL:
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Månadsrapport

per den 2020-04-30

Med prognos för 2020-12-31

Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Månadsuppföljning april

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 6 978 tkr vilket är 4 182 tkr lägre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,2 % vilket är under det finansiella målet om 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 2 148 tkr lägre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 8 844 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 6 810 tkr högre än budgeterat, främst på grund av intäkter för försäljning av mark samt ersättning för sjuklönekostnader pga covid -19.

1. Resultaträkning

	Budget 202004	Utfall 202004	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring Prognos
Verksamhetens intäkter	40 445	43 953	120 381	120 891	510	-2 035
Verksamhetens kostnader	-229 264	-221 737	-645 804	-649 848	-4 044	4 263
Avskrivningar	-8 613	-6 997	-27 154	-25 654	1 500	1 500
Verksamhetens nettokostnader	-197 431	-184 781	-552 578	-554 612	-2 034	3 728
Skatteintäkter	145 278	136 535	435 879	418 851	-17 028	-15 014
Utjämnin g o gen statstbidrag	42 249	47 265	126 759	141 784	15 025	9 658
Finansiella intäkter	500	35	1 500	1 440	-60	0
Finansiella kostnader	-133	43	-400	-485	-85	0
Finansposter	187 894	183 878	563 738	561 590	-2 148	-5 356
Resultat före extraord.poster	-9 537	-904	11 160	6 978	-4 182	-1 628
RESULTAT	-9 537	-904	11 160	6 978	-4 182	-1 628

Not 1.

Specifikation verksamhetens nettokostnader	Budget 202004	Utfall 202004	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring prognos
Nämndernas nettokostnader	-197 745	-188 834	-553 704	-562 548	-8 844	28
Gemensamma kostnader och intäkter	-2 186	2 290	-6 560	250	6 810	3 700
Återföring kapitalkostnader	11 175	8 761	34 840	33 340	-1 500	-1 500
Avskrivningar	-8 613	-6 997	-27 154	-25 654	1 500	1 500
Totalt	-197 368	-184 780	-552 578	-554 612	-2 034	3 728

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader består av nämnder och styrelsens nettokostnad samt gemensamma nettokostnader under gemensamma intäkter och kostnader/finansien.

Utfallet för perioden är 8 634 tkr lägre än budgeterat. Nämndernas utfall avviker med 563 tkr. Lönepott, kapitalkostnadspott är inte utfördelade ännu och avviker därmed med 6 985 tkr, utvecklingsmedel avviker med 1 363 tkr och gemensamma kostnader avviker med 4 476 tkr. Den främsta orsaken till avvikelsen under gemensamma kostnader är främst avvikelse på personalomkostnader. För 2019 har Herrljunga kommun valt att föra in de pensionsförpliktelser om 185 357 tkr som tidigare låg som en ansvarsförbindelse i balansräkningen som en avsättning. Kommunen kommer därav inte redovisa kostnader för pensionsutbetalningarna som avser dessa pensionsförpliktelser utan redovisar istället finansiella kostnader för avsättningen med tillhörande löneskatt. Pensionskostnaden för fullfondering prognosteras ha en positiv avvikelse med 1 060 tkr.

Gemensamma kostnader prognosteras ha en positiv avvikelse mot budget med 6 810 tkr. En orsak till det prognostiserade överskottet är försäljning av mark och exploateringsfastigheter om 2 000 tkr. På grund av Covid-19 kommer kommunen att få ersättning för sjuklönekostnader april-juli, vilket prognostiserats till 3 500 tkr.

De gemensamma kostnaderna prognosteras ha ett överskott av personalomkostnader (PO) på 1 360 tkr. Detta framförallt på grund av lägre kostnader totalt sett för PO mot budgeterade 39,17 % av bruttolönerna. Semesterlöneskulden prognosteras ha en negativ avvikelse mot budget om 1 250 tkr. Prognosen för renhållningens affärsverksamhet är för helåret enligt budget.

Gemensamma kostnader	Budget 202004	Utfall 202004	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring prognos
Deponi Tumberg	67	0	200	200	0	0
Försäljning mark + exploatering	0		0	2 000	2 000	0
Övriga intäkter	0	781	0	350	350	200
Sjuklöneersättning Covid-19			0	3 500	3 500	3 500
Semesterlöneskuld	-333	0	-1 000	-1 250	-250	0
Personalomkostnader	-1 920	3 140	-5 760	-4 400	1 360	0
Övriga kostnader	0	-1 631	0	-150	-150	0
Gemensamma kostnader	-2 186	2 290	-6 560	250	6 810	3 700

*Finansiell kostnad för införd pensionsskuld redovisas under gemensamma kostnader istället för under finansiella kostnader.

Avskrivningar

På grund av ej färdigställda investeringar beräknas avskrivningskostnaderna ha en positiv avvikelse på 1 500 tkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Baseras på skatteprognos per 2020-04-29.

Skatteintäkter och generella bidrag beräknas enligt SKR:s prognos ha en negativ avvikelse mot budget på sammanlagt 2 003 tkr. Jämfört med föregående prognos är detta en försämring med sammanlagt

5 356 tkr, varav 15 014 tkr avser minskade skatteintäkter till följd av det försämrade konjunkturläget. Detta kompenseras delvis av de extra tillskott av generella statsbidrag som regeringen presenterade i vårändringsbudgeten, 9 660 tkr för Herrljungas del.

Finansiella intäkter och kostnader

Den totala avvikelsen mot budget för finansiella intäkter och kostnader visar på en negativ avvikelse på 145 tkr. I prognosen finns medräknat en lägre utdelning ifrån Kommuninvest och en kostnad för indexering av E20 baserat på utfallet 2019.

2. Driftsredovisning

Prognos för nämndernas verksamheter uppgår -8 844 tkr och för renhållningen - 1 000 tkr. Detta är totalt 972 tkr sämre jämfört med föregående prognos. Renhållningens underskott belastar taxekollektivet och inte kommunens resultat.

	Budget 202004	Utfall 202004	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring Prognos
Kommunfullmäktige	571	386	1 673	1 673	0	0
Kommunstyrelse	12 943	10 715	37 859	38 399	-3 571	5 591
Bildningsnämnd	86 755	85 011	244 306	243 601	705	559
Socialnämnd	69 686	75 630	205 592	219 892	-14 300	-7 450
Teknisk nämnd-skattefin	14 594	12 080	38 252	38 252	0	0
Bygg och Miljönämnd	4 847	5 012	13 874	14 194	-320	-172
Utvecklingsmedel	1 363	0	1 090	1 090	0	0
Kapitalkostnadspott	1 295	0	5 368	3 868	1 500	1 500
Lönepott	5 690	0	5 690	5 690	0	0
Summa skattefinansierat	197 745	188 834	553 704	566 659	-8 844	28
Teknisk nämnd -renhållning			1 954	2 954	-1 000	-1 000
Summa avgiftsfinansierat	0	0	1 954	2 954	-1 000	-1 000

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar totalt ett överskott mot budget om 3 571 tkr. Överskottet ses främst under kommunstyrelsen och avser medel i Trygghetsfonden.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott mot budget om 4 100 tkr. Överskottet härrör medel reserverade avseende Trygghetsfonden.

Kommunledning prognostiserar ett underskott om 400 tkr. Överförmynderi/gode män prognostiserar ett underskott mot budget om 200 tkr. Efter kommunledningens genomlysning av överförmynderi/gode män och dess ökade kostnader, framgick det att det främst är arvodeskostnaden som ökar. Svårigheten med att rekrytera gode män och behovet att justera arvodet i nivå med omkringliggande kommuner har varit den största anledningen till de höjda arvodena samt att kommunen i särskilda fall behöver ta in en extern part för hantering på grund av ärendets svårighetsgrad. Kostnader för försäkringspremier ses överskrida budget om 200 tkr.

Folkhälsa prognostiserar ett överskott om 100 tkr, vilket är en förbättring mot föregående prognos om 100 tkr. Överskottet är en följd av minskade personalkostnader.

IT/Växel/Telefoni prognostiserar ett underskott om 800 tkr, vilket är en förbättring mot föregående prognos om 1 300 tkr. I och med byte till ny IT-plattform, från Novell till Microsoft, ses en kostnadsökning för licenser och då projektet blev framflyttat, medförde det även dubbla licenskostnader och viruskydd. Detta tillsammans beräknas uppgå till 2 000 tkr för budgetåret. Här ses även ökade kostnader för arbetsplats som tjänst om 90 tkr. Utrullning av nya datorer är planerad till september 2020 och med det prognostiseras en intäkt till Herrljunga kommun om 774 tkr för försäljning av gamla inköpta datorer. Dock ses en minskad intäkt avseende datorer och användare om 450 tkr. Under personalkostnader ses ett överskott mot budget om 850 tkr. Under pågående IT-projekt har ett flertal medarbetare lagt merparten av sin arbetstid på projektet och därmed har viss lönekostnad kunnat kostnadsföras på projektet. IT-avdelningen ser även en kostnadsbesparing avseende IT-material om 225 tkr.

Ekonomiavdelningen prognostiserar ett överskott om 400 tkr, vilket är en förbättring mot föregående prognos om 100 tkr. Tjänstledighet bland medarbetare innebär lägre personalkostnader om 200 tkr. Utöver detta ses minskade system- och konsultkostnader som beräknas uppgå till 200 tkr.

Personalavdelningen prognostiserar ett överskott om 160 tkr, vilket är en försämring mot föregående prognos om 20 tkr. Under året prognostiseras ökade system- och konsultkostnader mot budget om 220 tkr. Dock genererar vakanta tjänster ett överskott mot budget om 380 tkr.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden redovisar totalt ett överskott jämfört mot budget med 1 748 tkr för perioden. Prognos helår för bildningsnämnden är +705 tkr.

Förskolan redovisar totalt ett överskott jämfört mot budget med 479 tkr för perioden och prognos helår är +1 938 tkr. Innerby förskola prognostiserar ett överskott om 1 120 tkr då man under hösten kommer att stänga två avdelningar. Ytterby förskolas prognos följer budget. Molla/Mörlanda förskola prognostiserar ett överskott om 271 tkr på grund av högre bidrag och lägre personalkostnader. De kooperativa förskolorna samt pedagogisk omsorg prognostiserar totalt ett överskott om 547 tkr på grund av lägre kostnad för bidrag och högre intäkter från barnomsorgsavgifter.

Fritids redovisar totalt ett överskott jämfört mot budget med 798 tkr för perioden och prognos helår är -13 tkr bland annat på grund av högre personalkostnader.

Grundskolan redovisar totalt ett underskott jämfört mot budget med 478 tkr för perioden och prognos helår är +198 tkr. Altorp prognostiserar ett underskott om 594 tkr på grund av högre personalkostnader men också högre statsbidrag för nyanlända barn. Horsby F-3 prognostiserar ett överskott om 510 tkr på grund av lägre personalkostnader. Horsby 4-6 prognostiserar ett underskott om 30 tkr på grund av högre personalkostnader och högre kostnader för hyra och lokalvård. Molla/Mörlanda skola prognostiserar ett överskott om 308 tkr på grund av lägre personalkostnader. 4-skolorna prognostiserar ett överskott om 4 tkr på grund av lägre personalkostnader men också lägre bidrag. Grundsärskolan redovisar totalt ett överskott om 70 tkr för perioden och prognostiserar ett överskott om 197 tkr helår på grund av lägre placeringskostnader och lägre personalkostnader.

Gymnasieskolan Kunskapskällan redovisar totalt ett överskott om 210 tkr för perioden och prognostiserar ett underskott om 612 tkr helår på grund av högre kostnader för personal, lärlingsplatser

och skolskjuts. Gymnasieskolan interkommunalt redovisar totalt ett underskott om 978 tkr för perioden och prognostiserar ett underskott om 2 811 tkr på grund av att man netto köper fler gymnasieplatser än vad man säljer och att man har högre kostnad för skolskjuts. Gymnasiesärskolan redovisar totalt ett överskott om 618 tkr för perioden och prognostiserar ett överskott om 1 300 tkr på grund av lägre placeringskostnader.

Vuxenutbildnings utfall för perioden och prognos helår följer budget.

Kultur och Fritid (bibliotek, allmän kulturverksamhet, musikskola och fritidsgård) redovisar tillsammans ett överskott jämfört mot budget med 83 tkr för perioden. Överskottet beror till största delen av lägre personalkostnader inom biblioteket. Prognos helår för Kultur och Fritid är +22 tkr.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett underskott på 5 919 tkr per den sista april. Det ackumulerade nettoutfallet ökar med 6 711 tkr jämfört med föregående år. Verksamhet myndighet står för den största delen av underskottet per april och det är framför allt kostnader för köp av verksamhet och till viss del inhyrd personal som ökar och bidrar till underskottet mot budget.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 14 300 tkr. I denna prognos ingår resultatföring av de flyktingmedel avseende 2015 års nyanlända som ska resultatföras 2020 med 1 200 tkr. Övriga verksamheter redovisar på totalen ett underskott på 15 500 tkr.

Myndighet visar på ett underskott på 9 100 tkr som till största del beror på placeringar av barn och unga samt inhyrda konsulter. På vuxensidan ligger en positiv prognos på grund av att det tidigare beslutats om att flytta hem två externa placeringar, varav en är avslutad, vilket ger en kostnadsminskning på 1 450 tkr för 2020. Myndighet övergripande har också en positiv prognos på grund av ökade omsorgsavgifter, statsbidrag samt ett minskat underskott för färdtjänsten, som ett resultat av den rådande pandemin. Vissa placeringskostnader finansieras av EKB medel, dessa 3 324 tkr är således ej med i det prognostiserade underskottet ovan.

Även vård och omsorg redovisar ett underskott, på 6 400 tkr för helår 2020. Underskottet beror framför allt på ökade kostnader för hemtjänsten, en nyöppnad enhet för särskilt boende, en tillkommande eftervårdsenhet samt behov av inhyrd sommarpersonal inom hälso- och sjukvård. Kostnaderna för hemtjänsten beror delvis på utökat behov hos brukarna. Om trenden fortsätter så pekar det mot ett underskott inom hemtjänsten på drygt 1 700 tkr. Förvaltningen jobbar intensivt med schemaöversyn, genomlysning av hemtjänstbeslut samt ökat användande av kameratillsyn. Öppnandet av den nya särskilt boende enheten Solhagen bidrar också till att förvaltningen presenterar en lägre prognos. Avdelningen Solhagen öppnade i mitten av april och prognostiseras att kosta 2 800 tkr i år. Det har även beslutats att öppna en tillfällig korrtidsenhet, Eftervårdsenheten. I nuläget beräknas denna enhet vara igång från mitten av maj till och med september, vilket genererar en ökad nettokostnad på 650 tkr (förutsatt att vi får ersättning för 50% av den totala kostnaden från staten). Socialt stöd visar en budget i balans, bortsett från medlen från flyktingbufferten på 1 200 tkr. Funktionshinder visar ett överskott på grund av minskat behov och verkställighet har ökade personalkostnader för Nästegårdsgatan, delvis beroende på att en extern placering flyttas hem efter sommaren. Sysselsättning visar på ett litet överskott på grund av ökade intäkter från Arbetsförmedlingen.

Den rådande pandemin påverkar socialförvaltningens arbete och prognos. Under april månad har det varit en hög arbetsbelastning och det har bland annat beslutats om att öppna en eftervårdsenhet för patienter som kommer hem från sjukhuset med konstaterad smitta av covid-19. Förvaltningen räknar

med ökade kostnader med 1 900 tkr helår 2020 på grund av coronaviruset. Staten har utlovat ersättning för dessa kostnader, men med tanke på de kostnader som pandemin orsakar i hela Sverige anammats försiktighetsprincipen och det är endast prognostiserat att ersättning utgår för 50% av de ökade kostnaderna i och med covid-19. Detta betyder att prognosen har försämrats med 950 tkr på grund av pandemin. Det finns även tendenser till ökade kostnader i form av ökat behov av skyddsplaceringar och försörjningsstöd på grund av pandemin. Det är ännu för tidigt att säga hur stora dessa kostnader förväntas bli.

Inom förvaltningen är det fortsatt stort fokus på ekonomin och det sker kontinuerliga uppföljningar och analys av både ekonomiskt utfall och arbetade timmar, för att komma till rätta med det prognostiserade underskottet. Under våren går flera chefer och samordnare Bemmaningsakademien, med syfte att öka kunskapen kring personalplanering, schemaläggning och bemanningsekonomi. I januari tillsattes en tjänst för att se över och styra upp hanteringen av förvaltningens hyreskontrakt. Arbetet fortskrider enligt plan och har redan resulterat i något lägre hyreskostnader. Efter sommaren är planen att förvaltningen har tillsatt alla vakanta tjänster och därmed inte längre är i behov av inhyrd personal. Från och med den 25:e maj är samtliga tre verksamhetschefer på plats och förvaltningen kan växla upp det övergripande och det strategiska arbetet, vilket också bidrar till det pågående arbetet mot en budget i balans.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningens skattefinansierade del prognostiserar en budget i balans. Tvätten redovisar underskott och har gjort så i flera år. Tvättverksamheten ska vara självfinansierande men att höja priset motsvarande ses som en omöjlighet. Vakanser under förvaltningsgemensamt bidrar till ett överskott som kan täcka tvättens underskott.

Gata/park redovisar för perioden överskott då vintern 2019-2020 var mild. Prognosen läggs ändå +- 0 då en stor del av året kvarstår. Möjlighet finns till överskott om även slutet av året blir mild och snöfattig.

Fastighetsverksamheten redovisar också ett överskott för perioden. Avsaknad av fastighetschef bidrar till att budgeten för underhåll ännu inte förbrukats i någon större omfattning.

Fritidsverksamheten förlorar intäkter på grund av coronapandemin. Uppgårelsen ang gymredskap kostade mer än beräknats och belastar utfallet negativt.

Den taxefinansierade renhållningen prognostiseras gå med 2 954 tkr i underskott. Detta är 1 000 tkr sämre än budgeterat. Med årets underskott kommer den ackumulerade skulden att ersättas med en fordran på kollektivet.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden redovisar totalt ett underskott jämfört mot budget med 165 tkr för perioden. Underskottet beror till största delen på en obudgeterad hyreshöjning för Annelunds räddningsstation. Prognos helår för bygg- och miljönämnden är -320 tkr.

Nämndenheten prognostiserar ett underskott om 20 tkr på grund av högre arvodeskostnader. Miljö och plan- och byggenhetens prognoser följer budget. Räddningstjänsten prognostiserar ett underskott om 300 tkr på grund av högre internhyra för Annelundsstationen, lägre intäkter för externa utbildningar och utebliven tillsyn.

Investeringsredovisning

INVESTERINGAR Belopp netto (tkr)	Urspr. Budget 2020	Ombudg 2020	S:a budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring prognos
Kommunstyrelse	6 400	4 938	11 338	12 238	-900	-900
Bildningsnämnd	2 050	0	2 050	2 050	0	0
Socialnämnd	1 800	1 236	3 036	2 581	455	455
Teknisk nämnd –skattefinans	31 050	68 452	99 502	99 502	0	0
Teknisk nämnd -renhållning	0	650	650	650	0	0
Bygg- och miljönämnd	750	0	750	750	0	0
Summa	42 050	75 276	117 326	117 771	-445	-445
varav						
Reinvesteringar	9 000	1 400	10 400	10 400	0	0
Exploatering	6 000	6 900	12 900	12 900	0	0
Summa varavposter	15 000	8 300	23 300	23 300	0	0

Kommentarer till nämndernas prognoser:

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott om 900 tkr.

Projekt 5201 avser ny IT-plattform, byte från Novell till Microsoft, prognostiserar ett underskott om 1 500 tkr. 2020 års prognostiserade underskott motsvarar 2021 års beslutade investeringsbudget. IT-enheten avser att äska budgetmedel från 2021 till 2020, då behovet av investeringsmedel ses ligga under 2020.

Projekt 5212 avser nytt ärendesystem och e-arkiv, prognostiserar ett överskott om sin totala budgetram. Projektet är ännu inte påbörjat ses inte nyttja sin budget för 2020.

Bildningsnämnden

Prognos enligt budget.

Socialnämnden

Larm på Hemgården förväntas bli 455 tkr billigare än budgeterat. Övriga investeringar enligt budget.

Tekniska nämnden

Prognos enligt budget. De större projekten bedöms följa budget men så här tidigt på året är det oklart när själva utgiften uppstår. I delårsrapporten har Tekniska förvaltningen en mer träffsäker bild över när investeringsutgifterna uppstår.

Bygg- och Miljönämnden.

Prognos enligt budget.

Bilaga 1

Utvecklingsmedel 2020

Beslut		Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse
Nattkoll	KS §182 2019	115	115	0
Marknadsföring Fokus	KS §229 2017	100	100	0
Sponsring IK Frisco	KS §51 2019	20	20	0
Nationaldagsfirande	KF§47 KS§56	75	75	0
Varumärkesplattform	KS §36	100	100	0
Summa		410	410	0
Budget		1 500	1 500	
Kvar av att förfoga över		1 090	1 090	

För 2020 har det avsatts 1 500 tkr till politikens utvecklingsmedel och finns under gemensamma kostnader. Beslutade medel blir tilläggsbudgeterade löpande efter beslut.

Bilaga 2

Personaluppföljning

Personalavdelningen har som uppdrag att säkerställa att det personalpolitiska programmet verkställs. Genom att lyfta relevanta nyckeltal i personalredovisningen kan kommunen få en fingervisning om personalsituationen i organisationen.

Statistiken i detta avsnitt är hämtad från 1/12 2019 —29/2 2020 och jämförs med motsvarande period föregående år.

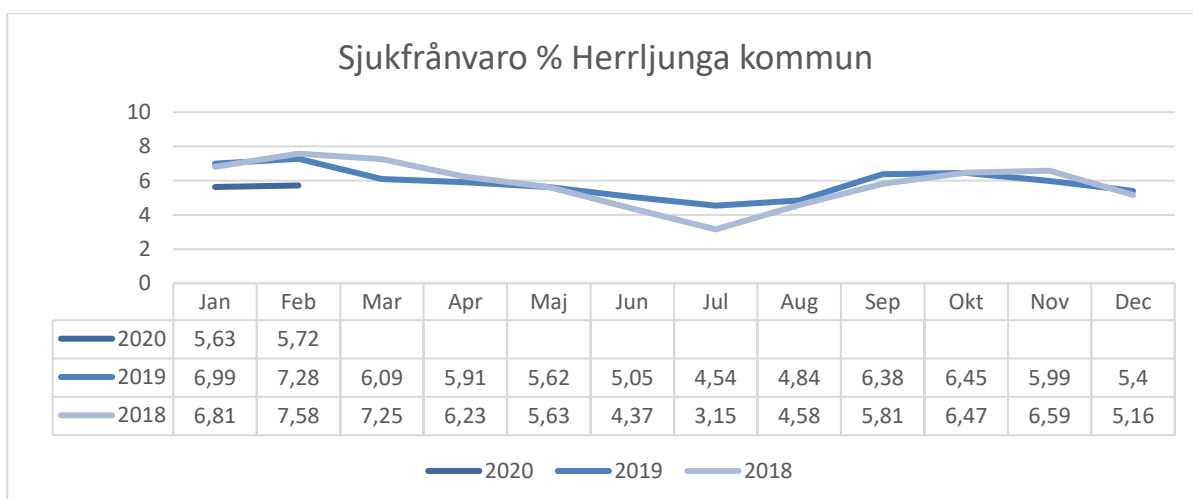
Kommunövergripande

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Feb 2019	Feb 2020
Total sjukfrånvaro	6,5	5,6
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	6,7	6,0
för män	5,6	4,1
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	38,7	43,3
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	36,4	40,5
för män	49,4	59,2

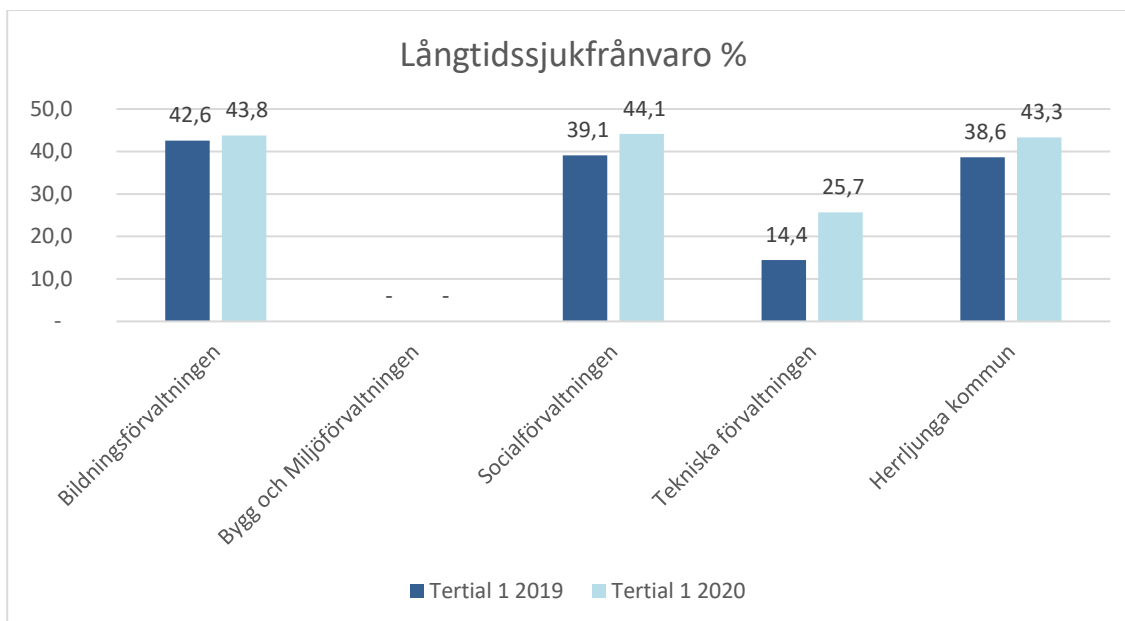
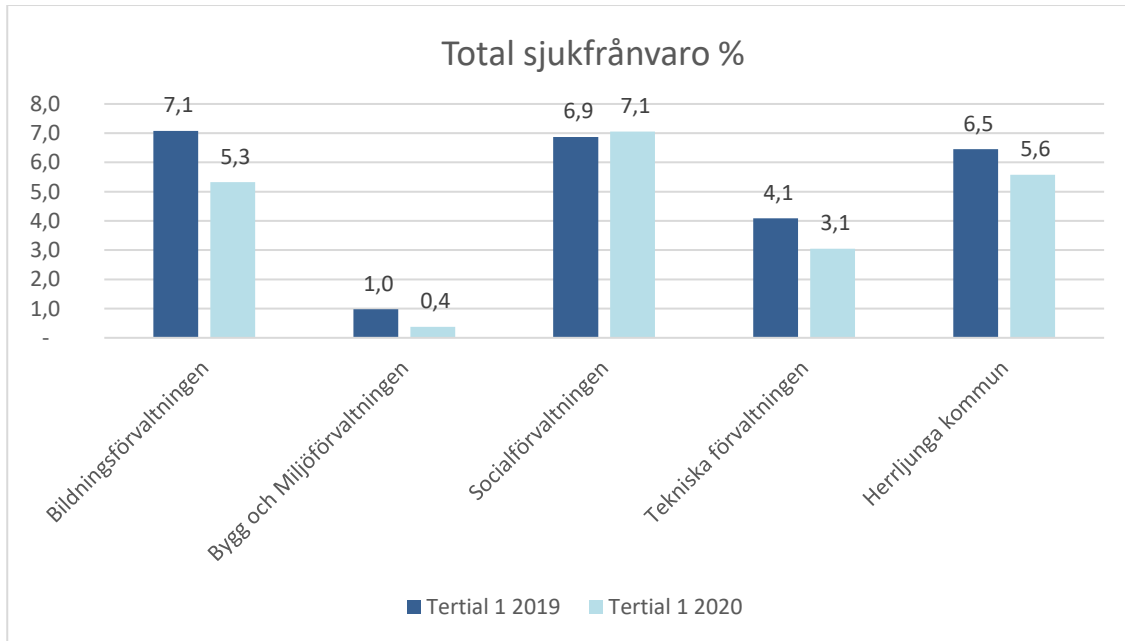
Den totala sjukfrånvaron uppgår till 5,6% vilket är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Sjukfrånvaron totalt sett är högre bland kvinnor än män, men minskar bland båda könen jämfört med föregående år. Av den totala sjukfrånvaron utgörs 43,3% av långtidssjukfrånvaro, vilket är en ökning med 4,6 procentenheter mot föregående år. Långtidssjukfrånvaron har ökat både bland kvinnor och män. Högst sjukfrånvaro ses inom kvinnodominerande yrkesområden såsom hemtjänst, äldreboenden, förskola och grundskola.

Sjukfrånvarons utveckling mellan januari 2018 och februari 2020.

Under tertial 1 har Bildningsförvaltningen, Bygg och Miljöförvaltningen och Tekniska förvaltningen sänkt sin totala sjukfrånvaro jämfört med tertial 1 föregående år. Under Socialförvaltningen ses dock en ökning av den totala sjukfrånvaron. Långtidssjukfrånvaron har ökat inom samtliga förvaltningar, förutom inom Bygg och Miljöförvaltningen, som inte redovisar någon långtidssjukfrånvaro.

Projekt sänkt sjukfrånvaro ses som en anledning till den sänkta sjukfrånvaron totalt sett för kommunen. Där sjukfrånvaron har ökat riktas stödsatser i form av strategier och planer som har tagits fram under projekt sänkt sjukfrånvaro.

Arbetad tid

Nettoarbetstid är den del av överenskommen arbetstid som utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro och utgör tillsammans med övertid och fyllnadstid totalt arbetad tid. Den totala arbetstiden redovisas som årsarbeten (åa). Inom kommunen motsvarar en årsarbetare 165 timmar per månad dvs 1980 timmar per år.

Total arbetstid, timmar omräknad till årsarbetare	Feb 2019	Feb 2020
Månadsavlönade nettoarbetstid	644,8	640,3
Fyllnadstid	7,6	5,2
Övertid	3,4	3,2

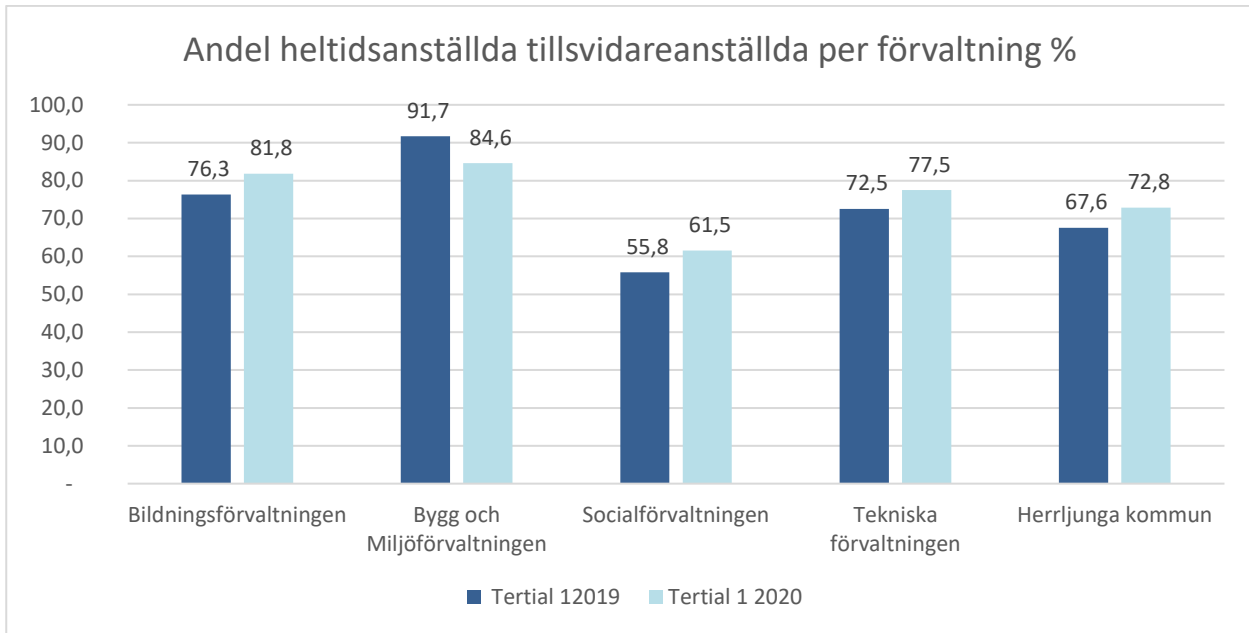
Total arbetad tid omräknat till årsarbetare per februari uppgår till 640,3 åa, vilket är en minskning med ca 4,5 åa i förhållande till motsvarande period föregående år. Antal åa har främst minskat under Bildningsförvaltningen och Socialförvaltningen. Under Bildningsförvaltningen ses de minskade arbetade timmarna bero på ej tillsatta vakanta tjänster och under Socialförvaltningen har en avdelning lagts ned.

Andel heltidsanställda tillsvidareanställda

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	Feb 2019	Feb 2020
Andel heltidsanställda	67,6	72,8
varav kvinnor	64,9	70,4
varav män	80,6	84,3

Förvaltningarna arbetar utifrån politiskt inriktningsbeslut gällande att alla som har tillsvidareanställning ska ha rätt att arbeta heltid samt att de som önskar ska ha möjlighet till deltid om verksamheten så tillåter. Inom ramen för denna målsättning finns dock strävan efter att inte bara öka antalet medarbetare som har en heltidsanställning, utan att fler också arbetar heltid.

Andel heltidsanställda har ökat med 5,2 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Andel heltidsanställda ökar både bland kvinnor och bland män. Inom Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen och Tekniska förvaltningen har andel heltidsanställningar ökat medan en minskning ses inom Bygg och Miljöförvaltningen. Bygg och Miljöförvaltningen har dock störst andel heltidsanställningar inom kommunen. Under Socialförvaltningen ses lägst antal heltidsanställningar och inom Tekniska förvaltningen ser vi störst skillnad mellan kvinnor och män i andel heltidsanställningar.

Rehabiliteringsärenden / sjukfall

Aktuella Rehabärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	28	7	35
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	10	1	11
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	98	7	105

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	12	2	14
Hjärta, kärl, tumörer	4	0	4
Psykiskt	11	4	15
Övriga	2	0	2
Totalt	29	6	35

Från och med 2020 redovisar Herrljunga kommun antal aktuella rehabärenden redan efter två månader istället för tidigare tre månader. Detta då kommunen som arbetsgivare har skyldighet att ta fram en plan för återgång till arbete om en medarbetare antas vara sjuk i mer än 60 dagar. Försäkringskassan har även rätt att, vid behov, kräva in dessa planer.

Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen det senaste året uppgår till 105 stycken, vilket är 13 stycken färre än motsvarande period föregående år. Socialförvaltningen och Bildningsförvaltningen står för störst andel av dessa. För att fånga upp medarbetare med upprepade sjukfrånvarotillfällen arbetar respektive förvaltning bland annat med att i första hand initiera samtal och vid vissa fall även kräva förstadags-intyg.

Pågående rehabärenden uppgår till 35 stycken vilket är 2 fler än motsvarande period föregående år. Ökningen ses bero på det nya sättet att redovisa antal pågående rehabärenden. Fler kvinnor än män har pågående rehabärenden och även här står Socialförvaltningen och Bildningsförvaltningen för störst andel. Psykiska orsaker och muskel/skelett står för den största delen sjukskrivning bland både kvinnor och män.

Per förvaltning Socialförvaltningen

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Feb 2019	Feb 2020
Total sjukfrånvaro	6,9	7,1
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	6,8	6,9
för män	7,2	7,8
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	39,1	44,1
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	36,3	39,8
för män	53,0	62,1
Andel heltid %	55,8	61,5
för kvinnor	55,0	60,6
för män	63,3	69,7

Aktuella Rehabärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	13	4	17
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	6	0	6
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	46	5	51

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	6	1	7
Hjärta, kärl, tumörer	1	0	1
Psykiskt	6	3	9
Övriga	0	0	0
Totalt	13	4	17

Bildningsförvaltningen

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Feb 2019	Feb 2020
Total sjukfrånvaro	7,1	5,3
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	7,4	5,9
för män	5,4	2,5
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	42,6	43,8
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	38,9	43,1
för män	68,7	51,4
Andel heltid %	76,3	81,8
för kvinnor	75,1	80,6
för män	82,6	88,9

Aktuella Rehabärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	11	2	13
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	4	0	4
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	41	1	42

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	3	0	3
Hjärta, kärl, tumörer	3	0	3
Psykiskt	4	2	6
Övriga	1	0	1
Totalt	11	2	13

Tekniska förvaltningen

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Feb 2019	Feb 2020
Total sjukfrånvaro	4,1	3,1
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	2,9	3,4
för män	6,0	2,5
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	14,4	25,7
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	0,0	9,1
för män	25,6	64,7
Andel heltid %	72,5	77,5
för kvinnor	60,0	66,0
för män	93,3	96,7

Aktuella Rehabärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	3	1	4
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	0	1	1
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	10	1	11

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	2	1	3
Hjärta, kärl, tumörer	0	0	0
Psykiskt	0	0	0
Övriga	1	0	1
Totalt	3	1	4

Bygg och Miljöförvaltningen

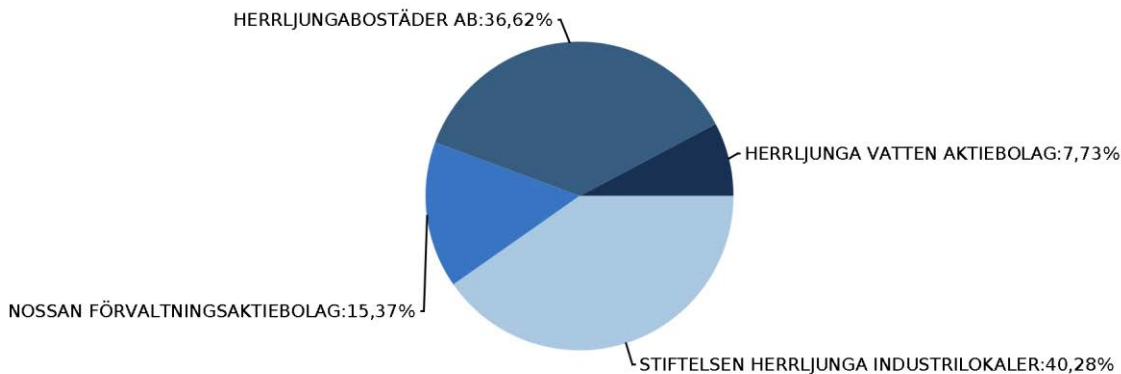
Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Feb 2019	Feb 2020
Total sjukfrånvaro	1,0	0,4
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	1,9	0,0
för män	0,5	0,6
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	0,0	0,0
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	0,0	0,0
för män	0,0	0,0
Andel heltid %	91,7	84,6
för kvinnor	100,0	100,0
för män	83,3	75,0

Aktuella Rehabärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	0	0	0
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	0	0	0
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	0	0	0

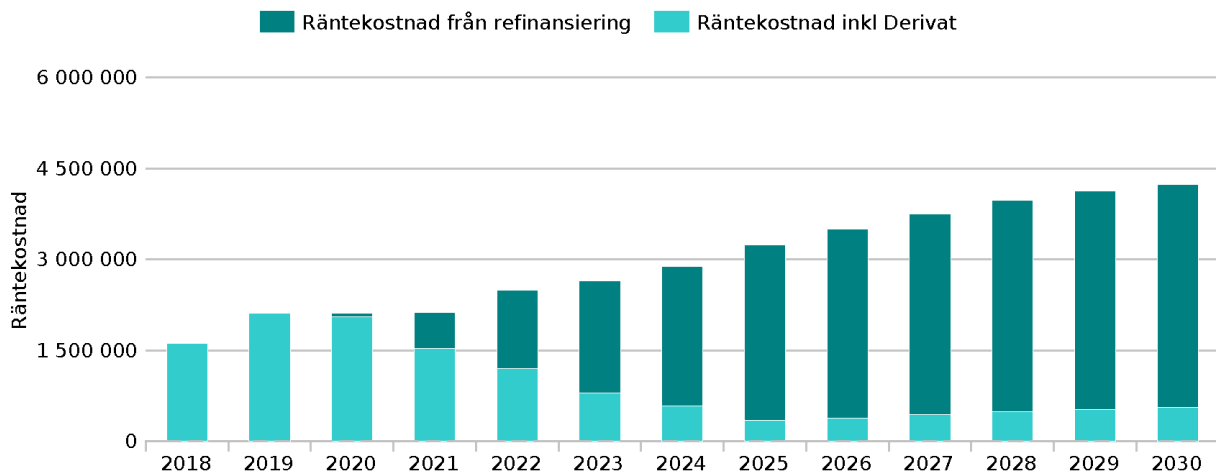
Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden feb 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	0	0	0
Hjärta, kärl, tumörer	0	0	0
Psykiskt	0	0	0
Övriga	0	0	0
Totalt	0	0	0

Finansanalys

Herrljunga kommunkoncern har en total nettolåneskuld på 388 053 tkr. Snitträntan de senaste 12 månaderna var 0,55 procent och för de senaste 12 månaderna är 2 131 tkr. I koncernen ingår de fyra låntagare Herrljungabostäder AB, Herrljunga Vatten AB, Nossan Förvaltningsaktiebolag och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. Störst låntagare är Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler med en andel på 40 procent motsvarande 156 300 tkr. Långgivaren är Kommuninvest.

Skuldportföljen har 63,63 procent andel fast ränta under nuvarande år. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 2,12 år och den genomsnittliga räntebindningen är på 1,54 år. Av låneskulden har 30,46 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 47,33 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. För innevarande år (2020) förväntas räntekostnaderna bli 2 117 tkr. Grafen nedan visar den förväntade utvecklingen av räntekostnaderna 10 år framåt i tiden.

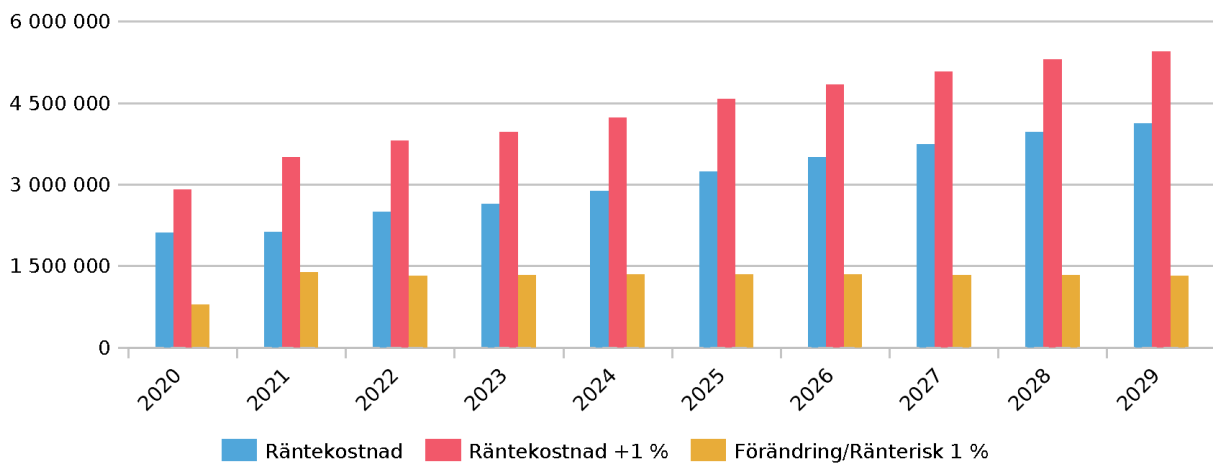

Ärende 3

Tabellen och grafen nedan visar förändring i räntekostnader på en portfölj inklusive refinansieringsantaganden vid en parallell höjning av hela räntekurvan med 100 bp (1 procent).

Period	Räntekostnad	Räntekostnad +1 %	Förändring/Ränterisk 1 %
2020	2,004,471	3,202,938	1,198,467
2021	2,491,493	3,851,455	1,359,962
2022	3,155,353	4,458,745	1,303,392
2023	3,581,433	4,889,982	1,308,549
2024	4,040,143	5,358,212	1,318,070
2025	4,647,310	5,966,967	1,319,657
2026	4,969,196	6,291,044	1,321,848
2027	5,241,038	6,562,754	1,321,716
2028	5,474,549	6,799,730	1,325,180
2029	5,626,450	6,949,000	1,322,550

Denna förändring med 100 bp 1 % skulle potentiellt leda till 787 tkr högre räntekostnad under innevarande år och upptill totalt 12 831 tkr kr över de kommande 10 åren.

Rambeslut för budget 2021-2023

Sammanfattning

Kommunen skall årligen upprätta en budget och verksamhetsmål för kommande tre år. Där det tydliggörs för ekonomi och verksamhet. Årets budgetarbete har försvårats avsevärt av att vi haft cov-19 som ett hinder i vårt arbete. Den normala processen har uteblivit vad gällande budgetdagar osv. Politiken har i årets budgetarbete därför sökt att förena sig i arbetet och lämnar en gemensam budget. Förvaltningen har varit behjälplig med framtagande av information och underlag som efterfrågats

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens presidies förslag till beslut:

I enlighet med framlagda budgetförslag föreslå kommunfullmäktige att fastställa budget för 2021-2023

1. Inriktningsmål och prioriterade mål
2. Resultatmål
3. Balansräkning
4. Kommunbidrag
5. Investeringsmål
6. Skattesats
7. Nämnder och styrelser uppdras att fördela kommunbidragen samt arbeta fram Verksamhetsmål.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande

Jessica Pehrson (C)
1:e vice ordförande

Mats Palm (S)
2:e vice ordförande

HERRLJUNGA KOMMUN

BUDGET och MÅLDOKUMENT

2021-2023

Herrljunga kommuns politiska partier går ihop och lägger en gemensam budget och gemensamma mål för perioden 2021-2023

Utmaningarna och behoven är stora, och dom kommer inte att minska framöver. Att inte hantera detta idag, gör bara att utmaningarna växer sig större. Vi ser nu att vi behöver ta oss an våra utmaningar gemensamt över partigränser, för Herrljungas bästa.

Den gemensamma budgeten

Det råder i år stora osäkerheter i vår omvärld. SKR pratar om en konjunkturkollaps som kommer att vara ihållande. Ekonomiska prognoser visar på rejält minskade skatteintäkter i år men också för nästkommande år mot vad som tidigare prognostiserats. SKR betonar i den senaste skatteprognosen att osäkerheten är stor och att omständigheterna kan förändras snabbt.

Vi anser att vi måste skapa goda planeringsförutsättningar i denna osäkra tid. Vi går därför ihop och gör vad vi kan för att uppnå just detta, bra planeringsförutsättningar för våra verksamheter. Vi har tillsammans arbetat fram en budget utifrån de fakta som idag finns, med preliminära ramar för nämnderna att arbeta vidare med under hösten.

I denna budget har vi kompenserat verksamheternas kostnadsökningar med 2,5 % i lönerrevision samt 2 % i övriga kostnadsökningar.

Utöver uppräkningsarna i lön och övriga kostnader har vi valt att satsa på:

- Lönesatsning för prioriterade grupper med totalt **3 mnkr**
- Resursförstärkning till äldreomsorgen med totalt **1 mnkr**
- Utökning av kommunstyrelsens utvecklingsmedel till **2 mnkr**
- Demografisatsning på drygt **10 mnkr**.

Bildningsnämnden och Socialnämnden behåller i denna budget tidigare tilldelade demografipengar för 2021, när utfallen och prognoserna visar på nedgång i antal äldre och yngre. Detta motsvarar drygt 10 mnkr för det enskilda året. Prognosen över befolkningsutvecklingen talar dock för ökade behov både inom Bildnings- och Socialnämnden från 2022 och framåt. För att ge verksamheten stabila planeringsförutsättningar görs därför en tillfällig satsning genom att nämnderna får behålla dessa medel, vilket kommer att räknas av mot volymökningen kommande år.

Vision och mål

Revisionen noterade i 2019 års revisionsberättelse att kommunens målstyrning och uppföljning är otydlig. Prioriterade mål har fallit ifrån eller tillkommit och begrepp i de olika dokumenten harmoniserade inte med varandra. Man påpekade också att det fanns ett stort antal mål (43) där flertalet var svåra att mäta. Dessa otydligheter försvårar eller minskar möjligheterna till att kunna dra användbara slutsatser kring resultatet eller presentera en samlad bedömning av kommunens målluppfyllelse.

Under början av 2020 har en översyn av de övergripande målen skett. I det här arbetet har alla presidier och förvaltningsledning varit representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 har identifierats och tre kommunövergripande mål per fokusområde har formulerats, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar kommer att fortsätta arbetet med budget och utveckla nämndsmål som bidrar till de kommunövergripande målen. Detta utgör grunden

Ärende 4

för förvaltningens verksamhetsplan och vidare arbete med handlingsplaner och aktiviteter på lokal nivå.

Avslut och summering

Behoven är stora, i några fall direkt omedelbara. Vår demografiska utveckling ställer krav på oss, krav som vi redan kan se är ökande. Vi har dock som kommun även fördelar, i flera fall geografiska. Vårt avstånd till arbetsmarknaden i Göteborgsregionen är ett sådant. Här måste vi dra fördel av det krympande pendlingsavståndet, för de som vill bo mer lantligt och småskaligt, men ändå i direkt närhet till storstaden. Här behöver vi accelerera våra ansträngningar att etablera attraktiva boendemöjligheter i attraktiva områden i vår kommun.

Trots den osäkerhet som nu råder i vår omvärld så vill vi med denna budget skapa arbetsro och ge nämnderna bra förutsättningar till att kunna planera sina verksamheter. De utmaningar som vi ser framför oss ska vi alla gemensamt ta oss an och arbeta med, för våra kommuninvånarens bästa.

Kommunstyrelsens presidium 2020-05-15

Gunnar Andersson
Ordförande
kommunstyrelsen

Jessica Persson
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Vision Växtkraft 10 000

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
Kommun-övergripande mål	<p>Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. 	<p>Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsideyll nära storstad och fritid, du är i centrum!</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i. 6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen. 	<p>Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

En hållbar och inkluderande kommun

Indikatorer:

- Miljö
Förvaltningarna redovisar här miljöval från byggnation till resepolicy.
  - Detta följs genom Agenda 2030 mål nr 12 Hållbar Konsumtion och Produktion, Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna samt interna mål.
- Ekonomi
  - Soliditetskrav
  - 2% överskott över tid
  - KFs fastställda mål om självfinansiering
- Erbjuder säker och jämställd arbetsmiljö
Detta inkluderar heltid som norm, löneskillnader, att arbeta med att erbjuda interna karriärmöjligheter samt minska könssegregering inom olika yrken.
  - Detta följs bl.a. genom Agenda 2030 mål 5 Jämställdhet

En välkommande och attraktiv kommun

Indikatorer:

- Tillväxt över tid
Detta inkluderar tillgänglig tomtmark för bostäder och industri, bostadsbyggande samt aktiviteter som görs för att marknadsföra kommunen som bostads- och verksamhetsort.
  - Tillväxt
- Fler rekommenderar Herrljunga som boende och verksamhetsort.
  - Utfall från som medarbetarenkät, SKRs medborgarundersökning samt attitydundersökning som en del av varumärkesplattform samt företagsranking.
  - Agenda 2030 Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Samarbete mellan förvaltningar, externa aktörer etc
Detta blir ett beskrivande mål gällande samverkan inom och utom kommunen, där också medborgardialog är ett område.

En utvecklande kommun

Indikatorer

- Skolresultat över tid
Alla förvaltningar kan bidra till att Herrljunga utvecklar en så god lärandemiljö som möjligt, med ett aktivt och brett föreningsliv, och lärande och utveckling på arbetsplatsen.
  - Detta följs bl.a. Agenda 2030 Mål 4 God utbildning för alla
- Ett starkt näringslivsklimat
Detta inkluderar färdigställda industritomter, nyetableringar, UF, arbete som förvaltningarna gör för att bidra till aktivt företagande.
  - Totalt antal företag/nya företag
  - Näringslivsranking
- Hållbart samhälle

Ärende 4

Detta mäts genom bl.a.

- *Valdeltagande*
- *Bostadsbyggande på landsbygd och tätort*
- *Agenda 2030 Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 11 Hållbara städer och samhällen*

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Verksamhetens nettokostnader	-517 042	-525 424	-531 186	-533 661	-541 848	-553 820
Avskrivningar	-19 817	-27 154	-27 154	-31 322	-34 000	-37 000
Verksamhetens nettokostnader	-536 858	-552 578	-558 340	-564 983	-575 848	-590 820
Skatteintäkter	429 708	435 879	433 865	433 330	445 231	459 337
Generella statsbidrag	113 969	124 686	125 264	139 749	143 059	144 880
Extra statsbidrag	3 018	2 073	6 862			
Verksamhetens resultat	9 836	10 060	7 651	8 096	12 442	13 397
Finansiella intäkter	1 467	1 500	1 440	1 300	1 300	1 300
Finansiella kostnader	-538	-400	-485	-800	-800	-800
Finansiell kostnad införd pensionsskuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	10 766	11 160	8 606	8 596	12 942	13 897
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	10 766	11 160	8 606	8 596	12 942	13 897
Resultat i procent av skatteintäkter	2,0%	2,0%	1,5%	1,5%	2,2%	2,3%
Investeringsnivå	-42 366	-42 050	-48 950	-69 135	-85 225	-76 025
Egna tillförda medel	30 582	38 314	35 760	39 918	46 942	50 897
Finansiellt över- resp underskott	-11 783	-3 736	-13 190	-29 217	-38 283	-25 128
Ack Egna medel/Externa lån	29 200	71 841	30 000	59 217	97 500	122 628
Kommunbidrag	-532 633	-553 704	-562 576	-564 095	-575 179	-590 634
Återföring finansiella kostnader	33	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	19 817	27 154	27 154	31 322	34 000	37 000
Kapitalkostnad - Internränta	5 124	7 686	7 686	5 832	6 399	6 963
Gemensamma intäkter/kostnader	-9 382	-6 560	-3 450	-6 720	-7 068	-7 149
Avskrivningar	-19 817	-27 154	-27 154	-31 322	-34 000	-37 000
Verksamhetens nettokostnader	-536 858	-552 578	-558 340	-564 983	-575 848	-590 820
Gemensamma kostnader						
Deponi Tumberg	158	200	200	-	-	-
Försäljning mark + exploatering + övrigt	953	-	2 000	-	-	-
Övriga intäkter	151	-	150	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 570	-1 000	-1 250	-1 500	-1 500	-1 500
Över/underskott PO-pålägg	-1 885	-	700	-	-	-
	-6 392	-5 760	-4 700	-4 120	-4 268	-4 399
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt				-1 100	-1 300	-1 250
Övriga pensionskostnader	-488	-	-400	-	-	-
Övriga kostnader	-309	-	-150	-	-	-
Gemensamma kostnader	-9 382	-6 560	-3 450	-6 720	-7 068	-7 149

Balansräkning

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	64	-	32	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	372 065	440 157	393 861	431 674	482 899	521 924
Mark, byggnader o tekn anlägg.						
Maskiner och inventarier						
Övriga materiella anlägg						
Finansiella anläggningstillgångar	148 658	148 800	148 700	148 725	148 750	148 775
Summa anläggningstillgångar	520 787	588 957	542 593	580 399	631 649	670 699
Bidrag till statlig infrastruktur	2 249	2 125	2 125	2 000	1 875	1 750
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	2 627	3 200	2 100	1 850	1 850	1 850
Fordringar	42 874	20 000	35 000	30 000	20 000	20 000
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	51 541	40 000	35 000	30 000	30 000	30 000
Summa omsättningstillgångar	97 042	65 325	72 100	61 850	51 850	51 850
SUMMA TILLGÅNGAR	620 078	654 282	616 818	644 249	685 374	724 299
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-	-	-	-	-	-
Eget kapital						
Årets resultat	10 766	11 160	11 464	8 596	12 942	13 897
Resultatutjämningsreserv	15 427	15 427	15 427	15 427	15 427	15 427
Övrigt eget kapital	228 579	233 591	239 344	250 808	259 404	272 346
Summa eget kapital	254 772	260 179	266 235	274 831	287 773	301 670
Avsättningar						
Avsättningar för pension	190 803	185 500	185 940	180 370	174 950	169 720
Övriga avsättningar	26 003	24 500	22 000	18 000	14 000	10 000
Summa avsättningar	216 805	210 000	207 940	198 370	188 950	179 720
Skulder						
Långfristiga skulder	2 257	-	30 000	90 000	100 000	140 000
Kortfristiga skulder	146 243	184 104	140 443	81 048	108 651	102 909
Summa skulder	148 501	184 104	170 443	171 048	208 651	242 909
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	620 078	654 282	644 618	644 249	685 374	724 299

Investeringsbudget 2021-2023

		Investeringsbudget 2021-2023			Utanför planperiod
Nämnd	Benämning	2021	2022	2023	
Bildningsnämnden	Inventarier / Inventarier IT BN	1 000	1 000	1 500	
Bildningsnämnden	Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300	
Bildningsnämnden	Inventarier Mörlanda	250	250		
Bildningsnämnden	Inventarier Od	400			
Bildningsnämnden	Inventarier Horsby	750			
Delsumma Bildningsnämnden		2 700	1 550	1 800	
Kommunstyrelsen	Markköp	2 000	1 500	1 500	
Kommunstyrelsen	Inventaier kommunhus	100	50	50	
Kommunstyrelsen	Genomförande IT-strategi	1 500			
Kommunstyrelsen	IT kapacitetsutökning				
Kommunstyrelsen	Reinvestering server o lagring IT	2 000	2 000	2 000	
Kommunstyrelsen	Reinvestering trådlöst nätverk Hlj	1 200	500	500	
Kommunstyrelsen	Reinvestering trådlöst nätverk Vga				
Kommunstyrelsen	Digitalisering Hlj	1 000	1 000	-	
Kommunstyrelsen	Digitalisering Vga				
Kommunstyrelsen	Ombyggnation Wifi Herrljunga bildning	300			
Kommunstyrelsen	Nytt ärendesystem och e-arkiv				
Kommunstyrelsen	Kommunövergripande förstudiedel	1 000	1 000	1 000	
Delsumma Kommunstyrelsen		9 100	6 050	5 050	

Ärende 4

Nämnd	Benämning	Investeringsbudget 2021-2023			Utanför planperiod
		2021	2022	2023	
Socialnämnden	Inventarier	500	500	500	
Socialnämnden	Hjälpmedel	200	200	200	
Socialnämnden	Infrastruktur IT	200	200	200	
Socialnämnden	Hotellås				
Socialnämnden	Inventarier Hagen	500	200	500	
Socialnämnden	Förstudie ombyggn Hemgården				
Socialnämnden	Inventarier Hemgården			500	
Socialnämnden	Inventarier flytt dagträff/hemtjänst		300		
Delsumma Socialnämnden		1 400	1 400	1 900	
Bygg och miljönämnden	Räddningsmaterial	250	250	250	
Bygg och miljönämnden	Inventarier		150		
Bygg och miljönämnden	Lastväxlare inkl tank	2 700			
Bygg och miljönämnden	Digitalisering av bygglovsprocessen 2021	250			
Bygg och miljönämnden	Larmställ				
Bygg och miljönämnden	Transportbil (Pickup)				
Delsumma Bygg och miljönämnden		3 200	400	250	

Ärende 4

Nämnd	Benämning	Investeringsbudget 2021-2023			Utanför planperiod
		2021	2022	2023	
Tekniska nämnden	Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000	
Tekniska nämnden	Säkerhetshöjande åtgärder	1 000	1 000	1 000	
Tekniska nämnden	Reinvesteringar fastigheter	9 000	9 000	9 000	
Tekniska nämnden	Tillgänglighetsanpassning	500	500	500	
Tekniska nämnden	Maskiner fastighetsskötsel	500	200	200	
Tekniska nämnden	Brandskydd Hemgården	4 000			
Tekniska nämnden	Hagen värme och ventilationsstyrning	2 000			
Tekniska nämnden	Hagen kök ventilation	2 900			
Tekniska nämnden	Gäsenegården attraktivare lägenheter	5 000	5 000		
Tekniska nämnden	Simhallen ytskikt	Särskild prövning, besiktning sommar 2020			
Socialnämnden	Renovering Hemgården		500	500	
Tekniska nämnden	Mindre gatuaneläggningar/GC-vägar	1 000	1 000	1 000	
Tekniska nämnden	Asfaltering/reinvestering gata	2 000	2 000	2 000	
Tekniska nämnden	Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200	
Tekniska nämnden	Upprustning Storgatan		2 000		
Tekniska nämnden	Upprustning Kvarnbron		2 000		
Tekniska nämnden	Upprustning parkering kyrkan + Gcväg till station	1 100			
Tekniska nämnden	Cykelgarage järnvägsstationen	800			
Tekniska nämnden	Städ och tvättmaskiner	200	200	200	
Tekniska nämnden	Digitalt lokalvårdsprogram	300			
Tekniska nämnden	Nya värmevagnar	200			
Tekniska nämnden	Förpackningsmaskin Matdistribution	80			
Tekniska nämnden	Tvättmaskiner och torktumlare	280			
Tekniska nämnden	Idrottsmaterial/redskap simhall	125	125	125	
Tekniska nämnden	Materiel simhall	100			
Tekniska nämnden	Bidragsmodul				
Tekniska nämnden	Friidrottsanläggning				9 000
Tekniska nämnden	Översyn av skoghällas elljusspår	75			

Ärende 4

Tekniska nämnden	Översyn av Hälsans stig				
Tekniska nämnden	Utegyms Herrljunga tätort	200			
Tekniska nämnden	Möbler Herrljunga sportcenter	100			
Tekniska nämnden	Underhåll löparspår tätort			300	
Tekniska nämnden	Underhåll skateboardpark		100		
Tekniska nämnden	Resultattavlor sporthallar	75			
Tekniska nämnden	Horsby förskola/skola/kök och matsal				
Tekniska nämnden	Ombyggnad av Mörlanda förskola/skola		10 000		
Tekniska nämnden	Ombyggnad Od skola / fsk				
Tekniska nämnden	Förskola Herrljunga/Eggvena/Hudene				
Tekniska nämnden	Hagen ombyggnation samt nybyggnation	10 000	40 000	50 000	
Tekniska nämnden	Ombyggnad av Hemgården				
Delsumma Tekniska nämnden		42 735	74 825	66 025	9 000
Exploatering	Exploatering (Ölltorp)				
Exploatering	Hagen exploateringsområde				
Exploatering	Exploatering Södra Horsby etapp 2	9 000			
Exploatering	Exploatering	1 000	1 000	1 000	
Delsumma Exploatering		10 000	1 000	1 000	-
Summa totala investeringar		69 135	85 225	76 025	

Uppdrag Herrljungabostäder avseende simulering av ekonomiska konsekvenser vid nybyggnation

Sammanfattning

Den 9/3 2020 §31 beslutade kommunfullmäktige att ge det kommunala bostadsbolaget Herrljungabostäder AB i uppdrag att genomföra en ekonomisk analys vid simulering av nya flerfamiljshus. En uppdragsbeskrivning följde med beslutet, och i den fanns ett antal parametrar som bolaget behövde ta hänsyn till. Vissa parametrar skulle bolaget själva bedöma och uppskatta utifrån deras profession och kunskap.

Herrljungabostäder har återkommit med en rapport och redogjort för simulerade scenarier utifrån kommunfullmäktiges uppdragsbeskrivning. I rapporten konstateras att bolaget har förmågan att klara av de simulerade nybyggnationerna utan krav på ägartillskott. Soliditeten kommer att befinna sig över nivån som är fastställd i ägardirektivet. Under den kommande tioårsperioden kommer soliditetsmättet vid nybyggnation även att öka.

Avkastningen kommer att vara stabil i förhållande till marknadsvärdet på fastigheterna. Dock kommer inte ägardirektivets krav på avkastning att kunna uppfyllas. Bolaget kommer under den kommande tioårsperioden att befinna sig på 2-2,4 % i avkastning i förhållande till fastigheternas marknadsvärde. Anpassningar i hyresnivåer alternativt underhållskostnader skulle kunna öka avkastningen, men avvägningen kan vara svår. En minskad underhållsbudget kan på sikt vara sämre för fastigheternas värde och drift då fler oförutsägbara åtgärder kan behöva genomföras.

Vid förändrade förutsättningar är det av vikt att nya siffror tas fram i modellen för att se hur det nya ekonomiska läget prognostiseras. Förutsättningar kan ändras, vilket med största sannolikhet också är troligt då många antaganden är gjorda utifrån nu kända fakta och uppskattningar.

Den ekonomiska analysen ger en god bild över vad som händer i bolagets ekonomi vid nybyggnation och är ett bra beslutsstöd i vilka kommande investeringar som ska genomföras. Analysen ger också ett bra underlag för diskussioner mellan kommunens politiker och bolagets styrelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-05-08
Rapport från Herrljungabostäder (affärssekretess)

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås lägga informationen till handlingarna.

2. Kommunfullmäktige föreslås ge Herrljungabostäder AB:s styrelse i uppdrag att genomföra nybyggnation av 32 lägenheter som aktiveras senast 2022-01-01, 16 lägenheter som aktiveras senast 2025-01-01 samt 16 lägenheter som aktiveras senast 2028-01-01.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Herrljungabostäder

KF § 31
 KS § 25

DNR KS 44/2020 993

Uppdrag till Herrljungabostäder AB att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av tre flerfamiljshus under 2020-2029

Sammanfattning

Herrljunga kommuns vision lyder ”Växtkraft 10 000 – Våga, vilja, växa” med ett övergripande mål om att ha ett invånarantal om 10 000. För att nå 10 000 invånare behöver kommunen öka inflyttningen och/eller minska utflyttningen. Genom att erbjuda både potentiella och befintliga invånare tilltalande bostäder i attraktiva lägen med trevliga omgivningar, ökar sannolikheten för att invånarantalet ökar.

Herrljunga kommun har en god planberedskap med beslutade detaljplaner som ger förutsättningar för nybyggnation av flerfamiljshus. De detaljplaner som idag ger bra förutsättningar för nybyggnation av flerbostadshus är Ljung 1:19, Horsby del II och Tallen. Detaljplanerna ger olika förutsättningar, Ljung 1:19 och Horsby del II ger möjlighet till något mindre hyreshus på 2-4 våningar medan Tallen medger ett hus på 8 våningar, dvs 32 lägenheter. Ytterligare planer som framöver är aktuella för bostadsbyggnation är Herrljunga 6:3 (Hagen 50 lägenheter och Lyckan 25 lägenheter).

Utifrån Herrljunga kommuns vision om befolkningstillväxt föreslås kommunfullmäktige ge ett uppdrag till kommunens bostadsbolag, Herrljungabostäder AB, om att genomföra en ekonomisk analys vid simulering av nya flerfamiljshus. En långsiktig ekonomisk analys behöver göras för att kunna bedöma om kommande investeringar ska genomföras. Analysen ger också ett bra underlag för diskussioner mellan kommunens politiker och bolagets styrelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-05
 Förslag till uppdragsbeskrivning daterat 2020-02-05

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås ge Herrljungabostäder AB i uppdrag att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av tre flerfamiljshus under 2020-2029.
- Uppdraget ska genomföras i enlighet med bifogad uppdragsbeskrivning.

Ordföranden föreslår att svarstiden ändras till den 30 april 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med ordförandens ändringsförslag antas och finner att så sker.

Fortsättning KF § 31
Fortsättning KS § 25

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Herrljungabostäder AB ges i uppdrag att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av tre flerfamiljshus under 2020-2029.
2. Uppdraget ska genomföras i enlighet med bifogad uppdragsbeskrivning (bilaga 1, KS § 25/2020-02-18).
3. Svarstiden ändras till den 30 april 2020.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Herrljungabostäder AB ges i uppdrag att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av tre flerfamiljshus under 2020-2029.
2. Uppdraget ska genomföras i enlighet med bifogad uppdragsbeskrivning (bilaga 1, KS § 25/2020-02-18).
3. Svarstiden ändras till den 30 april 2020.

Expedieras till: Herrljungabostäder AB, Nossan Förvaltningsaktiebolag

DIARIENUMMER: KS 44/2020 993
FASTSTÄLLD: KF § XX/2020-03-09
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Uppdragsbeskrivning

Dokumentet beskriver Herrljunga kommuns uppdrag till Herrljungabostäder AB, som beslutades av kommunfullmäktige 2020-03-09 (KF § XX).

HERRLJUNGA KOMMUN

GA

KF

M d es

Våga vilja växa!

Bakgrund

Herrljunga kommuns vision lyder ”Växtkraft 10 000 – Våga, vilja, växa” med ett övergripande mål om att ha ett invånarantal om 10 000. För att nå 10 000 invånare behöver kommunen öka inflyttningen och/eller minska utflyttningen. Genom att erbjuda både potentiella och befintliga invånare tilltalande bostäder i attraktiva lägen med trevliga omgivningar, ökar sannolikheten för att invånarantalet ökar.

Tillgänglighet, närhet och energieffektivitet är några begrepp som finns att läsa om i kommunens riktlinjer och analys för bostadspolitik. Ytterligare faktorer som är viktiga för invånaren är god skolgång, god tillgång till barnomsorg och äldreomsorg samt ett levande kultur- och föreningsliv. Herrljunga kan erbjuda närhet och småskalighet med småstadskvaliteter till låga boendekostnader med ett centralt läge i regionen, som genom järnvägen ger möjlighet att nå en stor del av regionens arbetsmarknad inom en timme.

Herrljunga kommun har en god planberedskap med beslutade detaljplaner som ger förutsättningar för nybyggnation av flerfamiljshus. De detaljplaner som idag ger bra förutsättningar för nybyggnation av flerbostadshus är Ljung 1:19, Horsby del II och Tallen. Detaljplanerna ger olika förutsättningar, Ljung 1:19 och Horsby del II ger möjlighet till något mindre hyreshus på 2-4 våningar medan Tallen medger ett hus på 8 våningar, dvs 32 lägenheter. Ytterligare planer som framöver är aktuella för bostadsbyggnation är Herrljunga 6:3 (Hagen 50 lägenheter och Lyckan 25 lägenheter).

Uppdragsbeskrivning

Uppdraget är att utifrån nedanstående uppgifter simulera och göra en ekonomisk analys som visar påverkan på resultatet, balansräkning och nyckeltal över en tioårsperiod från och med 2020-12-31.

- Under 2020-2021 bygga ett flerfamiljshus med totalt 32 lägenheter, aktivering 2022-01-01.
- Under 2023-2024 bygga ett flerfamiljshus med totalt 16 lägenheter, aktivering 2025-01-01.
- Under 2026-2027 bygga ett flerfamiljshus med totalt 16 lägenheter, aktivering 2028-01-01.

Balansräkning för vart och ett av åren över en tioårsperiod ska finnas i underlaget. Perioden ska vara 2020-12-31 till 2029-12-31. Nyckeltal och uppgifter som ska finnas med i analysen är resultat i kronor efter avskrivningar och finansnetto, avkastning i procent (enligt ägardirektivet), soliditet i procent (enligt ägardirektivet) samt kassalikviditet. Ytterligare nyckeltal som Herrljungabostäder finner viktiga att lyfta fram kan läggas till i underlaget.

- Schablonberäkningar gör Herrljungabostäder utifrån gällande byggkostnad för projekten.
- Olika ränteantaganden ska göras för att se effekterna vid olika räntesatser.
- Eventuella nedskrivningsbehov ska bedömas.

GA K.A. M d BA

- Löpande verksamheten inklusive hyresintäkter bedömer Herrljungabostäder utifrån kända fakta och nuläge.
- Eventuella ägartillskott ska bedömas

Alla gjorda antaganden ska redogöras för i analysen.

Nossan Förvaltningsaktiebolag finns som ett stöd i arbetet med simuleringen.

Svaret ska vara kommunkansliet (herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se) och ekonomichefen (linda.rudenwall@vargarda.se) till handa senast den 17 april 2020.

GA K.A. d BA

Riktlinje markanvisning och exploatering

Sammanfattning

Förvaltningen har identifierat att det finns ett behov av att förtydliga ansvar och roller, ekonomisk redovisning samt förhållandet mellan privata aktörer och kommunen i de processer som rör markanvisning och exploatering. En projektgrupp bestående av tjänstemän från Tekniska förvaltningen, Bygg och miljöförvaltningen samt ekonomiavdelningen har tagit fram riktlinjen, vilken även har föredragits i kommunledningsgruppen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-23
Riktlinje markanvisning och exploatering

Förslag till beslut

Upprättad riktlinje för markanvisning och exploatering godkänns.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Samtliga nämnder samt Herrljunga Vatten AB
För kännedom
till:

Ärende 7

DIARIENUMMER: KS 127/2020 540
FASTSTÄLLD: 2020-05-25
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: -
GILTIG TILL: Tills vidare
DOKUMENTANSVAR: Kommundirektör

Riktlinje

Markanvisning och exploatering

Kommunstyrelsen beslutar om riktlinjen som gäller för alla verksamheter som kommer i kontakt med markanvisning och exploatering

Innehåll

Bakgrund och syfte.....	2
Avgränsningar	2
Allmänna krav på byggherrar för markanvisning och exploatering.....	2
Definitioner.....	3
Markanvisning.....	4
Markanvisningsmetoder	4
Tomter till försäljning.....	5
Ansökan och handläggning	5
Villkor för markanvisning	6
Vad regleras i ett markanvisningsavtal?.....	6
Markprissättning.....	7
Säkerställande av avtal	7
Exploatering	8
Exploateringsprocessen	8
<i>Förstudie</i>	8
<i>Planeringsfas</i>	9
<i>Genomförandefas</i>	9
<i>Avslut</i>	10
Exploateringsavtal	10
<i>Handläggning</i>	10
Vad regleras i ett exploateringsavtal?.....	10
Säkerställande av avtal.....	12
Redovisning av exploateringsprojekt	12
Redovisning allmänt.....	12
Typer av exploateringsprojekt.....	13
Budget	13
Avsteg från riktlinjer	13
Bilaga Krav på byggherrar	14
Ekonomisk stabilitet	14
Bebyggelse av god kvalitet.....	16
Långsiktig hållbarhets- och miljöarbete	16

Bakgrund och syfte

Riktlinjerna gäller för markanvisning och exploateringsavtal för byggnation av bostäder, kontor, verksamheter, handel och industri samt redovisning av exploateringsprojekt.

Kommunen är den myndighet som avgör hur marken ska användas genom tillståndsprövning och kan uppträda i många roller i samband med markexploatering.

Kommunen:

- kan vara markägare till den mark som ska exploateras,
- kan vara byggherre för exploateringsprojektet
- kan vara entreprenör till andra organisationer,
- kan vara huvudman med serviceansvar för t.ex. gator, VA,
- kan vara nyttjare av de tomter som produceras för egen verksamhet, t.ex. bostäder, daghem och skola,
- kan vara slutlig ägare till tomter som upplåts med tomträtt

De redovisningsfrågor som ska hanteras och redovisningslösningar kan naturligtvis bero på i vilken av ovanstående roller kommunen uppträder. Finansieringen av ett kommunalt exploateringsprojekt kan ske på olika sätt.

Utgifterna kan finansieras med följande typer av inkomster:

- Skattemedel
- Uttag av avgifter för planläggning och bygglov
- Genom markförsäljning till extern byggherre
- Genom tomtförsäljning
- Genom uttag av gatukostnader
- Genom uttag av anläggningsavgifter för VA, el, fjärrvärme, fiberdragning mm

Avgränsningar

- Mark som köps in som markreserv där syftet inte direkt kan kopplas till något exploateringsprojekt är frikopplat från exploateringsprocessen
- Exploateringar som utförs på initiativ av externa parter på mark som ägs av annan än kommunen hanteras inte i dessa riktlinjer, då kommunen inte är en del av parterna hanterar kommunen enbart detaljplan och bygglov
- Riktlinjerna hanterar inte anslutningsavgifter för el, VA, tele, bredband och eventuell annan infrastruktur

Allmänna krav på byggherrar för markanvisning och exploatering

För att säkerställa goda resultat vid markanvisning och exploateringsavtal ställs ett antal allmänna krav på byggherrar. Kraven är desamma oavsett vilken tilldelningsmetod som används.

Byggherrar ska uppvisa:

- Ekonomisk stabilitet – en tydlig och stabil ägar- och ledningsstruktur, finansiell styrka, inga projekt som omfattas av tvist eller brottsmisstanke samt en god kunskap om byggbranschen
- Bebyggelse av god kvalitet – tidigare genomförda projekt av god kvalitet, arkitektur och genomförande. Alternativt, för nystartade företag utan tidigare projekt, uppvisar underlag som ger god grund för aktuellt projekt.
- Långsiktig hållbarhets- och miljöarbete – kan redovisa ett långsiktigt arbete med hållbarhet och miljö

Kraven och bedömning redovisas i bilaga Krav på byggherrar.

Definitioner

Benämning	Definition
Bebyggd fastighet	Mark med egen fastighetsbeteckning med befintliga byggnader och/eller anläggningar
Obebyggd fastighet	Mark med egen fastighetsbeteckning utan befintliga byggnader och/eller anläggningar
Exploatering	Avser åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor, industrier och verksamhetslokaler. I markexploateringsverksamheten ingår även byggnation av kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA-system, värmeanläggningar, el och telesystem med mera
Exploateringsavtal	Ett avtal mellan kommunen och en byggherre eller fastighetsägare om genomförande av en detaljplan avseende mark som inte ägs av kommunen.
Markanvisning	Överenskommelse mellan kommun och byggherre vilken ger byggherren rätt att under begränsad tid arbeta med utveckling av byggprojekt inom ett avgränsat markområde
Markanvisningsavtal	Avtal som reglerar villkoren för en markanvisning. Avtalet ger även byggherren rätt att under en viss tid och villkor ensam få förhandla med kommunen om förutsättningarna för genomförande av bebyggelse eller annan exploatering inom ett avgränsat markområde
Samhällsbyggnadsprocessen	Beskriver hela arbetskedjan från idé till färdig byggnad, anläggning eller infrastruktur

Markanvisning

En markanvisning är en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren rätt att under en begränsad tid och på givna villkor ensam förhandla med kommunen om förutsättningarna för genomförande av ny bebyggelse inom ett område som kommunen äger.

Markanvisning i Herrljunga kommun sker enbart på mark där detaljplan finns eller processen med att ta fram en ny detaljplan har inletts.

Villkoren för en markanvisning regleras i ett markanvisningsavtal. Avtalets exakta struktur och innehåll kan variera beroende på områdets unika förutsättningar. Markanvisningsavtal kan tecknas både före och efter att en detaljplan har vunnit laga kraft. Tecknas markanvisningsavtal innan detaljplan finns garanterar kommunen varken byggrätter eller att detaljplanen vinner laga kraft.

Genom markanvisning har kommunen möjlighet att få in fler aktörer. Herrljunga kommun vill främja konkurrens och ser gärna en mångfald av aktörer, såväl stora rikstäckande utvecklare som mindre lokala företag.

Markanvisningsmetoder

En markanvisning kan genomföras på olika sätt och Herrljunga kommun använder sig idag av två metoder: Anbudsförfarande och Direktanvisning. Vilken typ av markanvisning som används beror bland annat på om lagakraftvunnen detaljplan finns för området. Kommunen har även enskilda småhustomter samt industri- och verksamhetstomter till salu till ett fast pris.

Anbudsförfarande

Normalfallet vid en markanvisning är att kommunen använder sig av ett anbudsförfarande. Byggherrar får då lämna in förslag på hur de vill bebygga ett område utifrån ett antal villkor som kommunen satt upp. Hur ingående dessa villkor är vid en enskild markanvisning varierar och beror bland annat på hur långt området kommit i detaljplanprocessen och vilka ambitioner kommunen har med området.

Direktanvisning

En direktanvisning innebär att kommunen väljer ut en byggherre som får markanvisningen. Direktanvisningen initieras av byggherren genom att denne hos kommunen anmäler om intresse av att förvärva ett visst markområde. Generellt bör en intresseanmälan till en markanvisning innehålla en översiktlig redogörelse för projektet med principskisser och en beskrivning av bostadstyper, upplåtelseform, byggnadsvolym och utformning samt en redogörelse för olika tekniska frågor av vikt för det aktuella projektet.

Direktanvisning kan också vara aktuellt i områden där en detaljplan är antagen och fastigheten tidigare funnits ute för markanvisning. Uppfattar kommunen att det finns ett bredare intresse, ska en ansökan om direktanvisning inte direkt leda till en markanvisning innan andra byggherrar också beretts möjlighet att anmäla intresse. Finns intresse hos flera byggherrar ska kommunen i första hand använda sig av ett anbudsförfarande.

Tomter till försäljning

Småhustomter

Kommunen har enskilda småhustomter till salu i flertalet av kommunens orter, där aktuellt utbud presenteras på kommunens hemsida. Dessa tomter säljs till privatpersoner till ett förbestämt pris, för vilket anslutningsavgifter för VA tillkommer¹.

Om ett helt område med småhustomter ska säljas till en byggherre sker detta enligt förfarande för markanvisning som beskrivs ovan.

Mark för verksamhetstomter

Kommunen har verksamhetstomter till salu på flertalet platser i kommunen, där utbudet presenteras på kommunens hemsida. Mark för verksamheter erbjuds till den som vill uppföra byggnader och bedriva verksamhet som kommunen bedömer passar in i ett visst område. Tilldelning av mark för verksamheter sker normalt som direktanvisning. Dessa tomter säljs till ett förutbestämt pris för råmark, där kostnader för planavgift, VA, avstyckning etc. tillkommer. Priset för verksamhetstomter värderas vid varje tillfälle enligt beslut av Kommunstyrelsen DNR KS 210/2017 215.

Inför en etablering kan kommunen teckna ett optionsavtal som ger köparen möjlighet att undersöka och förbereda sig innan köpet sker. Ett optionsavtal är tidsbegränsat till maximalt 2 år efter undertecknat avtal i det fall att en färdig detaljplan med avstyckade fastigheter finns och till maximalt 3 år om planarbetet och avstyckningen ej är avslutad. Kan ett köp inte genomföras inom denna tid upphör optionen, utan ersättning eller kompensation till byggherren. Förlängning kan medges, under förutsättning att bägge parter så önskar. I övrigt gäller samma allmänna förutsättning som för ett markanvisningsavtal.

Ansökan och handläggning

I Herrljunga kommun är det Kommunstyrelsen som beslutar om ett markområde ska gå ut för markanvisning och i vilken form det ska ske, baserat på reglementet.

Kommunstyrelsen beslutar om markanvisningsavtalets utformning eller motsvarande avtal, alternativt Tekniska förvaltningen på delegation av Kommunstyrelsen.

Tekniska förvaltningen handlägger markanvisningar och samordnar genomförandet.

Detaljplaner som görs med standardförfarande antas av Bygg- och miljönämnden, utökat förfarande antas av Kommunfullmäktige.

Byggherren kan också komma att ha kontakt med t.ex. Bygg- och miljöförvaltningen angående genomförande frågor.

För att få information om aktuella markanvisningar kan en byggherre anmäla sig till Tekniska förvaltningen som för en lista över byggherrar som visat intresse av att bygga i Herrljunga kommun. Intresselistan används som underlag för informationsutskick, inbjudningar till markanvisning mm. Det är upp till varje enskild byggherre att se till att de kontaktuppgifter som har lämnats in stämmer och är uppdaterade.

---

¹ När kommunen är exploatör lägger en entreprenör ner VAsledningar vilket sedan faktureras beställaren (i detta fall kommunen). I samband med godkänd besiktning köper Herrljunga Vatten AB (som huvudman för VA) ut ledningarna från kommunen. När dessa ledningar är köpta etablerar Herrljunga Vatten AB förbindelsepunkter till varje fastighet som förmedlas fastighetsägaren (i detta fall kommunen). I samband med denna förmedling inträder avgiftsskyldighet och därmed faktureras kommunen.

Hur hanteras inkomna förslag och intresseanmälningar?

Efter att en intresseanmälan har skickats in får byggherren normalt ett besked inom 3 månader. Vid mer komplexa projekt kan handläggningstiden vara längre. Avgörande för handläggningstiden är också kvaliteten på intresseanmälan.

Efter att intresseanmälan inlämnats för markanvisning utser Kommunstyrelsen, alternativt Tekniska förvaltningen på delegation vem som får gå vidare i markanvisningsprocessen och Kommunfullmäktige beslutar sedan utifrån förslaget. Ett sådant beslut om markanvisning till en byggherre initierar en förhandling om att upprätta ett markanvisningsavtal mellan parterna. Tekniska förvaltningen informerar övriga intressenter samt lägger ut information på kommunens hemsida om vilka som ansökt och vem som vunnit.

Den anbudsgivare som antas kommer tillsammans med kommunen att upprätta ett markanvisningsavtal som reglerar byggnation och förutsättningar. När förutsättningarna för att realisera projektet är klara kan ett genomförandeavtal och ett köpeavtal tecknas. Ett köp för överförande av äganderätten av marken genomförs sedan.

Villkor för markanvisning

Vid varje enskild markanvisning presenterar kommunen bedömningsgrunder för det specifika området. Sådana bedömningsgrunder kan omfatta t.ex. val av upplåtelseformer, kvalitets- och miljöprofil, kvalitets- och nytänkande samt hållbarhet i fråga om utformning och bebyggelsestruktur hos byggherren. Utöver det tar kommunen hänsyn till byggherrens ekonomiska stabilitet, hur väl eventuella tidigare markanvisade projekt genomförts samt om kommunen vill fördela projekt mellan olika aktörer för att uppnå konkurrens och balans.

Vad regleras i ett markanvisningsavtal?

I ett markanvisningsavtal ska en mängd frågor avtalas för att fördela ansvar och kostnader mellan kommunen och byggherren. Avtalet ska tydligt visa vilken mark det rör sig om och till vilket pris denna säljs. I priset ska det framgå vad som är markpriset och vad som är exploateringskostnader som byggherren ska stå för. Hur priset sätts är beroende av när i detaljplaneskedet ett avtal tecknas.

Byggherren bekostar alltid:

- Detaljplan och utredningar
- Anslutningsavgifter till VA, el, tele, bredband och eventuell annan infrastruktur.
- Flytt av ledningar.

Byggherren kan också komma att bekosta:

- Byggnation av infrastruktur som krävs för att exploateringen ska kunna genomföras.
- Fastighetsbildning eller annan lantmäteriförrättning.

Det ska i avtalet också framgå hur åtaganden ska fördelas mellan parterna. Hur VA, dagvatten, parkering och elförsörjning hanteras ska alltid regleras i avtalet, medan frågor kring sanering och andra tekniska frågor regleras vid behov.

Övriga allmänna förutsättningar gäller också för markanvisning:

- En markanvisning från Herrljunga kommun är tidsbegränsad till maximalt 2 år efter undertecknat avtal. Kan inte ett köp träffas inom denna tid ska markanvisningen återgå utan ersättning eller

kompensation till byggherren. Förlängning kan medges, under förutsättning att förseningen inte beror på byggherren, och måste ske skriftligen.

- Eventuella utredningar som genomförts av byggherren under markanvisningstiden skall överlämnas till kommunen utan ersättning oavsett om projektet genomförs eller ej.
- En markanvisning får återtas inom tidsbegränsningen om det är uppenbart att byggherren inte avser eller förmår att genomföra det överenskomna projektet med avsedd utformning eller inom utsatt tid. Ett återtagande ger inte byggherren någon rätt till ersättning.
- En markanvisning får inte överföras till annan byggherre utan kommunens skriftliga medgivande. Detta gäller även vid väsentlig förändring av byggherrens verksamhet.
- Projekt som inte går att genomföra till följd av ändrade detaljplaneförutsättningar, exempelvis överklagan, eller andra myndighetsbeslut ger inte rätt till ersättning eller ny markanvisning som kompensation.
- Herrljunga kommun kan inte garantera byggrätter vid markanvisning, om inte lagakraftvunnen detaljplan redan finns då markanvisningsavtalet tas fram.
- De regler och riktlinjer som Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen fastställt som gäller vid tidpunkten för markanvisningen ska följas.
- Herrljunga kommun har rätt att vid behov bestämma om val av upplåtelseform såsom ägande-, bostads- eller hyresrätt samt sociala hänsynstaganden för markanvisningen.
- Herrljunga kommun förbehåller sig rätten att förkasta samtliga anbud till en markanvisning om inget uppfyller ställda krav.

Markprissättning

Utöver kostnaden för marken kan det tillkomma exploateringskostnader och/eller exploateringsavgift för området innan det kan bebyggas. Det kan t.ex. vara kostnader för detaljplanearbetet samt utbyggnad av vägar och allmän plats, som är nödvändiga för att genomföra exploateringen.

Vid anbudsförfarande kommer kommunen att använda ett öppet anbudsförfarande, där det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet väljs baserat på de förutsättningar och villkor som är satta för respektive område. För varje område finns ett acceptpris för marken för att markanvisningen ska genomföras. När det är svårt att göra en bedömning av marknadsvärdet kan kommunen använda sig av en värderingsman.

Säkerställande av avtal

Kommunen kan kräva ekonomisk säkerhet för exploitörens förpliktelser. Typ av säkerhet beslutas av kommunen, t.ex. genom inbetalning på förhand, pantbrev, bankgaranti eller borgen, exempelvis moderbolagsborgen.

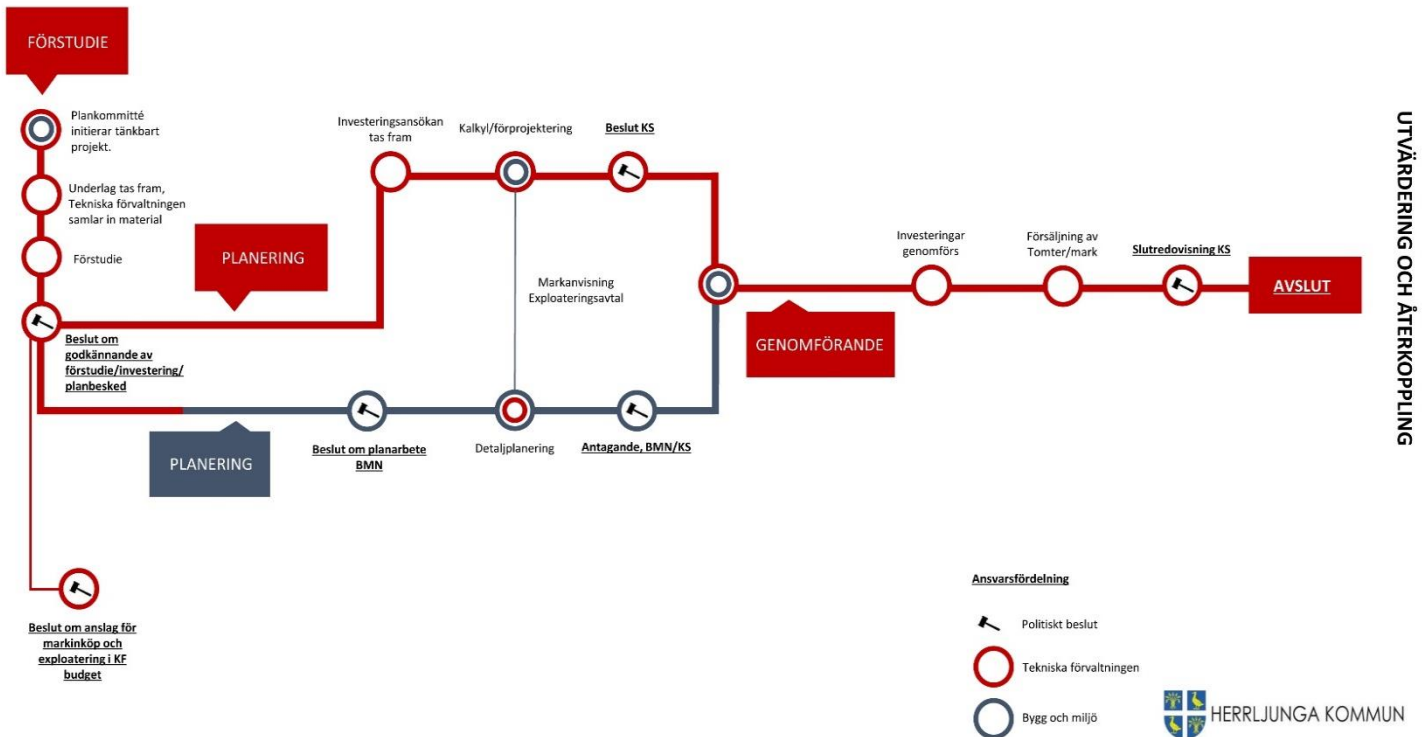
I avtalet skrivs vitesförpliktelse för det fall exploitören inte håller sina åtaganden eller tidplan.

Exploatering

Exploateringsprocessen

Exploateringsprocessen är uppdelad i fyra olika faser, förstudie, planering, genomförande och avslut. I varje fas aktualiseras olika redovisnings- och budgetfrågor. Nedan visas bild över exploateringsprocessen samt beskrivning av de olika faserna.

EXPLOATERINGSPROCESSEN

Förstudie

I förstudiefasen tar Plankommittén fram nya tänkbara projekt. Tekniska förvaltningen bär ansvaret för att ta fram material och begära in underlag från berörda förvaltningar och bolag samt budget och tidsplan för framtagande av detaljplan. Förstudierapporten lyfts sedan till Kommunstyrelsen för godkännande att fortsätta projektet.

I samråd med ekonomifunktionen, tas en investeringsansökan fram avseende förväntade planerings- och utredningsutgifter.

Redovisnings- och budgetfrågor

Om det är aktuellt att påbörja planerings- och utredningsarbete för ett projekt där kommunen är exploatör ska det också fattas beslut om investeringsmedel för planerings- och utredningsutgifter. I investeringsplanen som fastställs i samband med Kommunfullmäktiges beslut om budget ska det varje år finnas anslag för *markinköp och exploatering*.

I den inledande fasen ska det normalt sett inte uppstå några utgifter gällande exploateringsprojektet.

Planeringsfas

I planeringsfasen tas underlag och kalkyler fram för genomförande av ett exploateringsprojekt av Tekniska förvaltningen samt Bygg- och miljöförvaltningen.

Här analyseras noggrant förutsättningarna för att sälja den mark som avses, vilka marknadsförutsättningar som föreligger, vilka investeringar som måste göras på området för att kunna sälja avsedda tomter etc.

Bygg- och miljöförvaltningen tar fram detaljplan för området och analyserar frågor gällande marklösen, teknisk försörjning, geoteknik etc.

För att komma vidare till nästa steg i exploateringsprocessen, *genomförandefasen*, ska en investeringsansökan avseende det faktiska genomförandet för det aktuella området ha beslutats och vara en del av budgetprocessen för kommande år. Investeringsansökan ska innehålla en kalkyl över vilka utgifter och inkomster som området förväntas generera. Om investeringsansökan visar att de förväntade utgifterna överstiger de förväntade inkomsterna ska det följas av ett finansieringsbeslut i Kommunstyrelsen.

Redovisnings- och budgetfrågor

I planeringsfasen ska normalt de första utgifterna för exploateringsprojektet uppstå. Utgifterna ska bokföras på ett sådant sätt så att exploateringsprojektets utgifter och inkomster tydligt kan särskiljas i redovisningen. Konteringen av utgifter och inkomster ska ske på specifika koddelar avsedda för respektive projekt och objekt.

I planerings- och utredningsfasen ansvarar Tekniska nämnden för att det görs uppföljningar av den beslutade investeringen enligt gällande uppföljningsprocess.

Om det beslutas att exploateringsprojektet inte ska genomföras eller av någon annan anledning inte genomförs ska nettot av de utgifter och inkomster som bokförts på projektet kostnadsföras.

För att en rättvisande fördelning av inkomster och utgifter ska kunna göras i redovisningen krävs att tekniska nämnden vid budgeteringen tar fram en procentuell fördelning av utgifter mellan tomtmark som ska säljas och övrig mark. Detaljplanen för det aktuella området är en god vägledning för en sådan fördelning.

Genomförandefas

I genomförandefasen genomförs de investeringar som beslutats och den framtagna tomtmarken säljs.

Redovisnings- och budgetfrågor

I genomförandefasen ansvarar Tekniska nämnden för att det görs uppföljningar av den beslutade investeringen enligt gällande uppföljningsprocess.

Innan en detaljplan för exploateringsområdet är beslutad bör alla utgifter som är att betrakta som anskaffningsvärde bokföras som anläggningstillgång. Först när detaljplanen är beslutad kan de delar av exploateringsmarken som är tomtmark omklassificeras till omsättningstillgång.

Vid årsbokslut ansvarar Tekniska förvaltningen och ekonomifunktionen gemensamt för att en värdering görs av varje pågående exploateringsprojekt där kommunen agerar som exploatör. Om verkligt värde för

del av exploateringsområde som ännu inte avyttrats avsevärt avviker från bokfört värde, ska den under året uppkomna förlusten belasta det årets resultat.

Avslut

Avslut av ett exploateringsprojekt innebär att projektet slutredovisas. Slutrapporten beskriver bland annat projektets måluppfyllelse och fungerar som underlag för erfarenhetsutbyte. Rapporten lyfts först till Tekniska nämnden och sedan vidare till Kommunstyrelsen för godkännande.

För att avsluta ett exploateringsprojekt krävs att:

- Alla investeringsåtgärder är slutförda och inga fler utgifter bedöms tillkomma
- Merparten av tomterna är sålda.

Slutredovisning ska dock ske senast två år efter att de sista investeringsutgifterna har redovisats.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal är ett avtal mellan en kommun och en byggherre eller fastighetsägare om genomförandet av en detaljplan avseende mark som inte ägs av kommunen. I samband med att detaljplanearbetet påbörjas bedömer kommunen om ett exploateringsavtal ska träffas. Syftet med avtalet är att klargöra och fördela ansvar, kostnader och intäkter, alltså att säkerställa genomförandet av planen.

Exploateringsavtal tecknas innan detaljplan har antagits och kräver för sin giltighet att detaljplanen antas och vinner laga kraft. Kommunstyrelsen fattar det formella beslutet att ingå exploateringsavtal. Ett upprättande av ett exploateringsavtal innebär inte ett ställningstagande från kommunen som planmyndighet. Kommunen kan varken garantera byggrätter eller att detaljplan vinner laga kraft.

Handläggning

I Herrljunga kommun är det Kommunstyrelsen som beslutar om ett exploateringsavtal, alternativt Tekniska förvaltningen på delegation av Kommunstyrelsen. Detaljplaner som görs med standardförfarande antas av Bygg- och miljönämnden, utökat förfarande antas av Kommunfullmäktige.

Tekniska förvaltningen handlägger exploateringsavtal och samordnar genomförandet.

Bygg- och miljöförvaltningen handlägger detaljplaner. Byggherren kan också komma att ha kontakt med t.ex. Bygg- och miljöförvaltningen angående genomförandefrågor.

Så snart ett detaljplanearbete påbörjas inleder kommunen också avtalsförhandlingar i syfte att teckna exploateringsavtal för att säkerställa genomförandet av planen.

Senast inför samråd av detaljplanen ska kommunen redovisa avtalets huvudsakliga innehåll. Inför planens antagande ska förhandlingarna vara slutförda och parterna ska teckna ett exploateringsavtal före eller samtidigt som detaljplanen antas. Om större ändringar av projektets omfattning sker under detaljplanläggningen kan också omfattningen på exploateringsavtalet ändras.

Vad regleras i ett exploateringsavtal?

I ett exploateringsavtal ska de frågor finnas med som krävs för detaljplanens genomförande, alltså hur kostnader och ansvar ska regleras mellan exploitören å ena sidan och andra intressenter å andra sidan. Andra intressenter kan vara kommunen eller samfällighetsförening (exempelvis vägförening) m fl.

Nedan beskrivs kommunens riktlinjer gällande kostnader, ansvarsfördelning och omfattning.

Kostnader och ansvar inom planområdet

Detaljplaneläggning

Samtliga kostnader för detaljplaneläggning inklusive utredningar finansieras av exploatören. Ett separat plankostnadsavtal tecknas med Bygg- och miljöenheten vid behov.

Gator och allmän platsmark inom planområdet

Projektering och byggnation av gator och allmän platsmark som krävs för att exploateringen ska kunna genomföras finansieras och genomförs av exploatören. Vem som ansvarar för och bekostar drift och underhåll ska också framgå i avtalet.

Där kommunen eller samfällighetsförening blir ansvarig för allmän platsmark överlåter exploatören marken utan ersättning.

VA-ledningar samt andra ledningar

Samtliga kostnader för eventuell flytt av ledningar samt anslutningsavgifter för VA, el, tele, bredband och eventuell annan infrastruktur finansieras av exploatören.

Dagvattenanläggningar inom kvartersmark bekostas av exploatören.

Herrljunga Vattens anvisningar gäller för anslutning till VA samt dagvatten.

Övriga frågor, i enlighet med detaljplan

Exploatören ansvarar för och bekostar utredningar, utformning och åtgärder med avseende på avfallshantering, bulleråtgärder, sanering, översvämning, bevarande- och kompensationsåtgärder av skyddsvärda områden, geologi och/eller arkeologi som krävs för detaljplanens genomförande.

Gestaltning och utformning

I det fall gestaltningsprogram eller motsvarade finns, eller tas fram vid en detaljplanering, ska detta följas. Ansvar och kostnader för att följa programmet ligger hos exploatören.

Kostnader och utformning vid åtgärder utanför planområdet

Om det för genomförandet av en detaljplan krävs att åtgärder vidtas utanför planområdet kan exploatören komma att stå för dessa kostnader. Exempel kan vara projektering samt byggnation av gator och annan allmän platsmark som krävs för exploateringen.

Vem som ansvarar för och bekostar drift och underhåll av området utanför planområdet ska i dessa fall också framgå i avtalet.

Fastighetsbildning med mera

Eventuella fastighetsbildningskostnader så som fastighetsreglering, avstyckning och bildande av gemensamhetsanläggningar osv söks av kommunen och bekostas av exploatören.

Övrigt

Avtalet kan även omfatta eventuella marköverlåtelse och köpeskilling, ledningsrätt, servitut mm samt tillträde.

Säkerställande av avtal

Exploateringsavtalets giltighet och genomförandetid ska säkerställas i avtalet. Avtalet ska också omfatta hur en eventuell överlåtelse av avtalet till annan exploatör hanteras.

Kommunen kan kräva ekonomisk säkerhet för exploatörens förpliktelser. Typ av säkerhet beslutas av kommunen, t ex genom inbetalning på förhand, pantbrev, bankgaranti eller borgen, exempelvis moderbolagsborgen.

I avtalet skrivs vitesförpliktelse för det fall att exploatören inte håller sina åtaganden eller tidplan.

Redovisning av exploateringsprojekt

Den ekonomiska redovisningen för kommuner regleras i lagen om kommunal bokföring och redovisning. I lagen stadgas att ”bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed”. God redovisningssed är en allmän rättslig standard grundad på praxis och rekommendationer.

I frågor om värdering, redovisning, klassificering, definition av begrepp som anläggningstillgång och omsättningstillgång etc. följer kommunen de bestämmelser och rekommendationer som finns tillgängliga avseende kommunal exploatering. Reglerna inom området finns i första hand i kommunal bokföring och redovisningslag samt preciseras av Rådet för Kommunal Redovisning.

Regelverket innebär bland annat att utgifter för projektering i form av konsulter med mera ska räknas in i anskaffningsvärdet. Förutsättningen är naturligtvis att projekteringen leder till ett genomförande. Om bedömningen görs att projektet inte kommer att genomföras, ska projekteringsutgifterna kostnadsföras. Kommunens arbete med att upprätta detaljplan är också en del av projekteringsutgifterna. Utgifterna kan finansieras med följande typer av inkomster:

- Skattemedel
- Uttag av avgifter för planläggning och bygglov
- Genom markförsäljning till extern byggherre
- Genom tomtförsäljning
- Genom uttag av gatukostnadsersättning
- Genom uttag av anläggningsavgifter för VA, el, fjärrvärme, fiberdragning mm

Redovisning allmänt

Kommunens exploateringsredovisning utskiljs genom koddelen projekt. Samtliga externa intäkter och kostnader bokförs på denna projektkod, oavsett om utgiften/inkomsten kommer att träffa resultat- eller balansräkning. Alla inblandade aktörer i kommunen använder samma kod för redovisning på respektive projekt. Controller med ansvarsområde för Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden ansvarar för underhåll av kodintervallet med stöd av redovisningsansvarig för anläggningsredovisningen.

Ett exploateringsområde består vanligtvis av tomtmark och mark med gemensamma anläggningar såsom gator, cykelvägar, lekplatser och grönområden. Dessa delar påverkar kommunens resultaträkning på olika sätt vilket beskrivs i nedan text.

Tomtmark

Utgifter för inköp och iordningsställande av tomtmark redovisas som en omsättningstillgång på balansräkningen, fram till dess att tomten säljs.

Markinköp där exploateringen inte påbörjas direkt redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen fram till dess att exploatering påbörjas.

Gemensamma anläggningar

Utgifter för att iordningsställa gemensamma anläggningar såsom gata, cykelväg, lekplats och grönområde redovisas som omsättningstillgång.. När de är färdigställda klassificeras de om till anläggningstillgång och delas in i de komponenter som skrivs av över nyttjandeperioden.

Typer av exploateringsprojekt.

Alternativ 1 Kommunen äger marken och säljer tomterna

Mark köps in eller klassificeras om från anläggningstillgång till omsättningstillgång. När de gemensamma anläggningarna står klara delas de in i komponenter och läggs upp som en anläggningstillgång. Avskrivning sker sedan över nyttjandeperioden.

Alternativ 2 Extern aktör äger marken och säljer tomterna. Kommunen bygger de allmänna anläggningarna

I samråd med exploatören bygger kommunen ut de allmänna anläggningarna. När dessa är klara delas de in i komponenter och läggs upp som en anläggningstillgång och skrivs sedan av över nyttjandeperioden.

Alternativ 3 som alternativ 2 men extern aktör bygger själv ut de allmänna anläggningarna och överlåter dem sedan till kommunen

Exploatören bygger de gemensamma anläggningarna och överlåter sedan dessa till kommunen (med eller utan vederlag). De övertagna anläggningarna indelas i komponenter utifrån en bedömd återanskaffningskostnad. De komponenter som bedöms ha evig livslängd bokas mot anläggningstillgång och resultaträkning på innevarande år. De komponenter som bedöms ha en begränsad livslängd bokas mot anläggningstillgång och skrivs av över nyttjandeperioden.

Budget

Herrljunga kommuns arbete med exploateringsprojekt följer en process, där ekonomiska kalkyler och budgetering ingår. En gång per år fastställer Kommunfullmäktige en sammanställd exploateringsbudget för kommunen. Det sker genom fullmäktiges årliga beslut om budget och plan för kommande treårsperiod. I den sammanställda exploateringsbudgeten ingår projekt med beslut om förstudie och där planarbete eller utbyggnad förväntas ske under planperioden.

Avsteg från riktlinjer

I Herrljunga kommun är det Kommunstyrelsen respektive Kommunfullmäktige som har ansvar för att ingå markanvisningsavtal respektive exploateringsavtal. De får frånga riktlinjerna i enskilda fall när det krävs för att ändamålsenligt kunna genomföra en detaljplan.

Bilaga Krav på byggherrar

Här redovisas de krav som ställs på byggherrar vid markanvisning och exploateringsavtal. Kraven är indelade i tre delar, ekonomisk stabilitet, bebyggelse av god kvalitet både i aktuella projekt samt i referens projekt samt långsiktig hållbarhets-/miljöprogram.

Ekonomisk stabilitet

A. Redovisning av ägarförhållanden och koncernstruktur

- Byggherren ska ha ett transparent ägarskap. Alla ägare förtecknas och medger kreditupplysning
- Redovisning av aktiebok
- Byggherren ska ha en tydlig ledning där roller i form av VD, ekonomichef/ansvarig, aktuell projektledare samt revisor förtecknas och medger kreditupplysning
- Tydlighet kring vilka som är ägare respektive ledamöter
- Ägarhistoriken ska vara tydlig och skälig
- Om någon företrädare för bolaget har varit inblandad i konkurs ska förvaltarberättelse samt skriftlig personlig redogörelse för omständigheterna kring konkursen lämnas in. Förvaltarberättelse kan fås från konkursförvaltare

Bedömningskriterium för ovan:

- Inget ägarbyte inom de senaste två åren eller där det senaste ligger inom 6 månader
- Tydlighet kring kopplingen mellan ägare och ledning
- Ägare, ledning- eller nyckelpersoner har varit inblandade i max en konkurs
- Ägare eller personer i bolagets ledning är inte misstänkta eller dömda för brott inom området för näringsverksamhet

B. Ekonomi och finansiering

- Redovisning av byggherrens bokslut för de 2 tidigare åren, alternativt så långt tillbaka som finns. Om företaget är mer nystartat än så.
- Redovisning av byggherrens ekonomi under innevarande år
- Finansieringsplan för projektet inkluderande referenser för kontroll av status, exempelvis bankkontakter
- Vid finansiering av privat långgivare eller andra externa aktörer ska verifikationer inlämnas som visar varifrån den privata långgivaren har fått ut pengarna

Bedömningskriterium för ovan:

- Byggherrens finansiering ska vara transparent och rimlig
- Uppföljningsbara referenser mellan tidigare projekt och byggherrens verksamhet, omsättning och vinst. För t.ex. nystartade företag som inte har tidigare projekt utgår detta bedömningskriterium
- Byggherrens aktuella kreditvärdighet enligt Bolagsverket inte lägre än ”B”

C. Vandel

- Byggherren redovisar eller intygar att nuvarande/tidigare verksamhet eller projekt inte omfattas av någon tvist eller brottsmisstanke.

Bedömningskriterium för ovan:

- Byggherrens tidigare verksamheter och projekt ska vara vandelsfria, om tidigare projekt finns. För nystartade företag gäller att nuvarande verksamhet eller projekt är vandelsfria
- Inga pågående tvister eller brottsutredningar kring skatt, moms, svart arbetskraft eller arbetsmiljöbrott
- Inga pågående tvister eller omfattande klagomål på tidigare projekt, om tidigare projekt finns. För nystartade företag gäller att det inte finns några pågående tvister eller omfattande klagomål på pågående eller tidigare projekt där personal haft en framträdande roll. Om inga tidigare eller pågående projekt finns med hänsyn till att företaget är nystartat utgår detta bedömningskriterium
- Max en anmärkning under innevarande år för Arbetsmiljöverkets inspektioner. Ingen anmärkning får vara av allvarlig art
- Skatteverkeskontroll är klassad som ”OK”

D. Projektorientering

- Byggherren ska ha god kunskap av branschen och tillförsäkra ett långsiktigt fortbestånd av bebyggelsen med avsedd upplåtelseform
- Redovisning sker av ledningen- och nyckelpersoners utbildning och referenser
- Redovisning sker av planerade resurser i form av projektörer respektive entreprenörer
- Redovisning av tidigare projekt med relevanta referenser. För nystartade företag kan referenser från tidigare arbetsgivare för person i ledande ställning i aktuellt projekt användas om inga tidigare projekt finns

Bedömningskriterium för ovan:

- Personer i ledande ställning hos byggherren har relevant utbildning
- Personer i ledande ställning hos byggherren har erfarenhet från tidigare liknande projekt. För nystartade företag kan erfarenhet från tidigare arbetsgivare visas förutsatt att personen haft liknande roll i de projekten
- Projektörer och entreprenörer ska ha en ordnad ekonomi, vara väl etablerade och ha erforderliga resurser, inte ha några anmärkningar från arbetsmiljöverket, inte omfattas av tvister eller domar om skatt eller svart arbetskraft
- Referenser och genomförande av tidigare projekt ska vara goda och ingen allvarlig kritik ska finnas. För nystartade företag kan referenser från tidigare arbetsgivare för person i ledande ställning i aktuellt projekt användas

Bedömning av byggherrens ekonomiska stabilitet sker genom en avvägning av områdena A, B, C och D enligt nedan tabell:

Uppfylldnad av kriterier	Bedömning
Få alternativt inga kriterier är uppfyllda	Diskvalificeras
Flertalet kriterier är inte uppfyllda	Diskvalificeras
Flertalet kriterier är uppfyllda	Kan eventuellt accepteras
Alla alternativt nästan alla kriterier är uppfyllda	Accepteras

I de fall då flertalet kriterier uppfylls ligger ansvaret på kommunen att utvärdera om byggherren kan accepteras eller inte. Kommunen ska då tydligt redovisa varför man valt att acceptera eller inte acceptera en byggherre där flertalet kriterier är uppfyllda.

Bebyggelse av god kvalitet

Byggherren ska garantera färdigställande av bebyggelse av god kvalitet. Vid bedömning av byggherrens förmåga att säkerställa en bebyggelse av god kvalitet tar kommunen hänsyn till tidigare genomförda projekt med avseende på kvalitet, arkitektur och genomförandekraft. Vid markanvisningar kan särskilda krav avseende kvalitet ställas och i det fall ett kvalitetsprogram upprättas under planeringen bifogas det till genomförandeavtalet.

I det fall tidigare projekt inte finns, t.ex. då byggherrens företag är nystartat och där av inte kan redovisa tidigare projekt görs en noggrannare bedömning för det aktuella projektet och det material som byggherren redovisar. Kommunen kan komma att be om ytterligare alternativt utförligare material och upprättande av planer för att säkerställa god kvalitet.

Långsiktig hållbarhets- och miljöarbete

Byggherren ska kunna redovisa att man arbetar med långsiktig hållbarhet och miljö i sina projekt. Redovisning kan ske i form av byggherrens beslutade kriterier eller på annat vis visa hur arbetet sker.

Årsredovisning och ansvarsfrihet 2019 för Sjuhärads Samordningsförbund samt prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen

Sammanfattning

Förbundsstyrelsen fastställde i februari 2020 årsredovisning 2019 för Sjuhärads Samordningsförbund. Årsredovisningen och revisionsberättelsen har sänts till förbundsmedlemmarna för prövning av frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet. I revisionsberättelse och i revisorbiträdenas PM för år 2019 tillstyrker revisorerna att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-22
Årsredovisning för Sjuhärads samordningsförbund 2019
Revisionsberättelse för Sjuhärads samordningsförbund 2019
Revisorsbiträdenas PM

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna Årsredovisning 2019 för Sjuhärads Samordningsförbund.
2. Kommunfullmäktige föreslås bevilja förbundsstyrelsen och dess ledamöter ansvarsfrihet för år 2019.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Sjuhärads samordningsförbund
För kännedom
till:

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

ÅRSREDOVISNING FÖR SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND 2019-01-01 – 2019-12-31

Ordförande har ordet

Hösten 2018 skedde allmänna val vilket i sin tur ledde till val av styrelseledamöter från region och kommun. Detta resulterade i en ny uppsättning där halva styrkan byttes ut och styrelsen fick en ny mix av människor. Nya friska tankar och ifrågasättande av gamla beslut lyfte upp och fräschar upp diskussionerna - och nya ställningstaganden görs. Det följer i förbundets anda att samtidigt som basen är stabil så måste arbetssätten hela tiden utvecklas för att nå bästa möjliga resultat.

Att förbundet hela tiden utvecklas, tar till sig ny kunskap och vidareutvecklar de aktiviteter som förbundet erbjuder hänger ihop med den fantastiska personal som med glöd och energi tar sig an varje ny uppgift samtidigt som de skruvar på basaktiviteterna för att deltagarna ska få bästa möjliga stöd på vägen till arbete.

Gröna Vägen och Vägen Framåt har som resultat av tankarna att ge fler det allra bästa slagits samman till Gröna Vägen Framåt. Det bästa av dessa två fantastiska aktiviteter finns nu att erbjuda i en och samma aktivitet samtidigt som målgruppen breddats något.

Att utveckla nya arbetssätt kräver att våga ta till sig ny kunskap samt ibland att kopiera andra. Efter Nationella Finsamkonferensen (där representanter både från kansli samt styrelse i Sjuhärad deltog) utvecklades snabbt en svensk översättning av danskarnas forskning om progressionsmätning.

Grunden i progressionsmätning bygger på att deltagaren/individens tillsammans med sin handledare går igenom nuläge för att bidra till förändring och sedan kunna se framsteg. Forskningen visar vikten av att prata arbete tidigt i processen samt att aktiviteter i en rehabiliteringsprocess bör pågå parallellt med varandra (istället för att ligga linjärt efter varandra). Forskningsrapportens bevis om vikten av tilltro till individen, hur viktig handläggares tilltro till deltagaren är för resultatet har vi redan lyft ibland oss och fler aktiviteter planeras för att sprida kunskapen.

Som om detta inte vore nog med nyheter så beslutade styrelsen att ge kansliet i uppdrag att skriva fram en ny ansökan om ESF-medel som en form av vidareutveckling efter Positiv Rörelse. Resultatet blev PR- Hälsa i Hållbart arbetsliv och Normmännens "Menn-i-helse" är även det ett exempel från nationella finsamkonferensen som togs hem och formulerades som en del i den nya ansökan. Samtidigt som all verksamhet och en ny projektansökan skrevs fram förberedde även kansliet en flytt av kontoret, vilken genomfördes under hösten så vår lokala samordningsförbunds-dag blev en kombinerad invigning av nya lokalerna samtidigt som flertalet av förbundets aktiviteter på ett eller annat sätt presenterade sina arbetssätt.

Nu är 2019 till ända och jag vill personligen skicka ett stort tack för ett fantastiskt arbete till alla i styrelsen men främst till all personal som finns både på kansliet och ute i alla aktiviteter.

Med vänliga hälsningar

Cecilia Andersson,
Ordförande, Västra Götalandsregionen

Innehållsförteckning

sida

1. Förvaltningsberättelse	3
1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret	4
1.2 Om förbundet	5
1.3 Beskrivning av verksamheten	6
1.3.1 Målgrupper	6
1.3.2 Strukturövergripande Insatser	6
1.3.3 Individinriktade insatser	8
1.4 Måluppfyllelse och resultat	9
1.4.1 Övergripande, Deltagarantal	9
1.4.2 För individen	9
1.4.3 För verksamheterna	10
1.4.4 För förbundet	10
1.4.5 För samhället	10
1.5 Styrelse, ledning och administration	11
1.5.1 Styrelse	11
1.5.2 Beredningsgrupper	11
1.5.3 Personal och lokaler	12
1.5.4 Externa resurser	12
2. Ekonomiskt utfall	13
2.1 Ekonomisk sammanfattning	13
2.2 Resultaträkning	13
2.3 Balansräkning	15
2.4 Uppföljning per kostnadsställe	16
2.5 Kassaflödesanalys	17
2.6 Redovisningsprinciper	18
3. Styrelsens beslut	18

1. Förvaltningsberättelse

Sjuhärads samordningsförbund omfattar geografiskt åtta kommuner och befolkningsunderlaget i området var vid halvårsskiftet 225 000 invånare enligt statistik från SCB.

Ändamålet för förbundet är att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.

De gemensamma resurserna ska användas för samordnade bedömningar och insatser som syftar till att den enskilde ska återta eller förbättra sin förmåga att förvärvsarbete.

Genom Sjuhärads samordningsförbund kan de fyra ägarparterna verka tillsammans och komma närmare varandra i en flexibel samarbetsform.

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2019.

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret

Under året har kommunernas ledamöter beslutat om en ambition att ha årsvis rullande byte av ordinarie ledamot, vilket kan undantas om den ordinarie kommun-representanten utses som styrelseordförande. Förbundet ska i övrigt enligt tidigare beslutade ambitioner eftersträva kontinuitet och presidium bildas av en styrelseledamot som är tjänsteman och en bland de politiskt utsedda styrelseledamöterna. Detta har följts under 2019 genom att Cecilia Andersson (Region Västra Götaland) fortsatt varit ordförande med Sofia Sandänger (Försäkringskassan) som vice ordförande.

Både strukturövergripande samverkan och individinriktade åtgärder har finansierats. Basverksamheter bedrevs kontinuerligt av förbundets ägare enligt fastställd verksamhetsplan, främst för pre-rehabilitering för kvinnor och män 16 - 64 år som var aktuella hos två eller fler av medlemmarna i förbundet. Utbudet av aktiviteter skiftade något inom det geografiska området. Oavsett i vilken sjuhäradskommun deltagare bosatt sig fanns möjlighet att ta del av de olika insatserna, men flertalet platser nyttjades lokalt och endast några promille har nyttjats av personer från angränsande kommuner. Styrelsen har verkat för ökad kunskap om Sociala företag och personer med behov av arbetslivsinriktad rehabilitering har kunnat få stöd för att etablera sig hållbart i yrkeslivet. Förbundets kanslipersonal har utfört projektledning samt arrangerat konferenser etc. Fristående utförare har i olika projekt utfört en del kompetensutvecklande aktiviteter samt utvärderingsuppdrag vilket då varit upphandlat, eller konkurrensutsatt.

Sedan flera år tillbaka har Sjuhärads förbundsmedlemmar/ägarrepresentanter önskat egenfinansiera en budget om 20 miljoner. Kommunerna och regionen har tillfört sina respektive andelar medan statens andel begränsats och budgeten totalt varit drygt 19 miljoner för 2019. Utöver medlemmarnas egeninsatser drevs mycket verksamhet i olika projekt med extra finansiering från ESF, Europeiska socialfonden. Ett projekt har varit aktivt hela året (Positiv Rörelse) och ett har startat under våren (Puls). Två projekt (Space och Point) har avslutats och därefter delimplementerats med egna medel. Efter sommaren beviljades förbundet en projektmedverkan som samverkanspart med SKR i ett nationellt projekt (Moves). Inför årsskiftet beviljades förbundet medel för den senaste ansökan (PR- Hälsa i hållbart arbetsliv) som medlemmarna utformat under året.

Sjuhärads samordningsförbund har nyttjat de medel som stått till förfogande och ekonomiskt ligger kostnaderna för verksamheten i linje med anslagen budget. Avsikten var ett +/-noll resultat, och utfallet visar ett underskott om 47 tkr vilket är helt nära styrelsens uppföljning och prognos.

1.2 Om förbundet

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt Borås Stad, Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda kommuner som medlemmar. Förbundet har en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli.

Historik

Sjuhärads samordningsförbund är sedan 2011 en sammanslagning av Samordningsförbundet Tranemo-Ulricehamn, som bildades den 1 november 2005, Bollebygd-Mark-Svenljunga Samordningsförbund, som bildades den 1 januari 2006, och Borås Samordningsförbund som bildades den 1 april 2006. Kommunerna Vårgårda och Herrljunga som tidigare saknat förbundstillhörighet trädde in i förbundet i samband med sammanslagningen 2011.

Lagrum

Lagen om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser (2003:1210) och den förbundsordning som beslutats av samordningsförbundets medlemmar reglerar verksamheten. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till personer i behov av rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning. Samordningsförbundet följer även Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och Kommunallag (2017:725). i tillämpliga delar.

Uppdrag

De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som främst bedrivs av de samverkande parterna. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre och för att förebygga ohälsa hos kvinnor och män. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Finansiering & Medlemsavgifter

Ägarparterna bidrar med varsin del till medlemsfinansieringen. Kommunerna bidrar med andel i relation till befolkningsmängd vid föregående halvårsskifte.

Europeiska socialfonden, ESF, står därutöver för en stor del av de medel som bekostat aktiviteter i Sjuhärad under 2019. Förbundet bedriver projekt inom två olika programområden (PO1 och PO2). Ersättning för kostnader inom ESF-projekten baseras på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader inom olika tidsintervall för analys och genomförande som inte sammanfaller med kalenderår och som sträcker sig över upp till tre år. Projektredovisningen släpar efter i relation till förbundets egna medel och innan ansökan om utbetalning är beviljad finns en osäkerhet om eventuell differens mellan förbundets kostnader och vad ESF slutligt kommer att täcka. Vid projektavslut kommer nettokostnaden för förbundet att ligga inom ramarna för beslutad budget och eventuella överskott (då schabloner i vissa fall överstiger faktiska kostnader) att ha använts till verksamhet inom de områden som projektet verkat för.

Förbundet täckte under 2019 vissa implementeringskostnader inom ramen för tidigare upparbetad ESF-finansiering. Detta gäller för Studiesteget inom Point, för Space utlandspraktik under stora delar av året samt utbildningar till parternas personal inom metoder som ACT och Supported employment.

Ägarparternas bidrag	tkr
Försäkringskassa	4 544
Arbetsförmedlingen	4 543
Kommuner	5 000
Hälso- och sjukvårdsnämnd	5 000
Totalt	19 087

Bollebygd	209
Borås	2498
Herrljunga	212
Mark	773
Svenljunga	239
Tranemo	265
Ulricehamn	545
Vårgårda	259

Verksamhetsidé och vision

Samordningsförbundet är ett sätt att finansiera rehabilitering och ett sätt att arbeta för nytänkande och flexibilitet genom att pröva nya vägar att arbeta och tillsammans göra det som ingen enskild part har ansvar för att göra. Samverkande professioner och organisationer skapar ett gemensamt sammanhållet arbetssätt och synsätt på individens aktivitetsförmåga och olika behov. Gemensam kraft med människans möjligheter i fokus!

1.3 Beskrivning av verksamheten

1.3.1 Målgrupper

Målgrupperna för individinriktade och strukturövergripande insatser är olika.

Störst andel av medlen riktades under året till målgruppen med personer som ej omedelbart varit anställningsbara, och som är aktuella hos minst två myndigheter. Kvinnorna stod för 62% och männen 38%, fördelat i åldrar 16-63år (en person i vardera yttre ålder, merparten i spannet 20-56år. Av totala antalet män är nästan precis 40% i åldern 20 - 29 år, medan motsvarande ålderskategori omfattar 30% av alla kvinnorna. 298 personer är över 40år och av dessa är 212 personer kvinnor. Inbördes variationer av fördelning finns mellan insatserna.

Oftast fanns sammansatt problematik och lång frånvaro, eller avsaknad av debut, i arbetslivet. Vissa verksamheter hade särskilda avgränsningar. Stressrelaterad problematik, personer med utländsk bakgrund och/eller funktionsnedsättning, personer med aktivitetsersättning och unga med funktionsnedsättning som riskerar ett långvarigt utanförskap är exempel på specifik avgränsning. Många av de som deltagit hade annars riskerat passivisering till följd av arbetslöshet eller sjukdom.

Utbildningsnivån varierade i deltagargruppen. 26% av kvinnorna har enbart grundskoleutbildning, medan motsvarande siffra bland männen är 41%. Andelen med eftergymnasial utbildning är högre bland kvinnorna. 32% av kvinnorna har högskola eller annan eftergymnasial utbildning medan motsvarande för männen är 13%

Deltagare har haft olika försörjningsformer under den tid de fått insatser genom förbundet. Fördelningen följer i stora drag mellan könen. Antalet år som deltagarna vid inskrivning haft offentlig försörjning är fördelat på 42% som haft det upp till två år 35% upp till sex år och 15% sex år eller längre. Resterande upp till andel har inte haft offentlig försörjning.

Nedan följer en fördelning av de deltagare som nyregistrerats med kompletta uppgifter. Observera att en deltagare ofta haft flera olika försörjningskällor vid start. Totalsumman av antalet försörjningar är därför högre än det totala antalet faktiska, unika deltagare.

	Antal deltagare	Andel
Försörjning		
Sjukpenning/Rehabpenning	278	38%
Aktivitetsersättning	97	13%
Sjukersättning	20	3%
A-kassa	27	4%
Aktivitetsstöd	88	12%
Försörjningsstöd	185	25%
Studiestöd/Studiemedel	5	1%
Annan offentlig försörjning	8	1%
Ingen offentlig försörjning	59	8%

En mindre andel medel har använts till målgrupp för strukturpåverkande insatser. Mätningen av deltagande inom denna målgruppskategori sker genom volymantal. Målgruppsbeskrivning omfattar såväl handläggare och chefer hos olika myndigheter som arbetar i direkt rehabiliteringsinriktad verksamhet, som privata arbetsgivare, politiker och offentliganställd personal och chefer inom kontaktyrken som skola och omsorg. Utbildningar i att handleda grupper i Supported Employment, ACT och NeuroAct har väsentligen getts till den personal som arbetar med förbundets primära målgrupp. Kompetensutvecklingsinsatser inom projekt Positiv Rörelse har främst riktats till personal inom kontaktyrken. Bland personal noteras en övervägande andel kvinnor, medan en högre andel män deltagit bland beslutsfattare. I SUS registreras enbart antal, utan könsfördelning.

1.3.2 Strukturövergripande Insatser

Förbundsfinansierade verksamheter samverkar med parternas egna insatser och hade i olika grad kontakter sinsemellan med primärvård och/eller psykiatri, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, individ- och familjeomsorg, socialtjänst och socialpsykiatri. Flertalet hade även kontakter med företag och andra aktörer i näringslivet då jobbskuggning och praktik varit del i rehabilitering. Team (finansierade inom parternas ordinarie verksamhet, med enbart viss processledning genom förbundet) bidrar till utökade kunskaper om parternas olika uppdrag och ökar strukturövergripande samverkan. En vårdcentral med privat drift omfattas och övrig samverkan sker med Närhälsan.

Konferenser (tex olika möten om metodutveckling och samordningsförbundets dag) och utbildningstillfällen (tex ACT, SE) har under året riktats till personal hos de samverkande parterna och föredrag har skett i samband med möten som parterna själva eller andra arrangerat. Förbundet har hämtat inspiration från Nationella Finsam-konferensen och arbetat vidare för ytterligare konkret verksamhetsutveckling baserat på Danmarks inslag om Forskningscentrat Vaeksthusets mätningar och kunskap samt Norges inslag om personal inom kontaktyrken "Menn-i-Helse" som verkar för att rekrytera män till vård-och omsorgsyrken, och som gynnar kvinnor som redan är/vill bli personal.

Strukturövergripande delar finns inom olika projekt. Med Space har nya metodmaterial utvecklats innan det slutrapporterats som ESF-projekt och övergått till egenfinansierad drift i region Västra Götalands regi, samtidigt som ett nationellt samarbete inletts med SKR inom ramen för det nationellt ägda ESF-projektet "Moves".

Projekt Positiv Rörelse omfattar strategiskt arbete för att öka den psykiska hälsan och hållbarheten i arbetslivet, för personal i kontaktyrken. personal inom kontaktyrken Studiebesök har genomförts till Norge som mycket generöst delar med sig av olika koncept.

Projekt PULS påbörjade analysfas 1 mars och omfattar exempelvis handledarutbildningar mm för att förbättra attityden till att rekrytera personer som har funktionsnedsättningar av olika slag. Arbete för attitydpåverkan har utvecklats vidare efter Pointprojektet som avslutades 31 januari. Genomförandefas startade 1 maj och har bland annat arrangerat ett studiebesök till Danmark.

Væksthusets forskningscenter och BIP-projektets metodmaterial för att mäta och stimulera progression mot arbete har sedan översatts till svenska. Styrelsen har bildat en arbetsgrupp kring förbundets former för att ge stöd till sociala företag. Vid konferenser och studieresor har vanligen en blandning av politiker, chefer, medarbetare och deltagare deltagit vilket bidragit till otraditionella grupperingar med strukturövergripande syfte.

1.3.3 Individinriktade insatser

För varje individinriktad verksamhet har en utförande part haft egenanställd eller inhyrd personal som de har tagit ansvar för och hållit med lokaler för i enlighet med årets verksamhetsavtal. ACT har under året implementerats som metod och förhållningssätt i samtliga basverksamheter. Till största del utfördes verksamhet av personal med grundanställning i Sjuhäradss olika kommuner. Korta beskrivningar av dessa följer nedan:

Aktiv Hälsa och Ny kraft har fortsatt att erbjudas med olika aktiviteter på bestämda tider, och med respektive kommun som utförare i egna eller hyrda lokaler. Promenader, naturvistelse, mindfulness, yoga och träning på gym finns bland de aktiviteter som erbjudits – med stor lokal variation. Aktivitetstiden för deltagare har varit låg från början för att sedan gradvis ökas. Under året har processer inletts för att under nästkommande år sammanföra de båda aktiviteterna till en.

K-plus har bedrivits i Borås under årets första tertial. Aktiviteten var inspirationskälla och övergick från 1 maj till projekt Puls, med spridning till hela Sjuhärad (något senare start i vissa kommuner och undantaget Bollebygd vars deltagare inte haft hela projektutbudet lokalt).

Gröna Vägen har bedrivit verksamhet i Björbostugan och i den omgivande naturen riktat till personer med stressrelaterad problematik. Vägen Framåt har genomförts vid Ramshulan på Rya åsar. Alla deltagare har fått personliga IPU-analyser och arbetat med egna handlingsplaner i kombination av avslappning och naturvistelse. Under året har de båda verksamheterna haft det gemensamma uppdraget att arbeta för en sammanslagning, som i slutet av året beslutades träda i kraft under namnet Gröna Vägen Framåt.

Space har efter att det upphörde som ESF-projekt genomförts med personal anställd genom Region Västra Götaland. Som ESF-projekt genomfördes en praktikperiod i Italien och förbundsfinansierat genomfördes därefter en praktikperiod på Island.

Efter Pointprojektet har förbundet fortsatt bekostat delen Studiesteget för att underlätta start och/utförande av studier för kvinnor och män som står särskilt långt från arbete.

Därutöver har externa coacher arbetat inom projekt Positiv rörelse för utbildningsinsatser för offentliganställda sjukskrivna. Deltagarna har fått olika kurser som ACT och annan särskilt utformad stresshantering och kunskap gällande arbetsmiljöfrågor, jämställdhet mm.

Vissa insatser har fortsatt getts för sociala företag och parterna har mötts genom olika myndighetsteam för samordningsbehov kring patienter med komplex problematik.

1.4 Måluppfyllelse och resultat

Samtliga insatser registreras i ett nationellt system för uppföljning av samverkan, SUS. Flertalet aktiviteter har till största del registrerat med utförliga uppgifter som efter utskrivning ger uppföljningsmöjligheter av förändrad försörjning etc. Strukturövergripande utbildningsinsatser, konferenser etc mäts endast med antal som volyminsats.

1.4.1 Övergripande, Deltagarantal

Från målgruppen arbetslösa/ ej direkt anställningsbara har under året har 911 personer deltagit, 571 kvinnor och 340 män, deltagit i verksamheter som registrerar med fullständiga personuppgifter. Några deltagare har deltagit i två olika aktiviteter samtidigt eller efter varandra. Av dessa har 728 personer påbörjat sin insats under 2018 och det rör sig om 534 unika deltagare. Enbart 4 personer har registrerats anonymt till följd av skyddad identitet eller att de nekat samtycke till registrering, och 3 av dessa 4 är kvinnor.

Från målgruppen offentliganställd personal och chefer (inom kontaktyrken som skola och omsorg. har ca 280 personer utbildats och 680 personer (delvisa samma personer) tagit del av seminariedagar för att stärka organisationsutveckling och individers förmåga att hantera stress mm. Av parternas egen personal har även 99 personer utbildats till att kunna leda/grupphandleda i olika metoder. Fler än 300 personer har deltagit i samband med andra mötestillfällen, studieresor mm som förbundet arrangerat. Tillsammans i dessa delar har antal deltagare i volyminsatser varit minst 1359 personer.

Antalet Strukturövergripande volymregistreringar överstiger budgeterat antal trots att de medvetet har hållits på en låg nivå. Endast aktiviteter som förbundet själva arrangerat och finansierat har räknats och varje person har enbart noterats en gång för grupper då upprepade träffar skett.

1.4.2 För individen

Målet har varit ökad andel i egenförsörjning och med förbättrad arbetsförmåga, vilket oftast inletts genom ökad hälsa och livskvalitet, studier eller annan aktivitet för utveckling. Personer (18st) som har gått vidare till studier med studiemedel har bara ökat med en sett i antal, men omfattningen för dem har ökat från 57% till 70% i medel för individerna. Verksamheterna har haft skiftande målsättningar även då syftet varit gemensamt i ett långsiktigt perspektiv. Flera verksamheter återger att deltagare lämnar positiva omdömen i samband med deltagarenkäter även om undantagsvis också negativa omdömen lämnas.

Verksamheterna har gett förutsättningar till flexibla och personligt anpassade lösningar och aktiviteter för ökad anställningsbarhet. Deltagare har i viss utsträckning varit aktiva i planering och genomförande och har därmed stärkts i aktivitetsförmåga och tilltro till sin förmåga vilket styrks av positiva uttalanden etc. även om det inte genast leder hela vägen till egenförsörjning.

De deltagare som involverats i samband med gemensamma konferenser, studieresor etc ger starka vittnesmål om nytta med de insatser de tagit del av, och hur krav och ansvar bidragit till att stärka dem. Ökad daglig deltagandetid, från insatsens början till utskrivning, noteras för flera verksamheter. Detta kan indikera måluppfyllelse ur individernas perspektiv.

1.4.3 För verksamheterna

Verksamheter har bedrivits med bred geografisk spridning och platserna har fördelats till både kvinnor och män. Andel kvinnor och män har varierat mellan olika verksamheter.

IN- och UT-Flöden	Antal deltagare folkbokförda i:							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Januari-december 2019								
IN-flöde	39	260	48	179	48	24	87	32
Nya 2019	39	260	48	179	48	24	87	32
Varav unika	30	193	38	121	44	20	58	24
UT-flöde	39	217	38	140	24	16	65	23

Flera verksamheter har haft erfarenhetsutbyte och konkret samverkan med andra (olika, eller liknande) verksamheter i förbundet. Personal från arbetsmarknadsenhet har genomfört och gett strategisk kompetensutveckling till personal med ledningsuppdrag i en kommun. Endast få arbetslösa individer i Sjuhärad har valt deltagande i en annan kommun än den de bor i. Totalt har förbundet även gett insatser till 11 personer (varav 6 unika) som inför start i aktivitet varit skrivna i kommun utanför Sjuhärad. (Härreda 3, Göteborg 2, Essunga 2, Alingsås 1, Varberg 1) Överlag har tillgången till aktiviteter varit god och utan köer trots viss personalomsättning eller sjukskrivning av personal med ansvar för verksamheten. Några verksamheter har haft platser till förfogande som inte fullt ut nyttjats av remittenterna, medan vissa periodvis har haft en väntetid på någon/några veckor inför deltagande. Förbundets ägare, främst kommunerna, lyfter fram förbundet som viktigt då det drivit verksamhetsutveckling i den egna organisationen. Projektdriften är en viktig del i detta och nyttan involveras i och kommer ordinarie verksamhet tillgodo.

1.4.4 För förbundet

Målet om grundläggande god ekonomisk hushållning och att driva verksamhet inom fastslagna medelsramar har uppfyllts. Budgeten har följts upp och rapporterats tertialvis till medlemmarna.

Ekonomi är i balans och förbundets eget kapital skapar handlingsfrihet inför 2020. Genom projektdriften har förbundets omsättning varit nästan 40% ytterligare (drygt 7 miljoner högre) än de 19 miljoner som förbundets medlemmar tillsammans bekostar. Mot bakgrund av detta är det naturligt att förbundet inte till fullo förmår hålla det egna kapitalet inom de ramar (den så kallade trappan) som fastställts av nationella rådet. (En liten differens finns av högre eget kapital mot medlemmars kostnad, men i relation till förbundets omsättning ligger det egna kapitalet väl i balans enligt trappans beräkningsmodell)

Förbundet har inte haft några avkastningskrav, vilket är helt i linje med lagstiftningens intention. Kännedomen om förbundet har ökat genom digitala nyhetsbrev, viss utdelning av trycksaker samt med olika studiebesök och andra mötesplatser. Förbundet har fortsatt spridit information via egen fristående hemsida, www.sjusam.se, där protokoll, verksamhetsinformation mm presenteras.

1.4.5 För samhället

Bland deltagare som skrivits ut efter verksamhet genom förbundet minskar inte beroendet av offentlig försörjning, men andelen som förvärvsarbetar har ökat. Av de deltagare som avslutats

under 2019 har 47 personer gått ut i arbete eller studier. Av dessa har 3 personer (2 kvinnor och 1 man) fått arbete med subvention och 26 personer (12 kvinnor och 14 män) helt utan subvention. Om en mätning kunnat ske i ett något senare skede än direkt efter avslut uppger en verksamhet att fler i arbete och studier skulle kunna redovisas.

Försörjning	Andel före	Förändring i %
Sjukpenning/Rehabpenning	42%	-5%
Aktivitetsersättning	13%	3%
Sjukersättning	3%	23%
A-kassa	3%	-32%
Aktivitetsstöd	11%	18%
Försörjningsstöd	24%	-6%
Studiestöd/Studiemedel	1%	-20%
Annan offentlig försörjning	1%	14%
Ingen offentlig försörjning	8%	7%

1.5 Styrelse, ledning och administration

1.5.1 Styrelse

Styrelsen som leder Sjuhärads samordningsförbund har bestått av fyra ledamöter och tio ersättare. Kommunerna, som tillsammans utgör en part, har vardera haft en representant som fördelas på en ledamot och sju ersättare medan övriga tre parter haft en ledamot och en ersättare per part.

Styrelsen har under året haft sex möten: 31 januari, 15 mars, 21 maj, 9 september, 13 november samt 6 december. Ordförande och vice ordförande har under året bildat presidium som har träffats inför styrelsemöten.

Beslutande ledamöter:

Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen, ordförande
Sofia Sandänger, Försäkringskassan, vice ordförande
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen, ordinarie ledamot
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad, ordinarie ledamot

Ersättare

Nicole Bouyer, Arbetsförmedlingen
Lars Hermansson, Försäkringskassan tom augusti
Anette Ryberg, Försäkringskassan from september
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Leif Sternfeld (C), Marks kommun
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Ingamaj Wallertz Olsson (M), Vårgårda kommun
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Eva Larsson (C), Herrljunga kommun
Patrik Karlsson (KD), Bollebygd kommun

1.5.2 Beredningsgrupper

Till stöd för styrelsens planering fanns aktivt i början av året fyra grupper med relativt lokal förankring. Borås hade en egen grupp, Bollebygd och Mark hade en parvis liksom Herrljunga och Vårgårda. För Svenljunga-Tranemo-Ulricehamn samlades tre kommuner i en grupp. Grupperna hade

ett fåtal möten då tjänstemän på ledningsnivå träffades som beställarparter. Olika dialoger har därefter förts om hur det varit svårt att sammanföra olika behov i fasta grupper, där varje ämne inte är lika aktuellt för var och en. Styrelsen har under året diskuterat förbundets beslutsprocesser och fattat beslut om att pröva en ny modell 2020.

1.5.3 Personal och lokaler

Förbundet har följt sina riktlinjer för rekrytering av personal och har för gemensam övergripande administration under året köpt tjänster från medverkande parter, främst av olika kommuner:

Förbundschef: Anna Fagefors, för förbundets övergripande förvaltning enligt styrelsens anvisningar.

Projektledning och biträdande förbundschef: Pernilla Knutsson, nu Andersson.

Projektledning Space: Malin Karlsson.

Projektledning Positiv Rörelse: Marie Irvang.

Administration: Helena Thelin och Malin Ekunger.

Övriga tjänster: Gunilla Hell Bellman har i början av året arbetat med revidering av styrdokument tillsammans med förbundschef (däribland med förbundets nya plan för dokumenthantering) och senare som samordnare med uppdrag för attitydpåverkan i Puls. Anna-Karin Bragd har arbetat för Space, och Justyna Ratajczak för Positiv Rörelse. Efter första halvåret har Justynas tjänst köpts in för begränsade konsultuppdrag då hon lämnat kommunal anställning.

Förbundet bekostade viss kompetensutveckling för personal med varaktiga uppdrag. Exempelvis har personal lärt mer om ACT och två har gått en CSR-kurs kring hållbarhet och Globala mål med fokus på samhällets vinster om arbetsgivare anställer förbundets primära målgrupp.

Fram till och med september har förbundet hyrt kanslilokaler på Österlånggatan 74 genom Arbetslivsförvaltningen i Borås Stad som även ställt upp med tillgång till konferenslokaler i samband med styrelsemöten och utbildningar. Sedan oktober har förbundet kontor på Bryggaregatan genom en extern hyresvärd med egna ytor för möten och utbildningar.

1.5.4 Externa resurser

I viss mån har externa lokaler hyrts för utbildningar, konferenser och samverkansmöten.

Bokföring och redovisningstjänster har skötts av ekonomiservice i Mariestad genom region Västra Götaland som även hanterat styrelsens arvoden genom Löneservice i Vänersborg.

Löneservicedelen har sagts upp och upphörde vid årsskiftet.

En person har gemensamt för flera samordningsförbund arbetat med verksamhetsuppföljning, analyser, rapporter och utbildning kopplat till SUS (sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan).

Konsulter/Föredragshållare har anlåtats i samband med olika konferenser och informationsinsatser samt för processledning och annan utbildning inom kompetensutvecklingsprojekt Positiv Rörelse. Förbundet betalar en årlig kostnad för revision som ska ske genom kompletterande uppdrag.

Kommunerna och Västra Götalandsregionen ska utse en gemensam revisor i samråd och praxis har blivit att utgå från Regionfullmäktiges kandidat. Regionfullmäktige har utsett Ulf Sjosten till revisor, vilket Kommunerna allteftersom ställt sig bakom genom egna formella val.

För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen utses en gemensam revisor. KPMG har upphandlats och Nils Nordqvist utsedd som revisor.

2. Ekonomiskt utfall

2.1 Ekonomisk sammanfattning

Belopp i tkr	Utfall jan-dec 2019	Budget jan-dec 2019	Avvikelse jan-dec 2019	Prognos helår 2019	Utfall jan-dec 2018
1. Nettokostnad och finansnetto	-19 134	-19 087	-47	-19 087	-19 265
2. Bidrag	19 087	19 087	0	19 087	19 620
3. Resultat	-47	0	-47	0	355
4. Utgående EK	3 372				3 419

2.2 Resultaträkning

	Utfall jan-dec 2019	Utfall jan-dec 2018
<i>Intäkter</i>		
Space	369 911,00	2 334 134,12
Point	2 558 683,00	11 160 971,00
Positiv Rörelse	2 038 307,00	1 457 653,00
PULS	2 217 478,00	0,00
Övriga intäkter	-19,42 Not 1	-12,38
Summa Verksamhetens intäkter	7 184 359,58	14 952 745,74
<i>Kostnader</i>		
Arvoden	-129 897,66	-145 956,45
Reseersättning	-76 727,12	-86 984,33
Sociala avgifter	-38 939,91	-43 943,09
Övriga Personalkostnader	-1 069 977,60	-1 052 720,87
Verksamhetsanknutna kostnader	-24 348 628,83 Not 2	-32 532 705,76
Lokalkostnader	-158 750,00	-91 340,00
Övriga kostnader	-496 231,24 Not 3	-264 500,60
Summa Verksamhetens kostnader	-26 319 152,36	-34 218 151,10
RES1 Verksamhetens nettokostnad	-19 134 792,78	-19 265 405,36
Erhållna bidrag från huvudmännen	19 087 000,00	19 620 000,00
Övriga finansiella intäkter	2 186,76	1 244,73
Övriga finansiella kostnader	-1 645,00	-1 087,00
Summa Finansiella intäkter/kostnader	19 087 541,76	19 620 157,73
RES2 Resultat före extraordinära poster o spec beslut	-47 251,02	354 752,37
Extraordinära intäkter	0,00	0,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00
RES3 PERIODENS RESULTAT	-47 251,02	354 752,37

Ärende 8

Sjuhärads samordningsförbund

Årsredovisning

2019-01-01 - 2019-12-31

NOTER

<i>Not 1 Övriga intäkter</i>	<i>Jan-dec 2019</i>	<i>Jan-dec 2018</i>
3740 Öres- och kronutjämning	-19,42	-12,38
Summa:	-19,42	-12,38
<i>Not 2 Verksamhetsanknutna kostnader</i>	<i>Jan-dec 2019</i>	<i>Jan-dec 2018</i>
5538 Verksamhetsanknutna IT-kostnader	-38 782,96	-36 721,80
5539 Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-22 849 100,76	-31 036 675,74
Övriga verksamhetsanknutna		
5540 kostnader	-14 869,09	-17 729,88
5542 Verksamhetsanknutna resekostnader	-684 685,66	-1 003 291,05
5543 Verksamhetsanknutna lokalkostnader	-2 800,00	-9 600,00
Verksamhetsanknutna utbildnings-, kurs-		
5544 och konferenskostnader	-711 721,53	-394 901,25
5545 Verksamhetsanknutna trycksaker	-38 022,00	-17 946,00
5548 Verksamhetsanknutna telefonkostnad, mobil	-8 646,83	-15 840,04
Summa:	-24 348 628,83	-32 532 705,76
<i>Not 3 övriga kostnader</i>	<i>Jan-dec 2019</i>	<i>Jan-dec 2018</i>
6230 Datakommunikation	-9 642,20	-9 313,66
6412 Möbler	-19 752,00	-4 900,00
6419 Övriga förbrukningsinventarier	-48 443,20	-46 764,64
6451 Kontorsmaterial	-9 558,58	-6 026,26
6911 Kostnader för information och	-9 525,06	-21 609,70
7071 Representation (ej personal)	-554,46	-412,76
7212 Tele, mobil	-6 443,65	-4 821,62
7251 Postbefordran	-46	-20
7541 IT-tjänster	0,00	-1 117,60
7551 Konsultarvoden spec utredn	-85 166,00	-54 082,00
7599 Övriga tjänster	-293 630,00	-100 819,86
7619 Övriga kostnader	-13 470,09	-14 612,50
Summa:	-496 231,24	-264 500,60

Ärende 8

Sjuhärads samordningsförbund

Årsredovisning

2019-01-01 - 2019-12-31

2.3 Balansräkning

	Ingående balans 2019-01-01	Förändring	Utgående balans 2019-12-31	
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>	0,00	0,00		
Summa anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Kortfristiga fordringar	5 688 937,00	-1 893 782,00	3 795 155,00	Not 1
Likvida medel	8 794 001,20	-2 463 005,06	6 330 996,14	Not 2
Summa omsättningstillgångar	7 922 353,59	-4 356 787,06	10 126 151,14	
SUMMA TILLGÅNGAR	7 922 353,59	-4 356 787,06	10 126 151,14	
EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER				
<i>Eget kapital</i>				
Eget kapital	3 419 480,33	0,00	3 419 480,33	
Periodens resultat		-47 251,02	-47 251,02	
Summa Eget kapital	3 419 480,33	-47 251,02	3 372 229,31	
<i>Skulder</i>				
Kortfristiga skulder	11 063 457,87	-4 309 536,04	6 753 921,83	Not 3
Summa skulder	5 336 437,42	-4 309 536,04	6 753 921,83	
SA EGET KAP, AVS. och SKULDER	7 922 353,59	-4 356 787,06	10 126 151,14	
NOTER				
	<i>UB 2019-12-31</i>		<i>UB 2018-12-31</i>	
Not 1 : <i>Kortfristiga fordringar</i>				
1511 Kundfordringar	2 194 750,00		2 439 500,00	
Redovisningskonto,			48 937,00	
1687 Ludvikamoms	99 905,00			
1711 Förutbetalda kostnader	500,00		500	
1712 Upplupna intäkter	1 500 000,00		3 200 000,00	
Summa:	3 795 155,00		5 688 937,00	
Not 2 : <i>Likvida medel</i>				
1930 Bankgiro	1 114 742,08		4 979 933,90	
1970 Företagskonto	5 216 254,06		3 814 067,30	
Summa:	6 330 996,14		8 794 001,20	
Not 3 : <i>Kortfristiga skulder</i>				
2411 Leverantörsskulder	4 147 739,00		6 690 124,21	
2711 Innehållen personalskatt	0,00		6 136,00	
2931 Upplupna sociala avgifter	0,00		4 855,00	
2991 Upplupna kostnader	2 606 182,83		4 362 342,66	
Summa:	6 753 921,83		11 063 457,87	

Handwritten signatures and initials

2.4 Uppföljning per kostnadsställe

	Nettokostnad och finansnetto i tkr per område	Utfall jan-dec 2019	Budget jan-dec 2019	Avvikelse jan-dec 2019
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers. etc)	215	300	-85
1003	Gemensamma kostn (revision, SUS, ek service)	157	200	-43
1010	Kansli (personal, hyra, IT, information div mtrl)	1 540	1 550	-10
3001	Verksamheter i Borås, (Ny kraft, k+)	4 350	5 250	-900
3002	Aktiv hälsa Borås	800	800	0
3004	Sociala företag	485	500	-15
3005 *	Utbildning/Utveckling	566	200	366
3006	Gröna Vägen i Borås	1 350	1 350	0
3007	Aktiv hälsa Mark	300	300	0
3008	Ny kraft Mark	2 070	2 070	0
3010	Aktiv hälsa Bollebygd	100	100	0
3011	Ny kraft Bollebygd	550	550	0
3012	Aktiv hälsa Svenljunga	100	100	0
3013	Ny kraft i Svenljunga	650	650	0
3015	Ny kraft i Tranemo	700	700	0
3016	Ny kraft i Ulricehamn	1 450	1 450	0
3018	Vårgårda arbetslivsinriktad verks. (ny kraft, aktiv)	800	800	0
3019	Herrljunga arbetslivsinriktad verksamhet	650	650	0
3020	Tranemo Aktiv hälsa	100	100	0
3021	Ulricehamn Aktiv hälsa	200	200	0
3036	Vägen Framåt	6	0	6
3041-42	Space Utlandspraktik, ordinarie del av	744	638	106
3043-45	Point; studiesteget, ordinarie del av	200	200	0
3047-48*	Medfinansiering till ESF Projekt Positiv Rörelse	429	429	0
3049	Medfinansiering ESF Projekt Puls (tidigare Kplus)	900	0	900
Summa		19 412	19 087	* 325

* Kostnadsställe 3005 omfattar utöver planerad budget för samordningsförbundets dag mm även kostnader för utbildningar som erbjudits medlemmar och prioriterats löpande under året. Den positiva skillnaden mellan utfall mot budget (325tkr) och årets minskning av eget kapital (47tkr) består av intäkter av tidigare upparbetade projektkostnader som ersatts inom ramen för ESF-finansiering. (Tidigare inte fullt uppbokade som intäkt då avvikelser kan uppstå mellan ansökan om utbetalning och faktisk beviljad utbetalning)

* kostnadsställe 3047-48 är en estimering av den totala medfinansiering till ESF-projekt Positiv Rörelse som avsatts under den treårsperiod projektet pågår. Projektet avslutas och slutberäknas först 2020 då ev mindre differens kan synliggöras.

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Utfall jan-dec 2019
3041	Space genomförande, faktiska	80
3042	Space, Schablonbaserade	1 114
3043	Point analys, faktiska	0
3044	Point genomförande, faktiska	70
3045	Point Schablonbaserade (studiesteget)	474
3047	Positiv Rörelse -faktiska	1 115
3048	Positiv Rörelse -Schablonbaserade	1 202
3049	Puls	2 848
Summa		6 903

ESF-projektens kostnader fördelas på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader. Det finns en eftersläpning av sökta intäkter i projekten, och kostnaderna är inte linjära. Förbundets redovisning ovan omfattar endast direkta penningflöden och inte medfinansiering i form av deltagartid eller andra värden som på olika vis ska tillföras projekten. Förbundet har haft en extra förskjutning som beredskap för att kunna lösa eventuell medfinansiering som kunnat uppstå till följd av att budgeterad deltagartid uteblivit, eller om inte alla kostnader ansetts möjliga att ersätta med medel från ESF. Projekten omfattar flera kostnadsställen vardera för att anpassa redovisning och uppföljning enligt de kriterier som ESF kräver. I likhet med både tidigare genomförda och andra nu pågående projekt har Space och Point drivits under tre år med budgetperioder för olika tidsintervall som inte sammanfaller med kalenderår. Projekten har nu balanserats i samband med att projektperiod upphört och detta medför att förbundet trots 325tkr högre kostnader mot budget endast har ett negativt resultat på 47tkr.

2.5 Kassaflödesanalys

Löpande verksamhet

	Årets resultat	-47 251,02
Kassaflöde från löpande verksamhet		-47 251,02

Förändring av rörelsekapital

	Kortfristiga fordringar	1 893 782,00
	Kortfristiga skulder	-4 309 536,04
	Överlåtelse inkomster	
Förändring av rörelsekapital		-2 415 754,04

Investeringar

	Investeringar	0,00
Investeringsnetto		0,00

Finansieringar

	Långfristiga fordringar	0,00
	Långfristiga skulder	0,00
Finansieringsnetto		0,00

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL -2 463 005,06

Kontroll (Se Balansrapporten)

	UB Likvida medel	6 330 996,14
	IB Likvida medel	8 794 001,20
Summa:		-2 463 005,06

2.6 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning i tillämpliga delar.

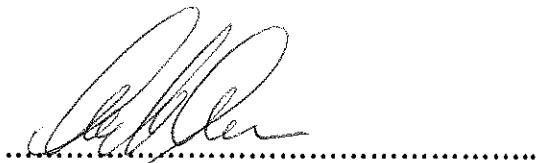
Styrelsen har bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på minst 2 mnkr för att kunna möta oplanerade verksamhetsförändringar. Det egna kapitalet överstiger 3 mnkr per balansdagen, vilket kommer att utjämnas inom kommande år om pågående och planerade verksamheter implementeras i den omfattning de har nu.

Beträffande balanskravsavstämning är årets resultat enligt resultaträkningen -47tkr. Av detta avgår inga realisationsvinster och ingen justering mot övriga poster enligt KRL. Förbundet har inga pensionsåtaganden åt personal eller styrelse. Förbundet har inga materiella anläggningstillgångar och har inte haft investeringsbudget 2019.

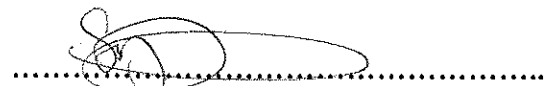
3. Styrelsens beslut

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

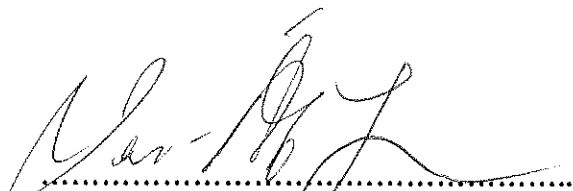
Borås 2020- 02 - 05

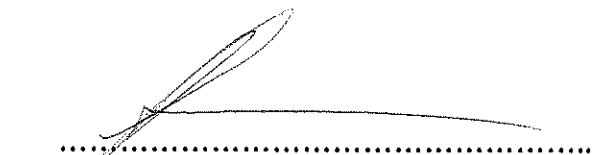
Cecilia Andersson
Ordförande
(Västra Götalandsregionen)

Sofia Sandänger
Vice Ordförande
(Försäkringskassan)

Lars-Åke Johansson
Ledamot
(Kommunerna; Borås kommun)

Jonas Ryhr
Ledamot
(Arbetsförmedlingen)

Till

Förbundsstyrelsen i Samordningsförbundet
Sjuhärad
Kommunfullmäktige i Vårgårda, Herrljunga,
Borås, Tranemo, Ulricehamn, Bollebygd, Mark och
Svenljunga kommuner
Regionfullmäktige i Västra Götaland
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2019

Samordningsförbundet Sjuhärad
Organisationsnummer 222000-2105

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Sjuhärad, org nr 222000-2105, för verksamhetsåret 2019.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionsred. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Sjuhärad har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enligt tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningsred.

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi **tillstyrker** att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

BORÅS 2020 04 06

Ort, datum

Ulf Sjösten
Revisor för kommun och region

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

PM granskning av årsredovisning och intern kontroll år 2019 för Sjuhärads samordningsförbund

På uppdrag av revisorerna för Sjuhärads samordningsförbunds har vi granskat årsredovisningen och den interna kontrollen år 2019. Syftet med granskningen är att bedöma om styrelsen har haft en tillräcklig kontroll över verksamheten samt om årsredovisningen är rättvisande. Vår granskning det utkast till årsredovisning som presenterades för oss 2020-01-16.

Granskningen har utförts i enlighet med god sed i kommunal verksamhet. Våra synpunkter har stämts av med förbundschefen. Vi har inte haft i uppdrag att granska delårsbokslutet (halvår).

Sammanfattande bedömning och iakttagelser år 2019

Vi bedömer att samordningsförbundets styrelse har haft en tillräcklig kontroll över verksamheten under år 2019. Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker på regelbundet och strukturerat sätt och rapporteras till styrelsen.

Årsredovisningen är i allt väsentligt uppställd i enlighet med Kommunal redovisningslag (avvikelser kommenteras nedan) och bedöms som rättvisande.

Organisation och verksamhet år 2019

Styrelsen har haft regelbundna sammanträden (6 st) under året. Ägarsamråd har skett 2019-03-15. Styrande för verksamheten under år 2019 har varit den verksamhetsplan som styrelsen antagit.

- *Protokoll finns tillgängliga på förbundets hemsida.*

Styrelsen har i sin roll som ordförande i uppdrag att underteckna verksamhetsavtal för år 2019.

- *Vår stickprovsmässiga granskning visar att verksamhetsavtalen har undertecknats av ordföranden.*

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'AC'.

- *Förändringar gällande hantering av personuppgifter har successivt beaktas av förbundet under året. Avtal gällande dataskyddsombud finns via Sjuhärads kommunalförbund.*

Beslutsattest i löpande verksamhet sker enligt Attest- och delegationsordning för Sjuhärad Samordningsförbund (beslutad: 2019-03-15) endast av en person (vanligen förbundschefen) upp till ett värde om 3 basbelopp. Attest av förbundschefens utlägg skall ske av förbundets ordförande med vice ordförande som ersättare. Vid ESF-projekt genomförs dubbelattest av förbundschef och berörd projektledare.

Firmateckning sker av ordförande eller vice ordförande, dvs två personer i förening krävs inte.

Försäkring för lokaler, inventarier samt ansvarsförsäkring finns tecknad via Länsförsäkringar för år 2019.

Utbetalningar från förbundets bankkonto hanteras av administrationen hos regionservice hos VGR och vid varje utbetalning måste attesteras med två personer med bankfullmakt.

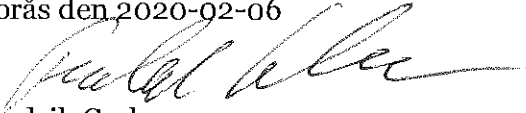
- *Våra genomförda kontroller visar att ovanstående beslut avseende intern kontroll har efterlevts.*
- *IT-säkerheten bedöms som tillräcklig.*

Ekonomisk redovisning och rapportering

Det upprättas tertialrapporter, delårsbokslut samt årsbokslut som rapporteras till styrelsen vid varje sammanträde.

- *Rutinen bedöms som tillräcklig.*

Borås den 2020-02-06

Fredrik Carlsson
Certifierad kommunal revisor

Revisionsberättelse

för Samordningsförbundet Sjuhärad, org. nr 222000-2105

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Samordningsförbundet Sjuhärad för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att resultaträkningen och balansräkningen för förbundet fastställs.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning**Uttalande**

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Samordningsförbundet Sjuhärad för år 2019.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Sjuhärad samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisors sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Del är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Skövde den 31 mars 2020

KPMG AB

Svante Engquist

Auktoriserad revisor

Årsredovisning och ansvarsfrihet för Tolkförmedling Väst 2019

Sammanfattning

Årsredovisning för 2019 skickas ut till samtliga medlemsfullmäktige för beslut om att godkänna årsredovisningen samt beslut om ansvarsfrihet. Detta sker i enlighet med TFVs förbundsordning (16§).

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar kopplat till tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Efterfrågan av tolktjänster var för 2019 något högre än budgeterat. Utfallet blev drygt 347 000 uppdrag, vilket är ca 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Att medlemmarna under året i större utsträckning lojalt köpt tolktjänster från förbundet bedöms vara den största anledningen till det positiva utfallet. Resultatet för 2019 blev knappt 5,9 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Revisionen bedömer att TFV har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-22

Årsredovisning 2019

Protokollsutdrag från direktionen

Revisionsberättelse 2019

PM avseende årsredovisning

Förbundsordning

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna Årsredovisningen för 2019 för Tolkförmedling Väst.
2. Kommunfullmäktige föreslås bevilja ledamöterna i direktionen för Tolkförmedling Väst ansvarsfrihet för år 2019.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Tolkförmedling Väst

397 § Årsredovisning 2019

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2019 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning

Efter varje verksamhetsår tillika kalenderår ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning och finansieringsanalys.

Tolkförmedling Väst har i samarbete med redovisningsenheten på Mariestads Kommun upprättat bokslut och årsredovisning för Tolkförmedling Väst år 2019.

Under 2019 utfördes nästan 347 000 uppdrag vilket är 2 000 uppdrag fler än budgeterat. De mest efterfrågade språken var arabiska och somaliska.

Förbundet har delvis uppnått verksamhetsmålen. Tillsättningsgrad och andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar samt av tolkar med utbildningsnivå 1C är mål som uppnått. Målet för andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av sjukvårdstolkar, andel beställningar som inkommer via digitala tjänster, tolkning på distans samt att sjukfrånvaron ska understiga 5% är mål som ej uppfyllts.

Förbundet hade 1 183 aktiva tolkar per 31 december. Antalet uppdragstagare har ökat under året och förbundet har fått 20 nya auktoriserade tolkar varav 4 av dem har sjukvårdsauktorisering.

Den 31 december 2019 hade förbundet 5 265 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 2 000 kunder. Totalt köps 99,9 % av samtliga förmedlade uppdrag av förbundets medlemmar. Största kunden är Västra Götalandsregionen, som står för ca 72 %.

Under året har 60 personer varit tillsvidareanställda i förbundet vilket motsvarar en personalomsättning om 18,2 %.

Den totala sjukfrånvaron för 2019 är 6,2 % vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Händelser av väsentlig betydelse:

- Förbundet har under 2019 fått 12 nya medlemskommuner.
- Göteborgskontoret och kansli har flyttat till nya mer ändamålsenliga lokaler.
- Kontoren i Trollhättan och Uddevalla har flyttat till en gemensam lokal i Trollhättan.
- Förbundet har omförhandlat avtalet gällande verksamhetssystem med befintlig leverantör pga. utdragen upphandlingsprocess.
- Avtal med ny leverantör av nytt verksamhetssystem har tecknats.
- Ny tillgänglighetsanpassad webbplats har publicerats.
- Ny verksamhetschef har rekryterats till Fyrbodal.
- Förbundet har deltagit på Kvalitetsmässan och Nationella primärvårdskonferensen.

Ordförande

Justerare

Efterfrågan av tolktjänster var något högre än budgeterat. Utfallet blev drygt 347 000 uppdrag, vilket är ca 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Att medlemmarna under året i större utsträckning lojalt köpt tolktjänster från förbundet bedöms vara den största anledningen till det positiva utfallet. Resultatet för 2019 blev knappt 5,9 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2019, dnr 20/0011-2
- Internkontrollrapport, 20/0011-3

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna

Ordförande

Justerare

Internkontrollrapport

Kontrollmoment

Sammanfattning av internkontroller

Enhet

Förbundsövergripande

Metod

Genomgång av utförda internkontroller kopplat till planen för interkontroll

Mätperiod

2019-01-01 – 2019-12-31

Tillvägagångssätt

Genomgång av kontroller genomförda inom ramen för internkontrollplanen 2019.

Resultat

1. GDPR; inga brister påvisade.
2. Politiska beslut; inga brister påvisade.
3. Löneutbetalningar; inga brister påvisade.
4. Arvodesutbetalningar politiker; inga brister påvisade.
5. Arvodesnivå och uppdragstagarregister; vissa brister påvisade avseende underlag och registreringen av kompetens och arvodesnivå. Rutin för registrering och registervård har säkerställts.
6. Internkontrollrapport; se denna sammanställning.

Sammanfattningsvis konstateras att samtliga kontroller i internkontrollplanen genomförts. De brister som uppmärksammats har åtgärdats direkt där så varit möjligt och i övriga fall har nödvändiga åtgärder kartlagts för åtgärd längre fram.

Kontroll utförd

2020-02-04

Datum

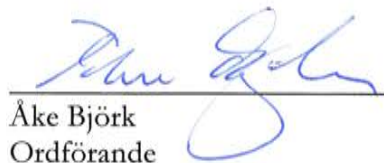

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Kontroll rapporterad

2020-03-09

Datum

Åke Björk
Ordförande

ÅRSREDOVISNING

Dnr 20/0011-2

2020-03-27

Årsredovisning 2019

Tolkförmedling Väst

Organisationsnummer 222000-2972

Innehåll

Förvaltningsberättelse	4
Inledning	4
Vision.....	5
Ledord	5
Omvärldsanalys.....	5
Nuläge.....	6
Övergripande verksamhetsmål	7
Måluppfyllelse	7
Verksamhetsmål 2019 och måluppfyllelse	8
Kvalitetsmål.....	8
Arbetsmiljömål	8
Miljömål.....	8
Måluppfyllelse	8
Verksamhet	9
Tolkar och översättare	10
Kunder.....	11
Organisation	12
Direktionen.....	12
Medarbetare	14
Tillsvidare- och visstidsanställda.....	14
Sysselsättningsgrad.....	15
Sjukfrånvaro.....	15
Pensioner.....	16
Händelser av väsentlig betydelse	16
Nya medlemmar.....	16
Nya lokaler i Göteborg	16
Ett kontor i Fyrbodal	16
Omförhandlat avtal	16
Avtal nytt verksamhetssystem.....	16
Konkurrensverket	16
Ny webbplats.....	16
Verksamhetschef Fyrbodal.....	17

Ärende 9

Mässdeltagande	17
Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång	17
Förlängt avtal	17
Brand i Trollhättan.....	17
Ny verksamhetschef Fyrbodal.....	17
Covid-19 påverkar verksamheten	17
Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi	18
Utveckling av verksamheten över tid.....	18
Förbundets investeringsverksamhet.....	19
Ekonomi.....	19
Likviditet	19
Mål för god ekonomisk hushållning	19
Utvärdering av ekonomisk ställning.....	20
Utfall i förhållande till budget	20
Bakgrund till budget.....	20
Utfall.....	20
Driftsredovisning	22
Balanskrav utifrån årsresultat	22
Resultaträkning.....	23
Resultaträkning	23
Balanskravsavstämning.....	24
Balansräkning.....	25
Kassaflödesanalys.....	26
Redovisningsprinciper	26
Noter	27

Förvaltningsberättelse

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”... använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.” Förbundet har övertagit uppgiften och ansvaret för språktolkförmedling från dess medlemmar och är därmed huvudman för verksamheten. Förbundet utför även vissa översättningstjänster till medlemsorganisationerna.

Tolkförmedling Väst består av 40 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bollebygd, Borås, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda och Öckerö.

Figur 1 Karta över medlemskommuner

Förbundet är en egen offentligrettslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ett yttersta ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit 1 krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förmedlingsverksamheten bedrivs på fyra orter och kansliet har sitt säte i Göteborg. Förbundet har varit i drift sedan 1 april 2013.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolk- och översättningstjänster bidrar Tolkförmedling Väst till en ökad integration i samhället.

Ledord

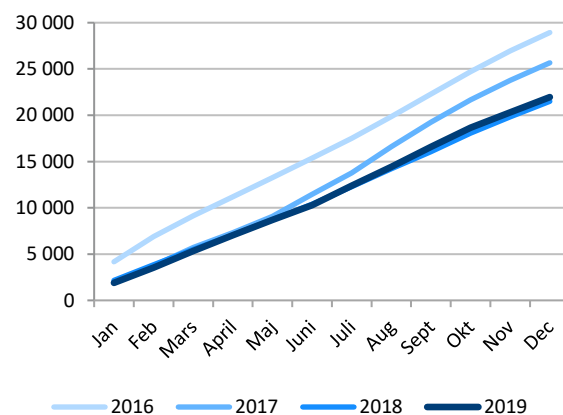
Förbundets ledord; professionalitet, tillgänglighet och trygghet är en del av förbundets varumärke. Ledorden talar om vad förbundet står för och ska genomsyra verksamheten.

Omvärldsanalys

UNHCRs årliga rapport visar att andelen människor i världen som tvingats lämna sina hem nu är högre än någonsin. I slutet av 2018 befann sig 70,8 miljoner människor på flykt vilket är 2,3 miljoner fler människor jämfört med 2017. Av dessa 70,8 miljoner människor är ca 26 miljoner flyktingar. I slutet av 2017 var samma siffra dryga 25 miljoner flyktingar. Drygt två tredjedelar av flyktingarna kommer från länderna; Syrien, Afghanistan, Syd Sudan, Myanmar och Somalia.¹

I juli 2019 fattade riksdagen beslut om att förlänga den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd. Beslutet gäller till och med den 19 juli 2021.²

Resultatet för 2019 visar att knappt 22 000 personer sökte asyl i Sverige vilket är cirka 500 fler jämfört med 2018. Flest asylsökande kom från Syrien, Iran, Irak, Uzbekistan och Georgien. Jämfört med föregående år har dock antalet asylsökande från dessa länder minskat, endast antalet asylsökande från Uzbekistan har ökat. Kommunmottagandet har jämfört med föregående år nästintill halverats.³

Figur 2 Totalt antal asylsökande, migrationsverket.se 2019-12-31

¹ UNHCR, Global trends forced displacement in 2018

² www.regeringen.se

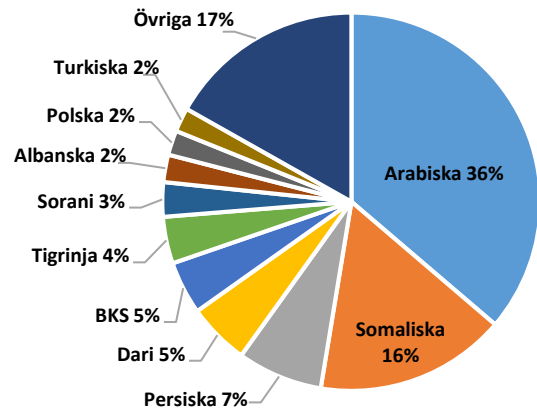
³ www.migrationsverket.se

Nuläge

För 2019 budgeterades 345 000 uppdrag, dock utfördes nästan 347 000 uppdrag. De tolv nya medlemskommunerna som inträdde 2019 står för drygt 8 000 uppdrag vilket motsvarar 2,5 % av totalen.

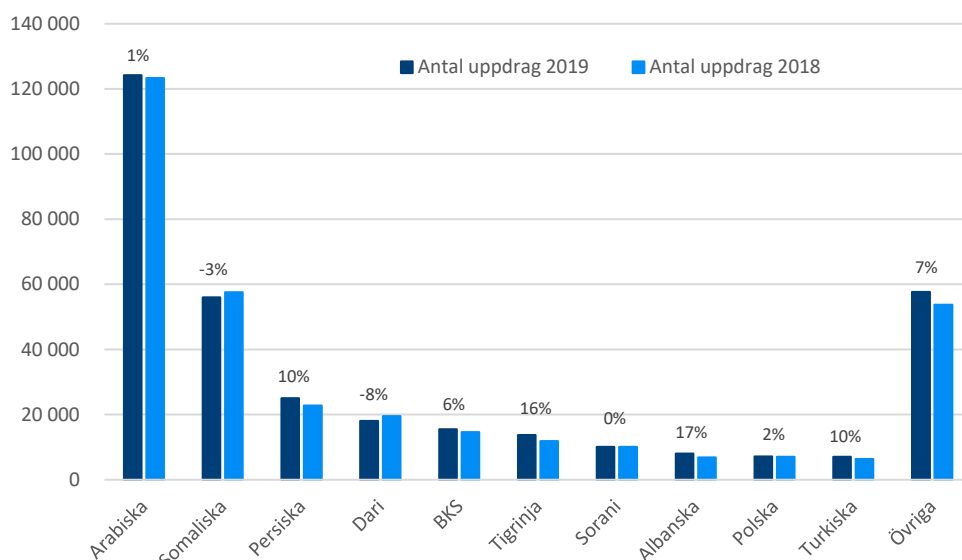
Flera tolkförmedlingar i landet har under året signalerat en nedåtgående efterfrågan på tolk. Jämfört med föregående år har Tolkförmedling Väst utfört 10 000 fler uppdrag under 2019. Att förbundet till skillnad från övriga förmedlingar i landet ökar antalet utförda uppdrag beror till viss del på de nya medlemskommunerna, men främst tros det bero på en ökad avtalslojalitet från förbundets övriga medlemmar. Förbundets generella ökning har varit enligt prognos.

De senaste åren har avtalslojaliteten följts upp. Den första mätningen 2016 visade att medlemmarna då köpte tolktjänster från andra leverantörer motsvarande ca 25 000 uppdrag. Förbundet har därefter aktivt arbetat med att öka avtalslojaliteten och i mätningen 2019 var köp av tolktjänster från andra aktörer knappt en tredjedel av första mätningen.

Figur 3 Språkfördelning i relation till varandra 2019

De mest efterfrågade språken 2019 var arabiska och somaliska vilka tillsammans motsvarade 52 % av uppdragen. Jämfört med föregående år utfördes något fler uppdrag på arabiska medan uppdragen på somaliska minskade. Persiska, tigrinja, albanska och turkiska är de språk som ökat mest jämfört med 2018. Dari har fortsatt minska under 2019 och sedan den stora flyktingvågen i slutet av 2015 har antalet uppdrag på dari mer än halverats. Förbundet har under 2019 förmedlat tolktjänster på 118 olika språk vilket är 14 fler språk än föregående år.

Figur 4 Antal uppdrag samt procentuell förändring 2019 jmf 2018

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst levererar kvalitativa språktolk- och översättningstjänster och är det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet är en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst

- har god tillgänglighet vid beställning och likvärdig service till förbundets kunder.
- hanterar och tillvaratar såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring.
- har en god ekonomisk medvetenhet och arbetar kostnadseffektivt.
- arbetar miljömedvetet.
- verkar för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkare i samhället.

Måluppfyllelse

Förbundet har under året haft en bra tillgång på tolkar och har kunnat ge likvärdig service till kunderna. Kontinuerligt arbete har pågått för att säkerställa god tillgänglighet av tolk samt kvalitetssäkra servicen till förbundets kunder.

För att säkerställa verksamhetens kvalitet arbetar ett särskilt team med synpunktshantering från såväl kunder som uppdragstagare. Under året har även samarbetet intensifierats mellan förbundet och dess två största medlemmar i syfte att ytterligare möta upp medlemsorganisationernas föränderliga behov och utveckla verksamheten därefter.

Genom att regelbundet, inom förbundet, kommunicera och redovisa verksamhetens ekonomi har en god ekonomisk medvetenhet uppnåtts. Förbundet arbetar ständigt med verksamhetsutveckling för att vara kostnadseffektiva.

För att frigöra den effektiva tolktiden samt minska resorna mellan tolkuppsdragen arbetar förbundet med utveckling av distanstolkning. Förbundets tolkar uppmanas att resa kollektivt för att minska miljöpåverkan.

För att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkare i samhället har förbundet under 2019 informerat om såväl tolkyrket som tolkanvändande i olika forum. Bland annat har förbundet varit representerat på Kvalitetsmässan och Nationella primärvårdskonferensen samt deltagit på olika rekryteringsmässor. Förbundet har vid flertalet tillfällen besökt medlemmar och informerat om tolkanvändande. Under hösten bjöd förbundet in kunder till frukostmöten för information och dialog om tolkanvändande. Förbundet har också agerat remissinstans gällande regeringens tolkutredning.

Verksamhetsmål 2019 och måluppfyllelse

Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Kvalitetsmål

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %.	99,2 %	≥99 %	99,5 %	●
Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %.	1,3 %	<1 %	1,2 %	●

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av tolkar med speciell kompetens som sjukvårdstolk ska uppgå till minst 7 %.	4,5 %	≥7 %	4,1 %	●
Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 13 %.	13,0 %	≥13 %	14,4 %	●
Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C ska uppgå till minst 48 %.	56,3 %	≥48 %	57,6 %	●

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verka för att verksamheten utvecklas

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 55 %.	40,0 %	≥55 %	45,2 %	●

Arbetsmiljömål

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Sjukfrånvaron ska understiga 5 %.	6,8 %	<5 %	6,0 %	●

Miljömål

Tolkförmedling Västs verksamhet ska vara långsiktig och hållbar

Indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av totalt antal utförda tolkupdrag.	40,4 %	≥50 %	40,3 %	●

● Målet uppnått   ● Målet ej uppnått

Måluppfyllelse

Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %. ●

Under 2019 tillsatte förbundet 99,5 % av antalet inkomna beställningar vilket är en ökning på 0,3 procentenheter från föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %. ●

Under 2019 var andelen tillfällen då tolkar kom försent eller uteblev till bokade uppdrag 1,2 % vilket är något lägre jämfört med föregående år. Av dessa tillfällen står förbundets mest efterfrågade språk, arabiska och somaliska, för drygt hälften. Förbundet arbetar fortlöpandet med synpunktshantering och följer konsekvent upp tolkar med avvikelser. Målet är ej uppfyllt.

Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av tolkar med speciell kompetens som sjukvårdstolk ska uppgå till minst 7 %. ●

Under 2019 utförde sjukvårdsauktoriserade tolkar 4,1 % av hälso- och sjukvårdsuppdragen vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukvårdsuppdragen var dock 5 800 fler jämfört med 2018. Minskningen bedöms bero på en kombination av ökat antal sjukvårdsuppdrag och den nationella bristen på sjukvårdsauktoriserade tolkar i de mest efterfrågade språken. Förbundet fick under 2019 tre nya sjukvårdsauktoriserade tolkar varav två auktoriserade sig under årets två sista månader och har därmed inte haft någon direkt påverkan på utfallet. Målet är ej uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 13 %. ●

Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar under 2019 var 14,4 % vilket är en ökning på 1,4 procentenheter från föregående år. Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar har ökat succesivt de senaste åren och vid årets slut hade förbundet totalt 17 fler auktoriserade tolkar jämfört med föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C ska uppgå till minst 48 %. ●

Förbundet har under senaste åren intensifierat arbetet för att öka andelen tolkar med utbildningsnivå 1C. Under 2019 har 57,6 % av förbundets uppdrag utförts av tolkar på nivå 1C. Detta är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 55 %. ●

En långdragen upphandlingsprocess har försenat införandet av det inplanerade nya verksamhetssystemet. Då systemet är en förutsättning för ökad digitalisering är målet inte realistiskt. Under 2019 inkom 45,2 % av beställningarna via digitala tjänster. Det är dock en ökning på 5,2 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på att förbundet sedan januari erbjuder tjänsten Akut tolk, vilken är en helt digital tjänst. Målet är inte uppfyllt.

Sjukfrånvaron ska understiga 5 %. ●

Den totala sjukfrånvaron för 2019 är 6,0 % vilket är en minskning om 0,8 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron har inte minskat i den omfattning som förväntades dock påverkas resultatet starkt av några få medarbetares icke-arbetsrelaterade sjukfrånvaro. Målet är inte uppfyllt.

Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av totalt antal utförda tolkuppdrag. ●

Under 2019 har totalt 40,3 % av tolkuppdragen utförts på distans vilket är en liten procentuell minskning jämfört med föregående år. Dock har drygt 1 000 fler uppdrag, jämfört med 2018, utförts på distans. Målet är inte uppfyllt.

Verksamhet

Tolkförmedling Väst har i uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolktjänster. Förbundet erbjuder även översättningstjänster till sina medlemmar. Språktolkning erbjuds på plats

och på distans. Distanstolkning utförs via ljud och skärm för såväl kortare meddelanden som längre tolkningsuppdrag.

Bokning av förbundets tjänster kan ske såväl genom telefonkontakt som digitalt via webb och app. Förmedlingskontoren har öppet vardagar under kontorstid. Övriga tider administreras förbundets bokningar av Regionservice, Västra Götalandsregionen. Via förbundets digitala tjänst Akut tolk tillsätts akuta tolkuppsdrag inom fem minuter, dygnet runt, årets alla dagar.

Förbundet har under 2019 utfört ca 347 000 uppdrag vilket är 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Tillsättningsgraden av beställda uppdrag har trots detta ökat jämfört med föregående år och är nu 99,5 %.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning
2019	347 000	99,5 %
2018	337 000	99,2 %
2017	336 000	98,8 %
2016	355 000	97,6 %
2015	307 000	97,3 %

Tabell 1 Antal utförda uppdrag och procentuell tillsättning per år

Tolkar och översättare

Den 31 december 2019 hade förbundet 1 183 aktiva tolkar vilket är en ökning om 95 tolkar. Vid samma tidpunkt fanns också 96 aktiva översättare. 31 uppdragstagare är verksamma både som tolk och översättare. Av de aktiva uppdragstagarna är 271 auktoriserade och av dem har 62 tolkar även sjukvårdsauktorisering.

År	Tolkar	Översättare	Både tolk och översättare	Auktoriserade uppdragstagare	Sjukvård-auktorisering
2019	1 183	96	31	271	62
2018	1 088	87	27	251	58
2017	992	151	38	264	52
2016	969	138	38	261	52
2015	919	139	44	260	45

Tabell 2 Statistik över förbundets aktiva uppdragstagare

I Sverige talas ca 200 språk. Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och översättare. Möjligheten till auktorisation erbjuds dock endast i ca 40 respektive 30 språk för tolkar och översättare. Tillgången på auktoriserade tolkar är därmed begränsad till de mest etablerade språken.

Förbundet arbetar kontinuerligt med att rekrytera såväl tolkar som översättare. Under 2019 genomförde 143 personer förbundets rekryteringstest för att bli tolkspirant, 38 % erhöll godkänt resultat. Såväl antalet personer som genomfört rekryteringstest som andelen godkända resultat av rekryteringstest har minskat jämfört med föregående år. Detta tros bland annat bero på en förändrad arbetsmarknad där potentiella tolkspiranter med tillräcklig kompetens i större utsträckning erhåller andra mer attraktiva yrken. Dock har, som en följd av den minskade efterfrågan på tolk i landet, en större andel redan utbildade och i viss mån också auktoriserade tolkar under året sökt sig till förbundet. Dessa redan etablerade tolkar genomför ej förbundets rekryteringstest vilket också påverkar utfallet för året.

Genom förbundets interna utbildningsprogram kvalitetssäkras tolktjänster. Förbundets tolkspiranter genomgår en introduktionskurs och erbjuds därefter grundutbildning för tolkar.

Aktiva grundutbildade tolkar inom förbundet erbjuds såväl allmän som specialinriktad vidareutbildning och handledning i förbundets regi.

Under 2019 utfärdades 137 kursintyg till tolkar som genomfört olika ämneskurser inom förbundet. Under de senaste åren har fokus lagts på att motivera befintliga tolkar att höja sin kompetens. 44 tolkar har under året höjts till nivå 1C, vilket innebär kompetensnivån under auktorisation. Totalt 44 % av förbundets aktiva tolkar är nu på nivå 1C och ca 58 % av förbundets uppdrag utfördes av dessa tolkar.

År	Antal personer som genomfört rekryteringstest	Andel godkända resultat	Antal utfärdade kursintyg	Antal personer som genomgått SRHR-utbildning
2019	143	38 %	137	54
2018	248	46 %	148	86
2017	211	56 %	212	62
2016	251	52 %	195	35
2015	475	33 %	224	76

Tabell 3 Test- och utbildningsstatistik

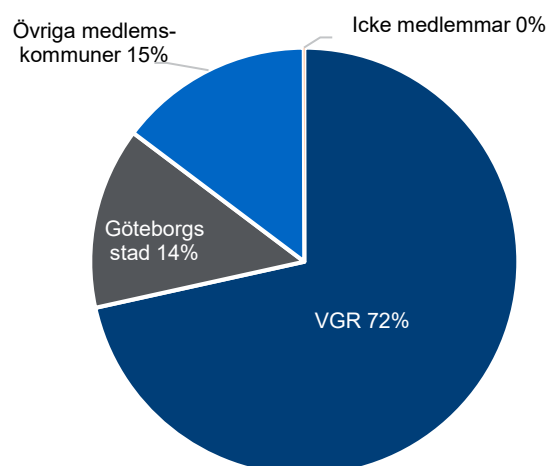
I samarbete med Kunskapscentrum för sexuell hälsa, Västra Götalandsregionen, har förbundet under flera år erbjudit aktiva tolkar utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. Under 2019 genomgick 54 tolkar SRHR-utbildningen, vilket är 32 färre än föregående år. Minskningen beror framförallt på att en kurs tvingades ställas in på grund av underbemanning. Totalt har förbundet 359 aktiva tolkar med SRHR-kompetens.

Förbundets tolkar och översättare har vid fyra tillfällen under året bjudits in till respektive lokalkontor. Två av mötena har varit av mer informativ karaktär och två mer sociala sammankomster, till exempel julfika. Dessa återkommande träffar har blivit uppskattade kommunikationstillfällen för såväl uppdragstagare som förbundets personal.

Teamet som arbetar med rekrytering och utbildning av tolkar har under andra halvan av året varit kraftigt reducerat på grund av vakanser. Teamet har även drabbats av två längre icke arbetsrelaterade akuta sjukskrivningar. Detta har från och till inneburit i princip obefintlig bemanning avseende rekrytering och utbildning under årets sista månader.

Kunder

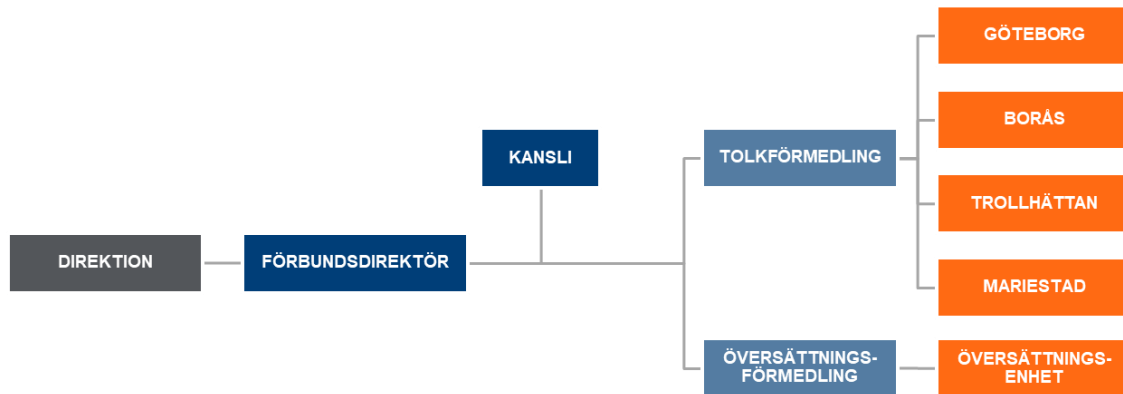
Den 31 december 2019 hade förbundet 5 265 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 2 000 kunder. Totalt köps 99,9 % av samtliga förmedlade uppdrag av förbundets medlemmar. Största kunden är Västra Götalandsregionen, som står för ca 72 %. Göteborgs Stad köper knappt hälften av medlemskommunernas totala antal bokade uppdrag, dvs. knappt 14 %.

Figur 5 Fördelning av bokade uppdrag

Organisation

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Verksamheten består av kansli, översättningsförmedling samt fyra tolkförmedlingskontor. Kansliet leds av förbundsdirektören och de fyra lokala förmedlingskontoren i Göteborg, Borås, Mariestad och Trollhättan, inklusive översättningsförmedlingen, leds av fyra verksamhetschefer. Administrativa stödfunktioner inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Töreboda, Gullspångs kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 6 Organisationsschema.

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. Direktionen har haft fem möten under 2019. Med anledning av nyvald direktion efter valet 2018 hölls i samband med årets första direktionmöte en separat information avseende förbundets historia och dess verksamhet. Samtliga politiker i direktionen, såväl ordinarie som ersättare, bjöds in att delta.

Förbundets direktion utgjordes 2019-12-31 av:

Göteborgs Stad

Åke Björk (M), ordförande
Erik Norén (V), ersättare

Alingsås kommun

Per-Gordon Tranberg (M), ledamot
Leif Hansson (S), ersättare

Borås Stad

Lars-Åke Johansson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Essunga kommun

Gunilla Hermansson (KD), ledamot
Daniel Andersson (M), ersättare

Grästorps kommun

Tobias Leverin (C), ledamot
Kent Larsson (M), ersättare

Västra Götalandsregionen

Christina Abrahamsson (M), vice ordförande
Jonas Adelsten Kristiansen (S), ersättare

Bollebygd kommun

Ingridh Anderén (M), ledamot
Ulf Rapp (S), ersättare

Dals-Eds kommun

Christina Virevik (C), ledamot
Carina Halmberg (S), ersättare

Falköpings kommun

Hans Johansson (C), ledamot
Caroline Lundberg (M), ersättare

Gullspångs kommun

Ann-Christin Erlandsson (S), ledamot
Björn Thodenius (M), ersättare

Götene kommun

Isabella Carlén (KD), ledamot
Björn Cavalli Björkman (S), ersättare

Hjo kommun

Ann-Christine Fredriksson (M), ledamot
Sandra Lind (S), ersättare

Karlsborgs kommun

Ingvar Kärsmyr (KD), ledamot
Anita Larsson (S), ersättare

Lerums kommun

Ulf Utgård (M), ledamot
Halim Azemi (S), ersättare

Lilla Edets kommun

Zara Blidevik (M), ledamot
Minna Salow (S), ersättare

Marks kommun

Niklas Herneryd (L), ledamot
Ann Iberius Orrvik (M), ersättare

Mölnåls stad

Leif Norberg (M), ledamot
Shahla Alamshahi (S), ersättare

Skara kommun

Ewa Karlsson (M), ledamot
Michael Karlsson (S), ersättare

Strömstads kommun

Anna-Lena Carlsson (C), ledamot
Merry Johansson (S), ersättare

Tanums kommun

Roger Wallentin (C), ledamot
Ida Östholm (M), ersättare

Tidaholms kommun

Hajrudin Abdihodzic (V), ledamot
Gunilla Dverstorp (M), ersättare

Tranemo kommun

Eva-Karin Haglund (S), ledamot
Cecilia Valbrant (C), ersättare

Töreboda kommun

Pernilla Johansson (C), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Herrljunga kommun

Gunnar Andersson (M), ledamot
Mats Palm (S), ersättare

Härryda Kommun

Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot
Wiwiann Niklasson (S), ersättare

Kungälv kommun

Lennart Martinsson (S), ledamot
Vakant

Lidköpings kommun

Lena O Jenemark (S), ledamot
Kristina Classon (M), ersättare

Mariestads kommun

Richard Thorell (M), ledamot
Janne Jansson (S), ersättare

Munkedals kommun

Anna Höglind (L), ledamot
Hans-Joachim Isenheim (MP), ersättare

Orust kommun

Britt-Marie Andrén Karlsson (S), ledamot
Maria Sörqvist (C), ersättare

Skövde kommun

Ulla-Britt Hagström (L), ledamot
Anita Löfgren (S), ersättare

Svenljunga kommun

Patrik Harrysson (S), ledamot
Johan Björkman (M), ersättare

Tibro kommun

Peter Söderlund (L), ledamot
Maria Maric (KD), ersättare

Tjörns kommun

Gun Alexandersson Malm (L), ledamot
Anette Johannessen (S), ersättare

Trollhättans Stad

Margreth Johnsson (S), ledamot
Vakant

Uddevalla kommun

Elving Andersson (C), ledamot
Stefan Skoglund (S), ersättare

Ulricehamn kommun

Elisabeth Stålbrand (NU⁴), ledamot
Sebastian Gustavsson (M) ersättare

Vara kommun

Agneta Edvardsson (M), ledamot
Fredrik Pettersson (S) ersättare

Vårgårda kommun

Bengt Hilmersson (C), ledamot
Tony Willner (S), ersättare

Öckerö kommun

Kent Lagrell (M), ledamot
Jan-Åke Simonsson (S), ersättare

Medarbetare

Föregående års medvetna rekryteringsarbete har resulterat i att bemanningen inom förbundet nu stabiliserats. Restriktiv hållning till nyanställningar inom förmedlingsarbetet har under året gällt i avvaktan på effekterna av införande av nytt verksamhetssystem.

Utifrån förbundets pågående utveckling anpassas bemanning och arbetssätt. Bland annat har detta inneburit att tjänsten som verksamhetscontroller konverterats till utvecklingsledare och befattningsinnehavaren ingår i ledningsgruppen. I samband med nyrekrytering har kompetensen kopplat till rekrytering och utbildning av tolkar anpassats till förbundets förändrade behov.

Verksamhetschefen för Fyrbodal sa upp sig under hösten och en ny chef rekryterades externt. Denne tillträder i februari 2020. Under mellanperioden är verksamhetschefen för Sjuhärad tillförordnad verksamhetschef även för Fyrbodal.

Under hösten genomfördes i samarbete med extern part en insats för ledningsgruppen i syfte att utveckla gruppen och dess arbete.

Värdegrundsarbetet har fortgått under året i hela organisationen. På varje arbetsplatsträff har samtliga medarbetare deltagit i arbetet genom olika övningar. Under våren gjordes dessutom en forskningsbaserad satsning i samarbete med extern part i syfte att öka medarbetarnas engagemang.

För fjärde året i rad hade förbundet i december en gemensam utvecklingsdag för samtliga medarbetare. Årets externa föreläsare var Jim Thuresson och rubriken var ”Teamkänsla”. Avsikten med föreläsningen var att skapa större förståelse för varandra och fokusera på det positiva. Att alla anställda inom förbundet en gång om året ges möjlighet att träffas har varit mycket uppskattat av medarbetarna och vi-känslan inom förbundet har vuxit sig starkare för varje år.

Samtliga nyanställda medarbetare, såväl tillsvidare- som visstidsanställda, genomgår en introduktionsdag i syfte att skapa förståelse för förbundets verksamhet och uppdrag. Under året har introduktion för nya medarbetare genomförts vid ett tillfälle.

Årets löneöversyn är genomförd utifrån gjord lönekartläggning och i enlighet med centralt avtal. Samtliga löner är utvärderade i relation till uppdrag, befogenheter och individuella prestationer, samt marknadsläge. Då den lokala fackliga klubben för Vision upplöstes hösten 2018 avsa sig arbetstagarorganisationen delaktighet i 2019 års löneöversyn.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Per den 31 december 2019 hade förbundet 51 tillsvidareanställda arbetstagare, 40 kvinnor respektive 11 män. Fyra av dessa var dock studielediga och två föräldralediga vid tidpunkten.

---

⁴ Nya Ulricehamn.

Under året har 60 personer varit tillsvidareanställda i förbundet vilket motsvarar en personalomsättning om 18,2. Totalt var antalet tillsvidareanställda arbetstagare sex personer färre och den totala personalomsättningen 6,4 procentenheter lägre jämfört med föregående år.

Antalet arbetade timmar som förbundets tillsvidareanställda arbetstagare har utfört motsvarar 53,4 årsarbetare (åa) vilket är en minskning om 4,2 åa. Även antalet utförda timmar av timavlönad personal har minskat. Dock har arbetade timmar utförda av visstidsanställd personal ökat med 3,0 åa. Totalt har antalet arbetade timmar som utförts inom förbundet under året motsvarat 64,8 åa vilket är 1,6 åa färre jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på en restriktivitet avseende tillsättning av vakanta tolkförmedlartjänster i avvaktan på införande av nytt verksamhetssystem. Den största yrkesgruppen inom förbundet är tolkförmedlare.

År	Tillsvidare (åa)	Visstid (åa)	Timavlönade (åa)	Totalt (åa)
2019	53,4	9,8	1,6	64,8
2018	57,6	6,8	2,0	66,4
2017	57,0	6,8	2,6	66,4
2016	47,3	8,6	9,6	65,5

Tabell 4 Faktiskt arbetade timmar omvandlat till årsarbetare

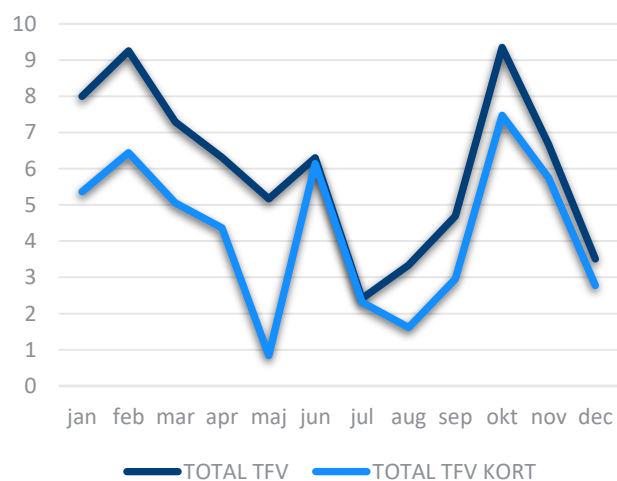
Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 97,5 % vilket innebär att sysselsättningsgraden har ökat något jämfört med föregående år. 89 % av kvinnorna respektive 92 % av männen arbetar heltid inom förbundet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2019 är 6,0 % vilket är en minskning om 0,8 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron har inte minskat i den omfattningen som förväntades. Dock finns inga indikationer på arbetsrelaterad sjukfrånvaro.

Långtidssjukfrånvaron motsvarar 24,2 % av den totala sjukfrånvaron vilket är en ökning med 5,6 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen är kopplad till några få allvarligt sjuka medarbetare. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor är 6,8 % och 3,1 % för män. Sjukfrånvaron för såväl kvinnor som män har sjunkit jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron hos medarbetare 29 år eller yngre var 6,7 %. I åldersgruppen 30-49 var sjukfrånvaron 5,4 år % medan medarbetare 50 år eller äldre hade en sjukfrånvaro på 7,1 %.

Figur 7, Sjukfrånvaro %, Total och kort 2019

Friskvårdsbidraget har nyttjats av 29 medarbetare under 2019, vilket är fyra personer färre jämfört med föregående år. Under hösten inleddes ett samarbete med en massör för att möjliggöra subventionerad massage på kontoret i Göteborg. Denna insats föll väl ut och var mycket uppskattad hos medarbetarna. Insatsen fortlöper under våren 2020.

Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA.

Händelser av väsentlig betydelse

Nya medlemmar

Förbundet utökades i januari 2019 med följande 12 nya medlemskommuner: Bollebygds kommun, Dals-Ed kommun, Herrljunga kommun, Härryda kommun, Kungälv kommun, Marks kommun, Strömstads kommun, Svenljunga kommun, Tanums kommun, Tjörns kommun, Tranemo kommun, Vårgårda kommun.

Nya lokaler i Göteborg

Lokalen i Göteborg i vilken förbundets verksamhet tidigare inrymdes i var ursprungligen inte anpassad för kontorsverksamhet. Lokalen hade därmed stora brister och en godtagbar arbetsmiljö kunde inte upprätthållas. Från juni är kansliet och förbundets största förmedlingskontor inrymda i moderna, för verksamheten anpassade, kontorslokaler i Gårda.

Ett kontor i Fyrbodalen

I en förbundsövergripande lokalöversyn bedömdes inte kontoren i Trollhättan och Uddevalla vara ändamålsenliga. Direktionen beslutade därför om en sammanslagning av de båda kontoren och från augusti är förbundets verksamhet i Fyrbodalen placerad i en ny ändamålsenlig lokal i centrala Trollhättan.

Omförhandlat avtal

På grund av den utdragna upphandlingsprocessen av nytt verksamhetssystem hade förbundet tidigare tvingats träffa ett för förbundet mindre fördelaktigt avtal med befintlig leverantör av verksamhetssystem. Denna leverantör nyttjade sin avtalsrätt och sa i februari upp avtalet. Uppsägningen medförde ett mycket akut och kritiskt läge för förbundets totala drift. Ett nytt avsevärt dyrare avtal med förlängningsmöjlighet tvingades därför av förbundet att ingås med befintlig leverantör.

Avtal nytt verksamhetssystem

Efter en lång upphandlingsprocess med överklaganden till högsta instans kunde förbundet i maj teckna avtal med ny leverantör för nytt verksamhetssystem. Under sommaren och hösten har ett intensivt arbete pågått tillsammans med den nya leverantören i ett försök att kunna driftsätta det nya systemet innan årsskiftet. I slutet av oktober fastställdes att driftsättningen inte var möjlig under 2019 och beslut togs att förlänga avtalet med nuvarande leverantör och därmed driftsätta under våren 2020.

Konkurrensverket

Förbundet anmäldes under året anonymt till konkurrensverket. Ärendet avskrevs efter utredning.

Ny webbplats

Förbundet har i samarbete med extern konsult tagit fram en ny webbplats i syfte att möta de nya lagkraven gällande tillgänglighetsanpassning som träder i kraft under 2020. I december publicerades den nya webbplatsen.

Verksamhetschef Fyrbodal

I oktober sa verksamhetschefen för Fyrbodal upp sig från sin tjänst i förbundet. Verksamhetschefen för Sjuhärad tillförordnades omgående och den tidigare verksamhetschefen för Fyrbodal fick under uppsägningstiden andra arbetsuppgifter i förbundet. Rekryteringen av en ny verksamhetschef avslutades i mitten av december.

Mässdeltagande

I syfte att stärka varumärket framförallt gentemot kund, men även för att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället, har förbundet under 2019 deltagit med monter på både Kvalitetsmässan och Nationella primärvårdskonferensen. Förbundet har också deltagit på olika rekryteringsmässor bland annat på Högskolan i Borås samt på Opportunity Day i syfte att i första hand rekrytera nya tolkar.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Förlängt avtal

På grund av senarelagd driftsättning av nya verksamhetssystemet förlängdes avtalet för befintligt verksamhetssystem.

Brand i Trollhättan

I början av året uppstod en brand i fastigheten i vilken förbundet har förmedlingskontoret för Fyrbodal. Lokalen fick kraftiga rökskador och tvingades stänga för sanering. Personalen arbetade under denna period på förbundets kontor i Göteborg.

Ny verksamhetschef Fyrbodal

I början av februari tillträdde den nya verksamhetschefen för Fyrbodal.

Covid-19 påverkar verksamheten

På grund av Covid-19 utbrottet har många av förbundets kunder, per den 25 mars 2020, avbokat en stor mängd planerade tolkuppdrag. Förbundet uppmanar kunderna att i största möjliga mån använda sig av distanstolkning och många kunder väljer att boka om kvarvarande tolkuppdrag på plats till telefontolkning för att minska risken för smittspridning. Inledningsvis valde flertalet tolkar att ej åta sig uppdrag på plats. Bilden har dock på två veckor förändrats till att flera tolkar istället uttrycker oro för sin försörjning då uppdragen markant minskat. I skrivande stund är det svårt att prognostisera Covid-19 påverkan på förbundets verksamhet över tid. Sannolikheten att budgeterat antal tolkuppdrag för 2020 kommer att uppnås, bedöms som obefintlig. Detta kommer att resultera i en negativ ekonomisk påverkan och en eventuell prishöjning kan komma att krävas under året för en budget i balans.

Effekterna av Covid-19 kommer med stor sannolikhet att påverka möjligheterna att driftsätta det nya verksamhetssystemet. Förbundets kunder, framför allt Västra Götalandsregionen, är hårt belastade på grund av Covid-19 utbrottet. Att under rådande omständigheter sammankalla grupper av människor samt ta fokus från verksamhetsdriften för att utbilda kund, tolk och förbundets medarbetare i ett nytt system framstår tveksam. I skrivande stund har dialoger förts med såväl nuvarande systemleverantör avseende förlängning av befintligt avtal som med leverantören av nytt verksamhetssystem för en eventuell senareläggning av driftsättning. En senareläggning av driftsättning av nytt system kommer på olika sätt resultera i ökade kostnader för förbundet.

En riskanalys utifrån Covid-19 är framtagen för förbundet och uppdateras löpande. Ledningsgruppen inklusive övriga nyckelpersoner i förbundet har daglig avstämning med anledning av Covid-19.

Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi

Rekrytering av nya uppdragstagare och vidareutbildning av befintliga sker löpande för att möta kundernas förväntade tolkbehov. Förbundet har en ständig utmaning i att attrahera och rekrytera lämpliga kandidater till tolkyrket. Senaste året har dock fler etablerade och redan utbildade tolkar sökt sig till förbundet vilket medfört ett större fokus på kompetensutveckling. Under andra halvan av 2019 och början av 2020 har en bemanningsförändring skett i teamet som arbetar med rekrytering och utbildningssamordning av uppdragstagare. En översyn av arbetet kopplat till kompetensförsörjning av uppdragstagare pågår och förväntas under 2020 utveckla olika processer men också öka digitaliseringen av arbetet.

Förbundet har under senaste åren erbjudit distanstolkning via telefon och skärm. Efter införandet av ett nytt verksamhetssystem förväntas användarvänligheten för skärmtolkning att öka, för såväl kund som tolk. Som ett led i förbundets hållbarhet är målet att distanstolkningen ska öka under 2020.

Senaste årets mer intensifierade arbete med kund och varumärke ledde bland annat till att en enkät skickades ut till förbundets alla kunder innan sommaren. Resultatet av denna enkät har bland annat lett till fler kundbesök och att förbundets kunder under hösten bjöds in till frukostmöten för dialog och information om tolkanvändande. Då dessa aktiviteter föll väl ut har ytterligare frukostmöten bokats in under våren 2020. Under 2020 planeras även digitala informations- och dialogmöten med kund. Ett arbete har även påbörjats för att på sikt kunna erbjuda förbundets kunder olika informationsfilmer gällande tolkanvändande.

Under 2019 har förberedelser för implementering och driftsättning av nytt verksamhetssystem pågått. Det nya systemet är planerat att driftsättas i maj 2020. Införandet av nytt verksamhetssystem förväntas medföra ökad digitalisering och automatisering av förmedlingsarbetet vilket även kan komma att ställa andra kompetenskrav på förbundets tolkförmedlare.

Upphandling av ännu ett verksamhetskritiskt system påbörjades under hösten 2019. Nytt avtal för telefoni- och kommunikationslösning väntas tecknas under 2020. Nuvarande avtal löper ut i mitten av 2020.

Under hösten 2019 har förbundets kvalitetsarbete fortgått i enlighet med FR2000. Då arbetet har varit avsevärt mer omfattande än förväntat och förbundets kvalitetsambitioner är höga, har kvalitetsarbetet tillåtits få ta tid. Ambitionen är nu att certifiera förbundet under 2020. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår och genomsyrar hela organisationen.

Förbundet kommer under 2020 börja använda ett nytt digitalt, AI-uppbyggt, arbetsmiljöverktyg, som möjliggör att löpande mäta hur organisationen mår i syfte att maximera engagemanget på arbetsplatsen. Detta verktyg kommer även att årligen kunna mäta HME, det vill säga hållbart medarbetarengagemang, vilket tidigare mättes genom en traditionell medarbetarenkät vartannat år.

Utveckling av verksamheten över tid

Utvecklingen av flyktingsituationen i världen är svår att förutse men behovet av tolk förväntas ändå inom de närmaste åren vara i likvärdig nivå med nuvarande behov. Språktolkens roll och utbudet av språktolktjänster förväntas dock förändras under de närmaste åren. Bland annat tros detta bero på regeringens tolkutredning och den allmänna politiska debatten om rättigheten till tolk, men också på de offentliga verksamheternas besparingskrav, det minskade intresset för tolkyrket och inte minst den digitala utvecklingen.

Förbundet arbetar redan idag med ökad digitalisering och utveckling av befintliga tolktjänster. Bland annat görs detta för att effektivare kunna nyttja den faktiska tolktiden men också utifrån såväl kostnadsmedvetenhet som miljöperspektiv. Under de närmaste åren förväntas förbundet komplettera sina nuvarande tolktjänster med mer digitala alternativ. Distanstolkning förväntas över tid i större utsträckning användas av förbundets kunder.

Förbundet bedriver utöver tolkförmedling även viss översättningsverksamhet. Då översättning inte är en del av förbundets uppdrag har denna verksamhet bedrivits i mycket ringa omfattning på grund av svårigheter med kvalitetssäkring. Verksamheten bedöms sedan ett år tillbaka kvalitativt stabil vilket innebär att målsättningen nu är att under närmaste åren utveckla verksamheten.

Ett nytt verksamhetssystem planeras att driftsättas under 2020 vilket medför en ökad digitalisering i förmedlingsarbetet. Detta kommer över tid förändra förmedlarrollen och kompetensbehovet i förbundet.

Förbundets investeringsverksamhet

I maj 2019 skrevs avtal med ny leverantör för nytt verksamhetssystem. Investeringsbudgeten är 11 mkr och då driftsättning kommer ske under 2020 har inga avskrivningar skett under året.

I samband med att kansli och förmedlingsverksamheten i Göteborg i juni flyttade till nya mer ändamålsenliga lokaler gjordes en översyn av inventarierna. Större delen av kontorets inventarier återanvändes på förbundets olika kontor. Komplettering och anpassning skedde också av befintliga inventarier. Den nya utbildningssalen i Göteborg möblerades dock upp med nya inventarier. En ej budgeterad investering på 0,4 mkr har därmed gjorts och avskrivningarna påbörjades under september. Inventarierna skrivs av på fem år.

Ekonomi

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar kopplat till tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Tolkförmedling Väst har en checkkredit hos bank på 10 mkr.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3 mkr.

Likviditet

I samband med att direktionen godkände 2018 års årsredovisning beslutades också att en återbetalning till medlemmarna skulle ske. Beslutet innefattade även en höjning av lägsta nivå på eget kapital från 20 mkr till 22 mkr samt en utbetalning på 4 676 tkr. Förbundet har haft en god likviditet under hela 2019 och den checkkredit som finns på 10 mkr har inte nyttjats.

Mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecken för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
- Checkkrediten ska ej nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat och likviditeten har varit god vilket innebär att checkkrediten inte nyttjats.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Sedan start har förbundet byggt upp ett stabilt eget kapital. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är förbundets likvida medel.

Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 22 mkr. Efter att direktionen beslutat att godkänna årsrapporten beslutas även om eventuell återbetalning ska ske av eget kapital till förbundsmedlemmarna. Ett eget kapital om minst 27 mkr krävs för att en återbetalning ska bli aktuell. För eventuell återbetalning av eget kapital och utbetalningar kopplat till pågående investering kan förbundets checkkredit komma att nyttjas varpå den är beslutad att finnas kvar.

Sedan driftstarten 2013 har likviditeten varit god och alla investeringar har klarats med egna medel. Det överskott som genererats i förbundet gör att den ekonomiska ställningen är god.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget 2019 är planerad utifrån rådande förutsättningar våren 2018 samt utfallet av 2017. Budgeten är därefter lagd utifrån medlemmarnas beräknade behov om 345 000 uppdrag samt att förbundet skulle nå ett nollresultat. För en budget i balans bedömdes en prishöjning på 2,5 % nödvändig.

Utfall

Efterfrågan av tolktjänster var något högre än budgeterat. Utfallet blev drygt 347 000 uppdrag, vilket är ca 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Att medlemmarna under året i större utsträckning lojalt köpt tolktjänster från förbundet bedöms vara den största anledningen till det positiva utfallet. Resultatet för 2019 blev knappt 5,9 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Försäljningsintäkter och kostnader för uppdragstagare är de utfall som har störst avvikelse mot budget. Detta är bland annat ett resultat av fler utförda tolkuppdrag samt att andelen uppdrag som utfördes av tolkar på en såväl högre arvodes- som prisnivå har ökat ytterligare jämfört med föregående år.

Då intresset och engagemanget från medlemsorganisationernas politiska representanter är stort för förbundet närvarar ofta såväl ledamot som ersättare på förbundets direktionmöten. Detta har resulterat i att kostnaderna för direktionen är högre än budgeterat. Utfallet för personalkostnaderna är däremot lägre än budgeterat och främst beror avvikelsen på att förbundet haft en lägre bemanning under året. Återbesättning av vakanta tjänster har skett med viss restriktivitet i avvaktan på införande av nytt verksamhetssystem.

Förbundets utfall för tolkutbildning är drygt 800 000 kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror på minskat utbildningsbehov då redan utbildade tolkar söker sig till förbundet och att färre potentiella tolkspiranter med tillräcklig kompetens generellt söker sig till yrket. Bemanningen har

också varit kraftigt reducerad i teamet som arbetar med rekrytering och utbildning av tolkar i förbundet.

De tidigare kontoren i Trollhättan och Uddevalla har slagits samman och återfinns numera i en gemensam lokal i Trollhättan. Kontoret i Göteborg, som innefattar såväl förbundets kansli som den största förmedlingsverksamheten, har flyttat till mer ändamålsenliga lokaler. Detta har resulterat i en ökad hyra och därmed en planerad budgetavvikelse kopplat till förbundets lokalkostnader.

Utfallet kopplat till IT-kostnader blev högre än budgeterat. Avvikelsen beror på det fördyrade avtalet med nuvarande leverantör av verksamhetssystem.

Även kostnader kopplat till konsulttjänster avviker mot budget. Dessa är bland annat relaterade till konsultarvode avseende överklagan och införande av nytt verksamhetssystem. Framtagande av förbundets nya tillgänglighetsanpassade webbplats har också medfört konsultkostnader som påverkat budgetavvikelsen. Ytterligare en del av avvikelsen förklaras genom att en arbetsmiljörelaterad insats för samtliga medarbetare i förbundet genomfördes under våren.

Driftsättningen för nytt verksamhetssystem har på grund av den utdragna upphandlingsprocessen ej skett enligt plan under 2019. Driftsättningen är därmed framflyttad till våren 2020.

Avskrivningar kopplat till investering av nytt verksamhetssystem har därför uteblivit under 2019 vilket resulterar i en budgetavvikelse. Avskrivningar för ej budgeterat möbelinköp i samband med nya lokaler har däremot belastat budgeten för avskrivningar med 24 tkr.

INTÄKTER	Utfall 2019	Budget 2019
Förmedlingstjänster	219 946	205 448
Övriga intäkter	424	
Summering	220 370	205 448
KOSTNADER		
Direktionskostnader	1 053	975
Personalkostnader	29 525	30 851
Arvoden och ersättningar tolkar	171 542	161 453
Tolkutbildning	755	1 600
Lokalkostnader	3 568	3 105
Hyra IT-utrustn, IT-program, licenser	3 529	3 200
Inventarier, förbrukningsmaterial	384	374
Administrativa, IT- konsulttjänster, jouravtal	4 092	3 350
Finansiella kostnader	55	540
Summering	214 503	205 448
RESULTAT		
	5 867	0

Tabell 5 Utfall mot budget 2019

Driftsredovisning

Driftsredovisningen redovisas totalt för förbundet då styrningen av verksamhet sker på en total förbundsövergripande nivå. Kostnader kopplat till respektive verksamhetsort finns utfördelad, dock ligger de övergripande kostnaderna budgeterat centralt.

Balanskrav utifrån årsresultat

Balanskravet uppfylls 2019. Inga underskott finns att återställa från tidigare år.

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhetens intäkter	1	220 370	203 940
Verksamhetens kostnader	2	-214 448	-198 506
Avskrivningar	3	-24	-104
Verksamhetens nettokostnader		5 898	5 330
Finansiella intäkter	4	7	2
Finansiella kostnader	5	-38	-37
Resultat före extraordinära poster		5 867	5 295
Extraordinära poster		0	0
Årets resultat		5 867	5 295

Ärende 9

Balanskravsavstämning

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	5 867	5 295	79
Minus samtliga realisationsvinster/förluster	0	0	0
Plus sänkning av diskonteringsränta	0	0	0
Plus realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0	0	0
Plus orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Minus återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	5 867	5 295	79
Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Årets balanskravsresultat	5 867	5 295	79
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0

Budgetomslutning

Verksamhetens kostnader	214 448	198 506	186 538
Personal- och direktionskostnader, inkl sociala avgifter	30 578	30 526	28 201
Arvoden och ersättningar till tolkar, inkl sociala avgifter	171 542	156 205	148 092
Nettoinvesteringar	3 031	0	0
Likvida medel 31/12 respektive år	18 273	17 584	12 565

Resultat

Årets resultat	5 867	5 295	79
Ingående Eget kapital	29 455	24 160	24 081

Nyckeltal

Kassalikviditet	188 %	191 %	176 %
Soliditet	49 %	48 %	43 %

Ärende 9

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriell anläggningstillgång	6	2 671	0
Inventarier	7	336	0
Summa anläggningstillgångar		3 007	0
Omsättningstillgångar			
Fordringar	8	41 160	43 977
Likvida medel	9	18 273	17 584
Summa omsättningstillgångar		59 433	61 561
Summa tillgångar		62 440	61 561
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	10	22 000	21 381
Andelskapital, medlemskommuner	10 & 12	2 997	2 779
Årets/periodens resultat	10	5 867	5 295
Summa eget kapital		30 864	29 455
Skulder			
Kortfristiga skulder	11	31 576	32 106
Summa skulder		31 576	32 106
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		62 440	61 561

Ärende 9

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		2019-01-01	2018-01-01
		2019-12-31	2018-12-31
	Not		
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	10	5 867	5 295
Justering för av- och nedskrivning	3	24	104
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		5 891	5 399
Minskning kortfristiga fordringar		2 817	-1 010
Minskning kortfristiga skulder		-530	630
Kassaflöde från den löpande verksamheten		8 178	5 019
Investeringsverksamheten			
Bruttoinvestering i anläggningstillgångar	6 & 7	-3 031	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 031	0
Finansieringsverksamheten			
Andelskapital	12	218	0
Återbetalning av Eget Kapital	10	-4 676	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-4 458	0
Årets kassaflöde		689	5 019
Likvida medel vid årets början		17 584	12 565
Likvida medel vid årets slut		18 273	17 584

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har från och med 2019 upprättats i enlighet med Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning, LKBR. Ingående balanser har inte behövt justerats till följd av införandet av LKBR. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolkuppdragen har utförts och har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Avskrivning av inventarier sker på fem år.

Ärende 9

Noter

Belopp i tkr

	2019-01-01	2018-01-01
	2019-12-31	2018-12-31

Not

1 Verksamhetens intäkter

Förmedlingstjänster	219 946	203 744
Övriga intäkter	424	196
Summa	220 370	203 940

2 Verksamhetens kostnader

Direktionskostnader	784	575
Sociala avgifter direktion	269	192
Personalkostnader	22 713	22 673
Sociala avgifter personal	6 812	7 086
Arvoden och ersättning tolkar	141 236	127 937
Sociala avgifter tolkar	30 306	28 268
Tolkutbildning	755	1 244
Lokalkostnader	3 568	2 966
Dator/IT/telefoni/post	3 529	3 174
Inventarier, förbrukningsmaterial	384	675
Administrativa- och konsulttjänster	4 092	3 716
Summa	214 448	198 506

3 Avskrivningar

Inventarier	24	104
Summa	24	104

4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter	7	2
Summa	7	2

5 Finansiella kostnader

Räntekostnad	1	1
Övriga finansiella kostnader	37	36
Summa	38	37

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

Anläggningstillgångar

6 Immateriella anläggningstillgångar

Pågående investeringar		
- <i>Nytt verksamhetsystem. Pågående investering under hösten 2019 och våren 2020 med beräknad driftstart maj 2020</i>	2 671	0
Summa	2 671	0

7 Inventarier

Ärende 9

Anskaffningsvärde	1 241	1 241
Ackumulerade avskrivningar	-1 241	-1 137
Årets investering	360	
Årets avskrivning	-24	-104
Utgående bokfört värde	336	0
8 Fordringar		
Kundfordringar	25 217	23 602
Div. kortfristiga fordringar	10	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15 933	20 375
Summa	41 160	43 977
9 Kassa och bank		
Bank	18 273	17 584
Summa	18 273	17 584
10 Allmänt eget kapital		
Balanserat resultat	26 676	21 381
Återbetalning av Eget kapital enligt direktionsbeslut §363	-4 676	0
Andelskapital, medlemskommuner	2 997	2 779
Årets/periodens resultat	5 867	5 295
Summa	30 864	29 455
11 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	3 622	1 768
Moms	8 369	7 787
Personalens skatter och avgifter	3 402	3 228
Skulder till anställda	0	1
Upplupna semesterlöner	882	983
Upplupet arvode A-skatt tolkar, inkl sociala avgifter	9 560	11 823
Övriga upplupna kostnader	5 741	6 516
Summa	31 576	32 106
En checkkredit på 10 mnkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2019.		
12 Andelskapital		
Årets förändring av andelskapital	218	0
Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare		
2019 tillkom 12 nya medlemskommuner		
Summa	218	0

Tolkförmedling Väst, Göteborg 2020-03-27

Åke Björk
Ordförande

Christina Abrahamsson
Vice ordförande

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se

Revisorerna i kommunalförbundet
Tolkförmedling Väst

2020-04-02

Till fullmäktige i

Västra Götalandsregionen
Alingsås kommun, Bollebygd kommun, Borås Stad,
Dals-Eds kommun, Essunga kommun,
Falköpings kommun, Grästorps kommun,
Gullspångs kommun, Göteborgs Stad, Götene kommun,
Herrljunga kommun, Hjo kommun, Härryda kommun,
Karlsborgs kommun, Kungälv kommun,
Lerums kommun, Lidköpings kommun,
Lilla Edets kommun, Mariestads kommun,
Marks kommun, Munkedals kommun,
Mölnåls kommun, Orust kommun, Skara kommun,
Skövde kommun, Strömstads kommun,
Svenljunga kommun, Tanums kommun, Tibro kommun,
Tidaholms kommun, Tjörns kommun,
Tranemo kommun, Trollhättans stad,
Töreboda kommun, Uddevalla kommun,
Ulricehamns kommun, Vara kommun,
Vårgårda kommun samt Öckerö kommun

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, som utsedda revisorer för Tolkförmedling Väst, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 222000-2972) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Ärende 9

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionen interna kontroll har varit tillräcklig.

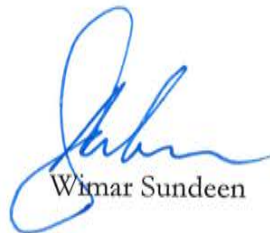
Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna densamma.

Vi åberopar bifogad redogörelse.

Vänersborg 2020-04-03

Ulla Göthager

Wimar Sundeen

Bilaga: PM avseende årsredovisning 2019 Tolkförmedling Väst, PwC

PM avseende årsredovisning 2019 Kommunalförbundet Tolkförmedling i Väst

På uppdrag av valda revisorer i Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har PwC reviderat årsredovisning 2019 för Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst, vilken består av förvaltningsberättelse, balansräkningen per den 31 december 2019, resultaträkning för 2019, kassaflödesanalys för 2019 samt en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt andra upplysningar.

Direktionens ansvar för årsredovisningen

Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt bestämmelserna i enlighet med Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning.

PwC:s ansvar är att granska årsredovisningen för 2019. Resultatet av vår granskning ligger till grund för revisorernas bedömning av årsredovisning 2019. Vi har utfört vårt uppdrag enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att rimligt försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Bedömning

Enligt vår bedömning är Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst årsredovisning för det räkenskapsår som slutade den 31 december 2019 i allt väsentligt upprättad enligt Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning. Inför 2020 ska ytterligare anpassningar ske avseende förvaltningsberättelsens innehåll och struktur. PwCs bedömning är begränsad till den finansiella revisionen av årsredovisningen.

Göteborg 2020-03-30

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink that reads 'Gunilla Lönnbratt'.

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor

Prognos per 30 april för kommunstyrelsens investeringar 2020

Sammanfattning

Kommunstyrelsens totala budgetram 2020 avseende investeringar uppgår till 11 338 tkr med ett prognostiserat utfall om 12 238 tkr. Kommunstyrelsen prognostiserar därmed ett underskott om 900 tkr.

Projekt 5201 avser ny IT-plattform, byte från Novell till Microsoft, prognostiserar ett underskott om 1 500 tkr. 2020 års prognostiserade underskott motsvarar 2021 års beslutade investeringsbudget. IT-enheten avser att äska budgetmedel från 2021 till 2020 vid nästkommande kommunstyrelsens sammanträde, då behovet av investeringsmedel ses ligga under 2020.

Projekt 5212 avser nytt ärendesystem och e-arkiv, prognostiserar ett överskott om sin totala budgetram. Projektet är ännu inte påbörjat ses inte nyttja sin budget för 2020.

Övriga projekt prognos enligt budget.

INVESTERINGAR Belopp netto (tkr)	Urspr. Budget 2020	Ombudg 2020	S:a budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår	Förändring prognos
5200 Markköp	2 000	2 713	4 713	4 713	0	0
5201 Genomf IT-stategi	1 500	1 278	2 778	4 278	-1 500	-1 500
5209 Reinvestering trådlöst nätverk	0	212	212	212	0	0
5210 Reinvestering server och lagring IT	2 000	0	2 000	2 000	0	0
5211 Ombyggn WiFi Hja bildn	300	0	300	300	0	0
5212 Ärendesystem och e-arkiv	600	0	600	0	600	600
5221 KL Brandstation	0	735	735	735	0	0
Summa	6 400	4 938	11 338	12 238	-900	-900

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-07

Förslag till beslut

Informationen tas emot och läggs till handlingarna.

Jenny Nyberg
Controller

Revidering av förbundsordning för Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst

Sammanfattning

Herrljunga kommun är sedan 2017 medlemmar i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst som erbjuder språktolk- och översättningstjänster. Direktionen för Tolkförmedling Väst har nu beslutat att öppna upp för nya medlemmar till förbundet, beslutet gäller för kommuner inom Västra Götalands län. Med anledning av detta revideras nu Tolkförmedlings Västs förbundsordning och samtliga medlemmar behöver fatta beslut om ny förbundsordning. Varje medlems fullmäktigebeslut måste vara förbundet tillhanda senast den 31 september 2020, detta innebär att kommunfullmäktige i Herrljunga kommun bör besluta om ny förbundsordning senast vid fullmäktiges sammanträde den 15 september.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-21
Protokollsutdrag från direktionen för Tolkförmedling Väst 2020-03-27
Förbundsordning Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst
Tidsplan för nya medlemmar till Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

Ny förbundsordning för Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst godkänns.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst

401 § Förbundsordning

Beslut

Direktionen beslutar att anta förslaget till ny förbundsordning och översänder förslaget till befintliga medlemmar och ansökande kommuner för godkännande och beslutsfattande i respektive fullmäktige senast 2020-09-30.

Sammanfattning

Ett förslag till ny förbundsordning har arbetats fram till följd av att nya ansökningar om medlemskap har inkommit. I arbetet har nuvarande förbundsordning setts över utifrån kommunallagen samt utifrån en omvärldsanalys över andra förbundsordningar.

Förändringarna som föreslås är dels att de ansökande medlemmarna Partille, Lysekil och Sotenäs skrivs in och dels ett tillägg att ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal. I övrigt är det endast strukturella förändringar och redaktionella förtydliganden. Samtliga medlemmar har givits möjlighet att lämna synpunkter på befintlig förbundsordning. Stads- och kommunjurister i Väst som består av 14 kommunjurister har lämnat ett yttrande som har bidragit till några av dessa förändringar och förtydliganden.

Direktionen behöver anta förslaget till förbundsordning som sedan skickas ut till befintliga medlemmar och ansökande kommuner som i respektive fullmäktige fattar beslut om att fastställa ny förbundsordning senast 2020-09-30. Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 2021-01-01.

Förslag under sammanträdet

Ordförande Åke Björk (M) föreslår att direktionen beslutar enligt förslaget med ändringen att paragrafen inte justeras omedelbart.

Beslutsgång

Direktionen beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- FÖRSLAG TILL NY FÖRBUNDSORDNING, dnr 20/0013-4
- FÖRBUNDSORDNING MED ÄNDRINGSMARKERINGAR, dnr 20/0013-3

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna och ansökande kommuner.

Ordförande		Justerare	
------------	---	-----------	--

Revideringskommentarer

ED1: Ersätts av stycket ovan

ED2: Information flyttad till § 6

ED3: Information finns under § 10

ED4: Informationen finns under § 5

ED5: Lagt till rubrik om firmatecknare och flyttat information som tidigare fanns under rubriken organisation.

ED6: Lagt till rubrik om mandattid och flyttat information som tidigare fanns under rubriken organisation.

ED7: Tidigare § 17.

ED8: Står under paragraf 19.

ED9: Information fanns tidigare under rubriken organisation.

ED10: Samråd med 43 medlemmars beslutande organ riskerar stora förlängningar i förbundets arbetsprocesser och anses därmed omöjligt att hantera i praktiken.

ED11: Överflödigt information. Styrningen beskrivs i flera paragrafer: 7, 8, 14 – 19.

ED12: Står under § 19.

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2021-01-01

Diarienummer: 20/0013-3	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2020-03-27	Granskad: 2020-03-27
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 43 medlemmar. Medlemsorganisationerna i kommunalförbundet är Region Västra Götaland Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Region Västra Götaland är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionen ska bestå av 40 ledamöter och 40 ersättare. Varje medlem väljer en ordinarie ledamot och en ersättare. Göteborgs Stads ledamot är ordförande och Västra Götalandsregionens ledamot är vice ordförande i direktionen.^[ED1]

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter det att val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.^[ED2]

Vid ledamots förhinder tjänstgör ersättare vald av samma förbundsmedlem som ledamoten. Ledamot kallar själv in sin ersättare.^[ED3]

Direktionen utser firmatecknare och beslutsattestanter för förbundet.^[ED4]

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar. Förbundet har ett kansli med uppgift att under förbundsdirektör sköta förbundets administration och dess övergripande verksamhet. Förbundet har lokalkontor på flera orter.

5 § Firmatecknare^[ED5]

Direktionen utser firmatecknare och beslutsattestanter för förbundet.

6 § Mandattid ^[ED6]

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter det att val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Region Västra Götaland ~~Västra Götalandsregionen~~. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet. ^[ED7]

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två revisorer som utses av ~~Region Västra Götaland~~ ~~Västra Götalandsregionen~~. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige. ~~vilka beslutar om ansvarsfrihet för direktionen.~~ ^[ED8]

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens ~~möten~~. ~~Sammanträden~~

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare. ^[ED9]

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. ~~Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.~~ ~~Det finns inte beslut där det krävs kvalificerad majoritet.~~

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokolljusteringar och övriga tillkännagivanden ska anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

~~Förbunds~~ Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa ~~den av direktionen antagna~~ antagen finanspolicy. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § ~~Insyn och informationsskyldighet~~ Styrning och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar också, på eget initiativ för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar. ~~Innan beslut tas om avtal av större dignitet eller större investeringar ska samråd ske med samtliga medlemmar.~~[ED10]

~~Styrningen beskrivs i 6, 7, 15, 20, 22 §§.~~[ED11]

~~Förbundet ska årsvis tillstålla medlemmarna en rapport om verksamhetens ekonomi och utveckling.~~[ED12]

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

~~Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna. Förbundet ska samråda med medlemmarna om budgetförslaget senast en månad före direktionens sammanträde. Budgeten ska fastställas senast den 30 september före verksamhetsåret.~~

~~Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten, enligt kommunallagen. Budgetsammanträdet i Direktionsmötet då budgeten fastställs är offentligt.~~

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den sista 30 mars april ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem medlemskommun för godkännande beslut om godkännande i fullmäktige samt och beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

~~Sammanträdet i Direktionsmötet då årsredovisningen behandlas är inte offentligt.~~

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige. ~~Direktionen ska översända delårsrapporten till respektive medlemskommun för behandling i fullmäktige.~~

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som ~~Om ytterligare kommun önskar bli~~ medlem i förbundet ska ansökan ~~ställas~~ ske till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet ~~till fullmäktige för beslut.~~ om ny förbundsordning till medlemmarna. ~~till fullmäktige för beslut.~~ Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ~~ansökande och befintliga,~~ genom fullmäktigebeslut antagit ~~en~~ den nya förbundsordningen. ~~som anpassats till det nya antalet medlemmar.~~

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska ~~antagits av direktionen och~~ antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige. ~~Direktionen ska ges möjlighet att yttra sig över förslag om förändrad förbundsordning.~~

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån ~~förbundsordningens 13 – 15 §§ principerna i 10-12 §§ i denna förbundsordning~~ såvida inte annat avtalas mellan ~~förbunds~~ medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som ~~krävs~~ behövs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i ~~14 § 11§~~ 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. ~~Dessa Handlingar~~ ska revideras av förbundets revisorer ~~vilka~~ som ska yttra sig över ~~handlingarna~~ i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen

ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Tidsplan

Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst (TFV) öppnar upp för nya medlemmar med inträde januari 2021. Nedan beskrivs processen som inkluderar beslut om ny förbundsordning.

Process

1. Ansökningsperiod för nya medlemmar	4 nov 2019 - 6 mars 2020
2. Ärendeprocess i Tolkförmedling Väst	
3. Direktionen beslutar om förslag till förbundsordning	27 mars 2020
4. Beslut om förbundsordning i respektive fullmäktige	10 april 2020 - 30 sept 2020
5. Förberedelser i Tolkförmedling Väst inför inträde	hösten 2020
6. Val av representanter till direktionen	okt - nov 2020
7. Inträde i förbundet	1 jan 2021
8. Inbetalning andelskapital och administrativ avgift	jan 2021

1. Ansökningsperiod för nya medlemmar

Förbundet skickar ut förfrågningar om medlemskap och information om förbundet till resterande kommuner i Västra Götalands län.

Ansökan om medlemskap ska vara i form av ett beslut från fullmäktige samt ett ifyllt ansökningsformulär. Ansökan ska vara Tolkförmedling Väst tillhanda senast den 6 mars 2020.

2. Ärendeprocess i Tolkförmedling Väst

Ansökningarna handläggs och förslag på ny förbundsordning arbetas fram.

3. Direktionen beslutar om förslag till förbundsordning

Direktionen beslutar om förslag till ny förbundsordning som anpassats till det nya antalet medlemmar och överlämnar sedan ärendet till respektive fullmäktige för beslut.

4. **Beslut om förbundsordning i respektive fullmäktige**

Befintliga och nya medlemmar tar beslut om ny förbundsordning som anpassats till det nya antalet medlemmar i respektive fullmäktige senast 30 september 2020. Ny medlem har antagits när samtliga fullmäktige har tagit beslut om ny förbundsordning.

5. Förberedelser i Tolkförmedling Väst inför inträde

Nya medlemmar förbereds för inträde i förbundet. Kunder registreras, utbildas och informeras om förbundets tjänster och verksamhet.

6. Val av representanter till direktionen

Varje ny medlems fullmäktige ska besluta om en ledamot och en ersättare till förbundets direktion. Enligt Kommunallagens 9 kap. 7 § är endast den som är ledamot eller ersättare i medlemmens fullmäktige valbar till förbundets direktion. Direktionen är både beslutande församling och styrelse.

7. Inträde i förbundet

Från den 1 januari 2021 kan nya medlemmar ta del av förbundets språktolk- och översättningstjänster.

8. Inbetalning andelskapital och administrativ avgift

Vid inträde ska varje kommun tillskjuta andelskapital om 1 kronor per kommuninvånare beräknat på befolkningsantalet den 31 december 2019. Ny medlem ska också erlägga en administrativ avgift om 25 000 kronor för att täcka kostnader för handläggning och förberedelser för nya medlemmar.

Svar angående äskande av medel ur trygghetsfonden från socialnämnden

Sammanfattning

Ett äskande av medel från kommunstyrelsens övergripande trygghetsfond har inkommit från socialnämnden. Kommunstyrelsen återremitterade ärendet med uppdrag att söka finansiering ur egen ram, ett svar har inkommit där socialnämnden säger sig inte hitta utrymme inom egen ram, varvid yrkandet kvarstår. Även en prioriteringsordning har inkommit.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-05-13

Kommunstyrelsen § 48/2020-03-16

Socialnämnden § 40/2020-02-25

Förslag till beslut

Socialnämndens äskande beaktas senare under hösten när en bredare översyn av finansieringen är genomförd.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Socialnämnden

SN § 69

DNR SN 80/2018

Svar angående äskande av medel ur trygghetsfonden från socialnämnden

Sammanfattning

Socialnämnden har tidigare äskat 4 111 tkr ur kommunens trygghetsfond (SN § 40/2020-02-25). Kommunstyrelsen har återremitterat ärendet till socialnämnden med uppdraget att söka finansiering ur egen ram samt återkomma med en prioriteringsordning av det behov som kvarstår (KS § 48/2020-03-16).

Socialnämnden har inte utrymme för dessa kostnader inom egen ram så hela äskandet kvarstår. Kostnaderna för placeringar av barn och familj är höga, vilket det varit i flera år och sannolikt fortsätter att vara även framöver. Socialnämnden äskar därför i första hand 3 111 tkr för medel till placering av barn och familj och i andra hand 1 000 tkr för ökad hemtjänst, för att förstärka sin budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-09
SN 8/2020 7706 Månadsuppföljning per mars 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden äskar fortsatt till kommunstyrelsen om att få 4 111 tkr ur trygghetsfonden med ovan prioriteringsordning.

Magnus Lennartsson (M) föreslår att ärendet återremitteras till socialförvaltningen för att göra en bredare översyn gällande behov av finansiering.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska beslutas i dag eller återremitteras enligt Magnus Lennartssons (M) förslag, och finner att ärendet avgörs idag.

Magnus Lennartsson (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden äskar fortsatt till kommunstyrelsen om att få 4 111 tkr ur trygghetsfonden med ovan prioriteringsordning.

Reservation

Magnus Lennartsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KS § 48

DNR KS 70/2020 906

Äskande av medel ur "trygghetsfonden" från socialnämnden

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges beslut att anta budget och verksamhetsplan 2020-2022 för Herrljunga kommun (kommunfullmäktige § 175/2019-11-12) tillfördes kommunstyrelsen en "trygghetsfond". Medlen i "fonden" härrör från den av riksdagens beslutade förändring av kostnadsutjämningen för kommuner, som innebär ökade statsbidrag till Herrljunga kommun. Riksdagsbeslutet fattades den 20 november 2019.

Totalt finns 4 111 tkr i "trygghetsfonden" idag. Socialnämnden ser redan idag att det är svårt att klara sig inom budgetramarna för 2020. Detta beror främst på ökade behov av insatser inom såväl placeringar för barn och unga som inom hemtjänsten. För att nämnden ska kunna täcka detta behov behövs en budgetförstärkning för 2020 med 4 111 tkr:

- 3 111 tkr för placeringar av barn
- 1 000 tkr för ökat behov av hemtjänst

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-06
Socialnämnden § 40/2020-02-25

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämnden äskar till kommunstyrelsen om att få 4 111 tkr ur trygghetsfonden.

Ordförandens förslag till beslut:

- Ärendet återremitteras till socialnämnden med uppdraget att söka finansiering ur egen ram samt återkomma med en prioriteringsordning av det behovet som kvarstår.

Mats Palm (S) yrkar bifall till socialnämndens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Omröstning begärs.

Ordföranden ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med ordförandens förslag

Nej = i enlighet med socialnämndens förslag

Fortsättning KS § 48

Med 6 ja-röster och 4 nej-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandens förslag (omröstningsbilaga 1, KS § 48/2020-03-16).

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras till socialnämnden med uppdraget att söka finansiering ur egen ram samt återkomma med en prioriteringsordning av det behovet som kvarstår.

Reservation

Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för socialnämndens förslag.

Expedieras till: Socialnämnden
För kännedom
till:

GD | KJ

SN § 40

SN 80/2018

Äskande av medel ur trygghetsfonden

Sammanfattning

På kommunövergripande nivå finns det en trygghetsfond, som utgörs av medel som Herrljunga kommun tilldelats från staten. Totalt finns 4 111 tkr i trygghetsfonden idag. Socialnämnden ser redan idag att det är svårt att klara sig inom budgetramarna för 2020. Detta beror främst på ökade behov av insatser inom såväl placeringar för barn och unga som inom hemtjänsten. För att nämnden ska kunna täcka detta behov behövs en budgetförstärkning för 2020 med 4 111 tkr:

- 3 111 tkr för placeringar barn
- 1 000 tkr för ökad hemtjänst

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-02-07

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden äskar till kommunstyrelsen om att få 4 111 tkr ur trygghetsfonden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden äskar till kommunstyrelsen om att få 4 111 tkr ur trygghetsfonden.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

Begäran om kvittning av prognostiserat underskottet mot tidigare års ackumulerade resultatöverskott för bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

Bygg- och miljönämnden har inkommit med en önskan till kommunstyrelsen om att få kvitta 2019 års överskott mot det prognostiserade underskottet som befaras 2020, orsaken bakom begäran är en hyreshöjning vid Annelunds brandstation. Det har inte varit möjligt att hantera kostnaden i kommunens budgetprocess för 2020.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-05-12
Bygg- och miljönämnden § 33/2020-04-29

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har mottagit bygg- och miljönämndens begäran om att prognostiserat underskott på -148 tkr, får kvittas mot tidigare överskott.

Kommunstyrelsen avvaktar att fatta beslut till senare prognos.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden

BMN § 33

B 6/2020 306

Åtgärdsförslag till negativ prognosrapport

Sammanfattning

Bygg- och miljönämnden beslutade 2020-03-25 att ge förvaltningen i uppdrag att komma med ett åtgärdsförslag gällande den negativa prognosen på -148 tkr. Underskottet är till största del en följd av en ej aviserad hyreshöjning avseende brandstationen i Annelund. Kostnaden har inte kunnat hanteras inom kommunens gällande budgetprocess 2020 och i rådande situation med en fastlagd budget önskar nämnden täcka det prognostiserade underskottet mot tidigare års resultatöverskott. Bygg- och miljönämnden hade vid 2019 årsutgång ett ackumulerat resultatöverskott om 2 021 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-17
Bygg- och miljönämnden § 25/2020-03-25

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Nämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna att det prognostiserade underskottet får kvittas mot tidigare års ackumulerade resultatöverskott.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner att det prognostiserade underskottet får kvittas mot tidigare års ackumulerade resultatöverskott.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Riktlinje för sociala medier

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog ny kommunikationspolicy § 46/2020-04-07 och upphävde policy för sociala medier. En riktlinje för sociala medier behövs för att komplettera Herrljunga kommuns kommunikationspolicy. I riktlinjen konkretiserar Herrljunga kommun vad kommunen ska uppnå med sin närvaro i sociala medier och hur det ska göras. Den ska även fungera som en handbok för förvaltningarna. Herrljunga kommun ska vara där kommunmedborgarna är. Därför är närvaro i sociala medier viktigt. I dessa medier kan vi föra en dialog och få ut information snabbt till ett stort antal människor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2020-04-27
Kommunfullmäktige § 46/2020-04-07
Riktlinje för sociala medier

Förslag till beslut

Riktlinje för sociala medier godkänns.

Malin Bülling
Kommunikatör

Bakgrund

Fullmäktige antog ny kommunikationspolicy § 46/2020-04-07 och upphävde policy för sociala medier. Herrljunga kommuns kommunikationspolicy beskriver värderingar och grunder som ska styra arbetet inom kommunikationsområden som extern kommunikation, intern kommunikation, webbkommunikation, kriskommunikation och kommunikation i sociala medier. En riktlinje för sociala medier bedöms vara nödvändig för att komplettera kommunikationspolicyn med mer konkreta anvisningar hur Herrljunga kommuns verksamheter ska hantera sociala mediekonton och vilka lagar och regler som måste följas. Detta för att säkerställa att Herrljunga kommuns sociala medier bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Ekonomisk bedömning

Ärendet påverkar inte verksamhetens ekonomi eller kommunens totala budget.

Juridisk bedömning

Riktlinje för sociala medier har anpassats till de lagar och regler som även berör övrig kommunal digital information och kommunikation som till exempel serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen, dataskyddsförordningen och lagen om tillgänglighet till digital offentlig service.

Miljökonsekvensbeskrivning

Ärendet bedöms inte få någon konsekvens på miljön.

FN:s barnkonvention

Ärendet har prövats med hjälp av barnchecklistan. Barn/unga är inte prioriterade i ärendet utan Riktlinje för sociala medier är övergripande och kommunens närvaro på sociala medier möjliggör lättare kontakt för alla kommuninvånare med konto på sociala medier, så även barn/unga med godkänd ålder att skapa ett socialt mediekonto.

Jämställdhetsbeskrivning

Riktlinjen har jämställdhetsgranskats utifrån *Handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun*.

Samverkan

Ärendet är inte aktuellt för facklig samverkan.

Motivering av förslag till beslut

Se bakgrundsbeskrivningen.

DIARIENUMMER: xxxx
FASTSTÄLLD: åååå-mm-dd
VERSION: xxxx
SENAST REVIDERAD: åååå-mm-dd
GILTIG TILL: åååå-mm-dd
DOKUMENTANSVAR: funktion

Riktlinje

För Herrljunga kommuns sociala medier

Kommunövergripande riktlinje. Beslutsinstans: kommunstyrelsen.

Innehåll

Inledning	2
Vad är sociala medier?	2
Varför ska Herrljunga kommun närvara i sociala medier?.....	2
Så här kommunicerar Herrljunga kommun i sociala medier	2
Sammanfattning av övergripande riktlinjer	2
Ansvar och roller	2
Administrations- och kommunikationsenheten	3
Förvaltningschef	3
Chef	3
Behörig användare	3
Att förhålla sig till som tjänsteperson kontra privatperson.....	3
Att administrera ett konto för sociala medier	4
Personuppgifter och sekretess	5
Publicering av bilder och video	5
Avsluta ett konto.....	5
Så här förhåller vi oss på sociala medier	5
Diarieföring och gallring	6
Skärminspelning för dokumentation	6

Inledning

All kommunikation ska följa Herrljungas kommunikationspolicy och utformas i enlighet med kommunens grafiska profil. Sociala medier ska ses som en integrerad del av den övergripande kommunikationen och stötta vid de tillfällen där det passar.

Vad är sociala medier?

Sociala medier karakteriseras av aktiviteter som kombinerar teknologi, social interaktion och användargenererat innehåll. Där vem som helst kan posta, kommentera, dela innehåll och bilda sidor och grupper.

Varför ska Herrljunga kommun närvara i sociala medier?

Herrljunga kommun närvarar i sociala medier för att möta våra kommuninvånare via de kanaler som de använder. Sociala medier erbjuder ett medel att nå ut med information om kommunens verksamhet på ett snabbt och lättbegripligt sätt. Sociala medier bjuder in till dialog med kommuninvånarna. Detta även till medborgare som kanske inte annars tar del av kommunens mer traditionella informationskanaler. Att vara och verka där medborgarna befinner sig ger en möjlighet att på ett effektivt sätt nå ett stort antal individer. Det kan då fungera som ett verktyg vid exempelvis kriskommunikation, rekrytering och varumärkesbyggande.

Så här kommunicerar Herrljunga kommun i sociala medier

Sammanfattning av övergripande riktlinjer

- Administrations- och kommunikationsenheten har ett samordnande ansvar för kommunens närvaro i sociala media.
- Kommunens officiella kanaler ska hanteras i enlighet med offentlighetsprincipen och bestämmelser om arkivering.
- Partipolitiska frågor och diskussioner hänvisas till partiernas egna informationskanaler och sociala medier.
- En lista med länkar ska finnas på Herrljunga kommuns hemsida över alla de sociala medier som kommunen använder.
- Om någon av kommunens verksamheter har önskemål om att kommunicera/närvara via något socialt medium, ska detta beslutas av förvaltningschef och ske i samråd med administration- och kommunikationsenheten.
- Förvaltningschef beslutar också vem eller vilka som får administrera konton i sociala medier. Den som utses har ett ansvar för att hantera mediet på ett bra sätt och efter dessa riktlinjer.
- All information, som Herrljunga kommun ger ut, ska vara begriplig, sann, proaktiv och tydlig. Detta slås fast i Herrljunga kommuns kommunikationspolicy.
- Den som använder sociala medier i tjänsten gör det i egenskap av tjänsteperson. Anställda bör inte använda sina privata konton i tjänsten.

Ansvar och roller

Det är Herrljunga kommun som står som avsändare i alla sociala medier och ansvarar för det som publiceras.

Administrations- och kommunikationsenheten

Administrations- och kommunikationsenheten leder och samordnar Herrljunga kommuns aktiviteter på sociala medier och ansvarar för:

- Att det finns en aktuell förteckning på kommunens hemsida där det framgår vilka kanaler inom sociala medier kommunen är aktiv inom.
- Att ha en förteckning vilka personer som är behöriga att lägga ut information på kommunens sociala mediekonton samt svara på inlägg.
- Att introducera behöriga användare i valt verktyg och hjälpa lägga upp syfte, mål, målgrupp etc. för kontot.
- Att administrera, moderera, följa upp, planera och utveckla Herrljungas kommungemensamma sociala medier.

Förvaltningschef

Förvaltningschef har ett övergripande ansvar för sin förvaltnings egna sociala medier samt:

- Fattar beslut om en kommunikationskanal ska öppnas i samråd med administrations- och kommunikationsenheten.
- Beslutar också vem eller vilka i förvaltningen som får administrera konton i sociala medier.

Chef

Chef ansvarar för att sin enhets egna sociala medier i form av:

- Ser till att inloggningsuppgifter finns tillgängliga för ersättare.
- Ger anställd ett uppdrag att använda sociala medier i tjänsten. Med detta beslut klargörs att personen använder sociala medier som anställd och inte som privatperson.
- Förse behörig användare i sociala medier i tjänsten tekniska verktyg att kunna göra detta i form av en smartphone, dator, kamera eller liknande.
- Avsätta tillräckliga resurser för arbetet med sociala medier och utse ersättare för den som har det dagliga ansvaret vid dennes frånvaro.

Behörig användare

Den tjänsteperson som har blivit utsedd att administrera ett konto i sociala medier ansvarar för:

- Hantera kontot i enlighet med offentlighetsprincipen och bestämmelser om arkivering.
- Representera Herrljunga kommun utifrån sin yrkesroll.
- Kommunicera begripligt, sant, proaktivt och tydligt (enligt kommunikativa ledorden i kommunikationspolicyn).
- Svara på sakfrågor, uppdatera kontot, moderera, lägga ut inlägg och andra administrativa uppgifter.
- Hålla daglig uppsikt över det sociala mediet.
- Besvara inkomna frågor skyndsamt.

Att förhålla sig till som tjänsteperson kontra privatperson

Den tjänsteperson som är behörig att representera Herrljunga kommun inom sociala medier gör detta i sin yrkesroll.

Yttrandefrihet och meddelarfrihet gäller som huvudregel beträffande uppgifter som inte omfattas av sekretess. Det innebär att anställda har rätt att uttrycka sina egna tankar och åsikter, och även kritik, på

sin privata Instagram, Facebook, blogg etc. Kommunanställda får däremot inte utge sig för att vara talesperson för Herrljunga kommun som myndighet och organisation.

I rollen som tjänsteperson representerar hen sin arbetsgivare, Herrljunga kommun, och är myndighetens representant. Det innebär att medborgarna har yttrandefrihet gentemot tjänstepersonen och denne har ett ansvar att bemöta detta sakligt och objektivt.

Får anställd i kommunen en fråga som rör arbetet, bör hen däremot uppmana frågeställaren att skicka vidare frågan till Herrljunga kommuns officiella mejl eller till synpunkten på herrljunga.se. Hänvisa till Herrljunga kommuns officiella mejl vid begäran om allmän handling eller till synpunkten på kommunens hemsida om det rör sig om en synpunkt så att kommunen kan registrera den.

Privata konton på sociala medier ska inte användas för ärenden i Herrljunga kommuns namn. Mejladresser för administration av konton i sociala medier ska inte heller kopplas till personliga mejlkonton. Utifrån Tryckfrihetsförordningen och reglerna om utlämnande av allmänna handlingar ska kommunen ha tillgång till inloggningsuppgifter för konton på sociala medier.

För att en anställd ska kunna använda sociala medier som kommunikationskanal ska alltid ett uppdrag från chef finnas. Ett sådant uppdrag ska finnas innan användandet påbörjas och ska dokumenteras. Med detta beslut klargörs att personen använder sociala medier som anställd och inte som privatperson.

Att administrera ett konto för sociala medier

Det sociala mediet ska dagligen hållas under uppsikt. Detta för att kunna ta hand om inkomna frågor. En fråga i en kanal för sociala medier bör besvaras skyndsamt. Behöver frågan skickas vidare till annan person i organisationen så meddelas detta i kanalen. Administratören är ansvarig för att svaret ges så snart som möjligt. För nyheter som publiceras på sociala medier ansvarar tjänstepersonen som står bakom nyheten att kunna svara på generella frågor angående nyheten. Svaret förmedlas via administratören för kontot.

Finns det någon oklarhet bör administratören kontakta administrations- och kommunikationsenheten.

Olämpligt och olagligt innehåll

Inlägg, kommentarer och dylikt som omfattas av sekretess, innehåller sådant som strider mot lag (exempelvis dataskyddsförordningen (2018:218) eller lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor) eller på annat sätt är stötande, kränkande eller olämpligt ska så snart som möjligt tas bort.

Gallringsbeslut och diarieföring krävs vid borttagande av inlägg och kommentarer. Borttagna kommentarer ska finnas sparade på papper och finnas samlade i ett pågående ärende.

Grundsyftet med att finnas inom sociala medier är kommunikationen med kommuninvånarna. När det gäller externa kommentarer så ska utgångspunkten vara en tolerant inställning. En kommentar tas bort när den bedöms:

- Innehålla förtal, personliga angrepp eller grova förolämpningar.
- Innehålla hets mot folkgrupp.
- Innehålla grova våldsskildringar eller pornografi.
- Innehålla uppmaningar till brott.
- Innehålla olovligt upphovsrättsligt skyddat material.

- Innehålla brott mot sekretessen.

Inlägg och kommentarer som är synliga för allmänheten tas även bort eller avpubliceras om de innehåller grova svordomar eller stötande ord, kommersiella budskap eller reklam eller annat som strider mot lag.

Personuppgifter och sekretess

Inlägg i sociala medier, text, bild eller film, får inte bryta mot dataskyddsförordningen eller sekretessen. Kommunens ansvar för publicering av personuppgifter gäller inte enbart för de inlägg kommunen själv gör, utan i många sociala medier även för inlägg och kommentarer privatpersoner gör i kommunens kanaler.

Publicering av bilder och video

Vid publicering av bilder och video gäller att alltid beakta upphovsrätten. Om publicerad bild innehåller personer som är möjliga att identifiera ska samtycke inhämtas enligt dataskyddsförordningen.

Barn under 13 år får inte själva samtycka till publicering av bild eller video. Denna regel finns framför allt för att ge barn ett förstärkt skydd när de använder sig av informationssamhällets tjänster (exempelvis sociala medier). Vårdnadshavare för barnet måste ge sitt samtycke eller godkänna barnets samtycke. Barn över 13 får ge sitt eget samtycke.

Avsluta ett konto

Ett konto som inte längre används eller är inaktuellt ska avslutas. Ansvarig chef och chef över administrations- och kommunikationsenheten informeras då om detta. Administrations- och kommunikationsenheten ser då till att förteckningen över sociala mediekanaler uppdateras. Vid avslut av konto bör innehåll och layout bevaras och arkiveras.

Så här förhåller vi oss på sociala medier

Innehållet på kommunens sociala medier ska överensstämja med den etik och förhållningssätt som råder för Herrljunga kommuns verksamheter och som finns beskrivet i *Policy mot kränkande särbehandling, diskriminering och sexuella trakasserier* (Herrljunga kommun, 2018). Det vill säga:

- Vi ska alltid bete oss så att vi kan vara stolta över oss själva och vår verksamhet samt sträva efter högt anseende.
- Vår verksamhet ska kännetecknas av rättvisa, vidsynthet, överblick och serviceanda.
- Alla ska kunna känna sig välkomna, sedda och accepterade.
- Relationer ska kännetecknas av öppenhet, hänsyn och inbjuda till dialog.
- Vi ska alltid utgå från att människor har vilja och förmåga att ta ansvar.
- Personal, allmänhet och olika intressenter ska hållas informerade och uppdaterade.

Herrljunga kommuns konton för sociala medier ska även jämställdhetssäkras enligt gällande rutiner.

Kommersiella och politiska budskap

Administratör för ett konto i sociala medier tar inte ställning för eller emot företag eller politiska organisationer. Politiska diskussioner hänvisas till andra forum än kommunens kanaler. Istället lyfter kanalen fram de beslut som fattas och som organisationen ska verkställa.

Om politiker i kommunen vill länka från kommunens webbplats till exempelvis sin privata blogg eller sitt partis webbplats bör det klart och tydligt framgå att åsikterna som framförs på till exempel bloggen

inte är kommunens egna utan den enskilde politikerns. Beslutet om detta ligger hos den som ansvarar för kommunens webbplats.

Diarieföring och gallring

Information, kommentar eller synpunkt som lämnas in i en av Herrljunga kommuns kanaler inom sociala medier och som är tillgängliga för allmänheten behöver i allmänhet inte diarieföras. Undantaget är om en kommentar eller synpunkt kan anses ingå i ett redan pågående ärende, eller kan ge anledning till ett nytt ärende.

Se till att allmänna regler för diarieföring och gallring följs.

- Avpublicerat och raderat material ska diarieföras med motivering till varför inlägget tagits bort.
- Övriga inlägg och kommentarer behöver inte diarieföras. De kan därför gallras fortlöpande.
- Meddelanden (som endast är synliga för avsändaren och mottagaren) som skickas till en person som närvarar på sociala medier som ett led i tjänsteutövningen utgör i regel upprättad handling och ska hanteras på behörigt sätt av mottagaren.

Se även riktlinjer för ärendehantering i Herrljunga kommun och Herrljunga kommuns riktlinje för arkiv- och informationshantering.

Skärminspelning för dokumentation

En kanal inom sociala medier bör med jämna mellanrum dokumenteras genom en skärminspelning. Då scrollar administratören för kontot igenom sidan och klickar på kommentarer/svar. Detta bör göras minst en gång i halvåret. Syftet är att dokumentera kanalen under en tidsperiod. Om en speciell fråga debatteras bör detta uttag göras oftare. Ansvarig för att detta blir gjort är den person som är utsedd av Herrljunga kommun att administrera den aktuella kanalen alternativt ansvarig för detta går att läsa i respektive förvaltnings delegationsordning, arkivbeskrivning och/eller dokumenthanteringsplan.

För allmänna handlingar som är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet kan förvaltningen fatta gallringsbeslut. Hur detta gallringsbeslut tas fram står att läsa i Herrljunga kommuns riktlinje för arkiv- och informationshantering, där även skärminspelningens och/eller skärmbildens filformat står angivna.

BMN § 34

DNR M 100/2020 UTR

Begäran om utredningsuppdrag om mellankommunal samverkan

Sammanfattning

Myndighetsutövning enligt miljöbalken och livsmedelslagen ställer stora krav på kompetens och yrkeskunnighet hos personal som är svår att säkerställa i småkommunerna. Livsmedelsverket och Naturvårdsverket har uppgett att det behövs ca tolv årsarbetare för att klara tillsynen rättssäkert, effektivt och med god arbetsmiljö. Motsvarande krav ställs redan i Finland och arbete pågår inom hela EU.

Samtliga kommuner i Sjuhärad arbetar med tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen och strålskyddslagen. Det finns flera synergieffekter av samverkan, både kompetensförsörjningsmässiga och ekonomiska.

På Sjuhärads miljöpresidiemöte hösten 2019 togs frågan upp om det fanns intresse av att fördjupa samarbetet mellan miljöförvaltningarna i Sjuhärad. Ett första steg för att kunna ta ställning i frågan, är att göra en utredning som belyser för- och nackdelar. En utredning kan även visa om det är mer lämpligt att dela upp regionen i mindre delar. Uppdraget bör komma från kommunstyrelse på grund av risk för jäv i nämnderna.

Syftet med en sådan utredning är alltså att undersöka möjlighet att bilda ett eller flera kommunalförbund för myndighetsutövning inom livsmedels- och miljöbalksområdet. Kostnaden uppskattas till ca 10 – 20 tkr för Herrljungas del.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-09
Bilaga 1, beskrivning av utredningsuppdraget

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslås ge bygg- och miljönämnden i uppdrag att under 2021 tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad utreda möjligheten för samverkan, inom miljöbalkens och livsmedelslagens områden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunstyrelsen

1. Bygg- och miljönämnden ges i uppdrag att under 2021 tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad utreda möjligheten för samverkan, inom miljöbalkens och livsmedelslagens områden (bilaga 1, BMN § 34/2020-04-29).

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Bilaga till tjänsteskrivelse M 20/100- Beskrivning av utredningsuppdraget

Syfte

Syftet med att utreda en ny samverkansform är att se till att kommunerna i Sjuhärad även i framtiden klarar av myndighetsutövningen inom miljöbalken och livsmedelslagens områden avseende krav på antalet årsarbetare för att kunna upprätthålla rättssäkerhet, effektivitet och god arbetsmiljö.

Utreda möjlighet till bildande av kommunalförbund inom sjuhäradskommunerna (ett eller flera) för myndighetsutövning inom miljöbalken och livsmedelslagstiftningens områden.

Uppdragsbeskrivning

Utredningen ska visa vilka kommuner som bör ingå i kommunalförbund för myndighetsutövning inom miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden tillsammans med vilka andra kommuner utifrån bästa effektivitet, kvalitet på myndighetsutövning och arbetsmiljö.

Utredningen ska i första hand utgå från behoven i Sjuhäradskommunerna, d v s Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd, Borås, Ulricehamn, Mark, Svenljunga och Tranemo.

Närliggande kommuner kan vid intresse vara aktuellt att tas in i utredningen.

Utredningen ska särskilt belysa nedanstående uppgifter.

Nulägesbeskrivning med antal anställda, personalkostnader, lokalkostnader mm.

Förslag till:

- Organisationsutformning och bemanning
- Arbetssätt
- Ekonomiska konsekvenser
- Fördelar och nackdelar/risker med förslagen
- Genomförande av förslagen och tidpunkten för detta
- Förslag på områden som ytterligare kan ingå i kommunalförbundets myndighetsutövning/verksamhet (t ex alkohol och tobak)

Utredningen ska jämföras med ett noll-förslag- d v s att myndighetsutövningen finns kvar i respektive kommun med förslaget samverkansavtal.

Ekonomi

Kostnaden för utredningsuppdragen fördelas procentuellt mellan deltagande kommuner utefter kommunernas invånarantal 1/1 2020.

Svar på remiss från Finansdepartementet

Sammanfattning

Herrljunga kommun har inbjudits att yttra sig över promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser. Utredningens uppdrag är bland annat att föreslå platser där nya servicekontor bör etableras under perioden 2020-2022. Servicekontoren ger service och information till privatpersoner och företag avseende Försäkringskassans, Pensionsmyndighetens och Skatteverkets tjänster.

Utredningen föreslår bland annat att nya kontor under 2020 bör öppnas i Storuman, Torsby, Vansbro, Åsele, Stockholm, Göteborg, Malmö och Ulricehamn. Förslaget motiveras av att det idag saknas servicekontor i de geografiska områden som de fyra förstnämnda kommunerna är belägna i, att det behövs en utbyggnad i storstäderna på grund av ökad efterfrågan samt att den statliga lokala närvaron i Ulricehamn påverkas kraftigt när Arbetsförmedlingen lägger ned sitt kontor i kommunen.

Förvaltningen har inget att erinra mot förslaget, men anser att det under åren 2021-2022 bör öppnas fler kontor i landsbygdskommuner med liten eller ingen statlig lokal service. Vidare anser förvaltningen att modellen som ligger till grund för analysen av tänkbara etableringsplatser för servicekontor bör ta större hänsyn till befolkningsmässiga faktorer som andel äldre och företagare. Anledningen är att äldre har störst behov av fysiska möten med myndigheter samt att företagare ska ha god tillgång till service från Skatteverket.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-14

Förslag till remissvar

Remissmissiv från Finansdepartementet daterat 2020-03-26

Promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser

Förslag till beslut

1. Förslag till remissvar godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till Finansdepartementet.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Mattias Strandberg
Nämndsamordnare

Expedieras till: Finansdepartementet

Bakgrund

Herrljunga kommun har av Finansdepartementet inbjudits att yttra sig över promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser. Utredaren Sven-Erik Österberg, landshövding i Stockholms län, har av civilminister Lena Micko (S) fått i uppdrag att analysera och föreslå hur serviceverksamheten vid de statliga servicekontoren kan utvecklas. I utredningens uppdrag ingår bland annat följande:

- Föreslå hur en ökad geografisk tillgänglighet med nya servicekontor på fler platser i landet kan genomföras.
- Analysera möjligheterna att tillhandahålla ett utökat serviceutbud från ytterligare myndigheter.

Den första delen av uppdraget har redovisats till Finansdepartementet den 16 mars 2020 och därefter skickats på remiss. Delredovisningen innehåller förslag på lämpliga platser där nya statliga servicekontor bör etableras, en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske, kostnadsberäkningar för förslagen samt konsekvensanalyser. Övriga delar av utredarens uppdrag redovisas i en slutrapport till Finansdepartementet senast den 16 november 2020.

Av utredningsdirektiven framgår att regeringen anser att lokal statlig närvaro i hela landet är viktigt för att hålla ihop samhället och för att upprätthålla legitimitet och förtroende för de statliga myndigheterna. Vidare är utredningen ett resultat av punkt 23 i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna, som bland annat innebär att fler servicekontor ska byggas ut i hela landet.

Statliga servicekontor

Myndigheten Statens servicecenter ansvarar sedan den 1 juni 2019 för statliga servicekontor runt om i landet och tillhandhåller sedan dess service åt Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Under 2020 tar Statens servicecenter över Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet (kontor som bland annat tillhandhåller information, blanketter och hjälp med självservice) på platser där Arbetsförmedlingen lägger ned kontor och där servicekontor finns. Servicekontorens uppdrag handlar primärt om att ge upplysningar, vägledning, råd och hjälp till enskilda, särskilt de som har behov av ett fysiskt möte för sina kontakter med berörda myndigheter.

I dagsläget finns 113 servicekontor fördelade på 106 av landets 290 kommuner. Servicekontoren är indelade i regionerna nord, mitt, väst och sydöst. I Västra Götalands län finns kontor i Alingsås, Borås, Falköping, Göteborg, Kungälv, Lidköping, Mariestad, Skövde, Strömstad, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål.

Tidigare utredningar och uttalanden

Enligt direktiven för utredningen ska ett antal tidigare utredningar samt uttalanden av regeringen beaktas i analysen av lämpliga platser där nya servicekontor bör etableras. Till de tidigare utredningarna hör Servicekontorsutredningen (SOU 2017:109 och SOU 2018:43) och promemorian Underlag avseende nya servicekontor från Statens servicecenter. Utredningarna sammanfattas nedan.

I *Servicekontorsutredningens* slutbetänkande (SOU 2018:43) redovisades en analys av servicekontorens tillgänglighet i landet och utifrån den föreslog utredningen att 27 nya servicekontor bör öppna. Det senare under förutsättning att ett annat av utredningens förslag, att servicekontoren även ska tillhandahålla service avseende Arbetsförmedlingens verksamhet, blir verklighet. Om servicekontoren inte får ansvar även för service till Arbetsförmedlingen bedömde utredningen att det endast skulle behövas 11 nya servicekontor.

De 27 nya servicekontoren i utredningens förslag skulle tillgodose delvis olika behov och ha olika geografiska lägen utifrån tre olika kategorier. Den första kategorin syftade till att säkerställa tillgång till lokal statlig service i hela landet och utredningen föreslog därför att varje så kallad funktionell analysregion (geografisk indelning av Sverige i områden inom vilka människor kan bo och arbeta utan att göra alltför tidsödande resor, som baseras på SCB:s prognoser över utvecklingen av lokala arbetsmarknader) skulle ha minst ett kontor. Vid tiden för utredningen saknade fyra funktionella analysregioner servicekontor varför utredningen föreslog att nya kontor skulle öppna i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele.

Den andra kategorin avsåg socialt utsatta områden. Utredningen ansåg att det är viktigt med en utökad myndighetsnärvaro och statlig service i eller nära socialt utsatta områden och föreslog därför att nya servicekontor skulle öppna i följande städer: Borås, Eskilstuna, Helsingborg, Jönköping, Landskrona, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Växjö.

Den tredje kategorin utgick från att antalet besökare på de existerande servicekontoren skulle öka om kontoren även skulle tillhandahålla service avseende arbetsförmedlingen och serviceutredningen bedömde därför att antalet kontor i storstäderna bör öka med tolv: två i Malmö, tre i Göteborg och sju i Stockholms län. Om utredningens förslag att servicekontoren även skulle ge service avseende Arbetsförmedlingens verksamhet inte skulle bli verklighet bedömdes att endast elva nya servicekontor skulle behövas. Bland de elva kontoren föreslog utredningen att fyra skulle öppnas i de funktionella analysregioner som saknade servicekontor samt i maximalt sju av kommunerna med utsatta områden.

Statens servicecenters promemoria *Underlag avseende nya servicekontor* består bland annat av kriterier som skulle kunna ligga till grund för bedömningen av på vilka orter det skulle kunna finnas behov av servicekontor. Kriterierna är följande: befolkningsunderlag på orten, avstånd från närmaste servicekontor, Arbetsförmedlingens närvaro på orten, kommunalt intresse och möjlighet till samlokalisering samt Statens servicecenters lokala chefers bedömning av lokalt besöksunderlag.

Statens servicecenter har tagit fram förslag på platser där det skulle kunna behövas etablering av nya servicekontor. Platserna kan delas in i fyra kategorier varav tre följer Serviceutredningens kategorisering. Den sista kategorin utgörs av mindre och medelstora kommuner där närvaron av statliga myndigheter kraftigt påverkas när Arbetsförmedlingen stänger sitt kontor i kommunerna.

Statens servicecenters förslag på möjliga etableringsplatser för nya servicekontor överensstämmer på det stora hela med Serviceutredningens förslag med några undantag. Statens servicecenter bedömer att behovet av nya kontor i utsatta områden minskat något sedan Servicekontorsutredningen presenterade sin slutrapport på grund av att några av områdena haft en positiv utveckling. Servicekontorsutredningens uppfattning att antalet servicekontor i storstäder bör öka delas av Statens servicecenter, men den sistnämnda myndigheten ser inte behovet att öppna fullt så många kontor som utredningen föreslår.

Med utgångspunkt i den fjärde kategorin över områden som anses behöva nya servicekontor (minskad statlig närvaro på grund av nedläggning av Arbetsförmedlingens kontor) har Statens servicecenter diskuterat knappt tio orter, men slutligen landat i att Ulricehamns kommun har störst behov av ett nytt kontor. Bedömningen baseras på kommunstorlek, annan statlig närvaro i kommunen och avstånd till servicekontor på närliggande orter.

Den 10 september 2019 meddelade regeringen att den givit Statens servicecenter i uppdrag att öppna nya servicekontor i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele.

Utredningens förslag

Utredningen har i promemorian *En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser* lämnat två förslag; ett förslag på var nya servicekontor bör etableras på kort sikt och ett förslag på hur utbyggnaden av servicekontor bör ske på längre sikt. Utredningens utgångspunkter för val av platser samt förslagen inklusive utredningens bedömningar redovisas nedan.

Enligt utredningen är de tre områdeskategorier som Servicekontorsutredningen utgick ifrån, kompletterade med den fjärde kategori som Statens servicecenter lyft fram i sin promemoria, en bra utgångspunkt för en analys av hur och på vilka platser behovet av lokal statlig service bör tillgodoses. Vidare anser utredningen att strävan efter statlig lokal närvaro i hela landet bör genomföras på ett effektivt sätt och att det inte är möjligt att erbjuda samma servicenivå i hela landet. I överväganden om lämpliga platser för etablering av nya servicekontor behöver enligt utredningen bland annat följande överväganden göras: vad som är ett rimligt avstånd till närmsta servicekontor för de som är i behov av ett personligt, fysiskt möte, besöksflöden, befolkningstäthet, resmönster, tillgång till kollektivtrafik och möjligheter till kompetensförsörjning för kontoren.

4.3 Förslag på kort sikt

Utredningens första förslag är följande:

”Under 2020 bör i första hand åtta nya servicekontor inrättas. Det handlar om de fyra som redan beslutats för Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele samt ytterligare fyra i Stockholm, Göteborg, Malmö och Ulricehamn.”

Förslaget ligger med ett undantag i linje med Statens servicecenters promemoria i vilken myndigheten gjorde bedömningen att det kunde vara aktuellt att öppna nya kontor i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele (med motiveringen att kontor saknades i de

funktionella analysregionerna som dessa orter tillhör) samt i Stockholm, Malmö, Mölndal och Ulricehamn. Undantaget består av att i utredningens förslag anges Göteborgsområdet mer generellt, utan att precisera just Mölndal. Utredningen ser hellre att det slutliga avgörandet om den exakta placeringen lämnas till myndigheten. Anledningen till att utredningen föreslår att nya servicekontor ska öppnas i storstadsområdena är att befintliga kontor är hårt belastade och att situationen kommer förvärras när kontoren tar över ansvaret för Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet.

Att utredningen föreslår att ett nytt servicekontor ska öppnas i Ulricehamn motiveras av att den statliga närvaron påverkas kraftigt när Arbetsförmedlingen stänger sitt kontor på orten, att kommunen är relativt stor samt att avståndet till närliggande servicekontor på andra orter är ganska långt.

4.4 Bedömning om utbyggnaden på längre sikt

Utredningens andra förslag är följande:

”De förslag som lämnats av Servicekontorsutredningen, kompletterat med den promemoria Statens servicecenter presenterat, bör bilda utgångspunkt för hur den fortsatta utbyggnaden av servicekontor bör ske

Det kan finnas skäl att inom beslutad kostnadsram överväga en något större satsning på nya servicekontor i gles- och landsbygdsområden än vad som diskuterats i tidigare utredningar. Utredningen avser återkomma till detta i uppdragets kommande andra del. I gles- och landsbygdsområden kan dock eventuellt även andra former av statlig service tillgodose behoven på ett ändamålsenligt sätt.”

Utredningen anser att det i analysen av lämpliga platser för etablering av nya servicekontor är rimligt att utgå från de behov som kan finnas i områdeskategorierna gles- och landsbygd, socialt utsatta områden, storstadsområden i övrigt samt orter som särskilt drabbats av nedläggning av annan statlig verksamhet. Utredningen ställer sig också i huvudsak bakom den fördelning av nya servicekontor mellan de olika områdeskategorierna som Servicekontorsutredningen och Statens servicecenter föreslagit. Däremot anser utredningen att det i utredningens andra del kan finnas skäl att göra vissa justeringar i balansen mellan de olika kategorier av områden där behov av nya servicekontor har identifierats. Utredningen ska återkomma med en analys av behoven i gles- och landsbygd i slutrapporten.

Förvaltningens förslag till remissvar

Förvaltningens synpunkter på delredovisningen redovisas nedan och följer utredningens disposition.

4.2 Utgångspunkter för val av platser

Förvaltningen anser att områdeskategorin ”Orter som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet” riskerar att missgynna kommuner som redan har låg eller ingen lokal statlig service och som inte särskilt drabbats av nedläggning av annan statlig verksamhet. Om områdeskategorin i fråga ges stor tyngd kan etablering av nya

servicekontor på platser som särskilt drabbats av nedläggning av annan statlig verksamhet ske på bekostnad av kommuner som aldrig eller under en lång period inte haft lokal statlig närvaro. Förvaltningen vill dock understryka att ovan förda resonemang inte ska tolkas som att Herrljunga kommun avstyrker förslaget att etablera ett servicekontor i Ulricehamn.

Vidare anser förvaltningen att de fyra områdeskategorier som utredningen anser ska utgöra grunden i analysen av lämpliga platser för etablering av nya servicekontor, inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till servicekontorens målgrupper. Förvaltningens uppfattning är att demografiska faktorer, som exempelvis andelen äldre och vissa funktionshindrade, ska ges större tyngd i analysen av lämpliga platser för etablering av servicekontor, eftersom dessa befolkningsgrupper jämfört med andra grupper är i större behov av fysiska möten för sina kontakter med myndigheter. Även faktorer som andelen företagare bör tas i beaktande vid val av platser för nya servicekontor för att säkerställa god tillgång till service avseende Skatteverkets verksamhet. Om utredningen håller fast vid de fyra områdeskategorierna anser förvaltningen att valet av platser för etablering av servicekontor inom kategorierna i större utsträckning ska baseras på ovannämnda demografiska faktorer.

4.3 Förslag på kort sikt

Förvaltningen har inget att erinra mot att nya servicekontor under 2020 föreslås inrättas i Storuman, Torsby, Vansbro, Åsele och Ulricehamn. Anledningen är dels att regeringen redan givit Statens servicecenter i uppdrag att öppna servicekontor på de fyra förstnämnda platserna och dels att det finns rimliga skäl till att Ulricehamn föreslås få ett kontor (förhållandevis långt avstånd till närliggande servicekontor på andra orter samt att den funktionella analysregion som kommunen ingår i är en av dem där det går flest invånare per kontor). Med tanke på att fem av åtta platser där utredningen föreslår att nya servicekontor ska inrättas är belägna i landsbygdskommuner har förvaltningen inte heller något att erinra mot att nya kontor föreslås öppnas i Stockholm, Göteborg och Malmö under 2020. Däremot anser förvaltningen att det under åren 2021-2022 bör öppnas fler servicekontor i landsbygdskommuner med liten eller ingen statlig lokal service.

4.4 Bedömning om utbyggnaden på längre sikt

Förvaltningen anser att det finns skäl att inom beslutad kostnadsram överväga en större satsning på nya servicekontor i gles- och landsbygdsområden än vad som diskuterats i tidigare utredningar, och går därmed något längre än utredningens förslag. Förvaltningen delar dock utredningens uppfattning att nätet av servicekontor bör svara upp mot faktiska behov. Förvaltningen anser att konceptet flexikontor (ett kontor som är samlokaliserat i till exempel kommunens lokaler och till vilket servicehandläggare som är stationerade på andra, närliggande servicekontor reser en eller flera dagar i veckan) är ett bra sätt att hantera ett något begränsat ”kundunderlag” i gles- och landsbygd. En annan möjlighet är mobila kontor, som bland annat Polismyndigheten använder sig av.

Ekonomisk bedömning

Ärendet innebär ingen direkt ekonomisk påverkan för Herrljunga kommun.

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Svar på remiss av utredningen En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser

Herrljunga kommun har inbjudits att yttra sig över promemorian *En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser* och väljer att lämna följande synpunkter. Synpunkterna följer utredningens disposition.

4.2 Utgångspunkter för val av platser

Herrljunga kommun anser att områdeskategorin ”Orter som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet” riskerar att missgynna kommuner som redan har låg eller ingen lokal statlig service och som inte särskilt drabbats av nedläggning av annan statlig verksamhet. Om områdeskategorin i fråga ges stor tyngd kan etablering av nya servicekontor på platser som särskilt drabbats av nedläggning av annan statlig verksamhet ske på bekostnad av kommuner som aldrig eller under en lång period inte haft lokal statlig närvaro. Herrljunga kommun vill dock understryka att ovan förda resonemang inte ska tolkas som att kommunen avstyrker förslaget att etablera ett servicekontor i Ulricehamn.

Vidare anser Herrljunga kommun att de fyra områdeskategorier som utredningen anser ska utgöra grunden i analysen av lämpliga platser för etablering av nya servicekontor inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till servicekontorens målgrupper. Kommunens uppfattning är att demografiska faktorer, som exempelvis andelen äldre och vissa funktionshindrade, ska ges större tyngd i analysen av lämpliga platser för etablering av servicekontor, eftersom dessa befolkningsgrupper jämfört med andra grupper är i större behov av fysiska möten för sina kontakter med myndigheter. Även faktorer som andelen företagare bör tas i beaktande vid val av platser för nya servicekontor för att säkerställa god tillgång till service avseende Skatteverkets verksamhet. Om utredningen håller fast vid de fyra områdeskategorierna anser Herrljunga kommun att valet av platser för etablering av servicekontor inom kategorierna i större utsträckning ska baseras på ovannämnda demografiska faktorer.

4.3 Förslag på kort sikt

Herrljunga kommun har inget att erinra mot förslaget att nya servicekontor under 2020 bör inrättas i Storuman, Torsby, Vansbro, Åsele och Ulricehamn. Med tanke på att fem av åtta platser där utredningen föreslår att nya servicekontor ska inrättas under 2020 är belägna i landsbygdskommuner har kommunen inte heller något att erinra mot att nya kontor föreslås öppnas i Stockholm, Göteborg och Malmö. Däremot anser Herrljunga kommun att det under

åren 2021-2022 bör öppnas fler servicekontor i landsbygdskommuner med liten eller ingen statlig lokal service.

4.4 Bedömning om utbyggnaden på längre sikt

Herrljunga kommun anser att det finns skäl att inom beslutad kostnadsram överväga en större satsning på nya servicekontor i gles- och landsbygdsområden än vad som diskuterats i tidigare utredningar, och går därmed något längre än utredningens förslag. Förvaltningen delar dock utredningens uppfattning att nätet av servicekontor bör svara upp mot faktiska behov.

Förvaltningen anser att konceptet flexikontor är ett bra sätt att hantera ett något begränsat "kundunderlag" i gles- och landsbygd. En annan möjlighet är mobila kontor, som bland annat Polismyndigheten använder sig av.

HERRLJUNGA KOMMUN

Gunnar Andersson

Kommunstyrelsens ordförande

Ior Berglund

Kommundirektör

Ärende 16

Finansdepartementet

Utredningen utvecklad organisation för lokal statlig service
Fi 2019:B

En utvecklad organisation för lokal
statlig service – delredovisning av-
seende lämpliga platser

Mars 2020

Ärende 16

Förord

Civilminister Lena Micko beslutade den 20 december 2019 att uppdraga åt landshövdingen Sven-Erik Österberg att analysera och föreslå hur serviceverksamheten vid de statliga servicekontoren kan utvecklas (Fi 2019:B). Uppdraget gäller från och med den 1 januari 2020.

Som ämnessakkunnig, med uppgift att vara sekreterare och biträda i uppdraget, förordnades från och med den 3 februari 2020 civilekonomen Svante Eriksson. Genom ett särskilt avtal mellan Regeringskansliet och Statens servicecenter överenskomms vidare att utredaren Gunilla Bruun från och med den 3 februari 2020 skulle biträda utredningen på halvtid.

Uppdraget har bedrivits utan särskild expert- eller referensgrupp. Löpande dialog har förts med Statens servicecenter.

Härmed överlämnas, som en delredovisning, promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – delredovisning avseende lämpliga platser. Den andra delen av uppdraget redovisas senare, senast den 16 november 2020.

Stockholm i mars 2020

Sven-Erik Österberg

/Svante Eriksson
Gunilla Bruun

Innehåll

1	Utredningens uppdrag avseende delredovisningen	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Uppdraget enligt direktivet	7
1.3	Arbetet med delredovisningen	8
1.4	Delrapportens disposition	9
2	Dagens situation avseende servicekontoren	11
2.1	Servicekontorens uppdrag	11
2.2	Servicekontorsverksamhetens organisation	12
2.3	Målgrupper	15
2.4	Verksamhetens tjänster och omfattning	16
2.5	Finansiering	21
2.6	Informationsförsörjning	21
2.7	Handläggarna och utbildningsbehov	22
3	Tidigare utredningsarbete och uttalanden	23
3.1	Kartläggning av länsstyrelserna	23
3.2	Kartläggning av Statskontoret	25
3.3	Betänkandet Statliga servicekontor – mer service på fler platser	26
3.4	Remissynpunkter på SOU 2018:43	27
3.5	Regeringens uttalanden	28

Ärende 16

3.6	Underlag från Statens servicecenter	29
3.7	Arbetsförmedlingens pågående omställningsarbete.....	34
4	Överväganden och förslag	37
4.1	Förutsättningar för analysen.....	37
4.2	Utgångspunkter för val av platser	39
4.3	Förslag på kort sikt.....	40
4.4	Bedömning om utbyggnaden på längre sikt.....	45
5	Utredningens fortsatta arbete	49
6	Konsekvensanalyser	51
6.1	Analyserade aspekter.....	51
	Bilaga – utredningsdirektiv	55

1 Utredningens uppdrag avseende delredovisningen

I detta kapitel ges först en bakgrund till utredningsuppdraget. Därefter beskrivs utredningens direktiv och genomförandet av arbetet med delredovisningen.

1.1 Bakgrund

Lokal statlig närvaro i hela landet är viktigt för att hålla ihop samhället och för att upprätthålla legitimitet och förtroende för de statliga myndigheterna. Regeringen har i propositionen Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för de statliga myndigheterna och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Enskilda och företag behöver fortsatt kunna möta företrädare för myndigheter och få grundläggande statlig service trots att utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster. Lokal statlig service är särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta (prop. 2018/19:47 s. 11).

Försäkringskassan och Skatteverket inledde 2008 ett samarbete om lokal service i form av gemensamma servicekontor. När pensionsverksamheten bröts ut från Försäkringskassan 2010 och Pensionsmyndigheten bildades, gick även den nybildade myndigheten in i denna samverkan. Ansvaret för de lokala servicekontoren har sedermera övergått till Statens servicecenter, som från den 1 juni 2019 ansvarar för en samlad organisation för lokal statlig service där service avseende Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket ingår.

I dagsläget finns 113 servicekontor fördelade på 106 av landets 290 kommuner. Det innebär att en stor del av landets kommuner, 184 stycken, fortfarande saknar servicekontor. Således har lite drygt en tredjedel av landets kommuner ett servicekontor och i dessa kommuner bor drygt två tredjedelar av landets befolkning.

I både betänkandet från den parlamentariska landsbygdskommittén (SOU 2017:1) och Servicekontorsutredningens slutbetänkande Statliga servicekontor – mer service på fler platser (SOU 2018:43) föreslås att servicekontor öppnas i de fyra s.k. funktionella analysregioner (FA-regioner) som i dag saknar servicekontor.¹ Den senare utredningen föreslog även en utbyggnad av servicekontor i storstäderna och vissa större kommuner. Servicekontorsutredningen lämnade även förslag på anslutning av ytterligare verksamheter till servicekontoren.

Majoriteten av remissinstanserna har i sina yttranden över Servicekontorsutredningens betänkande understrukt behovet av en stärkt och utökad offentlig service på flera platser i landet. Flera av instanserna menar även att den geografiska spridningen av de föreslagna kontoren är för begränsad och inte i tillräcklig utsträckning beaktar landsbygdens behov av tillgång till statlig service.

I punkt 23 i januariavtalet, en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, anges bland annat att fler servicekontor ska byggas ut i hela landet. I 2019 års ekonomiska vårproposition angavs att regeringens ambition är att servicekontor ska etableras på fler orter (prop. 2018/19:100 s. 24).

Efter förslag från regeringen beslutade riksdagen att Statens servicecenters förvaltningsanslag ska öka med 54 miljoner kronor 2020 för att utöka antalet servicekontor (prop. 2019/20:1 utg.omr. 2, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129). I budgetpropositionen för 2020 beräknas anslaget öka med 108 miljoner kronor 2021 respektive 2022 för nya servicekontor. I regeringsförklaringen den 10 september 2019 uttalades också att nya servicekontor ska öppnas, bland annat i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele. Därmed genomförs Lands-

---

¹ FA-regionerna avser en geografisk indelning av Sverige utifrån grupper av kommuner som, med beaktande av bland annat geografisk sammankoppling, funktionella samband och pendlingsströmmar, på sikt kan antas vara självförsörjande när det gäller arbetstillfällen och arbetskraft. I dagsläget är landet indelat i 60 FA-regioner. Se vidare Tillväxtverkets webbplats: <https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/regionala-indelningar/fa-regioner.html>

bygdskommitténs och Servicekontorsutredningens förslag om att det bör finnas minst ett servicekontor i samtliga FA-regioner. I regleringsbrevet till Statens servicecenter för 2020 har regeringen också angett att den anslagspost om 54 miljoner kronor som nämns ovan ska användas för att finansiera etableringen av dels de nya servicekontoren i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele, dels de ytterligare servicekontor som regeringen beslutar om.

1.2 Uppdraget enligt direktivet

Utredningens uppdrag består i huvudsak av tre delar:

- föreslå hur en ökad geografisk tillgänglighet med nya servicekontor på fler platser i landet kan genomföras,
- analysera möjligheterna att tillhandahålla ett utökat serviceutbud från ytterligare myndigheter, och
- analysera möjligheterna till andra former av statlig servicesamverkan samt möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan.

Den första punkten ska redovisas genom en delrapport till Regeringskansliet (Finansdepartementet) den 16 mars 2020. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 16 november 2020. Slutrapporten ska omfatta punkt 2 och 3 enligt ovan samt övriga frågor som ingår i uppdraget.

Redogörelsen i det följande berör de frågor som ingått i uppdragets första del. I delrapportens bilaga återges utredningens direktiv i sin helhet. För en närmare beskrivning av vilka frågor som ska ingå i uppdragets andra del hänvisas till bilagan.

Enligt direktivet omfattar den del av utredningens uppdrag som ska ingå i delredovisningen att:

- föreslå lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras, presentera en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske och redovisa kostnadsberäkningar för förslagen, och

- redovisa vilka bedömningsgrunder och avvägningar som ligger till grund för förslagen.

Utredningen ska i sitt arbete utgå från det som anges i propositionen Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service. Utredningen ska i sitt arbete även beakta och vidareutveckla de förslag som lämnades i betänkandet Statliga servicekontor – mer service på fler platser. Utredningen ska beakta de synpunkter som framkommit under remitteringen av detta betänkande. Utredningen ska vidare beakta de kartläggningar av statlig närvaro som genomförts av länsstyrelserna respektive Statskontoret (Fi2019/01078/SFÖ och Fi2019/01406/SFÖ). Utredningen ska därutöver i sitt arbete utgå från att verksamheten vid servicekontoren fortsatt ska bedrivas kostnadseffektivt, med hög kvalitet och vara anslagsfinansierad inom den ram som anges i statens budget för 2020.

I direktivet anges också att utredningen ska analysera och redovisa de verksamhetsmässiga, personella och ekonomiska konsekvenserna av förslagen, inklusive kostnadsberäkningar och konsekvenser för avgiftsfinansierade verksamheter. Analysen och redovisningen ska även omfatta hur resursbehovet och kompetensförsörjningen påverkas vid berörda myndigheters besöks- och serviceverksamheter, inklusive eventuella omställningskostnader. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. Utredningen ska vidare analysera och redovisa om förslagen har någon betydelse för den kommunala självstyrelsen.

Vidare anges i direktivet att utredningen ska samråda med de myndigheter som berörs av utredningens förslag. Utredningen ska vidare samråda med länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Regioner. Utredningen ska också samråda med berörda kommuner. Utredningen ska även föra dialog med Arbetsgivarverket i arbetsrättsliga frågor samt hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

1.3 Arbetet med delredovisningen

I sin analys av lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras, har utredningen i hög grad tagit sin utgångspunkt i de överväganden som tidigare gjorts i frågan (se avsnitt 1.1 och kapitel 3 där

en utförligare redogörelse finns). Denna ansats följer av vad som anges i utredningsdirektivet, men har också sin grund i de begränsade tidsmässiga ramar som gällt för arbetet med denna delredovisning.

Utredningen har formulerat lämpliga utgångspunkter för val av platser, vilka väger in de aspekter som bedömts vara relevanta i sammanhanget. Med stöd av dessa utgångspunkter – och mot bakgrund av tidigare utredningsarbete och överväganden – har utredningen sedan analyserat var nya servicekontor lämpligen bör lokaliseras.

Den korta tid som gällt för uppdragets första del, i kombination med den valda ansatsen, innebär också att utredningen i det hittillsvarande arbetet har valt att begränsa kontakterna med externa aktörer till dem som bedömts vara direkt berörda av förslagen. Det innebär att utredningen i denna fas av arbetet i första hand har inhämtat synpunkter från Statens servicecenter och har informerat de myndigheter vars verksamhet i dag ingår i den samlade organisationen för lokal statlig service. Övriga organisationer som nämns i direktivet avser utredningen att vara i kontakt med i arbetets kommande, andra fas.

Utredningens överväganden och förslag i denna delredovisning kan komma att revideras i utredningens andra del, till exempel vad gäller kostnadsanalysen, om utredningens analyser, överväganden och förslag förändrar de förutsättningar som gäller vid utredningens första del.

Delrapporten togs fram och bereddes innan samhällskonsekvenserna av Corona-utbrottet var mer kända. Eventuella effekter av detta har därför inte beaktats i delredovisningen.

1.4 Delrapportens disposition

Den fortsatta framställningen har disponerats på följande sätt. I kapitel 2 beskrivs dagens situation avseende servicekontoren. I kapitel 3 redogörs för vad som framkommit i tidigare utredningsarbete och de uttalanden regeringen gjort med anledning av det. Kapitel 4 innehåller utredningens överväganden och förslag. I kapitel 5 redogörs för hur utredningen avser att genomföra uppdragets andra del. Kapitel 6 innehåller konsekvensanalyser.

2 Dagens situation avseende servicekontoren

I detta kapitel ges en nulägesbeskrivning av servicekontorsverksamheten vid Statens servicecenter. Redovisningen omfattar servicekontorens uppdrag och organisation, målgrupper, vilka tjänster som servicekontoren tillhandahåller, inklusive volymer och kundnöjdhet, finansiering, informationsförsörjning, handläggarnas profil och utbildningsbehov. Förutsättningar för den kommande utbyggnaden redovisas närmare i kapitel 3.

2.1 Servicekontorens uppdrag

Servicekontorsverksamheten bedrevs tidigare i form av frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten. Den 1 juni 2019 tog Statens servicecenter över ansvaret för de statliga servicekontoren runt om i landet, och tillhandahåller sedan dess service åt de tre tidigare ansvariga myndigheterna. Från och med 2020 ger Statens servicecenter service även avseende Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet.²

I verksamheten med servicekontoren är Statens servicecenters övergripande uppgift att hjälpa och vägleda allmänheten och företag i deras kontakter med berörda statliga myndigheter. En viktig förutsättning för verksamheten är att Statens servicecenter tillhandahåller service för andra statliga myndigheters räkning. Det innebär att ärendehanteringens på servicekontoren sker i respektive myndighets

---

² Statens servicecenter tar över kundtorgsverksamheten på platser där Arbetsförmedlingen lägger ned kontor och där servicekontor finns. Piloter på sex orter startade december 2019 och januari 2020. Piloterna avser kommunerna Skellefteå, Motala, Hässleholm, Strömstad, Söderhamn och Växjö och pågår under tre månader. Myndigheterna har kommit överens om en fortsatt utbyggnad under 2020. Planeringen av en successiv utbyggnad till fler servicekontor startar under februari och införandet planeras från senare delen av våren 2020.

namn och utförs av anställda vid Statens servicecenter på uppdrag av respektive myndighet. Det rättsliga ansvaret för ärendehantering på servicekontoren åvilar inte Statens servicecenter, utan de myndigheter för vars räkning lokal service utförs på servicekontoren är fortsatt ansvariga för ärendehandläggningen.

Det bör betonas att servicekontorens uppgift främst är att ge service för andra myndigheters räkning. Av de arbetsuppgifter som hanteras av servicekontoren (se avsnitt 2.4) är det endast i samband med utfärdande av id-kort för personer som är folkbokförda som det sker handläggning på servicekontoren. För att kunna hjälpa och vägleda allmänheten och företag i deras kontakter med de berörda myndigheterna krävs att servicehandläggarna har god kunskap om respektive myndighets kompetensområde och förmåga att använda den kunskapen utifrån allmänhetens behov av service.

Rättsligt sett regleras formerna för servicesamverkan mellan myndigheter, kommuner och landsting genom lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service. Kompletterande bestämmelser finns i förordning (2019:214) om viss gemensam offentlig service.

2.2 Servicekontorsverksamhetens organisation

Servicekontorsverksamheten drivs i en särskild division inom Statens servicecenter (Medborgarservice). Verksamheten är indelad i fyra regioner: nord, mitt, väst och sydöst.

I dagsläget finns 113 servicekontor fördelade på 106 av landets 290 kommuner. Vid servicekontoren arbetar totalt cirka 800 servicehandläggare.

Servicekontoren är spridda över hela landet, från Kiruna i norr till Trelleborg i söder. Nedan listas kontoren länsvis.

I normalfallet har kontoren ordinarie öppettider måndag–fredag kl. 10–16 (i vissa fall med lunchstängt). Ett tjugotal kontor, främst på mindre orter, har dock öppet färre dagar per vecka (oftast två eller tre dagar) – i listan markeras dessa kontor med en asterisk.

- *Blekinge*: Karlshamn, Karlskrona
- *Dalarna*: Avesta, Borlänge, Falun, Ludvika, Malung, Mora
- *Gotland*: Visby

- *Gävleborg*: Bollnäs, Gävle, Hudiksvall, Ljusdal, Sandviken, Söderhamn
- *Halland*: Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka, Varberg
- *Jämtland*: Strömsund, Sveg, Östersund
- *Jönköping*: Gislaved, Jönköping, Nässjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo
- *Kalmar*: Kalmar, Oskarshamn, Vimmerby*, Västervik
- *Kronoberg*: Ljungby, Växjö, Älmhult*
- *Norrbottnen*: Arvidsjaur, Gällivare*, Haparanda, Jokkmokk*, Kiruna, Luleå, Piteå, Övertorneå*
- *Skåne*: Eslöv, Helsingborg, Hässleholm, Klippan*, Kristianstad, Landskrona, Lund, Malmö (2 kontor: City, Rosengård), Simrishamn*, Trelleborg, Ystad*, Ängelholm
- *Stockholm*: Norrtälje, Stockholm (6 kontor: Brandbergen, City, Hallunda, Kista, Kungsholmen, Sundbyberg), Södertälje
- *Södermanland*: Eskilstuna, Katrineholm, Nyköping, Strängnäs*
- *Uppsala*: Enköping, Tierp*, Uppsala
- *Värmland*: Arvika*, Hagfors*, Karlstad, Kristinehamn
- *Västerbotten*: Lycksele, Skellefteå, Sorsele*, Umeå, Vilhelmina*
- *Västernorrland*: Härnösand, Kramfors*, Sollefteå, Sundsvall, Örnsköldsvik
- *Västmanland*: Fagersta, Köping, Sala, Västerås
- *Västra Götaland*: Alingsås*, Borås, Falköping, Göteborg (5 kontor: Angered, Hisingen, Nordstan, Rosenlund, Västra Frölunda*), Kungälv*, Lidköping*, Mariestad*, Skövde, Strömstad, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Åmål*
- *Östergötland*: Linköping, Motala, Norrköping
- *Örebro*: Karlskoga, Lindesberg, Örebro (2 kontor: City, Vivalla)

Majoriteten av servicekontoren är lokaliserade i mindre och medelstora städer eller på landsbygden med medelstora och små service-

kontor. Som framgår av tabellen nedan varierar kontorens storlek relativt mycket. De största kontoren återfinns huvudsakligen i storstadsregionerna.

I sammanhanget kan också nämnas att de lokala servicekontoren på 46 orter är (eller åtminstone har varit) samlokaliserade med Arbetsförmedlingens kontor på orten. Det handlar huvudsakligen om servicekontoren i mindre kommuner.

Tabell 2.1 Storleksklasser avseende servicekontoren

Kontorskategori	Antal anställda	Antal kontor
Små kontor <400 besök per vecka	1–5	68
Mellankontor 400–1 499 besök per vecka	6–20	34
Stora kontor >1 500 besök per vecka	>20	11
Summa		113

Även om antalet besök per kontor skiljer sig mycket mellan de olika kategorierna, så är det totala antalet besök mer jämnt fördelat mellan kategorierna på grund av att antalet kontor varierar mycket mellan dem.

Som framgått av listan ovan finns det servicekontor i samtliga län. När de beslutade kontoren i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele inrättas, så kommer det även att finnas minst ett servicekontor i varje funktionell analysregion (FA-region).³

Till följd av landets befolkningsstruktur finns det stora variationer i hur många människor de olika servicekontoren har i sitt upptagningsområde. Ett sätt att illustrera detta är att för respektive FA-region ställa antalet servicekontor i regionen i relation till dess befolkningsstorlek. För de minsta FA-regionerna i gles- och landsbygd går det färre än 5 000 invånare per kontor, medan det i FA-regionen Stockholm går ca 235 000 invånare per kontor. Även i övriga storstadsregioner och i vissa FA-regioner runt större städer går det många invånare per servicekontor. Exempelvis är FA-regionen Borås (som även omfattar kommunerna Svenljunga, Tranemo och Ulrice-

³ FA-regionerna avser en geografisk indelning av Sverige utifrån grupper av kommuner som, med beaktande av bland annat geografisk sammankoppling, funktionella samband och pendlingsströmmar, på sikt kan antas vara självförsörjande när det gäller arbetstillfällen och arbetskraft. I dagsläget är landet indelat i 60 FA-regioner. Se vidare Tillväxtverkets webbplats: <https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/regionala-indelningar/fa-regioner.html>

hamn) den region som efter Stockholm har flest invånare per servicekontor med ca 160 000.

Det bör understrykas att dessa beräkningar endast ger en översiktlig bild av förutsättningarna för enskilda orter och servicekontor. Om man ska analysera behoven, och hur de bör tillgodoses, behöver exempelvis även befolkningens sammansättning, servicekontorens målgrupper, geografiska avstånd, kommunikationsmöjligheter och kontorens öppettider och bemanning vägas in. Utredningen avser att återkomma till dessa frågor i sin slutrapport.

2.3 Målgrupper

Servicekontorens målgrupper är de som har behov av ett fysiskt möte för sina kontakter med berörda myndigheter. Enligt regeringen är lokal statlig service särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta (prop. 2018/19:47 s. 11).

Regeringen har uttalat att digitalt ska vara förstahandsval i den offentliga förvaltningens verksamhet och i kontakter med privatpersoner och företag (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.2). Detta innebär att den offentliga förvaltningen, när det är lämpligt, i första hand ska välja digitala lösningar vid utformningen av sin verksamhet. Samtidigt finns det många privatpersoner, företagare och bolag som inte kan ta del av den service som myndigheterna erbjuder via internet eller andra servicekanaler, utan behöver hjälp och stöd vid ett personligt möte.

Således är det en relativt stor grupp svenskar som inte använder internet eller är ovana att använda myndigheternas digitala tjänster. År 2019 angav fem procent av befolkningen över 12 år, det vill säga ca 450 000 personer, att de aldrig använder internet.⁴ Att inte använda internet för att ta del av offentlig information från kommun och myndigheter är särskilt vanligt bland de äldsta medborgarna.

Andra har inte tillräckliga språkkunskaper för att hantera myndighetsärenden på egen hand och det finns de med vissa typer av funktionsnedsättningar som har behov av personlig service. Det

---

⁴ Internetstiftelsen (2019) Svenskarna och internet 2019.

finns även myndighetsärenden som ställer krav på personlig inställelse och då är det viktigt att det finns lokal statlig service.

2.4 Verksamhetens tjänster och omfattning

2.4.1 Tjänsternas innehåll

Statens servicecenters serviceuppdrag handlar primärt om att ge upplysningar, vägledning, råd och hjälp till enskilda. På servicekontoret kan besökaren få hjälp med olika frågor som Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten hanterar. Det innebär att servicehandläggare på servicekontoren kan hjälpa besökarna med allt från skatte- och folkbokföringsärenden till socialförsäkrings- och pensionsärenden.

Till stöd för sin verksamhet använder handläggarna uppgifter från berörda myndigheters verksamhetssystem och intranät, och därtill använder man de källor som i övrigt kan vara fruktbara, till exempel även myndigheternas externa webb-sidor.

Servicehandläggarna hanterar i dag frågor av såväl allmän som fördjupad karaktär. Däremot ska handläggarna inte ta sig an komplicerade ärenden eller frågor av svårare karaktär. Frågor av allmän karaktär innebär att servicehandläggaren inte behöver tillgång till personuppgifter för att kunna hjälpa besökaren. Frågor av fördjupad karaktär innebär att servicehandläggaren behöver tillgång till personuppgifter och myndigheternas verksamhetssystem för att kunna hjälpa besökaren. Om besökaren har ett komplicerat ärende eller en fråga av svårare karaktär ska servicehandläggaren hänvisa besökaren till en specialist, kundvägledare eller handläggare på berörd myndighet.

Genom att verksamheten berör olika myndigheter så varierar det sakliga innehållet i tjänsterna. Men till sin karaktär kan de service-tjänster som ges delas in i några olika grupper: att ge allmän information, att ge stöd med digitala självbetjäningstjänster, att kvalitets-säkra att beslutsunderlag blir kompletta samt att ge ärendespecifik information.

Servicekontoren utför även vissa enklare förvaltningsuppgifter. På 27 servicekontor fattas beslut i ärenden om utfärdande av identitetskort.⁵ På ytterligare 18 kontor kan id-kort hämtas ut.

I faktarutan nedan ges en översiktlig beskrivning av de arbetsuppgifter som hanteras inom servicekontorsverksamheten.

Allmän information

- Guida kunden var de kan hitta den information som de frågar efter samt svara på deras frågor.
- Informera om samlad service från myndigheter och var information finns.
- Skriva ut underlag, beslut eller blanketter till de kunder som inte är digitala samt stötta i ifyllande av ansökan/blanketter.
- Ta emot kundsynpunkter.
- Vidimera kundens personliga handlingar.
- Informera om myndigheternas service för språkstöd.
- Ta emot handlingar och skicka in till aktuell myndighet.

Ge stöd vid självbetjäning

- Ge råd till kund för att hen själv ska kunna utföra tjänster på egen smarttelefon eller surfplatta, via kundarbetsplats (KAP) eller myndighetens hemsida.
- Rådgivning vid ifyllnad av e-blankett.
- Ge råd och information om var och hur man laddar upp bank-ID.
- Guida kund att använda Allmänhetens terminal.

Kvalitetssäkra komplett beslutsunderlag

- Säkerställa fullständigt ifylld blankett/ansökan samt att förväntade uppgifter och bilagor finns med eller göra notering att kunden inkommer med förväntade bilagor.

⁵ Enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige. Det bör noteras att 2017 års ID-kortsutredning har föreslagit en ny lag och en ny förordning om statliga identitetshandlingar med bestämmelser om ett statligt identitetskort och en statlig e-legitimation, vilka kan komma att påverka denna verksamhet vid servicekontoren. Se SOU 2019:14 Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation. Betänkande av 2017 års ID-kortsutredning. Frågan bereds i Regeringskansliet.

- Ta emot kompletteringar och handlingar i ärendet.

Ärendespecifik information

- Återge information som finns noterad i verksamhetssystem (Försäkringskassan, Skatteverket, Pensionsmyndigheten).
- Vid behov förklara/tolka den information som kunden har fått från kärnverksamheten.
- Tillföra information i ärendet (görs i verksamhetssystemen).
- Om möjligt, ge kunden råd om förväntningar och nästa steg i handläggningsprocessen samt handläggningstider.
- Överlämna ärendet till kärnverksamheten (till exempel kunder med skyddad identitet).

ID-kort

- Ta emot ansökan, fatta beslut och lämna ut det färdiga kortet (vid berörda kontor).

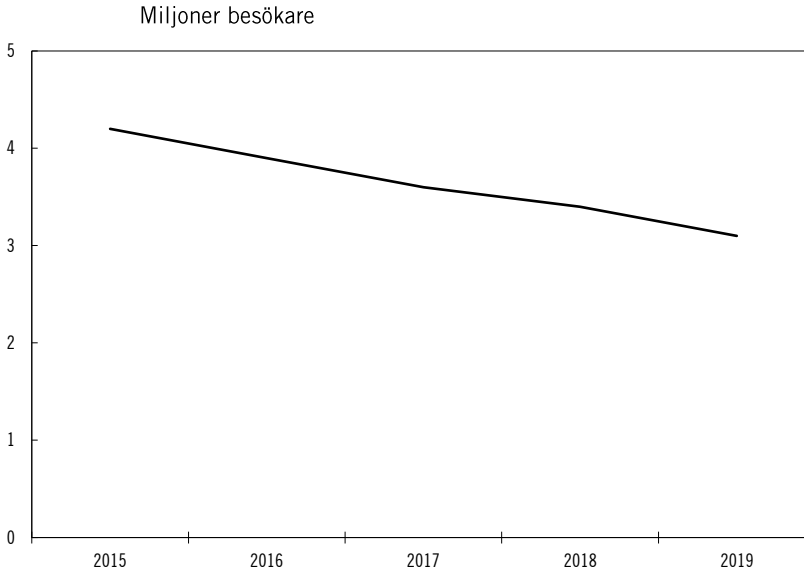
2.4.2 Volymer i verksamheten

Servicekontoren tar emot drygt 3 miljoner besök varje år (3,1 miljoner 2019). Som figuren nedan visar, så har besöken minskat med omkring en fjärdedel under den senaste femårsperioden. Det bör noteras att antalet kontor samtidigt har ökat de senaste åren – med cirka 10 procent från 2017 till 2019.⁶

---

⁶ Under 2018 inrättades tio nya servicekontor mot bakgrund av ett regeringsbeslut. Kontoren placerades i Göteborg (Angered), Haninge (Brandbergen), Jokkmokk, Kramfors, Malmö (Rosengård), Malung-Sälén, Sorsele, Vimmerby, Örebro (Vivalla) och Överkalix.

Figur 2.1 Antal besök vid servicekontoren 2015–2019

En viktig förklaring till det minskade antalet besök vid servicekontoren är de senaste årens sjunkande invandring. En annan förklaringsfaktor är att de tre myndigheter Statens servicecenter arbetar på uppdrag av har utvecklat sina e-tjänster – dessa har blivit både fler och lättare att hantera för användaren. Servicekontoren har dessutom arbetat med att hjälpa kunderna till att själva hantera digitala tjänster, vilket har gjort att den stora volymen småfrågor har sjunkit. Enligt uppgift från Statens servicecenter är det färre besök som hanteras i dag, men ärendena är å andra sidan ofta mer komplexa till sin natur.

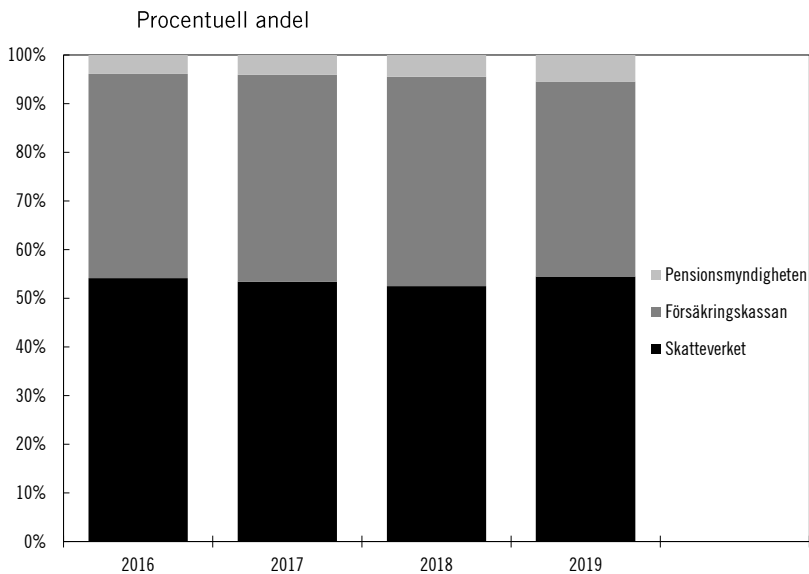
I sammanhanget kan även påpekas att Statens servicecenter redovisar att den genomsnittliga kostnaden per besök uppgick till 227 kronor för perioden juni–december 2019 och till 204 kronor per ärende under samma period.⁷ Jämförbara uppgifter för tidigare år finns inte tillgängliga på grund av ändrat huvudmannaskap.

Det totala antalet ärenden per år vid servicekontoren brukar vara cirka tio procent högre än antalet besök, eftersom vissa kunder har mer än ett ärende. Ärendemängden varierar ganska mycket mellan olika typer av ärenden och mellan myndigheterna. Ärenden avseende socialförsäkringsområdet mer detaljerat (Försäkringskassan) och

⁷ Statens servicecenter (2020) Årsredovisning 2019.

skattelagstiftning, folkbokföring, äktenskapsregistret, bouppteckning och id-kort (Skatteverket) är vanligast. Frågor inom Pensionsmyndighetens verksamhetsområde är mindre vanliga. I figuren nedan visas respektive myndighets andel av den totala ärendemängden de senaste åren (2019 behandlade servicekontoren totalt ca 3,5 miljoner ärenden).

Figur 2.2 Myndigheternas andel av servicekontorens ärenden 2015–2019

Som kommentar till figuren kan också sägas att i absoluta tal har antalet ärenden som berör Skatteverket och Försäkringskassan gradvis minskat under den studerade perioden, i ungefär samma takt för båda myndigheterna. Ärendena som berör Pensionsmyndigheten har däremot legat på ungefär samma nivå i absoluta tal och till och med ökat något under 2019. Som figuren visar utgör dock Pensionsmyndighetens ärenden en liten andel av servicekontorens totala ärendemängd, ca sex procent 2019.

Servicekontorens kunder är generellt nöjda med den service de får. Kundnöjdheten mäts återkommande, med tre parametrar: om kunden anser sig ha fått ett bra bemötande, fått svar inom rimlig tid och fått den hjälp hen behövde. I den senaste mätningen (hösten 2019) svarade 83 procent ja avseende alla tre frågorna. Andelen po-

sitiva svar varierade mellan de olika parametrarna: 96 procent ansåg att de fått ett bra bemötande, 92 procent att de fått den hjälp de behövde och 90 procent att de fått svar inom rimlig tid.⁸

2.5 Finansiering

Servicekontorsverksamheten finansieras i huvudsak med anslag. När Statens servicecenter tog över verksamheten tilldelades myndigheten anslag för lokal statlig service och medel fördelades om från Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten.

Utöver anslag finansieras verksamheten med avgifter för hanteringen av id-kort och uttag från pensionssystemet för hantering av inkomstgrundad ålderspension. Avgifterna för id-kortshanteringen fastställs årligen i samråd mellan Skatteverket och Statens servicecenter baserat på kostnaderna för verksamheten. Regeringen fastställer varje år hur hög ersättning Statens servicecenter får för hanteringen av ålderspension.

Enligt budgeten för 2020 uppgår anslaget till 695,1 miljoner kronor och avgifterna till 67,1 miljoner kronor detta år.

2.6 Informationsförsörjning

En stor del av tjänsterna vid servicekontoren handlar om allmän information, ge stöd vid självbetjäning och kvalitetssäkra att kompletteringar i ärenden eller beslutsunderlag är fullständigt ifyllda etc. I normalfallet ställer dessa uppgifter inte krav på åtkomst till verksamhetssystemen hos de tre myndigheter Statens servicecenter arbetar på uppdrag av, utan service kan ges genom att hämta information på myndigheternas intranät, via broschyrer eller guidning på myndighetens hemsida eller hjälpa kunden att ansluta till e-tjänster med hjälp av bank-id eller mobilt bank-id.

För ärendespecifik information och id-kortshantering krävs dock åtkomst till myndigheternas verksamhetssystem. I dag kommer servicehandläggaren åt både myndighetens intranät och verksamhetssystem från respektive berörd myndighets fjärrskrivbord.

---

⁸ Statens servicecenter (2020) Årsredovisning 2019.

När flera myndigheter och tjänster ska anslutas till servicekontoren, behöver tjänsteutbud, organisation och roller samt informationsförsörjning ses över på strategisk nivå.

2.7 Handläggarna och utbildningsbehov

På handläggarna vid servicekontoren ställs krav på att de ska ha högskoleutbildning inom till exempel ekonomi, juridik, beteendevetenskap eller statsvetenskap, eller väl dokumenterad förmåga att inhämta och använda teoretiska kunskaper i arbetet. I kompetensprofilen betonas också att det är viktigt med erfarenhet från serviceyrken där man fått besvara frågor från enskilda, liksom goda kunskaper i informationssökning och användandet av e-tjänster. Det är också viktigt att servicehandläggaren behärskar det svenska språket i tal och skrift, samt det engelska språket i tal.

Servicehandläggaren ska kunna hantera ärenden som berör de myndigheter som servicekontoret representerar. Det kräver att handläggarna kontinuerligt underhåller sin kompetens. Statens servicecenter tillhandahåller allmänna utbildningar för serviceorganisationens personal inom till exempel bemötande, säkerhet och digital självhjälp.

Vidare tillhandahåller de berörda myndigheterna (Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten) utbildningar utifrån sina respektive verksamhetsområden.

Tillsammans tar Statens servicecenter och de tre myndigheterna fram en årlig utbildningsplan för servicekontoren. Utbildningarna delas in i två huvudkategorier: grundutbildning respektive vidareutbildning. Formen för utbildningarna är antingen lärarledda utbildningar eller självstudier via webbutbildning. Utbildningarna ska finnas enkelt tillgängliga för servicehandläggarna.

De flesta utbildningarna är myndighetsspecifika, men det finns även ett par myndighetsgemensamma utbildningar.

Det finns även krav på att en servicehandläggare har genomgått vissa obligatoriska utbildningar till exempel säkerhetsutbildning innan den anställde får sina behörigheter och kan börja arbeta.

3 Tidigare utredningsarbete och uttalanden

I direktivet anges ett antal tidigare utredningar och uttalanden av regeringen som utredningen särskilt ska beakta i analysen av lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras. I detta kapitel sammanfattas vad som framkommit i det berörda materialet – med fokus på iakttagelser och överväganden som har bäring på frågan om lämpliga platser för etablering av nya statliga servicekontor. Först ges en övergripande bild av statens närvaro i landet, utifrån uppdrag som länsstyrelserna och Statskontoret avrapporterade 2019. Därefter behandlas Servicekontorsutredningen, den fortsatta beredningen av denna och underlag från Statens servicecenter. Slutligen redogörs kort för Arbetsförmedlingens pågående omställningsarbete.

3.1 Kartläggning av länsstyrelserna

Länsstyrelserna fick i mars 2019 i uppdrag av regeringen att kartlägga statlig närvaro och service i länen. Uppdraget innehöll flera delar, men här sammanfattas det i avrapporteringen som bedöms vara mest relevant för utredningens delredovisning.⁹

Vid tiden för länsstyrelsernas kartläggning förekom 220 statliga myndigheter i förteckningen över svenska myndigheters arbetsställen i Statistiska centralbyråns företagsregister.¹⁰ Dessa 220 myndig-

---

⁹ Länsstyrelserna (2019) Kartläggning av statlig närvaro och service i länen. En samlad delredovisning. Utgiven av Länsstyrelsen i Örebro län med publikationsnummer 2019:23. I länsstyrelsernas uppdrag ingick även att redovisa metoder för hur länsstyrelserna i framtiden löpande kan följa upp och redovisa statlig närvaro i kommunerna, vilket redovisades till regeringen i en separat rapport i augusti 2019.

¹⁰ Med arbetsställe avses i rapporten varje adress, fastighet eller grupp av fastigheter där en myndighet bedriver verksamhet.

heter var sammantaget verksamma vid 2 930 arbetsställen runt om i Sverige. Av Sveriges 290 kommuner fanns det statliga arbetsställen i 275, medan 15 kommuner saknade detta.¹¹

Kartläggningen visade att Stockholm är den kommun som har flest statliga arbetsställen och att mer än 60 procent av alla myndigheter har minst ett arbetsställe där. Knappt hälften av myndigheterna i undersökningen hade endast ett arbetsställe, och av dessa fanns två tredjedelar i Stockholms län. De tre myndigheter som vid tiden för kartläggningen hade flest arbetsställen var Polismyndigheten (380 arbetsställen), Arbetsförmedlingen (240) och Trafikverket (164). Dessa tre var också de myndigheter som hade arbetsställen i flest kommuner – Polismyndigheten hade verksamhet i 254 kommuner, Arbetsförmedlingen i 190 och Trafikverket i 90.¹²

Fördelat över länen visade kartläggningen att de tre storstads-länen är de i vilka statliga myndigheter har flest arbetsställen i absoluta tal. Räknat som arbetsställen per invånare blir bilden dock annorlunda – störst andel arbetsställen har då Norrbotten, Jämtland, Västernorrland och Västerbotten tillsammans med Gotland och Uppsala. Storstadslänen är inte längre de län med flest arbetsställen, medan Halland och Jönköping fortsatt har en låg andel arbetsställen även när de relateras till antal invånare.

Nedbrutet på kommunnivå är bilden av statliga myndigheters arbetsställen i landet mer mångfacetterad och vissa inomregionala mönster framträder. Mest tydligt blir att residensstäderna sticker ut. Även i detta fall ser bilden dock annorlunda ut när antalet arbetsställen relateras till folkmängden i respektive kommun och residensstäderna blir inte längre lika framträdande.

Länsstyrelsernas kartläggning visar också att bilden i stora drag är densamma om man istället ser till fördelningen av statliga arbetstillfällen. I absoluta tal mätt har Stockholms län det avsevärt största antalet statliga arbetstillfällen – mer än dubbelt så många som Västra Götalands län på plats två, och nästan tre gånger fler än Skåne län på plats tre. När andel statliga arbetstillfällen i förhållande till antal in-

---

¹¹ De 15 kommuner som helt saknade statliga arbetsställen var Aneby, Essunga, Gagnef, Gnosjö, Grästorp, Gullspång, Habo, Hjo, Mullsjö, Nykvarn, Orsa, Osby, Säter, Töreboda och Ydre.

¹² Det bör noteras att Arbetsförmedlingen sedan kartläggningen gjordes har påbörjat en omfattande förändring och avveckling av arbetsförmedlingskontor inom myndigheten (se avsnitt 3.7). Enligt den beslutade planeringen kommer det vid utgången av 2020 att finnas 106 arbetsförmedlingskontor i 100 av landets 290 kommuner. Se Arbetsförmedlingen (2020) Lägesbeskrivning. Arbetsförmedlingens lokala närvaro 2020-02-14.

vånare redovisas, så blir bilden en annan med en jämnare spridning av andel statliga arbetstillfällen över landet.

3.2 Kartläggning av Statskontoret

Statskontoret fick i april 2019 i uppdrag av regeringen att kartlägga och sammanställa planer för lokalisering av verksamhet avseende följande myndigheter: Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Lantmäteriet, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Trafikverket. I rapporten redovisar Statskontoret dels myndigheternas planer och strategier fram till 2022, dels vilka förändringar i lokalisering som har skett under perioden 2014–2018.¹³

Statskontorets rapport visar att de flesta av de berörda myndigheterna inte planerar att göra några stora förändringar av sin lokalisering, och heller inte har genomfört några omfattande förändringar av kontorsstrukturen mellan 2014 och 2018. Det gäller såväl avveckling av all verksamhet i en kommun som etablering av verksamhet i en kommun där de tidigare inte hade någon verksamhet.

Arbetsförmedlingen och Lantmäteriet avviker dock från den generella bilden. Vid tiden för Statskontorets undersökning planerade Arbetsförmedlingen att lägga ner samtliga kontor i cirka hälften av de kommuner där myndigheten hade verksamhet.¹⁴ Arbetsförmedlingen hade också genomfört omfattande förändringar under perioden 2014–2018, då den avvecklade hela sin verksamhet i 60 kommuner. Lantmäteriet avvecklade all sin verksamhet i 19 kommuner mellan 2014–2015. Det var kontor som hade högst fem anställda per kontor och där rekryteringsproblem var skälet till avvecklingarna. Enligt Statskontorets rapport har myndigheten inga ytterligare planer på att förändra kontorsstrukturen.

---

¹³ Statskontoret (2019:13) Planerad lokalisering av statlig verksamhet. En kartläggning av tio större myndigheter.

¹⁴ Enligt rapporten Arbetsförmedlingen (2020) Lägesbeskrivning. Arbetsförmedlingens lokala närvaro 2020-02-14, kommer det vid utgången av 2020 att finnas 106 arbetsförmedlingskontor i 100 av landets 290 kommuner.

3.3 Betänkandet Statliga servicekontor – mer service på fler platser

Regeringen beslutade den 7 september 2017 (dir. 2017:95) att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att analysera och föreslå hur vissa statliga myndigheters lokala serviceverksamheter kan organiseras på ett mer sammanhållet sätt. Till utredare utsågs f.d. generaldirektören Mats Sjöstrand. Utredningen, som antog namnet Servicekontorsutredningen, lämnade i december 2017 delbetänkandet Servicekontor i ny regim (SOU 2017:109) samt i maj 2018 sitt slutbetänkande Statliga servicekontor – mer service på fler platser (SOU 2018:43).

I slutbetänkandet redovisades en analys av servicekontorens tillgänglighet i landet. Utifrån det föreslog utredningen att Statens servicecenter bör öppna 27 nya servicekontor. De föreslagna kontoren skulle svara upp emot delvis olika behov och ha olika belägenhet, utifrån tre olika kategorier.

Den första kategorin utgick från de s.k. FA-regionerna. För att säkerställa tillgång till lokal statlig service i hela landet ansåg utredningen att det bör finnas ett servicekontor i varje funktionell analysregion (FA-region). Vid tiden för utredningen var det fyra FA-regioner som saknade servicekontor, varför förslaget var att nya kontor skulle öppnas i dessa fyra FA-regioner. Det handlade om Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele. Att den lokala serviceorganisationen ska ha minst ett kontor i varje FA-region hade även tidigare föreslagits av den parlamentariska landsbygdskommittén.¹⁵

Den andra kategorin avsåg socialt utsatta områden. Utredningen menade att det är viktigt med en utökad myndighetsnärvaro och statlig service i form av servicekontor i eller nära socialt utsatta områden. Utredningen bedömde därför att 11 nya servicekontor kan öppna i socialt utsatta områden i större städer. Det handlade om följande orter: Borås, Eskilstuna, Helsingborg, Jönköping, Landskrona, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Växjö.

Den tredje kategorin utgick från att besöksvolymerna på de existerande servicekontoren skulle öka om – som utredningen föreslog – kontoren även skulle tillhandahålla service avseende Arbetsför-

---

¹⁵ SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd. Slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén.

medlingen. Utredningen bedömde därför att serviceorganisationen bör utökas med 12 nya servicekontor i storstäderna: två kontor i Malmö, tre kontor i Göteborg och sju kontor i Stockholms län.

Avslutningsvis bör poängteras att betänkandets analys om ytterligare servicekontor huvudsakligen tog sin utgångspunkt i att utredningen föreslagit att servicekontoren även ska tillhandahålla allmän och fördjupad service avseende Arbetsförmedlingen. Enligt utredningen var det således en förutsättning för att servicekontoren ska kunna utökas med 27 nya kontor att serviceorganisationen ska ge service avseende Arbetsförmedlingen. En sådan utökad service på servicekontoren skulle enligt utredningen innebära fler besökare, vilket i sin tur innebär ett större behov av både personal och lokalyta.

Om servicekontoren inte ska ge service avseende Arbetsförmedlingens verksamhet, så bedömde utredningen att det inte skulle finnas tillräckligt med besöksunderlag för en utökning om 27 nya kontor. I sådana fall menade utredningen att det endast bör öppnas nya kontor i de fyra FA-regioner som saknade servicekontor och i maximalt sju av kommunerna med utsatta områden. Sammanlagt bedömde utredningen således att det med dessa förutsättningar endast finns underlag för 11 nya servicekontor, i stället för 27.

3.4 Remissynpunkter på SOU 2018:43

Majoriteten av remissinstanserna underströk i sina yttranden över Servicekontorsutredningens slutbetänkande behovet av en stärkt och utökad offentlig service på flera platser i landet. Drygt en tredjedel av de svarande var också tydligt positiva till förslaget om att utöka antalet servicekontor och menade att det säkerställer en god tillgänglighet av statlig service i hela landet.

Flera av instanserna framförde att den geografiska spridningen av de föreslagna kontoren var för begränsad och inte i tillräcklig utsträckning beaktade landsbygdens behov av tillgång till statlig service. Vissa instanser, bland annat några länsstyrelser, menade att det föreslagna antalet servicekontor var otillräckligt och att den geografiska spridningen ytterligare borde ses över för att få en bättre tillgänglighet.

De flesta av de remissinstanser som uttalade sig om lokalisering av servicekontor till nya platser gjorde det utifrån ett gles- och lands-

bygdsperspektiv. Några bedömde också att nya servicekontor i utsatta områden bör kunna leda till positiva effekter och ökat förtroende för myndigheter.

3.5 Regeringens uttalanden

Enligt direktivet ska utredningen i sitt arbete utgå från det som anges i prop. 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service. I denna föreslogs lagändringar med syfte att möjliggöra lokal statlig service, som tillhandahålls vid servicekontor i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för. I propositionen behandlades ett flertal av Servicekontorsutredningens förslag, men inte frågan om hur många ytterligare servicekontor som borde inrättas och var de bör vara lokaliserade.

Frågan om ytterligare servicekontor och lämpliga platser har regeringen däremot behandlat i budgetpropositionen för 2020. I denna föreslog regeringen att antalet servicekontor ska utökas för att förstärka den statliga närvaron i hela landet. I propositionen anges att Servicekontorsutredningens förslag fortsatt ska vara vägledande vid utvecklingen av den lokala statliga serviceorganisationen. Efter förslag från regeringen i budgetpropositionen för 2020 beslutade riksdagen att Statens servicecenters förvaltningsanslag ska öka med 54 miljoner kronor 2020 för att utöka antalet servicekontor (prop. 2019/20:1 utg.omr. 2, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129). I budgetpropositionen för 2020 beräknas anslaget öka med 108 miljoner kronor 2021 respektive 2022 för nya servicekontor.

I regeringens förklaringen den 10 september 2019 uttalades också att nya servicekontor ska öppnas, bland annat i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele. Därmed kommer det att finnas minst ett servicekontor i samtliga s.k. FA-regioner.

I regleringsbrevet till Statens servicecenter för 2020 har regeringen också angett att den anslagspost om 54 miljoner kronor som nämns ovan ska användas för att finansiera etableringen av dels de nya servicekontoren i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele, dels de ytterligare servicekontor som regeringen beslutar om.

3.6 Underlag från Statens servicecenter

3.6.1 Diskussionsunderlag kring platser

Statens servicecenter har under vintern 2020 arbetat med att ta fram ett underlag med fakta och överväganden som kan ligga till grund för kommande förslag och beslut om var nya servicekontor ska inrättas. Promemorian har tagits fram som ett diskussionsunderlag till det expertråd för servicefrågor som myndigheten har inrättat.¹⁶ Syftet med expertrådet är att ge generaldirektören stöd i frågor som rör Statens servicecenters strategiska och långsiktiga arbete med att lokalisera, driva och utvärdera statliga servicekontor.

Promemorian har överlämnats till utredningen i syfte att kunna utgöra en del av underlaget för utredningens förslag. Dess innehåll sammanfattas i det följande.

I promemorian belyses olika kriterier som skulle kunna ligga till grund för bedömningen av på vilka orter det skulle kunna finnas behov av servicekontor. De kriterier som tas upp är: befolkningsunderlag på orten, avstånd från närmaste servicekontor, Arbetsförmedlingens närvaro, kommunalt intresse och möjligheter till samlokalisering och en analys av Statens servicecenters lokala chefers bedömning om lokalt kundunderlag. Även de orter som föreslogs av Servicekontorsutredningen har tagits i beaktande. Som utgångspunkt för promemorian anges också att det på grund av Statens servicecenters arbete med att ta över och införliva Arbetsförmedlingens kundtorg under det närmaste året inte finns kapacitet att samtidigt med detta öppna ett större antal servicekontor under 2020.

Statens servicecenters analys följer Servicekontorsutredningens indelning i tre kategorier av områden där nya servicekontor kan behövas: gles- och landsbygd, socialt utsatta områden och storstadsområden. Därtill har myndigheten tagit med en fjärde kategori, som kan beskrivas som mindre och medelstora kommuner där den statliga närvaron påverkas kraftigt när Arbetsförmedlingen stänger sitt kontor på orten.

Utifrån de fyra kategorierna har Statens servicecenter tagit fram en bruttolista över orter där det skulle kunna behövas etablering av nya servicekontor. Antalet kontor på listan är i stort sett lika många som de 27 kontor som Servicekontorsutredningen identifierade.

---

¹⁶ Statens servicecenter (2020) Underlag avseende nya servicekontor.

Genom att en fjärde kategori tillkommit skiljer sig däremot innehållet i Statens servicecenters lista i viss mån från Servicekontorsutredningens, enligt följande:

- Gles- och landsbygd: Här överensstämmer Statens servicecenters lista helt med Servicekontorsutredningens. Vad gäller denna kategori har ju regeringen också redan gett Statens servicecenter i uppdrag att inrätta servicekontor i de fyra FA-regioner som hittills saknat kontor.
- Socialt utsatta områden: Här motsvarar Statens servicecenters lista i huvudsak Servicekontorsutredningens. I några enstaka fall bedömer dock Statens servicecenter att behovet minskat sedan Servicekontorsutredningen gjordes, till exempel därför att ett berört områdes status förbättrats eller att det från området finns god tillgänglighet till andra servicekontor.
- De tre storstädernas kontorsstruktur: Här gör Statens servicecenter i sak samma bedömning som Servicekontorsutredningen. Däremot ser Statens servicecenter inte behov – åtminstone på kort sikt – av att öppna fullt så många kontor som Servicekontorsutredningen ansåg.
- Mindre och medelstora kommuner där den statliga närvaron påverkas kraftigt när Arbetsförmedlingen stänger sitt kontor på orten (den nya, fjärde kategorin): Här har Statens servicecenter diskuterat ett knappt tiotal orter där nya servicekontor kan behövas. Utifrån en samlad bedömning av bland annat kommunstorlek, annan statlig närvaro i kommunen och nåbarhet till närliggande servicekontor på andra orter, så bedömer Statens servicecenter att det kan finnas skäl att särskilt prioritera Ulricehamn på kort sikt.

I promemorian betonas att de orter som framgår av den inte ska läsas som förslag på orter om vilka Statens servicecenter tagit ställning till att nyetablering kan eller bör ske under 2020. Utifrån de resonemang som förs i promemorian sägs dock att man skulle kunna dra slutsatsen att fyra nya kontor skulle kunna behöva öppnas i framför allt storstadsområden för att kunna möta de förväntade kundtillströmningarna från Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet. Med det sagt skulle, enligt promemorian, den sammantagna bedömningen vara att det under 2020 skulle kunna vara aktuellt att öppna kontor

på följande orter: Stockholm, Malmö, Mölndal och Ulricehamn. Till detta tillkommer då de fyra kontor som regeringen redan har gett Statens servicecenter i uppdrag att öppna i gles- och landsbygds-kommuner.

3.6.2 Förberedelsestid för att öppna servicekontor

Statens servicecenter har i samtal med utredningen redogjort för vilken förberedelsestid som enligt myndigheten krävs från det att beslut om plats är fattat till dess ett nytt kontor kan öppna. Etablering av ett nytt kontor innehåller många olika aktiviteter som delvis kan genomföras parallellt, delvis måste genomföras sekventiellt.

När beslut om plats är fattat börjar arbetet med att söka lämpliga lokaler och teckna hyreskontrakt. Man behöver ta i beräkning att det på vissa orter kan vara svårt att hitta ändamålsenliga lokaler. Önskvärt är att hyresmarknaden på orten möjliggör konkurrensutsättning mellan två eller fler lämpliga lokaler för att få en så fördelaktig hyresnivå som möjligt. Så snart hyreskontrakt är tecknat är det möjligt att planera och genomföra nödvändiga lokalanpassningar, beställa och installera brand- och larmanläggningar samt installera it-nätverk och annan it-utrustning. Parallellt med arbetet att söka lokaler kan rekrytering av personal, planering av utbildning, med flera personalrelaterade aktiviteter påbörjas.

Statens servicecenter bedömer att det tar 6 till 10 månader från det att beslut om plats är fattat till ett nytt kontor kan öppna, när det handlar om mindre orter. I storstäder eller på orter där det är stor hyreskonkurrens kan förberedelsestiden enligt myndigheten uppgå till 18 till 24 månader. Detta ligger även i linje med den förberedelsestid som Försäkringskassan och Skatteverket tidigare har räknat med vid etablering av nya kontor.

3.6.3 Schablonkostnad för nya servicekontor

Att öppna ett nytt servicekontor medför två typer av kostnader: etableringskostnader för att öppna kontoret och årskostnader för att driva kontoret. Etableringskostnaderna är i allt väsentligt engångsvisa, medan årskostnaderna är kostnader som löper över tid.

Utredningen har från Statens servicecenter erhållit beräkningsunderlag som gör det möjligt att översiktligt beräkna kostnadskonsekvenserna i form av schablonkostnader för olika kontorstyper.

Schablonkostnader har tagits fram för stora, mellanstora, små och flexikontor. De tre förstnämnda typerna beskrevs i kapitel 2. Om flexikontor kan sägas att det är ett koncept som är under utveckling hos Statens servicecenter. Det handlar om ett kontor som är samlokaliserat i till exempel kommunens lokaler och till vilket servicehandläggare som är stationerade på andra, närliggande servicekontor reser en eller flera dagar i veckan. Flexikontorkonceptet förväntas utgöra ett kostnadseffektivt sätt att etablera nya servicekontor på platser med lågt kundflöde genom att utnyttja möjligheter till samlokalisering och att personalresurser kan delas med andra kontor.

I tabellen nedan anges det antal anställda som schablonerna för olika kontorstyper bygger på. I kapitel 2 (tabell 2.1) står det att stora kontor har fler än 20 anställda, vilket stämmer med hur stora de största kontoren är i dag. Statens servicecenter har påpekat att det vore mer effektivt att driva kontor som högst har 10 till 15 anställda. Av det skälet har utredningen antagit att det är mer troligt att stora kontor framöver kommer att ha högst 15 anställda. Notera att det för flexikontoret har angetts en anställd. Det handlar dock inte om fast anställd personal på plats, utan anges för resonemangets skull då det uppstår ett motsvarande rekryteringsbehov på det närliggande kontoret från vilket personal ska resa till flexikontoret.

Tabell 3.1 Antal anställda per kontorstyp

Schablonvärde som grund för beräkning

	Stort kontor	Mellanstort kontor	Litet kontor	Flexikontor
Antal anställa	15	7	3	1
Lokal	Egen	Egen	Egen	Samlokaliserad

Etableringskostnaderna inkluderar kostnader för att leda och driva etableringsprojekt, rekrytering och utbildning av personal, lokalanskaffning, anpassningar av lokal, anskaffning och installation av olika larmanläggningar (brand-, inbrotts-, utrymning), anskaffning och installation av it-nätverk och it-utrustning, kommunikations-

insatser med mera. Etableringskostnaderna är beräknade med en schablonkostnad för de olika kontorstyperna.

För att bedriva utbyggnadsarbetet så effektivt som möjligt har utredningen räknat med att ett etableringsprojekt driver flera parallella kontorsetableringar. Vidare har utredningen räknat med att resursförsörjningen delvis säkras genom konsultresurser. Det betyder att etableringskostnaderna under åren 2020 till 2022 kan förväntas ligga högre än om man använder interna resurser, men innebär å andra sidan att Statens servicecenter på kort sikt ökar sin förmåga att öppna nya servicekontor och att myndigheten inte har ett långsiktigt resursåtagande när utbyggnaden av kontor är klar.

Schablonkostnaden för att etablera de olika kontorstyperna beräknas till följande belopp:

- Stort kontor 2,4 miljoner kronor
- Mellanstort kontor 1,6 miljoner kronor
- Litet kontor 1,1 miljoner kronor
- Flexikontor 0,7 miljoner kronor

Därutöver tillkommer investeringar i materiella och immateriella tillgångar, vilka medför behov av en ökad låneram. Statens servicecenter låter i regel kostnaden för lokalanpassningar belasta fastighetsägaren och betalas av myndigheten genom höjd hyra, varför det finns skäl att anta att låneramens påverkan blir begränsad.

Årskostnaderna för ett kontor består av personalkostnader (servicehandläggare och – för större kontor – kontorschef), reskostnader, lokalhyra, internservice, it-kostnader och ett schablonmässigt bidrag till myndighetens stödfunktioner. I takt med att organisationen för lokal statlig service blir större, kräver verksamheten ökat stöd inom till exempel HR, verksamhetsskydd, inköp, juridik med flera centrala stödfunktioner.

Årskostnaderna för de olika kontorstyperna beräknas schablonmässigt uppgå till följande belopp:

- Stort kontor 15,3 miljoner kronor per år
- Mellanstort kontor 8 miljoner kronor per år
- Litet kontor 3,2 miljoner kronor per år

- Flexikontor 0,9 miljoner kronor per år

Den stora kostnadsskillnaden mellan ett stort och ett mellanstort kontor förklaras främst av att stora kontor vanligtvis ligger i storstadsområdena med höga hyresnivåer. Det är dessutom stor skillnad i hyresnivå mellan Stockholm och andra större städer. Årskostnaden för ett stort kontor i Stockholm är schablonmässigt beräknad till cirka 17 miljoner kronor och i övriga större städer till cirka 14 miljoner kronor. I beräkningarna har utredningen använt en genomsnittlig kostnad på 15,3 miljoner kronor. Vidare har utredningen utgått från att servicekontor i normalfallet inte är lokaliserade till de mest centrala delarna i storstäderna.¹⁷ På motsvarande sätt har en genomsnittlig schablon på 8 miljoner kronor använts för mellanstora kontor. Små kontor och flexikontor antas inte förekomma i storstäderna. Den slutliga kostnadsbilden påverkas i stor utsträckning av hur många kontor som öppnas i storstadsområdena.

Observera att schablonkostnaderna (avseende både etablering och årlig drift) är baserade på det underlag som föreligger vid tiden för framtagandet av delrapporten – eventuellt kan smärre justeringar av schablonerna senare komma att ske.

3.7 Arbetsförmedlingens pågående omställningsarbete

Arbetsförmedlingen bedriver sedan några år ett förändringsarbete som bland annat handlar om att utveckla tjänsteutbudet och öka digitaliseringen för att modernisera myndigheten och möta upp de förändringar som sker i samhället. I detta ligger också en omfattande förändring och avveckling av arbetsförmedlingskontor inom myndigheten.¹⁸

Enligt den beslutade planeringen kommer det vid utgången av 2020 att finnas 106 arbetsförmedlingskontor i 100 av landets 290 kommuner. Det innebär att Arbetsförmedlingen kommer att ha avvecklat kontor på 132 orter.

¹⁷ När det gäller läget på lokaler talas det i fastighetsbranschen ofta om A-, B- och C-lägen. I Stockholm, Göteborg och Malmö förekommer även AA-lägen som är de mest centrala och attraktiva områdena. Utredningen har utgått från att servicekontor etableras i A- eller B-lägen.

¹⁸ Beskrivningen bygger på rapporten Arbetsförmedlingen (2020) Lägesbeskrivning. Arbetsförmedlingens lokala närvaro 2020-02-14.

Regeringen har i regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Arbetsförmedlingen uppdragit åt myndigheten att redovisa hur den säkerställer en ändamålsenlig lokal närvaro och en väl fungerande samverkan i hela landet. Uppdraget i regleringsbrevet pekar på att en ändamålsenlig lokal närvaro kan åstadkommas genom egna kontor, i samarbete med kommuner eller genom deltagande vid statliga servicekontor.

Arbetsförmedlingens ambition är att främst använda samarbetslösningar för att säkra ändamålsenlig närvaro i de kommuner där arbetsförmedlingskontor avvecklas. Hur lösningarna ser ut för att säkerställa lokal närvaro kommer att variera, eftersom behoven och förutsättningarna ser olika ut i landet. I enstaka fall kan det också innebära att tidigare beslutade kontorsavvecklingar omprövas. I mitten av februari 2020 meddelade Arbetsförmedlingen att kontoren i Arvidsjaur, Härnösand, Hammarstrand, Jokkmokk, Pajala, Storuman och Vilhelmina fortsatt kommer att ha fast bemanning.

Mellan Arbetsförmedlingen och Statens servicecenter har ett samarbete inletts. Som framgått av kapitel 2 tar Statens servicecenter över kundtorgsverksamheten på platser där Arbetsförmedlingen lägger ned kontor och där servicekontor finns. Piloter på sex orter startade december 2019 och januari 2020. Piloterna avser kommunerna Skellefteå, Motala, Hässleholm, Strömstad, Söderhamn och Växjö och pågår under tre månader. Myndigheterna har kommit överens om en fortsatt utbyggnad under 2020. Planeringen av en successiv utbyggnad till fler servicekontor startar under februari och införandet planeras från senare delen av våren 2020.

4 Överväganden och förslag

Enligt utredningsdirektivet ska utredningen i denna delredovisning föreslå lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras, presentera en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske och redovisa kostnadsberäkningar för förslagen.

I detta kapitel redovisas utredningens överväganden och förslag avseende detta. Först redovisas vissa förutsättningar som påverkat analysen och utredningens övergripande syn på faktorer som bör vara vägledande vid val av platser. Därefter redovisas överväganden på kort och längre sikt.

Utredningens överväganden och förslag i denna delredovisning kan komma att revideras i utredningens andra del, till exempel vad gäller kostnadsanalysen, om utredningens analyser, överväganden och förslag förändrar de förutsättningar som gäller vid utredningens första del.

4.1 Förutsättningar för analysen

Enligt utredningen bör analysen av till vilka platser som nya servicekontor lämpligen bör lokaliseras – liksom analysen av utbyggnadstakten – göras utifrån olika tidsperspektiv. På kort sikt (2020 och början av 2021) behövs ett konkret förslag om på vilka platser Statens servicecenter i närtid bör påbörja etablerandet av nya servicekontor. På en något längre – men egentligen alltjämt kort – sikt behövs en rekommendation om hur utbyggnaden bör ske inom resterande del av den anslagsram som aviserats fram till och med 2022.

Förutsättningarna för hur utbyggnaden av nya servicekontor bör ske är dock inte helt givna i dagsläget – åtminstone bortom den mycket korta sikten. Flera faktorer påverkar detta. För det första är

det vid tiden för denna delredovisning inte slutgiltigt fastställt exakt hur Arbetsförmedlingens framtida kontorsstruktur ska se ut, varför det heller inte går att fullt ut bedöma vilka konsekvenser det kan få för Statens servicecenters verksamhet. Samtidigt ska sägas att utredningen bedömer att denna fråga på kort sikt inte är av avgörande betydelse för var nya servicekontor bör inrättas, eftersom Arbetsförmedlingen har i uppdrag att säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro även i de fall arbetsförmedlingskontor läggs ned. För det andra ska utredningen i uppdragets kommande, andra del analysera både om ytterligare myndigheters verksamheter bör ingå i servicekontorsverksamheten och om det finns andra åtgärder än att etablera servicekontor som på ett ändamålsenligt sätt kan utveckla statens service på lokal nivå. Det senare handlar om att analysera möjligheterna till andra former av statlig servicesamverkan samt möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan.

I samtliga dessa delar kan de ställningstaganden som görs få betydelse för hur många ytterligare servicekontor som bör inrättas och var de bör placeras. Enligt utredningen vore det därför inte ändamålsenligt att redan i detta skede av uppdraget slå fast samtliga platser där nya servicekontor bör etableras.

Givet de ramar som gällt för arbetet med denna delredovisning har utredningen inte haft möjlighet att göra en egen undersökning om vilka behov som finns av nya servicekontor och på vilka platser nya kontor lämpligen bör placeras. Till stor del har arbetet inför delredovisningen istället handlat om att, i ljuset av de förutsättningar som i dag råder, granska och analysera de tidigare utredningar och uttalanden som gjorts inom området – kompletterat med vissa externa kontakter. Denna ansats är också i linje med utredningens direktiv, som anger att utredningen ska beakta bland annat de förslag som lämnades av landsbygdskommittén och Servicekontorsutredningen samt att verksamheten vid servicekontoren fortsatt ska vara anslagsfinansierad inom den ram som anges i statens budget för 2020.

Utredningens bedömning av de utredningar som på senare år har analyserat behovet av nya servicekontor (det vill säga främst Servicekontorsutredningen, men även den i avsnitt 3.6.1 refererade promemorian från Statens servicecenter) är att de överväganden de presenterat i huvudsak är väl avvägda och baserade på rimliga resonemang.

4.2 Utgångspunkter för val av platser

Lokal statlig närvaro i hela landet är viktigt för att hålla ihop samhället och för att upprätthålla legitimitet och förtroende för de statliga myndigheterna. Regeringen har uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för de statliga myndigheterna och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Enskilda och företag behöver fortsatt kunna möta företrädare för myndigheter och få grundläggande statlig service trots att utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster. Lokal statlig service är särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta (prop. 2018/19:47 s. 11).

Enligt utredningen är de tre områdeskategorier som Servicekontorsutredningen utgick ifrån, kompletterat med den fjärde kategori som Statens servicecenter lyft fram i sin promemoria, en ändamålsenlig utgångspunkt för en analys av hur och på vilka platser behovet av lokal statlig service bör tillgodoses. I bland annat geografiskt och demografiskt hänseende varierar förutsättningarna mellan olika delar av landet, och den statliga närvaron kan därför behöva manifesteras på olika sätt. Utredningen menar att det därför ger en bra grund att i analysen av lämpliga platser för etablering av nya servicekontor utgå från de behov som kan föreligga i följande områdeskategorier:

- Gles- och landsbygd
- Socialt utsatta områden
- Storstadsområden i övrigt
- Orter som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet

Vidare anser utredningen att strävan efter lokal statlig närvaro i hela landet bör genomföras på ett effektivt sätt. Det är inte praktiskt möjligt att myndigheter skulle kunna erbjuda samma höga nivå på service överallt i hela landet. I överväganden om valet av lämpliga platser för lokalisering av nya servicekontor måste därför beaktas vad som i olika delar av landet kan ses som rimlig tillgänglighet, vilket bland annat handlar om vad som är rimlig närhet för de som har behov av

ett personligt, fysiskt möte. Kundflöden, befolkningstäthet, resmönster och tillgång till kollektiva transportmedel är exempel på faktorer som behöver vägas in för att bedöma vad som är rimlig närhet till ett servicekontor.

I överväganden om valet av lämpliga platser för lokalisering av nya servicekontor behöver hänsyn också tas till att kontoren ska kunna bedriva sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt. För att kontoren ska kunna upprätthålla rätt kompetens över tid är bland annat möjligheterna till kompetensförsörjning en viktig faktor.

Även lokalförsörjningsfrågor har betydelse i sammanhanget. Ändamålsenliga lokaler är en förutsättning för hur väl servicen kan utföras, vilka tjänster som kan erbjudas, hur många myndigheters servicetjänster som kan tillhandahållas och hur tillgänglig servicen är för personer med vissa funktionsnedsättningar. Lokalkontrakt tecknas vanligtvis på sex år, vilket gör att hänsyn måste tas till hur etableringen av nya servicekontor bör planeras för att inte driva upp kostnaderna på ett olämpligt sätt. Förutsättningarna för lokalförsörjning påverkar främst avvägningarna för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av kontoren kan ske.

4.3 Förslag på kort sikt

Utredningens förslag: Under 2020 bör i första hand åtta nya servicekontor inrättas. Det handlar om de fyra som redan beslutats för Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele samt ytterligare fyra i Stockholm, Göteborg, Malmö och Ulricehamn.

Utredningens bedömning: Med den anslagsram som fastställts har regering och riksdag angett en ambitionsnivå för hur utbyggnaden av nätet av servicekontor bör ske under innevarande och kommande år. Den tänkta tidplanen har dock visat sig vara svår att hålla, exempelvis förväntas utbyggnaden av åtta nya kontor för 2020 inte ta i anspråk mer än drygt 30 procent av den beslutade anslagsramen för detta år. På nuvarande underlag är utredningens bedömning att fördröjningen i utbyggnaden inte beror på att behovet av nya servicekontor skulle ha minskat, utan att det har andra orsaker. Samtidigt bedöms en utbyggnad av nätet av servicekontor som når upp till nivån för den avsedda anslags-

ökningen vara möjlig att nå senast 2022. Att anslagsutnyttjandet under 2020 och 2021 blir mindre än tänkt bedöms därför inte vara något betydande problem.

Det finns dock skäl att påskynda etableringsprocessen. Statens servicecenter bör därför eftersträva att påbörja etablerandet av ytterligare något/några kontor under 2020 eller tidigt 2021. Det finns därvid skäl att särskilt uppmärksamma socialt utsatta områden.

Statens servicecenter har i en promemoria diskuterat var det skulle kunna finnas behov av nya servicekontor. I promemorian lämnas inga förslag, men Statens servicecenter redovisar den sammantagna bedömningen att det under 2020 – utöver de nya kontoren i de fyra FA-regioner som hittills saknat kontor, det vill säga Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele – skulle kunna vara aktuellt att öppna kontor i Stockholm, Malmö, Mölndal och Ulricehamn. De fyra senare motiveras bland annat med behov av att kunna möta de förväntade kundtillströmningarna från Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet.

Utredningen bedömer att Statens servicecenter gjort en rimlig analys i promemorian och föreslår att regeringen primärt tar dess resonemang som utgångspunkt för var nya servicekontor bör etableras under 2020. Beträffande storstadsområdena kan sägas att befintliga kontor redan i dag är hårt belastade, något som förstärks när Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet tillkommer. När det gäller Göteborg menar dock utredningen att det i detta skede är mer ändamålsenligt att ange Göteborgsområdet mer generellt – utan precisering till just Mölndal – och att lämna det slutliga avgörandet om den exakta placeringen till myndigheten. Beträffande Ulricehamn, som i dag saknar servicekontor, kan sägas att den statliga närvaron påverkas kraftigt när Arbetsförmedlingen stänger sitt kontor på orten, samtidigt som det är en relativt stor kommun med ganska långt avstånd till närliggande servicekontor på andra orter. Som framgått av avsnitt 2.2 är också den FA-region som Ulricehamn ingår i (Borås) en av dem där det går flest invånare per kontor.

Utredningen har översiktligt beräknat kostnadskonsekvenserna av att öppna dessa åtta kontor (se tabellen nedan). Beräkningen har

gjorts med stöd av de schablonkostnader för olika typer av kontor som redovisades i avsnitt 3.6.3.¹⁹

Några väsentliga förutsättningar för kostnadsberäkningen bör nämnas. Den ena är att de åtta kontoren förväntas kunna tas i drift först senare under innevarande år. Enligt uppgift från Statens servicecenter bedöms de fyra kontoren i återstående FA-regioner att kunna vara i drift från omkring halvårsskiftet 2020. Vad gäller de övriga fyra kontoren har utredningen antagit att de kan vara i drift från senhösten 2020 – detta bland annat med hänsyn till att Statens servicecenter under vintern 2019–20 arbetade med att ta fram det underlag som refererades i avsnitt 3.6.1. Den andra beräkningsförutsättningen är att utredningen utgår från att de engångsvisa etableringskostnaderna för de åtta kontoren helt kommer att falla ut under 2020. Slutligen har utredningen utgått från att etablerandet av nya kontor i de tre storstadsområdena på kort sikt inte påverkar den befintliga strukturen av servicekontor på dessa orter. I det här läget, bör tilläggas, reserverar vi oss dock för den exakta tidplanen.

---

¹⁹ Som nämndes i avsnitt 3.6.3 bör noteras att schablonkostnaderna (avseende både etablering och årlig drift) är baserade på det underlag som föreligger vid tiden för framtagandet av delrapporten. Eventuellt kan smärre justeringar av schablonerna senare komma att ske.

Tabell 4.1 Beräknade kostnader för åtta föreslagna servicekontor

2020–2022, miljoner kronor

	2020	2021	2022
<i>Kontor i FA-regioner (4 st flexi)</i>			
Driftskostnad per kontor: 0,9 mkr/år	Total driftskostnad 4 kontor	2,1*	3,6
Etableringskostnad per kontor: 0,7 mkr	Total etableringskostnad 4 kontor	2,8	0
<i>Kontor i storstadsområden (3 st stora)</i>			
Driftskostnad per kontor: 15,3 mkr/år	Total driftskostnad 3 kontor	3,8**	45,9
Etableringskostnad per kontor: 2,4 mkr	Total etableringskostnad 3 kontor	7,2	0
<i>Kontor Ulricehamn (1 st mellan)</i>			
Driftskostnad per kontor: 8 mkr/år	Total driftskostnad 1 kontor	0,6**	7
Etableringskostnad per kontor: 1,6 mkr	Total etableringskostnad 1 kontor	1,6	0
SUMMA		18,1	56,5

* Antas tas i drift 2020-06-01. Vissa kostnader uppstår tidigare än öppningsdatum.

** Antas tas i drift 2020-12-01. Vissa kostnader uppstår tidigare än öppningsdatum. Att driftskostnaden i Ulricehamn satts lägre än den angivna schablonen i avsnitt 3.6.3 beror på att analysen här avser en konkret angiven plats med något lägre faktiskt kostnadsläge än det genomsnitt som speglas i schablonen.

För utbyggnaden av nya servicekontor har Statens servicecenters förvaltningsanslag ökats med 54 miljoner kronor 2020 och beräknas öka med 108 miljoner kronor 2021 respektive 2022.²⁰ Som tabellen visar kommer kostnaden för att genomföra den föreslagna utbyggnaden av nya servicekontor för 2020 långtifrån att nå upp till den anslagsram som för detta år avsatts för detta syfte.

Inte heller för åren 2021 och 2022 kommer den rekommenderade utbyggnaden för 2020 att – i form av de årliga driftskostnaderna för de åtta kontoren – ha tecknat in mer än cirka hälften av den beräknade anslagsramen. Det bör dock noteras att förslaget här endast avser 2020, och att nya kontor på ytterligare platser ska följa 2021 och 2022. Utredningen kan konstatera att om ytterligare ett knappt tiotal kontor öppnas under 2021 (med en blandning av de olika kontorstyperna stort, mellan, litet och flexi), så bör helårseffekten av

²⁰ Prop. 2019/20:1 utg.omr. 2, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129.

kostnaderna komma att ligga i nivå med de tilldelade medlen på 108 miljoner kronor, åtminstone 2022.

Utredningen vill betona att regering och riksdag genom den fastslagna anslagsramen har angett en ambitionsnivå för hur utbyggnaden av nätet av servicekontor bör ske under innevarande och kommande år.

Samtidigt bedömer utredningen – utifrån vad som hittills framkommit i arbetet – att fördröjningen i utbyggnaden inte beror på att behovet av nya servicekontor skulle ha minskat, utan att det har andra orsaker (som exempelvis vissa oklarheter om planeringsföretsättningarna). Målet med den ökade satsningen på utbyggnaden av nätet av servicekontor bör dock rimligen vara att senast 2022 uppnå den långsiktiga nivå som statsmakterna slagit fast. Såvitt utredningen kan bedöma innebär denna långsiktiga nivå att det senast 2022 ska ha öppnats nya servicekontor vilka motsvarar årliga driftskostnader om 108 miljoner kronor, och därtill ska etableringskostnaderna för dessa kontor ha rymts inom den anslagna ramen för åren 2020–2022.

Sett i detta perspektiv är det knappast något betydande problem att anslagsutnyttjandet under 2020 och 2021 sannolikt inte når upp till den avsedda.

Samtidigt talar detta enligt utredningens mening för att det finns skäl att påskynda processen med att etablera nya servicekontor. Till att börja med menar utredningen att Statens servicecenter bör eftersträva att påbörja etablerandet av ytterligare något/några kontor under 2020 eller tidigt 2021. Enligt utredningens mening finns det därvid skäl att särskilt uppmärksamma socialt utsatta områden, med hänsyn till hur sammansättningen av områdeskategorierna ser ut beträffande de åtta kontor som föreslagits ovan.

Ett ytterligare sätt att öka takten i Statens servicecenters etableringsprocess, och ge bättre förutsättningar för att påbörja ytterligare någon etablering 2020, kan möjligen vara att sätta upp ytterligare ett etableringsteam genom att i ökad grad använda konsultresurser som stöd i arbetet. Även om det skulle innebära högre etableringskostnader, så kan det vara motiverat för att klara av att öppna fler kontor.

4.4 Bedömning om utbyggnaden på längre sikt

Utredningens bedömning: De förslag som lämnats av Servicekontorsutredningen, kompletterat med den promemoria Statens servicecenter presenterat, bör bilda utgångspunkt för hur den fortsatta utbyggnaden av nya servicekontor bör ske.

Det kan finnas skäl att inom beslutad kostnadsram överväga en något större satsning på nya servicekontor i gles- och landsbygdsområden än vad som diskuterats i tidigare utredningar. Utredningen avser att återkomma till detta i uppdragets kommande, andra del. I gles- och landsbygdsområden kan dock eventuellt även andra former av statlig service tillgodose behoven på ett ändamålsenligt sätt.

Som nämnts har regering och riksdag angett en beräknad anslagsökning för nya servicekontor på 108 miljoner kronor för 2021 respektive 2022. Genom att nätverket av servicekontor växer med nyetableringarna får förutsättas att ökningen av Statens servicecenters anslag för denna verksamhet är tänkt att vara permanent efter 2022.

Utredningen anser att den strukturella inriktning för kontorsnätverkets utbyggnad som föreslagits av Servicekontorsutredningen, kompletterat med det underlag Statens servicecenter presenterat, bör vara utgångspunkt för etablerandet av nya kontor. Således menar utredningen att det är rimligt att i analysen av lämpliga platser för etablering av nya servicekontor utgå från de behov som kan föreligga i områdeskategorierna gles- och landsbygd, socialt utsatta områden, storstadsområden i övrigt samt orter som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet.

Utredningens bedömning är också att det förslag till fördelning av nya servicekontor mellan de olika områdeskategorierna som redovisades av Servicekontorsutredningen, kompletterat med det diskussionsunderlag Statens servicecenter presenterat, i huvudsak är rimligt.

Samtidigt kan konstateras att sett till hur många nya servicekontor som diskuterats i tidigare utredningar, så är den föreslagna utbyggnaden i gles- och landsbygdsområden relativt begränsad jämfört med de övriga områdeskategorierna. Utredningen kan i detta skede inte bedöma om det finns skäl att etablera fler servicekontor i gles- och landsbygdsområdena än vad som tidigare föreslagits och nu är

under genomförande, men vill inte utesluta att så kan vara fallet. Även om Servicekontorsutredningen med flera har gjort ett gediget arbete, så vill utredningen därför inför uppdragets kommande, andra del hålla öppet för att det kan finnas skäl att göra vissa justeringar i balansen mellan de olika kategorier av områden där behov av nya servicekontor har identifierats. Utredningen avser att återkomma med en analys av behoven i gles- och landsbygdsområden i sin slutrapport.

Samtidigt bör givetvis nätet av servicekontor rimligt väl svara upp emot faktiska behov. Med hänsyn till befolkningsstrukturen i gles- och landsbygdsområdena kan det tänkas att kundunderlaget på många orter är för litet för att det ska gå att motivera den inte oansenliga investering som etablerandet av ett nytt servicekontor innebär. Möjligen kan de alternativa sätt att ge service, som utredningen ska analysera i uppdragets andra del, i många fall erbjuda en lämpligare lösning i dessa områden. Enligt direktivet ska utredningen analysera möjligheterna till andra former av statlig servicesamverkan samt möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan.

I övervägandena om lämpliga platser för placering av nya servicekontor menar utredningen att det också i övrigt är väsentligt att beakta de utgångspunkter för val av platser som diskuterades i avsnitt 4.2. Vid en utbyggnad av nätverket av servicekontor är det enligt utredningen även väsentligt att de åtgärder som väljs för att uppnå det övergripande syftet – utbredd lokal statlig närvaro i hela landet – är kostnadseffektiva och ändamålsenliga.

Som nämnts kan frågan om lämpliga platser för etablering av nya servicekontor komma att påverkas av om ytterligare myndigheters lokala service inlemmas i servicekontorsverksamheten. I uppdragets kommande, andra del ska utredningen analysera om ytterligare myndigheters verksamheter bör ingå i servicekontorsverksamheten, liksom om det finns andra åtgärder än att etablera servicekontor som på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt kan utveckla statens service på lokal nivå. Det senare handlar om att analysera andra former av statlig servicesamverkan samt möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan.

Ärende 16

Överväganden och förslag

Mot denna bakgrund avser utredningen att återkomma i sin slutrapport med en mer fullständig bedömning av hur den fortsatta utbyggnaden inom beslutad kostnadsram av nätverket av servicekontor bör ske. I det ligger även att analysera hur den fortsatta utbyggnaden bör se ut för 2021 och 2022, så att antalet nya kontor kan motsvara den anslagsram som tidigare angetts.

5 Utredningens fortsatta arbete

Utredningens fortsatta arbete kommer att i huvudsak fokusera på fyra uppgifter:

- Kompletterande analys avseende lämpliga platser för nya servicekontor. Som framgått av kapitel 4 avser utredningen att i sitt fortsatta arbete närmare analysera hur nätet av servicekontor bör utvecklas på längre sikt. Den kompletterande analysen av lämpliga platser kan komma att påverkas av de remissvar som inkommer avseende föreliggande delrapport.
- Analys av vilka ytterligare statliga myndigheters serviceverksamheter som kan anslutas till den organisation för lokal statlig service som Statens servicecenter ansvarar för. I direktivet anges att utredningen i denna del primärt ska fokusera på följande myndigheter som har uttalad serviceverksamhet riktad mot enskilda och företag: Lantmäteriet (endast lokalsamverkan), Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten (exklusive den brottsbekämpande verksamheten). Vidare anges att utredningen, om det bedöms lämpligt, får vidareutveckla Servicekontorsutredningens tidigare förslag avseende Centrala studiestödsnämnden och Trafikverket.
- Analys av möjligheterna till andra former av statlig servicesamverkan samt av möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan. Enligt direktivet kan det exempelvis innebära en utökad lokalsamverkan mellan olika statliga aktörer liksom samverkan mellan stat och kommun. Det kan också handla om andra former för tillhandahållande av service, exempelvis samlokalisering och s.k. servicepunkter.

- Analys av juridiska med flera frågor. Enligt direktivet ska utredningen analysera de rättsliga förutsättningarna för ett genomförande av förslagen och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. Vidare ska en analys göras av de integritetsfrågor som kan aktualiseras om handläggare vid Statens servicecenter får tillgång till fler myndigheters verksamhetssystem, och av vilka krav på informationssäkerhet som förslagen medför. Utredningen ska även föreslå hur det med eventuella uppdrag, ändringar av berörda myndigheters instruktioner, överenskommelser mellan myndigheterna eller andra åtgärder kan säkerställas att Statens servicecenter och berörda myndigheter samarbetar i fråga om den samlade organisationen för lokal statlig service och att ansvarsfördelningen blir tydlig för var och en av myndigheterna.

I genomförandet av uppdragets andra del avser utredningen även att ta de externa kontakter som föranleds av utredningsarbetet. Det handlar både om de som explicit nämns i utredningsdirektivet och eventuella ytterligare som kan behövas.

6 Konsekvensanalyser

I direktivet anges ett antal konsekvenser av förslagen som utredningen ska analysera. I detta kapitel analyseras de olika typerna av konsekvenser mot bakgrund av delrapportens förslag. Inledningsvis bör sägas att somliga aspekter är av större relevans för uppdragets andra del.

6.1 Analyserade aspekter

Enligt direktivet ska utredningen analysera verksamhetsmässiga, personella och ekonomiska konsekvenser av förslagen, inklusive kostnadsberäkningar och konsekvenser för avgiftsfinansierade verksamheter. Vidare ska analyseras hur resursbehovet och kompetensförsörjningen påverkas vid berörda myndigheters besöks- och serviceverksamheter, inklusive eventuella omställningskostnader. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. Utredningen ska vidare analysera och redovisa om förslagen har någon betydelse för den kommunala självstyrelsen.

6.1.1 Verksamhetsmässiga konsekvenser

Genom att nätverket av lokala servicekontor utvidgas får Statens servicecenter verksamhet på fler platser. I några fall handlar det om platser där det tidigare inte funnits servicekontor, medan det i andra fall (i delrapporten de föreslagna kontoren i storstadsområden) rör sig om platser där myndigheten redan har kontor. Storstadskontoren är ofta hårt belastade i dag. Genom att ytterligare kontor tillkommer på dessa orter kan belastningen på befintliga kontor minska, vilket bedöms ge bättre samlad service.

När nya servicekontor öppnas, så innebär det att de berörda myndigheterna (Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten) via Statens servicecenter kan ge service till fler kunder på fler platser. Dessa myndigheter har inte egna kontor som tar emot spontana besök. Enligt utredningens bedömning bör förslaget rimligen vara entydigt positivt för berörda myndigheters verksamhet, liksom för den statliga närvaron generellt.

Att etablera de nya servicekontoren kräver ett förberedande arbete från Statens servicecenters sidan. Ett sådant etableringsarbete torde delvis kunna hanteras genom konsult hjälp, men medför också att olika typer av interna resurser (personal, teknik med mera) behöver tas i anspråk. Dessa resurser hade kunnat användas för annat om etableringarna inte hade skett. Detta får dock sägas vara en oundviklig effekt av politikens strävan att etablera fler kontor.

6.1.2 Personella konsekvenser

Genom att nya servicekontor etableras behöver Statens servicecenter rekrytera nya servicehandläggare. Som nämndes i avsnitt 4.3 har utredningen utgått från att etablerandet av nya kontor i de tre storstadsområdena på kort sikt inte påverkar den befintliga strukturen av servicekontor på dessa orter. Rekryteringsbehovet för de nya servicekontor som etableras under 2020 torde därmed totalt handla om 55–60 personer.

Samtliga de kontor som ska etableras i de fyra FA-regioner som hittills saknat servicekontor är tänkta att vara s.k. flexikontor. Det innebär att de håller öppet ett mindre antal dagar per vecka och att den tjänstgörande personalen inte kommer att ha den berörda orten som sin vanliga verksamhetsort. Vid tjänstgöring kommer de istället att resa dit från servicekontor på andra orter. Det kräver personal som är beredd att arbeta under dessa villkor – i och med att det handlar om nyöppnade kontor och ofta nyrekryteringar som bygger på de givna förutsättningarna borde detta fungera smidigt. Med hänsyn till arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön är det dock viktigt att arbetsgivaren tydligt redovisar för den arbetssökande att de här förutsättningarna gäller i samband med att avtal träffas om nyanställning, alternativt – för redan anställda – i dialog med medarbetaren under

pågående anställning.²¹ Därtill kan det tillkomma ett visst extra administrativt arbete för Statens servicecenters bemanningsplanering avseende flexikontoren. Detta får dock bedömas vara hanterbart.

Statens servicecenters kompetensförsörjning kommer sannolikt att fungera väl avseende de nya servicekontor som etableras under 2020. Detta gäller i synnerhet då det stora flertalet av nyrekryteringarna i detta fall kommer att avse storstadsregioner. Enligt vad utredningen inhämtat från Statens servicecenter brukar utannonserade servicehandläggartjänster i storstadsregionerna vara eftertraktade. I gles- och landsbygdsområdena kan kompetensförsörjningen möjligen bli en något större utmaning, men sannolikt kommer rekryteringarna även i dessa fall att fungera relativt smidigt. Ett skäl till det är att det handlar om relativt få anställningar i absoluta tal. Ett annat skäl är att upptagningsområdet för dessa nyrekryteringar kommer att vara stort, i och med att de berörda servicehandläggarna i allmänhet är tänkta att ha sin huvudsakliga geografiska placering på andra, större orter.

6.1.3 Ekonomiska konsekvenser

Kostnadsberäkningar av förslagen har redovisats i kapitel 4. Som där framgått bedöms kostnaderna för de nya servicekontor som etableras under 2020 totalt uppgå till 18,1 miljoner kronor 2020 (engångsvisa etableringskostnader och löpande driftskostnader) samt 56,5 miljoner kronor 2021 och 2022 (i stort sett enbart löpande driftskostnader). Som framgått av kapitel 4 förväntas därtill ytterligare servicekontor inrättas under 2021 och 2022, så att ramen 108 miljoner kronor torde nås senast under 2022.

Utredningen bedömer att förslagen i delrapporten inte får några mer betydande konsekvenser för den del av servicekontorsverksamheten som finansieras med avgiftsintäkter från Skatteverket för idkortshantering samt från AP-fonder och premiepensionssystemet för hantering av pensionsärenden.

---

²¹ Arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön regleras i arbetsmiljölagen (1977:1160). Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. I lagen finns bland annat regler om skyldigheter för arbetsgivare och andra skyddsansvariga om att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

6.1.4 Påverkan på resursbehov och kompetensförsörjning för berörda myndigheter

Utredningen ska analysera hur resursbehovet och kompetensförsörjningen påverkas vid berörda myndigheters besöks- och serviceverksamheter, inklusive eventuella omställningskostnader. Inledningsvis bör påpekas att den här typen av konsekvenser framför allt har relevans för uppdragets andra del, då utredningen ska analysera vilka ytterligare statliga myndigheters serviceverksamheter som kan anslutas till den organisation för lokal statlig service som Statens servicecenter ansvarar för.

Konsekvenserna på resursbehov och kompetensförsörjning avseende förslagen i denna delrapport har i huvudsak behandlats ovan. Här kan dock tilläggas att Statens servicecenters befintliga samverkansmyndigheter (Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten) successivt får en ökande samarbetsyta gentemot Statens servicecenter i takt med att nätverket av servicekontor växer. Detta bland annat i bemärkelsen att det blir fler servicehandläggare som behöver få introducerande och löpande utbildning om myndigheternas verksamhet. Den tillväxt som sker genom de nya servicekontor som etableras under 2020 får i detta hänseende bedömas ha en begränsad effekt på marginalen som sannolikt är möjlig att hantera utan särskilda åtgärder.

Några särskilda omställningskostnader torde inte uppstå – utöver de etableringskostnader som nämnts tidigare.

6.1.5 Samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt och betydelse för den kommunala självstyrelsen

Utredningen bedömer att förslagen i delrapporten inte kommer att leda till några mer betydande konsekvenser för vare sig samhällsekonomi i övrigt eller den kommunala självstyrelsen.

Bilaga – utredningsdirektiv

En utvecklad organisation för lokal statlig service

Sammanfattning av uppdraget

En sakkunnig (i det följande utredaren) ska ges i uppdrag att analysera och föreslå hur serviceverksamheten vid de statliga servicekontoren kan utvecklas. Uppdraget gäller fr.o.m. den 1 januari 2020.

Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur en ökad geografisk tillgänglighet med nya servicekontor på fler platser i landet kan genomföras, och
- analysera möjligheterna att tillhandahålla ett utökat serviceutbud från ytterligare myndigheter.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) den 16 mars 2020. Delredovisningen ska omfatta förslag på lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras, en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske och kostnadsberäkningar för förslagen. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 16 november 2020.

Till utredningen knyts ett sekretariat.

Bakgrund

Lokal statlig närvaro i hela landet är viktigt för att hålla ihop samhället och för att upprätthålla legitimitet och förtroende för de statliga myndigheterna. Regeringen har i propositionen Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service uttalat att det finns be-

hov av att stärka förtroendet för de statliga myndigheterna och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Enskilda och företag behöver fortsatt kunna möta företrädare för myndigheter och få grundläggande statlig service trots att utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster. Lokal statlig service är särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta (prop. 2018/19:47 s. 11).

Från den 1 juni 2019 ansvarar Statens servicecenter för en samlad organisation för lokal statlig service där service avseende Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket ingår.

I punkt 23 i januariavtalet, en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, anges bl.a. att fler servicekontor ska byggas ut i hela landet. I 2019 års ekonomiska vårproposition angavs att regeringens ambition är att servicekontor ska etableras på fler orter (prop. 2018/19:100 s. 24).

Uppdraget att föreslå hur en ökad geografisk tillgänglighet med nya servicekontor på fler platser i landet kan genomföras

Efter förslag från regeringen beslutade riksdagen att Statens servicecenters förvaltningsanslag, ska öka med 54 miljoner kronor 2020 för att utöka antalet servicekontor (prop. 2019/20:1 utg.omr. 2, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129). I budgetpropositionen för 2020 beräknas anslaget öka med 108 miljoner kronor 2021 respektive 2022 för nya servicekontor.

I dagsläget finns 113 servicekontor fördelade på 106 av landets 290 kommuner. Det innebär att en stor del av landets kommuner, 184 stycken, fortfarande saknar servicekontor. I både betänkandet från den parlamentariska landsbygdskommittén (SOU 2017:1) och Servicekontorsutredningens slutbetänkande Statliga servicekontor – mer service på fler platser (SOU 2018:43) föreslås att servicekontor öppnas i de fyra s.k. FA-regioner som i dag saknar servicekontor. Den senare utredningen föreslog även en utbyggnad av servicekontor i storstäderna och vissa större kommuner. Servicekontorsutredningen lämnade även förslag på anslutning av ytterligare verksamheter till servicekontoren.

Majoriteten av remissinstanserna har i sina yttranden över Servicekontorsutredningens betänkande understrukt behovet av en stärkt och utökad offentlig service på flera platser i landet. Flera av instanserna menar även att den geografiska spridningen av de föreslagna kontoren är för begränsad och inte i tillräcklig utsträckning beaktar landsbygdens behov av tillgång till statlig service.

Utredaren ska mot denna bakgrund

- föreslå lämpliga platser där statliga servicekontor bör etableras, presentera en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske och redovisa kostnadsberäkningar för förslagen, och
- redovisa vilka bedömningsgrunder och avvägningar som ligger till grund för förslagen.

Uppdraget att analysera möjligheterna att tillhandahålla ett utökat serviceutbud från ytterligare myndigheter

I remissvaren över Servicekontorsutredningens betänkande framkommer synpunkter på att tjänsteutbudet vid de statliga servicekontoren bör utökas och att kontoren bör ge service avseende fler statliga myndigheter. Mot denna bakgrund finns det anledning att utreda möjligheten att etablera fler servicekontor i landet. Statliga myndigheter kan var och en för sig inte upprätthålla en kostnadseffektiv kontorsnärvaro för att ge lokal service i hela landet. Att samla ytterligare myndigheters serviceverksamheter hos Statens servicecenter kan bidra till att staten nyttjar sina koncernfördelar på ett mer effektivt sätt samtidigt som tillgängligheten till statliga myndigheter kan förbättras på fler platser i landet. Det bör därför utredas på vilket sätt antalet servicekontor kan utökas, genom att bl.a. fler statliga myndigheters serviceverksamheter ansluts till den samlade organisationen för lokal statlig service. Även former för digital samverkan mellan myndigheterna som kan leda till en mer effektiv och tillgänglig service samt ett säkert och effektivt informationsutbyte ska beaktas.

Utredaren ska primärt fokusera på följande myndigheter som har uttalad serviceverksamhet riktad mot enskilda och företag: Lantmäteriet, Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten. Dessa myndigheter omfattades inte av Servicekontorsutredningen och förut-

sättningarna för en eventuell anslutning av myndigheterna till organisationen för lokal statlig service behöver utredas. Avseende Polismyndigheten ska brottsbekämpande verksamhet inte analyseras eller ingå i denna utredning. Vidare ska särskild hänsyn tas till myndighetens omorganisation. Dessutom ska utredaren beakta att det pågår en förstudie för att klargöra förutsättningarna för en möjlig frivillig servicesamverkan på servicekontoren mellan Polismyndigheten och Statens servicecenter. Vad gäller Lantmäteriet ska myndighetens verksamhet inte omfattas av utredarens analys. Möjligheterna till lokalsamverkan med servicekontor liksom för- och nackdelar i samband med detta ska dock utredas för de orter där Lantmäteriet finns representerat.

Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden och Trafikverket omfattades av Servicekontorsutredningens förslag. Regeringen har i budgetpropositionen för 2020 angett att servicekontorsutredningens förslag fortsatt ska vara vägledande vid utvecklingen av den lokala statliga serviceorganisationen. Utredaren får, om det bedöms lämpligt, vidareutveckla de tidigare förslagen avseende Centrala studiestödsnämnden och Trafikverket.

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att se över förutsättningarna för att servicekontoren framöver ska ge service avseende myndighetens verksamhet. Inriktningen är att en överföring av verksamhet från Arbetsförmedlingen till servicekontoren bör inledas under 2020 (A2019/00923/A). Det bör vidare noteras att Statens servicecenter och Arbetsförmedlingen den 2 juli 2019 har ingått ett frivilligt serviceavtal som innebär att de två myndigheterna startar en pilotverksamhet för servicekontoren. Detta i syfte att utveckla samarbetsformerna mellan Arbetsförmedlingen och Statens servicecenter. Utredaren ska hålla sig informerad om arbetet med att reformera Arbetsförmedlingen som parallellt bedrivs inom Regeringskansliet och vid Arbetsförmedlingen utifrån dess rapport Vissa förutsättningar inför reformeringen av Arbetsförmedlingen.

I syfte att utvidga den statliga servicen till fler platser i hela landet är andra alternativ utöver en förstärkt organisation för lokal statlig service möjliga. Det kan exempelvis innebära en utökad lokalsamverkan mellan olika statliga aktörer liksom samverkan mellan stat och kommun. Det kan också handla om andra former för tillhandahållande av service (exempelvis samlokalisering och s.k. servicepunkter). På så sätt kan besökare erbjudas en mer sammanhållen ser-

vice från den offentliga förvaltningen. Servicekontorsutredningen har endast i begränsad omfattning analyserat andra sätt att utvidga den statliga närvaron i hela landet. Utredaren ska därför fördjupa analysen av vilka möjligheter det finns till andra former av service-samverkan. Inom ramen för eventuell samverkan mellan stat och kommun ska uppdraget begränsas till att belysa möjligheter och hinder för utvecklade samverkansformer avseende statlig service.

Utredaren ska mot denna bakgrund

- analysera och föreslå vilka ytterligare statliga myndigheters serviceverksamheter som kan anslutas till den organisation för lokal statlig service som Statens servicecenter ansvarar för,
- analysera möjligheterna till andra former av statlig servicesamverkan samt belysa möjligheter och hinder för servicesamverkan mellan den statliga förvaltningen, kommuner och regioner i syfte att främja sådan samverkan,
- analysera de rättsliga förutsättningarna för ett genomförande av förslagen och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag,
- analysera de integritetsfrågor som kan aktualiseras om handläggare vid Statens servicecenter får tillgång till fler myndigheters verksamhetssystem,
- identifiera vilka krav på informationssäkerhet som förslagen medför,
- föreslå hur det med eventuella uppdrag, ändringar av berörda myndigheters instruktioner, överenskommelser mellan myndigheterna eller andra åtgärder kan säkerställas att Statens servicecenter och berörda myndigheter samarbetar i fråga om den samlade organisationen för lokal statlig service och att ansvarsfördelningen blir tydlig för var och en av myndigheterna, och
- redovisa vilka bedömningsgrunder och avvägningar som ligger till grund för analyserna och förslagen.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska analysera och redovisa de verksamhetsmässiga, personella och ekonomiska konsekvenserna av förslagen, inklusive kost-

nadsberäkningar och konsekvenser för avgiftsfinansierade verksamheter. Analysen och redovisningen ska även omfatta hur resursbehovet och kompetensförsörjningen påverkas vid berörda myndigheters besöks- och serviceverksamheter, inklusive eventuella omställningskostnader. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. Utredaren ska vidare analysera och redovisa om förslagen har någon betydelse för den kommunala självstyrelsen.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med de myndigheter som berörs av utredningens förslag. Utredaren ska vidare samråda med länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Regioner. Utredaren ska också samråda med berörda kommuner. Utredaren ska även föra dialog med Arbetsgivarverket i arbetsrättsliga frågor samt hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredaren ska i sitt arbete utgå från det som anges i propositionen Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service. Utredaren ska i sitt arbete även beakta och vidareutveckla de förslag som lämnades i betänkandet Statliga servicekontor – mer service på fler platser. Utredaren ska beakta de synpunkter som framkommit under remitteringen av detta betänkande. Utredaren ska vidare beakta de kartläggningar av statlig närvaro som genomförts av länsstyrelserna respektive Statskontoret (Fi2019/01078/SFÖ och Fi2019/01406/SFÖ). Utredaren ska därutöver i sitt arbete utgå från att verksamheten vid servicekontoren fortsatt ska bedrivas kostnadseffektivt, med hög kvalitet och vara anslagsfinansierad inom den ram som anges i statens budget för 2020.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) den 16 mars 2020. Delredovisningen ska omfatta förslag på lämpliga orter där statliga servicekontor bör etableras, en plan för i vilken takt och omfattning som en utbyggnad av organisationen kan ske och kostnadsberäkningar för förslagen. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 16 november 2020.

TN § 48

TK 157/2019 528

Remissvar gällande motion om belysning på gator, cykel och gångbanor

Sammanfattning

Tekniska nämnden fick i uppdrag att bereda en inkommen motion om att systemet med att släcka ner hälften av gatubelysningen under nattetid skulle utredas. Ärendet har tidigare behandlats i tekniska nämnden 2019-08-29, och i kommunstyrelsen 2019-09-23. Vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2019-10-21 återremitterades ärendet till tekniska nämnden för förtydligande beredning.

I motionen yrkade motionären att utreda kostnaden för nedsläckning av gatubelysningen, samt ställa besparingen i relation till ökad trygghet och bättre folkhälsa. Inga besparingar görs genom att förfarandet med nedsläckning av belysningen slopas. Detta sköts av teknisk utrustning i respektive belysningscentral. Genomförda undersökningar visar att brottsligheten ej minskar med ökad belysning. Vad gäller ökad trygghet och bättre folkhälsa, bedöms den personliga tryggheten kan öka.

Ekonomiska konsekvenserna för beslutsalternativen lyder enligt följande:

- *Ekonomisk bedömning av beslutsalternativ 1:* Ingen besparing görs genom att förfarandet med nedsläckningen av gatubelysningen slopas.
- *Ekonomisk bedömning av beslutsalternativ 2:* En utökning av tiden som gatubelysningen hålls tänd beräknas kosta ca 30.000kr per timma och år. Förslaget att hålla gatubelysningen tänd ytterligare 2 timmar kostar därmed ca 60.000/år i ökade energi och underhållskostnader.
- *Ekonomisk bedömning av beslutsalternativ 3:* Kostnad att slopa nedsläckningen av gatubelysningen helt under natten beräknas kosta ca 205.000 kr/år i ökade energi och underhållskostnader.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-20

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-12-19

Kommunfullmäktige § 160/2019-10-21.

Brottsförebyggande rådets (BRÅ) rapport "Förbättrad utomhusbelysning och brottsprevention".

Medborgardialog/Trygghetsundersökning November 2019

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Alternativ 1:

1. Motionen avslås.

Alternativ 2

2. Tidpunkt när gatubelysningen släcks ner flyttas fram från kl. 22.00 till 24.00.

Fortsättning TN § 48

Alternativ 3

3. Gatubelysningen hålls tänd under hela natten.

Jarl Barkenfelt (S) föreslår att tekniska nämnden beslutar i enlighet med förslag nummer 3.

Fredrik Svensson (KD) föreslår att tekniska nämnden beslutar i enlighet med förslag nummer 2 med följande tillägg:

- Tändningstid för morgonen är oförändrad.

Ordförande föreslår följande tilläggsförslag:

- Motionen anses härmed besvarad.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att tekniska nämnden beslutar i enlighet med Fredrik Svenssons (KD) förslag till beslut.

Ordföranden frågar sedan om ordförandens tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Tidpunkt när gatubelysningen släcks ner flyttas fram från kl. 22.00 till 24.00.
2. Tändningstid för morgon är oförändrad.
3. Motionen anses härmed besvarad.

KF § 160
KS § 150

DNR KS 112/2019 355

Svar på motion om belysning på gator, cykel- och gångbanor**Sammanfattning**

Mats Palm (S) inkom 2019-04-15 med en motion om att systemet med att släcka ner hälften av gatubelysningen under nattetid skulle utredas.

En utredning genomfördes av tekniska förvaltningen i vilken man kom fram till följande: I tätort är det 820 stycken lampor som är tända hela natten och 560 lampor som släcks under natten (mellan kl. 22.00-06.00). På landsbygd finns 320 lampor. Dessa släcks under natten (mellan kl. 22.00-06.00). Varje lampa som kopplas om för att lysa hela natten drar extra 190 kWh per år (baserat på kostnad för el, nät och skatt = 1 kr/kWh + moms) på 1 90 kr per lampa vilket motsvarar 167 tkr för 880 stycken lampor. Engångskostnad för omkoppling av delsläckningen ligger på 25 tkr. Till detta kommer ökade kostnader för lampbyten. En lampa som är tänd hela natten håller ca 3 år i stället för 6 år. Extra lampbyte kostar i tätort 16 tkr/år och på landsbygd 11 tkr/år.

Motionen behandlades i tekniska nämnden 2019-08-29.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden § 60/2019-08-29
Kommunfullmäktige § 95/2019-05-14
Motion inkommen 2019-04-15

Förslag till beslut

Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Motionen avslås.

Mats Palms (S) bifaller tekniska förvaltningens förslag nummer 2 med följande ändring:

- Den ökade driftbudgeten om 25 tkr belastar driftbudget för 2020.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med tekniska nämndens förslag till beslut.

Omröstning begärs.

Ajournering!

Ordförande ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med tekniska nämndens förslag

Nej = i enlighet med Mats Palms (S) förslag

Fortsättning KF § 160
Fortsättning KS § 150

Med 6 ja-röster och 5 nej-röster finner ordförande att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med tekniska nämndens förslag till beslut (omröstningsbilaga 1, KS § 150/2019-09-23).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Motionen avslås.

_____

Reservation

Socialdemokraterna och Liberaler reserverar sig till förmån för eget förslag.

_____

I kommunfullmäktige föreslår Börje Aronsson (KV) att återremittera ärendet för förtydligande beredning.

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller om ärendet ska återremitteras och finner att ärendet återremitteras till tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet återremitteras till tekniska nämnden för förtydligande beredning.

_____

Expedieras till: Tekniska nämnden

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KS § 150

DNR KS 112/2019 355

Svar på motion om belysning på gator, cykel- och gångbanor

Sammanfattning

Mats Palm (S) inkom 2019-04-15 med en motion om att systemet med att släcka ner hälften av gatubelysningen under nattetid skulle utredas.

En utredning genomfördes av tekniska förvaltningen i vilken man kom fram till följande: I tätort är det 820 stycken lampor som är tända hela natten och 560 lampor som släcks under natten (mellan kl. 22.00-06.00). På landsbygd finns 320 lampor. Dessa släcks under natten (mellan kl. 22.00-06.00). Varje lampa som kopplas om för att lysa hela natten drar extra 190 kWh per år (baserat på kostnad för el, nät och skatt = 1 kr/kWh + moms) på 190 kr per lampa vilket motsvarar 167 tkr för 880 stycken lampor. Engångskostnad för omkoppling av delsläckningen ligger på 25 tkr. Till detta kommer ökade kostnader för lampbyten. En lampa som är tänd hela natten håller ca 3 år i stället för 6 år. Extra lampbyte kostar i tätort 16 tkr/år och på landsbygd 11 tkr/år.

Motionen behandlades i tekniska nämnden 2019-08-29.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden § 60/2019-08-29
Kommunfullmäktige § 95/2019-05-14
Motion inkommen 2019-04-15

Förslag till beslut

Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Motionen avslås.

Mats Palms (S) bifaller tekniska förvaltningens förslag nummer 2 med följande ändring:

- Den ökade driftbudgeten om 25 tkr belastar driftbudget för 2020.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Omröstning begärs.

Ajournering!

Ordförande ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med tekniska nämndens förslag

Nej = i enlighet med Mats Palms (S) förslag

Med 6 ja-röster och 5 nej-röster finner ordförande att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med tekniska nämndens förslag till beslut.

Fortsättning KS § 150

(Omröstningsbilaga 1, KS § 150/2019-09-23).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Reservation

Socialdemokraterna och Liberaler reserverar sig till förmån för eget förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

TN § 60

DNR TK 157/2019

Svar på motion om belysning på gator, cykel och gångbanor

Sammanfattning

2019-04-15 inkom en motion från Mats Palm om att systemet med att släcka ner hälften av gatubelysningen under nattetid skulle utredas.

I tätort är det 820 st lampor som är tända hela natten och 560 lampor som släcks under natten (22-06). På landsbygd finns 320 lampor. Dessa släcks under natten (22-06). Varje lampa som kopplas om för att lysa hela natten drar extra 190 kWh per år (baserat på kostnad för el, nät och skatt = 1 kr/kWh + moms) på 190 kr per lampa vilket motsvarar 167 tkr för 880st lampor.

Engångskostnad för omkoppling av delsläckningen ligger på 25 tkr. Till detta kommer ökade kostnader för lampbyten. En lampa som är tänd hela natten håller ca 3 år i stället för 6 år. Extra lampbyte kostar i tätort 16 tkr/år och på landsbygd 11.tkr/år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-06-24
Kommunfullmäktige § 95/2019-05-14

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Förslag nr 1;

- Motionen avslås.

Förslag nr 2

- Motionen beviljas och förvaltningen får en utökad driftsbudget för gatubelysning med 205 tkr/år plus en ökning av 2019 års driftsbudget på 25 tkr för omkopplingskostnaden.

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KF § 95

DNR KS 112/2019

Motion gällande belysning på cykel och gångbanor

Sammanfattning

Följande motion inkom 2019-04-15 från Mats Palm(S);

'I Herrljunga kommun har vi ett system där varannan belysning släcks på gator, cykel och gångbanor klockan 22.00 på vardagar. Många arbetsplatser har en sluttid, och i vissa fall, en starttid efter klockan 22.00

För att främja ett lokalt resande med cykel eller till fots till eller från sin arbetsplats, skulle en bättre belysning öka känslan av trygghet. Det förekommer ofta att någon belysning är släckt/trasig, då blir det mörkt på gång/cykelbanan en lång sträcka. Då dessa banor ofta går genom skogspartier eller parker upplevs detta otryggt. Detsamma gäller på våra lokalgator. En enstaka trasig lampa släcker i vissa fall i princip en hel gata. Det skapar otrygghet för de boende, och ett tillfälle för den eventuella tjuven. Då besparingen ställd i relation till den upplevda otryggheten och därmed utebliven cykel eller gångtrafik kan vara marginell, vill jag att vi gör en ny bedömning av denna effekt. Tända gatu och gångstråksbelysningar skulle öka tryggheten i våra samhällen.

Jag yrkar därför att:

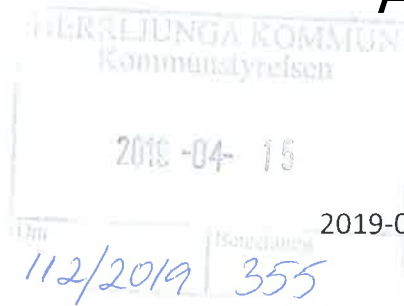
- 1. Utred vilken total besparing (All utrustning och all administration) förfarandet med släckta belysningar efter klockan 22.00 innebär.*
- 2. Ställ besparingen i relation till en ökad trygghet och därmed förmodat bättre folkhälsa.'*

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till tekniska nämnden för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

- Ärendet överlämnas till tekniska nämnden för beredning.

Motion.

Cykel och gångbanor:

I Herrljunga kommun har vi ett system där varannan belysning släcks på gator, cykel och gångbanor klockan 22.00 på vardagar.

Många arbetsplatser har en sluttid, och i vissa fall, en starttid efter klockan 22.00

För att främja ett lokalt resande med cykel eller till fots till eller från sin arbetsplats, skulle en bättre belysning öka känslan av trygghet.

Det förekommer ofta att någon belysning är släckt/trasig, då blir det mörkt på gång/cykelbanan en lång sträcka. Då dessa banor ofta går genom skogspartier eller parker upplevs detta otryggt. Detsamma gäller på våra lokalgator. En enstaka trasig lampa släcker i vissa fall i princip en hel gata. Det skapar otrygghet för de boende, och ett tillfälle för den eventuella tjuven.

Då besparingen ställd i relation till den upplevda otryggheten och därmed utebliven cykel eller gångtrafik kan vara marginell, vill jag att vi gör en ny bedömning av denna effekt.

Tända gatu och gångstråksbelysningar skulle öka tryggheten i våra samhällen.

Jag yrkar därför att:

1. Utred vilken total besparing (All utrustning och all administration) förfarandet med släckta belysningar efter klockan 22.00 innebär.
2. Ställ besparingen i relation till en ökad trygghet och därmed förmodat bättre folkhälsa.

Mats Palm (S)

Svar från tekniska nämnden på begäran om yttrande gällande motion om vildsvin på tallriken

Sammanfattning

Motion inkom 2020-01-13 från Jacob Brendelius (UPAR, då SD) avseende vildsvin på tallriken istället för på grillen. Kommunstyrelsen lämnade motionen till Tekniska nämnden för yttrande. Yttrande har inkommit från tekniska nämnden med förslag om att servering av vildsvinskött ska ske två gånger per år till förskola, skola, äldreboende och matdistribution.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-05-13

Tekniska nämnden § 46/2020-04-29

Kommunstyrelsen § 51/2020-03-16

Kommunfullmäktige § 22/2020-02-18

Motion inkommen 2020-01-13

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja motionen i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Gunnar Andersson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Tekniska nämnden
till:

TN § 46

TK 87/2020 220

Svar på begäran om yttrande från kommunstyrelsen gällande motion om vildsvin på tallriken

Sammanfattning

Tekniska nämnden har mottagit begäran om yttrande från kommunstyrelsen angående en inkommen motion om vildsvin på tallriken. Motionären yrkar på att Herrljunga kommun ska köpa in vildsvinskött från lokala livsmedelsföretag som regelbundet ska serveras på kommunens skolor och äldreboende. Förslaget innebär också att andelen lokalt producerad mat utökas.

Utefter Livsmedelsverkets förteckning över livsmedelsgodkända slakterier, har förvaltningen kontaktat de närbelägna leverantörerna. Pris och tillgång har efterfrågats. Följande har möjlighet att leverera: Koberg Vilt i Sollebrunn, Magnus Jakt och Vilt i Vara, Vikaryds köttbod i Alingsås. Samtliga tillhandahåller frilevande djur och innehar godkända styck- och vilthanteringsanläggningar. Inom skola och äldreomsorg är det enklast att implementera måltider med vildsvinsfärs och grytbitar.

Vildsvinsfärs kan alla tre nämnda leverantörerna tillhandahålla. Vildsvinsgrytbitar är det enbart Koberg Vilt som kan tillhandahålla. Om motionen tillstyrks kommer förslaget att utvärderas av förvaltningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-20
Kommunstyrelsen § 51/2020-03-16

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Servering av vildsvinskött sker två gånger per år till förskola, skola äldreboende och matdistribution.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Servering av vildsvinskött sker två gånger per år till förskola, skola äldreboende och matdistribution.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

KS § 51

DNR KS 7/2020 220

Begäran om yttrande över motion om vildsvin på tallriken istället för i grillen

Sammanfattning

Jacob Brendelius (SD) har i motion daterad 2020-01-13 föreslagit att Herrljunga kommun ska revidera sin inköpspolicy för mat till skolor och äldreboenden så att inköp av vildsvinskött från lokala livsmedelsföretag utökas samt att Herrljunga kommuns skolor och äldreboenden regelbundet ska servera lokalt producerat vildsvinskött till elever och boende. Kommunfullmäktige överlämnade 2020-02-18 (§ 22) motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Eftersom tekniska nämnden ansvarar för kost och måltidsproduktion till kommunens förvaltningar och verksamheter föreslås kommunstyrelsen begära ett yttrande över motionen från tekniska nämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04
Kommunfullmäktige § 22/2020-02-18
Motion daterad 2020-01-13

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Motionen skickas till tekniska nämnden för yttrande.
- Yttrandet ska utformas på samma sätt som ett svar på en motion, det vill säga efterleva samtliga krav i avsnittet "Handläggning av motioner och medborgarförslag" i kommunens riktlinjer för dokument- och ärendehantering.
- Yttrandet ska vara kommunstyrelsen till handa senast 2020-06-12.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Motionen skickas till tekniska nämnden för yttrande.
2. Yttrandet ska utformas på samma sätt som ett svar på en motion, det vill säga efterleva samtliga krav i avsnittet "Handläggning av motioner och medborgarförslag" i kommunens riktlinjer för dokument- och ärendehantering.
3. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen till handa senast 2020-06-12.

Expedieras till: Tekniska nämnden
För kännedom
till:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KF § 22

DNR KS 7/2020 220

Motion om vildsvin på tallriken istället för i grillen**Sammanfattning**

Följande motion inkom 2020-01-13 från Jacob Brendelius (SD);

”Vildsvinspopulationen har de senaste åren ökat explosionsartat i Sverige. Svinen förstör allt fler åkrar och grisar ned i villaträdgårdar och parker. Bönder runt om i Sverige har uppmärksammat de allt större skadorna på skörden. Där det odlas fleråriga växter så blir skadorna kvar i flera år. Enligt Hans Andersson, professor i lantbruksekonomi vid Sveriges lantbruksuniversitet, har närmare 40 procent av Sveriges lantbrukare drabbats. Dessutom orsakar svinen även allt fler trafikolyckor. År 2010 inträffade färre än 2500 vildsvinsolyckor. År 2017 har antalet stigit till över 6000 stycken.

Sveriges jägare kan minska viltskadorna både i jordbruket och antalet trafikolyckor, men då måste vildsvinsjakt uppmuntras på olika sätt. Viltkött är ett av våra mest klimatsmarta livsmedel. Tyvärr ökar vildsvinsstammen i dagsläget snabbare takt än vad jägarna hinner skjuta av svinen. Lokala jägare får inte sälja egna skjutna svin till allmänheten då den egna frysen är fylld. Viltköttförsäljarnas kundkrets är ännu så länge inte tillräckligt stor.

Alla kommunens invånare vinner på att konsumtionen av lokalt producerat vildsvinskött ökar. Våra landsvägar blir säkrare och lantbrukarna får tryggare ekonomi och sinnesro.”

Sverigedemokraterna yrkar att:

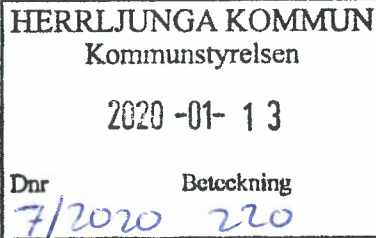
- Herrljunga kommun reviderar sin inköspolicy för mat till skolor och äldreboenden så att inköp av vildsvinsskött från lokala livsmedelsföretag utökas.
- Herrljunga kommuns skolor och äldreboenden ska regelbundet servera lokalt producerat vildsvinsskött till elever och boende.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

FS

Motion

2020-01-10

Vildsvin på tallriken istället för i grillen!

Vildsvinspopulationen har de senaste åren ökat explosionsartat i Sverige. Svinen förstör allt fler åkrar och grisar ned i villaträdgårdar och parker. Bönder runt om i Sverige har uppmärksammat de allt större skadorna på skörden. Där det odlas fleråriga växter så blir skadorna kvar i flera år.

Enligt Hans Andersson, professor i lantbruksekonomi vid Sveriges lantbruksuniversitet, har närmare 40 procent av Sveriges lantbrukare drabbats. Dessutom orsakar svinen även allt fler trafikolyckor. År 2010 inträffade färre än 2500 vildsvinsolyckor. År 2017 har antalet stigit till över 6000 stycken.

Sveriges jägare kan minska viltskadorna både i jordbruket och antalet trafikolyckor, men då måste vildsvinsjakt uppmuntras på olika sätt. Viltkött är ett av våra mest klimatsmarta livsmedel. Tyvärr ökar vildsvinsstammen i dagsläget snabbare takt än vad jägarna hinner skjuta av svinen. Lokala jägare får inte sälja egna skjutna svin till allmänheten då den egna frysen är fylld. Viltköttförsäljarnas kundkrets är ännu så länge inte tillräckligt stor. Konsekvensen blir att vildsvinen finns kvar på åkrar, i rabatter och på landsvägar.

Svenska Jägareförbundet och LRF föreslagit förenklade regler för att möjliggöra ökad försäljning av vildsvinskött i Sverige. I exempelvis Tyskland säljs varje år köttet av mellan 0,5 och 1 miljon vildsvin av lokala jägare till vänner, bekanta och lokala företag.

I väntan på en förändrad lagstiftning kan dock Herrljunga kommun redan nu hjälpa till genom att uppmuntra produktion av viltkött genom att ändra sin inköspolicy så att större kvantiteter av viltkött köps in för konsumtion i kommunens skolor och på äldreboenden.

Alla kommunens invånare vinner på att konsumtionen av lokalt producerat vildsvinskött ökar. Våra landsvägar blir säkrare och lantbrukarna får tryggare ekonomi och sinnesro.

Sverigedemokraterna yrkar att:

- Herrljunga kommun reviderar sin inköspolicy för mat till skolor och äldreboenden så att inköp av vildsvinskött från lokala livsmedelsföretag utökas.
- Herrljunga kommuns skolor och äldreboenden ska regelbundet servera lokalt producerat vildsvinskött till elever och boende.

Jacob Brendelius (Sd)

BN § 44

DNR UN 63/2020

Avgifter för Kulturskolan**Sammanfattning**

Kulturskolan har ett behov av att revidera avgifterna inför framtiden. Under en kortare period har Kulturskolan kunnat söka statsbidrag från Kulturrådet som delvis gått till att sänka avgifterna och att hålla nya inriktningar avgiftsfria. Statsbidragen är till för att Kulturskolan ska kunna prova nya aktiviteter för att nå nya grupper, och kan endast fås under en begränsad tid. De aktiviteter som blir framgångsrika och som Kulturskolan vill permanenta, måste kommunen själv ta ekonomiskt ansvar för. Flertalet av de aktiviteter som har provats har varit framgångsrika, men tiden för statsbidraget har gått ut.

Förslaget till nya avgifter redovisas nedan. Nuvarande form av syskonrabatt föreslås kvarstå, vilket innebär att familjer betalar avgift för maximalt två syskon.

250 kr/termin	Ensemblespel och körsång, när eleven inte deltar i någon annan av Kulturskolans kurser.
500 kr/termin	Gruppundervisning.
750 kr/termin	Individuell undervisning.
1500 kr/termin	Vuxna elever, individuell undervisning.
300 kr/termin	Hyra av instrument.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-04-09

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-12

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås anta föreslagna avgifter för Kulturskolan att gälla från och med 1 augusti 2020.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Föreslagna avgifter för Kulturskolan antas att gälla från och med 1 augusti 2020.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

TN § 44

TK 98/2020 213

Översyn av jaktarrenden

Sammanfattning

Herrljunga kommun utarrenderar kommunal mark på totalt 321 Ha till 9 st jaktlag. Dessa jaktlag jagar med full jakträtt eller sk reducerad jakträtt. Reducerad jakträtt innebär att inget vilt får skjutas på dessa marker med undantag av skadeskjutet eller trafikskadat vilt som enligt 3§ Jaktstadgan skall uppsåras och avlivas utan dröjsmål.

Tekniska förvaltningen ser över alla jaktarrenden för att få en rättvisare avgiftsnivå. Det skiljer allt för mycket mellan arrendena och i synnerhet mot den prisstatistik som råder i Västra Götaland. Synpunkter avseende ersättningsnivån inhämtades från samtliga jaktlag under 2017.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-14

Förteckning över jaktarrendeavtal

Mall för jaktarrendekontrakt

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Nya ersättningsnivåer godkänns och lämnas till kommunfullmäktige för beslut. Ersättningsnivåer: 100 kr/ha för full jakträtt och 20 kr/ha för reducerad jakträtt. De nya avgifterna gäller från jaktåret 2021/2022.
- Samtliga jaktarrendekontrakt uppdateras och revideras avseende pris och framtida uppräknings.
- Samordning ska ske så att samtliga kontrakt innefattar samma kontraktperiod.
- Ansvarig för att förvalta kontrakten och fakturera arrenden är enhetschef för Gata och Park.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Nya ersättningsnivåer godkänns. Ersättningsnivåer: 100 kr/ha för full jakträtt och 20 kr/ha för reducerad jakträtt. De nya avgifterna gäller från jaktåret 2021/2022.

Tekniska nämndens beslut

1. Samtliga jaktarrendekontrakt uppdateras och revideras avseende pris och framtida uppräknings.

Fortsättning TN § 44

2. Samordning ska ske så att samtliga kontrakt innefattar samma kontraktperiod.
3. Ansvarig för att förvalta kontrakten och fakturera arrenden är enhetschef för Gata och Park.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

SN § 70

DNR SN 51/2020

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2020-03-31

Sammanfattning

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Denna rapporteringsskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SOL och 28 h § LSS. Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser.

Totalt 11 rapporterade ärenden varav 6 är verkställda eller av annan orsak avslutade.

Äldreomsorg

Två beslut om särskilt boende varav ett ej verkställt. Väntetider i dessa två ärenden är mellan 5-7 månader. Ärendet gällande kontaktperson har avslutats på enskilds egen begäran då behov inte längre föreligger.

Individ och familjeomsorg

Tre rapporterade ärenden gällande kontaktfamilj och kontaktperson. Bland dessa är ett ärende verkställt och ett ärende avslutat, tidsbegränsat och utan fortsatta behov. Personen med ej verkställt beslut om kontaktfamilj har ansökt om insatser enligt LSS och därför velat avvakta.

LSS

Fem rapporterade ärenden varav ett ärende, kontaktperson är verkställt under en kort tid men åter rapporterat då det uppstått ett avbrott i verkställigheten. Ett ärende är avslutat på enskilds egen begäran då det inte är aktuellt att flytta till ett boende. För verkställighet i övriga ärenden behöver det finnas lämpliga personer/familjer som matchar brukarnas behov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-09

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2020-03-31

Forts SN § 70

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att lägga rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2020-03-31 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2019-03-31 läggs till handlingarna (bilaga 1, SN § 70/2020-04-28).

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Revisorena

2020-04-09

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut¹ enligt SOL och LSS 2020-03-31

SOCIALTJÄNSTLAGEN – SOL

Aldreomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verk/avs ²
Särskilt boende	2019-08-21		Vuxen	Kvinna	2020-03-10
Kontaktperson	2019-10-09		Vuxen	Man	2020-01-29
Särskilt boende	2019-12-03		Vuxen	Man	

Funktionshinderomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verk/avs.
----------------	------------------	-------------------	---------	-----	-----------

Individ och familjeomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Kontaktfamilj	2019-03-06		Ungdom	Pojke	
Kontaktfamilj		2019-07-08	Vuxen	Man	2020-03-25
Kontaktperson	2019-10-03		Vuxen	Man	2020-02-01

LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE – LSS

Handikappomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Korttidsvistelse	2018-11-05		Ungdom	Pojke	
Ledsagarservice	2019-02-28		Vuxen	Kvinna	
Kontaktperson	2019-06-18		Ungdom	Flicka	2019-12-15
Boende barn-unga	2019-10-01		Ungdom	Pojke	2020-03-09
Kontaktperson		2019-12-31	Ungdom	Flicka	

I tjänsten

Heléne Backman Carlsson
SAS/Kvalitetssamordnare

¹ Beslut är, per definition, verkställda om verkställighet har skett inom 3 (tre) månader från beslutsdatum.

² Datum för verkställt beslut eller avslutat av annan orsak vid datum för rapportering till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Val av representant till Inera ABs årsstämma 2020

Sammanfattning

Ineras årsstämma 2020 hålls den 17 juni i Stockholm. Sista anmälningsdag är den 9 juni. Ineras årsstämma föregås av ägarrådet som genomfördes den 13 maj 2020. Ägarrådet fastställer ägardirektiv, styrelse, verksamhetsinriktning och rambudget inför bolagsstämman den 17 juni 2020. Ägarna har i aktieägaravtalet förbundit sig att på bolagsstämman rösta helt i enlighet med de beslut och val som sker vid ägarrådet. Det är därmed vid ägarrådet som ägarna i första hand utövar ägarstyrningen över Inera. Inera rekommenderar därför ägarna ur effektivitetssynpunkt att endast prioritera deltagande på ägarrådet. Inera kommer inte erbjuda en årsstämma med deltagande och röstförfarande på distans och det finns begränsad möjlighet att delta på plats. Inera meddelar att deltagande vid årsstämman med fördel genomförs via ombud. Teresa Hansson, koncerncontroller, SKR Företag, kan företräda kommunen vid årsstämman om så önskas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-14
Inbjudan till Inera AB:s årsstämma 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen utser Teresa Hansson, koncerncontroller SKR företag till ombud för Herrljunga kommun vid Ineras årsstämma den 17 juni 2020.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Inera AB

Till

Kommunstyrelsens ordf. (motsv.)
Kommundirektör (motsv.)
Regionstyrelsens ordf. (motsv.)
Regiondirektör (motsv.)
SKR Företag AB

För kännedom

Styrelsen för Inera AB

Kallelse till årsstämma i Inera AB

Ineras årsstämma äger rum den 17 juni 2020 kl. 10.00-11.00 i Ineras lokaler, på Tjärhovsgatan 21 i Stockholm, lokal Dinera.

Ineras årsstämma föregås av ägarrådet som genomfördes den 13 maj 2020. Ägarrådet fastställer ägardirektiv, styrelse, verksamhetsinriktning och rambudget inför bolagsstämman den 17 juni 2020. Observera att ägarna i aktieägaravtalet förbundit sig att på bolagsstämman rösta helt i enlighet med de beslut och val som sker vid ägarrådet. Det är därmed vid ägarrådet som ägarna i första hand utövar ägarstyrningen över Inera. Vi rekommenderar därför ägarna ur effektivitetssynpunkt att endast prioritera deltagande på ägarrådet.

Inera kommer inte erbjuda en årsstämma med deltagande och röstförfarande på distans och det finns begränsad möjlighet att delta på plats.

Deltagande vid årsstämman genomförs med fördel genom ombud. Teresa Hansson, koncerncontroller, SKR Företag, kan företräda er vid årsstämman om så önskas.

Anmälan till årsstämman, som representant eller via ombud, sker genom att fylla i blanketten ”Anmälan till årsstämma Inera AB”, se nedan. Returnera blanketten till Inera via e-post: kansli@inera.se senast den 9 juni 2020.

Samtliga handlingar till årsstämman finns publicerade på inera.se:

<https://www.inera.se/om-inera/uppdrag/arsstamma/>

Med vänliga hälsningar

Eva Fernvall
Styrelseordförande Inera

Thomas Idermark
Vd Inera

Dagordning

Ärende:

1. Stämman öppnas
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av sekreterare och en eller två justerare
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
6. Godkännande av förslag till dagordning för stämman
7. Framläggande av årsredovisning och revisionsberättelse för perioden 1 januari 2019 – 31 december 2019

Beslut:

- a. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen,
  - b. om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,
  - c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör
8. Bestämma antal styrelseledamöter samt i förekommande fall, revisorer, lekmannarevisorer och ersättare
  9. Fastställande av arvoden åt styrelsen och i förekommande fall för revisorer
  10. Val av styrelseledamöter samt i förekommande fall revisorer, lekmannarevisorer och ersättare
  11. Val av styrelseordförande
  12. Fastställa verksamhetsinriktning med strategiska mål samt rambudget
  13. Fastställa ägardirektiv för Inera AB
  14. Stämman avslutas

KF § 41

DNR KS 81/2020 942

Revisionsberättelse för år 2019 – Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2019

Sammanfattning

Revisorernas syn på verksamheten i nämnderna redovisas för kommunfullmäktige i den årliga revisionsberättelsen som även innehåller ett uttalat stöd, för eller emot, ansvarsfrihet eller anmärkning för nämnd eller beredning sin helhet, enskild ledamot/ersättare i nämnd eller beredning.

I kommunallagen görs ingen skillnad mellan styrelse och nämnd. Det är det så kallat revisionsansvaret som granskas och prövas. Revisorerna ska kontrollera att verksamheten genomförs utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt, tillfredställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll. Detta ansvar är i grunden kollektivt, alla i en nämnd har samma möjlighet/skyldighet att väcka ärenden, men även individuellt.

Fullmäktiges presidium har tagit del av revisionsrapporten för verksamhetsåret 2019 och ser att inga anmärkningar föreslås för styrelsen, någon nämnd eller beredning. Kommunstyrelse, samtliga nämnder och beredningar föreslås få ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-03-24

Revisionsrapport och revisionsberättelse för verksamhetsåret 2019.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut:

Andreas Johansson (M), ordförande i kommunfullmäktige förtydligar följande förslag till beslut:

1. Fullmäktige ställer sig bakom revisorernas rapport i sin helhet och nedanstående styrelse, nämnder och beredningar, samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ, beviljas ansvarsfrihet för år 2019.
  - Kommunstyrelse
  - Socialnämnd
  - Bildningsnämnd
  - Teknisknämnd
  - Bygg och miljönämnd
  - Valnämnd
  - Krisledningsnämnd
  - Servicenämnd IT Servicenämnd /Växel/Telefoni
  - Servicenämnd Ekonomi/Personal
  - Demokratiberedning
  - Valberedning
  - Arvodesberedning

Fortsättning KF § 41

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget och finner att så sker.

Ordföranden frågar om samtliga styrelser, nämnder och bredningar beviljas ansvarsfrihet för 2019 och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Revisionsberättelsen läggs till handlingarna.
2. Kommunfullmäktige ställer sig bakom revisionsberättelsen och beviljar styrelsen, samtliga nämnder och beredningar ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunstyrelsen, Samtliga nämnder

KF § 42
KS § 59

DNR KS 23/2020 942

Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2019**Sammanfattning**

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper ska nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp ska hänsyn tas till orsaker till över- eller underskott och om beslutad verksamhet uppnåts. Om ett underskott överförs till nämnd ska detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter. Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Enligt upprättad årsredovisning för 2019 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 2 751 tkr. Korrigering har gjorts med totalt 6 603 tkr, varav avvikelse för kapitalkostnader står för 6 131 tkr, avräkning demografimodell 268 tkr och flyktingbuffert 204 tkr. Därutöver har korrigering gjorts med 1 810 tkr som avser avskrivningen av tekniska nämndens ackumulerade underskott. De totala korrigeringarna uppgår till 4 793 tkr.

Kommunfullmäktige beslutade i samband med avskrivningen av tekniska nämndens underskott från 2017 och 2018 att årlig redovisning av kostnader för vinterväghållning ska ske (kommunfullmäktige § 134/2019-09-16). En sådan redovisning har skickats med kallelsen till kommunstyrelsens sammanträde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-27
Kostnader för vinterväghållning per år 2015-2019
Gemensam servicenämnd för IT, växel och telefoni § 5/2020-03-04

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

2. Kommunfullmäktige föreslås överföra korrigerat resultat från 2019 till överskottsredovisningen enligt sammanställningen nedan.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Servicenämnder	40
Bildningsnämnd	-693
Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning KS § 59

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	Korr avvikelse		
	IB 2019	2019	UB 2019
Belopp netto (tkr)			
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Service nämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Korrigerat resultat från 2019 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Service nämnder	40
Bildningsnämnd	-693
Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	Korr avvikelse		
	IB 2019	2019	UB 2019
Belopp netto (tkr)			
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Service nämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning KF § 42

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

- Korrigerat resultat från 2019 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Servicenämnder	40
Bildningsnämnd	-693
Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	IB 2019	Korr avvikelse	
		2019	UB 2019
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Servicenämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Expedieras till:
För kännedom till: Kommunstyrelsen, Samtliga nämnder

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KF § 47
KS § 56

DNR KS 71/2020 679

Nationaldagsfirande 2020

Sammanfattning

Efter möte med Herrljunga hembygdsförening har framkommit att föreningen och kommunen önskar att även 2020 organisera firandet av 6 juni tillsammans. Kommunen ska varje år hälsa nya medborgare välkomna med någon form av ceremoni.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
- Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
2. Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
2. Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

Expedieras till: Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium
För kännedom
till:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SN § 71

DNR SN 60/2020

Tillfälliga omsorgsinsatser vid vistelse i Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Sverige befinner sig i ett mycket allvarligt läge med samhällsspridning av coronaviruset covid-19. Socialnämndens verksamheter inklusive kommunal hälso- och sjukvård berörs i dubbel bemärkelse vid en allmän spridning av smitta. Detta eftersom delar av personalen insjuknar samtidigt som behovet av insatser från den kommunala hälso- och sjukvården ökar. Även om all tillgänglig extrapersonal kallas in och resurser omfördelas uppstår det situationer som kräver svåra omprioriteringar för att säkerställa att de behov som ovillkorligen måste tillgodoses blir tillgodosedda. Detta innebär att personer med tillfällig vistelse i kommunen inte kommer att kunna garanteras omsorgsinsatser från den kommunala hemtjänsten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-16

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden uppmärksammar Sveriges kommuner på att brukare med tillfälliga vistelser i Herrljunga kommun inte kommer att kunna garanteras omsorgsinsatser från den kommunala hemtjänsten under perioden 2020-04-28 till och med 2020-10-30.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Sveriges kommuner uppmärksammas på att brukare med tillfälliga vistelser i Herrljunga kommun inte kommer att kunna garanteras omsorgsinsatser från den kommunala hemtjänsten under perioden 2020-04-28 till och med 2020-10-30.

För kännedom till: Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Samtliga Sveriges kommuner
Västra Götalandsregionen
Kommunfullmäktige

KF § 40
KS § 46

DNR KS 22/2020 942

Årsredovisning 2019 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Årets resultat för Herrljunga kommun uppgår till 10,8 mnkr vilket är 1,9 mnkr bättre än budgeterat. I förhållande till skatteintäkter och generella stadsbidrag uppgår årets resultat till 2 procent, vilket innebär att målsättningen om minst 2 procent har infriats. Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen uppfyller det finansiella resultatmålet.

Soliditeten uppgår till 41,1 procent, vilket är en förbättring jämfört med 2018 då soliditeten uppgick till 40,1 procent. Det finansiella målet om en soliditet större än 35 procent har därmed infriats. Årets investeringar uppgår till 42,4 mnkr. Självfinansieringsgraden för 2019 uppgår till 72,2 procent. För åren 2015-2019 uppgick självfinansieringsgraden till 74,5 procent vilket innebär att målet om full självfinansiering av investeringar under en femårsperiod inte uppnås.

Nämndernas sammanlagda ekonomiska resultat är ett överskott om 2 833 tkr. Kommunstyrelsen, bildningsnämnden och teknisk nämnd redovisar överskott (1 214 tkr, 1 182 tkr respektive 3 634 tkr), medan socialnämnden gick med underskott (3 383 tkr). För 2018 uppgick nämndernas överskott till 4 747 tkr.

Årsredovisningen innehåller även en sammanställning över koncernen, måluppfyllelser, ekonomiska analyser samt nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaro, arbetsmiljö och pensioner samt redovisning av kommunens folkhälso- och miljöarbete.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-26
Herrljunga kommuns årsredovisning 2019
Granskning av årsredovisning 2019-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun.

Ordföranden föreslår följande tillägg till förvaltningens förslag:

2. ”med förändringarna i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16”.

Ronnie Rexwall (KV) föreslår följande tillägg till bilaga 2, KS § 46/2020-03-16:

3. ”Herrljunga kommun har valt fullfonderingsmodellen för att det ger en mer rättvisande bild av kommunens pensionsåtagande och resultat.”

Fortsättning KF § 40
Fortsättning KS § 46

Ordföranden föreslår att ekonomichef ges i uppdrag att lämna ett svar på revisorernas synpunkter på förslag till årsredovisning.

Mats Palm (S) föreslår att kommunstyrelsen ber kommunfullmäktige ta ett förnyat ställningstagande kring pensionsförpliktelsen då kommunrevisionen hävdar det olagliga i nuvarande upplägg.

Ronnie Rexwall (KV) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om ordförandens förslag att ge ekonomichef i uppdrag att lämna ett svar på revisorernas synpunkter på förslag till årsredovisning antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) förslag antas och finner att så inte sker.

Omröstning begärs!

Ordföranden ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med Mats Palms (S) förslag
Nej = avslag till Mats Palms (S) förslag

Med 3 ja-röster och 7 nej-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen avslår Mats Palms (S) förslag (omröstningsbilaga 1, KS § 46/2020-03-16).

Ordföranden frågar om ordförandens tilläggsförslag samt Ronnie Rexwalls (KV) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun godkänns (bilaga 1, KS § 46/2020-03-16) med förändringarna i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16.

I kommunfullmäktige föreslår Mats Palm (S) följande tillägg:

- Kommunfullmäktiges presidium får i uppdrag att stämma av med SKRs jurister gällande lagligheten kring hantering av pensionsförpliktelsen.

Ove Severin (KD) och Gunnar Andersson (M) föreslår att Mats Palms (S) tilläggsförslag avslås.

Björn Wilhelmsson (S) och Bo Naumburg (V) bifaller Mats Palms (S) tilläggsförslag.

Fortsättning KF § 40

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar sedan om Mats Palms (S) tilläggsförslag ska antas eller avslås och finner att det avslås.

Omröstning begärs!

Ordföranden ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med Ove Severins (KD) avslagsförslag

Nej = i enlighet med Mats Palms (S) tilläggsförslag

Med 15 ja-röster och 10 nej-röster finner ordföranden att kommunfullmäktige avslår Mats Palms (S) tilläggsförslag (omröstningsbilaga 1, KF § 40/2020-04-07).

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun godkänns (bilaga 1, KS § 46/2020-03-16) med förändringarna i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16.

Reservation

Socialdemokraterna, Liberalerna och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet.

BN § 52

DNR UN 88/2020

Svar på synpunkter om samverkansavtal vid nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)

Sammanfattning

Tre vårdnadshavare har i ett brev daterat 2020-04-05 framfört synpunkter på att Herrljunga kommun inte tecknar samverkansavtal avseende nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) med Alingsås och Falköpings kommuner. Utan samverkansavtal med Alingsås och Falköpings kommuner kan elever i Herrljunga kommun inte antas som förstahandssökande till idrottsutbildningar i ovannämnda kommuner, vilket innebär att eleverna blir andrahandssökande med mindre sannolikhet att antas som följd. Mot detta är vårdnadshavarna kritiska.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till svar som bildningsnämnden har att ta ställning till. I förslaget redogör förvaltningen för det beslut som bildningsnämnden fattade den 4 november 2019 (BN § 138), som innebär att samverkansavtal inte tecknas med andra kommuner än Sjuhäradskommuner förutsatt att synnerliga skäl inte föreligger (att NIU-inriktningen som eleven söker inte finns i Sjuhärads samverkansområde eller att en internationell elitsatsning kan garanteras vid det aktuella programmet). Beslutet innebär dock att Herrljunga kommun står för eventuella NIU-kostnader för elever som blivit antagna vid NIU i en kommun utanför samverkansområdet. I förslaget till svar föreslås bildningsnämnden hålla fast vid ovannämnda beslut.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-04-16

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-15

Förslag till svar till vårdnadshavarna

Brev till bildningsnämndens ordförande daterat 2020-04-05

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Förslag till svar godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till vårdnadshavarna.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Carin Martinsson (M) föreslår följande tillägg:

- Brevet kompletteras med en redovisning av kostnader som nationellt godkänd idrottsutbildning medför för Herrljunga kommun på tre års sikt.
- Brevet kompletteras med vilka kostnader som skulle uppkomma om kommunen tecknade samverkansavtal med kommuner utanför Sjuhärads gymnasiesamverkansområde.
- Bildningsnämndens beslut skickas som meddelande till kommunstyrelsen.

Fortsättning BN § 52

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Carin Martinssons (M) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Förslag till svar godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till vårdnadshavarna (bilaga 1, BN § 52/2020-04-27).
2. Brevet kompletteras med en redovisning av kostnader som nationellt godkänd idrottsutbildning medför för Herrljunga kommun på tre års sikt.
3. Brevet kompletteras med vilka kostnader som skulle uppkomma om kommunen tecknade samverkansavtal med kommuner utanför Sjuhärads gymnasiesamverkansområde.
4. Bildningsnämndens beslut skickas som meddelande till kommunstyrelsen.

_____
För kännedom till: Kommunstyrelsen

Svar på inkommen synpunkt gällande NIU

Dnr: UN 88/2020 607

Hej,

Tack för ert brev!

Bildningsnämnden beslutade 2019-11-04 (BN § 138) om hur Herrljunga kommun ska förhålla sig till samverkansavtal med andra kommuner i Sverige. Bildningsnämndens beslut var följande:

1. Samverkansavtal för gymnasieutbildning tecknas inte med andra kommuner än Sjuhäradskommuner förutsatt att synnerliga skäl inte föreligger.
2. Synnerliga skäl innebär att elevens NIU-inriktning inte finns i samverkansområdet Sjuhärad eller att internationell elitsatsning kan garanteras vid det aktuella programmet, i likhet med riksidrottsgymnasiet (RIG).
3. Herrljunga kommun står för eventuella NIU-kostnader för elever som blivit antagna vid NIU-utbildning oavsett om mottagande kommun ingår i Sjuhärads samverkansområde eller inte.

I Sjuhärad finns det en NIU-utbildning i fotboll som är placerad i Borås stad och det är i första hand den NIU-utbildningen som bildningsnämnden önskar hänvisa er till. Som också framgår av beslutet så finns fortfarande möjligheten för era barn att gå en NIU-utbildning i Alingsås eller Falköping, men att era barn då får konkurrera på samma villkor som alla andra barn i riket förutom de barn som är folkbokförda i Alingsås respektive Falköping. Herrljunga kommun har i bildningsnämndens beslut att bekosta den särskilda NIU-kostnad i fall elever kommer in på en NIU-utbildning även som andrahandssökande.

I samband med att möjligheten att bedriva NIU infördes pekade Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (dåvarande SKL), i cirkulär 11:22 på hur kommuner kan träffa särskilda samverkansavtal avseende NIU. Sådana avtal möjliggör för elever att bli förstahandsmottagna på NIU i annan kommun oavsett om själva programmet som eleven söker till erbjuds av hemkommunen eller inte. Att kommuner sluter samverkansavtal om NIU innebär att utbildningen är sökbar för förstahandsmottagning för samtliga elever som blir uttagna på idrottsliga meriter av det aktuella specialidrottsförbundet. Det är inte möjligt att sluta samverkansavtal på individnivå, det vill säga i syfte att en viss elev ska bli förstahandsmottagen. Vidare ska samverkansavtal enligt Sveriges Kommuner och Regioner (cirkulär 19:36 Mottagande till och ersättning för nationellt godkänd idrottsutbildning, 2019-10-18) slutas innan ansökningsförfarandet till de aktuella utbildningarna påbörjas och inte i efterhand, det vill säga då en eller flera elever väl är mottagna och antagna till NIU.

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

Ch B

Meddelande 6

Bilaga 1, BN § 52/2020-04-27

HERRLJUNGA KOMMUN

2020-04-27

Som framgår av ert brev önskar ni att Herrljunga kommun ändrar sitt beslut och beslutar om att skriva samverkansavtal med Alingsås och Falköping. Detta innebär att bildningsnämnden skulle ompröva sitt beslut och bildningsnämnden önskar inte göra detta utan finner att gällande beslut är mest lämpligt utifrån rådande förutsättningar. Även om bildningsnämnden skulle ompröva beslutet och godkänna att upprätta samverkansavtal med Alingsås eller Falköping, så skulle inte detta i praktiken hjälpa er, då det framgår i ovannämnda cirkulär 19:36 att samverkansavtal ska vara ingångna inför ansökningsperioden påbörjats.

En programkostnad för en elev som går till en annan kommun är i genomsnitt 122 tkr (Borås Stad 2018), utöver det tillkommer en NIU-finansiering om cirka 30 tkr per läsår.

Om Herrljunga kommun skulle teckna fler samverkansavtal med andra kommuner finns en risk att antalet elever i andra kommuner blir fler vilket skulle innebära en kostnad på cirka 152 tkr per läsårs och elev. Över 3 år innebär en ökad kostnad om 456 tkr per elev.

Vi har förståelse för att denna information inte är vad ni hade önskat, men det är tyvärr såhär antagningssystemet ser ut.

För bildningsnämnden

Christina Glad
Ordförande bildningsnämnden

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 20:20
Diariernr: 20/00692
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Ämnesord: Ekonomi
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2020-04-29
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2020–2023
Ersätter:
Bilagor: Bilaga 1: Kostnadsutjämning 2021 prognos, kronor per invånare
Bilaga 2: Förändring bidrag & avgift prognos 2021 mot utfall 2020, kronor per invånare
Bilaga 3: Preliminär utjämning av LSS-kostnader 2021
Bilaga 4: Extra tillskott 2020 per kommun
”Prognosunderlag K-2020–2027-20020”, finns på vår webbplats via följande länk:
<http://www.skr.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Sammanfattning

I detta cirkulär presenterar vi ny skatteunderlagsprognos, ny befolkningsprognos, ny statsbidragsram, preliminär kostnadsutjämning 2021, reviderad LSS-utjämning 2020, preliminär LSS-utjämning 2021, Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex samt nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 20:20

Ekonomi och styrning
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2020–2023

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny befolkningsprognos
- Ny statsbidragsram
- Preliminär kostnadsutjämning 2021
- Reviderad LSS-utjämning 2020
- Preliminär LSS-utjämning 2021
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Förändringarna jämfört med den prognos vi presenterade i februari (cirkulär 20:08) är att vi i vårt nuvarande scenario, till följd av konjunkturl kollapsen i covid-19:s spår, räknar med betydligt svagare skatteunderlagstillväxt 2019 och 2020, men större konjunkturåterhämtning och därmed större ökning av skatteunderlaget 2021.

Coronakrisen medför djup svensk lågkonjunktur

De senaste månaderna har inneburit en global konjunkturl kollaps, med exceptionella ras för produktion, inkomster och sysselsättning i de flesta regioner/länder världen över. Någon klar bild över hur stora tapp det rör sig om kommer vi inte ha förrän längre fram. Betydande ovisshet råder därtill kring vad som väntar framöver. Osäkerheten är hög även på kort sikt, och är kopplad till en rad osäkerhetsfaktorer: kring smittspridning och vårdbehov, kring de smittbegränsande åtgärderna, kring ekonomisk-politiska krisinsatser för att stötta konjunkturen samt kring hur stora de negativa effekterna blir på samhällsekonomin som följd av den initiala chocken.

Givet exceptionellt hög osäkerhet, är det inte rimligt att göra sedvanliga konjunkturprognoser i nuläget. Den beräkning som ligger till grund för skatteunderlaget åren 2020–2023 är ett **scenario**. Scenariot är konstruerat utifrån historiska krisepisoder och konjunkturförlopp och analysen beskriver en tänkbar utveckling, men är alltså inte en prognos i vanlig bemärkelse. En mer utförlig presentation av scenariot kommer att finnas i ”Ekonomirapporten, maj 2020” (som publiceras den 11 maj).

Sveriges Kommuner och Regioner

info@skr.se, www.skr.se

Post: 118 82 Stockholm Besök: Hornsgatan 20

Tfn: 08-452 70 00 Org nr: 222000-0315

I scenariot beräknas ett dramatiskt fall i svensk produktion och sysselsättning under kvartal två, samt en markant rekyl under det andra halvåret i år. Trots att återhämtningsfasen antas starta relativt tidigt (i kvartal tre) och innebära ett snabbt återtag landar BNP för helåret 2020 på en minskning om hela 4,1 procent. Nästa år antas fasen av hög tillväxt fortgå, innebärande ett BNP-lyft på 3,3 procent. Jämförs den beräknade BNP-nivån 2021 med den före krisen (2019) syns ett tapp om nästan en procent. Oförändrad BNP (nolltillväxt) är dock ingen rimlig måttstock; trendmässigt har ju BNP växt med cirka 2 procent årligen. Bortfallet av produktion och inkomster är således mycket stort, trots den rekyl av hög BNP-tillväxt scenariot antar. Den skisserade utvecklingen för svensk ekonomi liknar endast två tidigare dramatiska episoder i modern tid: dels vid den svenska 1990-talskrisen, dels vid den globala finanskrisen 2008–2009.

Arbetsinsatsen faller också markant i år då det är inhemsk tjänstesektor som framförallt drabbas av införda restriktioner och minskad konsumtionsbenägenhet. Hög sjukfrånvaro samt permitteringar innebär dock att sysselsättningen i antalet personer minskar mer beskedligt än det fall som beräknas för antalet arbetade timmar. Timförändringen jämfört med 2019 antas uppgå till –3,3 procent för helåret 2020, trots återhämtning under det andra halvåret. Trots den mer beskedliga nedgången i antalet sysselsatta stiger andelen arbetslösa snabbt. Relativ arbetslöshet antas stiga med cirka 2 procentenheter mellan 2019 och 2020.

I scenariot antas att lågkonjunkturen består ända till 2023. Ett ihållande lågt resursutnyttjande i den svenska ekonomin antas således bli följd av den krisartade utvecklingen 2020. Inte förrän mot slutet av 2023 antas att timgapet är slutet; det vill säga gapet mellan faktiskt antal arbetade timmar och den beräknade timpotentialen. Potentialen för antalet arbetade timmar beräknas från demografien och är en bedömning av jämviktsnivåer för antalet sysselsatta samt medelarbetstiden, i ett läge då varken hög- eller lågkonjunktur råder.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP*	2,3	1,3	–4,1	3,3	3,6	3,3
Sysselsättning, timmar*	1,8	–0,3	–3,3	1,8	1,2	1,2
Relativ arbetslöshet, %	6,3	6,8	8,9	8,9	8,3	7,6
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,8	3,9	2,6	2,2	2,7	2,8
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	2,3	2,2	2,7	2,8
Inflation, KPIF	2,1	1,7	0,7	1,0	1,7	2,0
Inflation, KPI	2,0	1,8	0,7	1,0	1,9	2,4
Befolkning, 15–74 år	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4

*Kalenderkorriberat.

Lägsta skatteunderlagstillväxten på minst 30 år

Som framgår här ovan har coronapandemin orsakat en konjunktur kollaps både internationellt och i Sverige. Detta drabbar sysselsättningen och lönesumman hårt, och därmed också skatteunderlaget, trots de åtgärder som satts in för att dämpa effekterna på svensk ekonomi av pandemin.

I hög grad kommer skatteunderlaget att påverkas – direkt eller indirekt – av aviserade och beslutade åtgärder som ingår i de ”krispaket” regeringen presenterat den senaste tiden. Ett av dessa får betydande inverkan på skatteunderlaget redan 2019, vilket försvårar jämförelser av olika prognoser mellan prognosmakare och över tid. Det gäller möjligheten för enskilda näringsidkare och handelsbolag att avsätta 100 procent av vinsten upp till en miljon kronor till periodiseringsfond när de deklarerar för 2019. Åtgärden syftar till att förbättra små företags likviditet, men beräknas sänka 2019 års skatteunderlag med över en procent. Därmed sjunker skatteunderlagets ökningstakt 2019 till lite mer än hälften av ett historiskt genomsnitt (diagram 1). Eftersom regionernas och kommunernas bokslut för 2019 är klara beräknas detta istället minska skatteinkomsterna i boksluten för i år med cirka 9 miljarder kronor. Beloppet ska återföras till beskattning de påföljande 6 åren. I proposition 2019/20:151 skrev regeringen ”Förslaget får (dock) effekter för kommunernas årliga resultat. Regeringen avser att justera för dessa effekter”. I diagrammet har vi justerat underliggande skatteunderlag för detta som om kompensationen skulle baseras på lika stor återföring varje år med början 2020.

I tabell 2 visar raderna **Faktiskt skatteunderlag** och **Underliggande** de siffror som ligger till grund för diagram 1. Dessa rader utgår från att statsbidragets nivå ökas med cirka 9 miljarder kronor år 2020 och minskas med cirka 1,5 miljard per år 2020–2025, alltså en nettoökning av statsbidragen med 7,5 miljarder i år.

Regelförändringar på –0,3 för år 2020 är en nettoeffekt av två ändringar i skattelagstiftningen. Skatteunderlaget minskar med 0,5 procent till följd av höjda grundavdrag för personer som fyllt 65 år. Det motverkas delvis av möjligheten för enskilda näringsidkare och handelsbolag att sätta av 100 procent av vinsten för 2019 upp till en miljon kronor till periodiseringsfond. Avsättningen ska återföras under de påföljande sex åren, vilket innebär att regeländringen medför ökat skatteunderlag med 0,2 procent från och med år 2020.

Tabell 2. Faktisk och underliggande skatteunderlagsutveckling samt effekt av regelförändringar

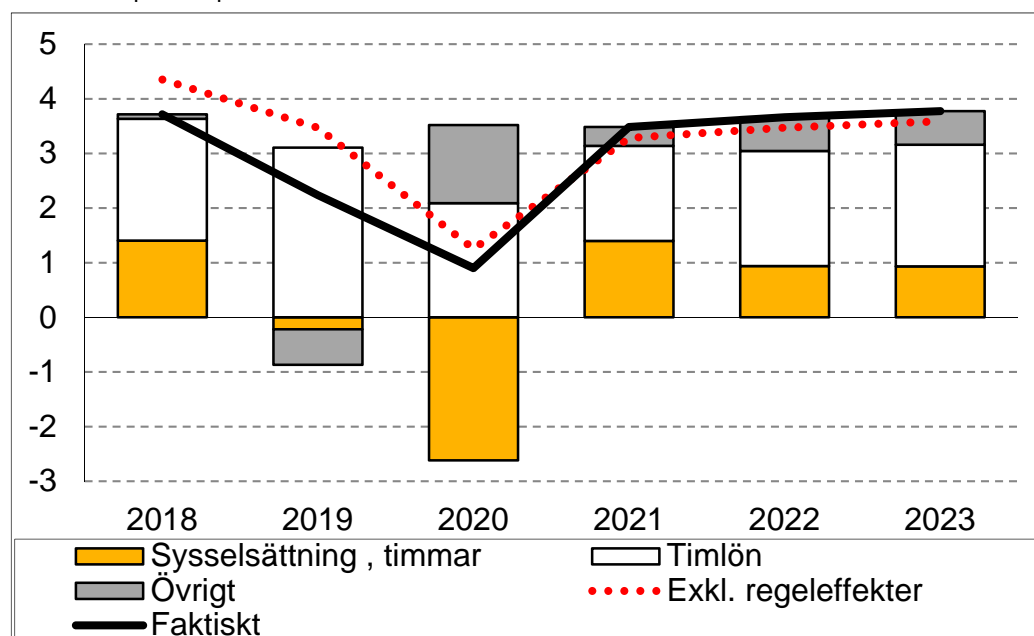
Procent

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Faktiskt skatteunderlag	3,7	2,2	0,9	3,5	3,7	3,8
Regelförändringar	-0,6	-1,2	-0,3	0,2	0,2	0,2
Underliggande	4,4	3,5	1,3	3,3	3,5	3,6

Källa: Finansdepartementet, Skatteverket, Sveriges Kommuner och Regioner.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket, SKR.

För 2020 visar vårt scenario en ytterligare inbromsning, till den lägsta ökningstakt vi haft sedan före skattereformen 1990/91. Den underliggande ökningstakten var dock lite lägre 1993 än i år. Orsaken är framförallt att den kraftiga minskningen av arbetade timmar i kombination med låga lönehöjningar innebär att lönesumman beräknas minska. Detta motverkas i viss mån av att enskilda näringsidkare väntas deklarerera större inkomster för 2020 än 2019, eftersom möjligheten att avsätta stora delar av vinsterna till periodiseringsfond försvinner. Dessutom räknar vi med att vissa åtgärder för att minska pandemins effekter leder till tillfälligt stora utbetalningar av sociala ersättningar, framförallt arbetsmarknadsersättningar och tillfällig föräldrapenning.

I vårt scenario börjar konjunkturåterhämtningen redan i höst, med en stark rekyl för antalet arbetade timmar. Trots negativ indexerings av inkomstanknutna pensioner nästa år bidrar det till successivt tilltagande skatteunderlagstillväxt. Mot slutet av perioden

ligger den nära det historiska genomsnittet. Tillsammans med den kraftiga inbromsningen 2019–2020 blir dock den ackumulerade effekten att skatteunderlagets nivå år 2023 landar ett par procentenheter lägre än enligt vår februariprognos.

Förändring jämfört med SKR:s februariprognos

Jämfört med den prognos vi publicerade i februari (cirkulär 20:08) räknar vi nu med väsentligt lägre skatteunderlagstillväxt 2019 och 2020 (tabell 3). Det förklaras naturligtvis av att vi i februari inte förutsåg det extrema konjunkturras som covid-19 och åtgärder för att förhindra smittspridning skulle orsaka. Utvecklingen 2021 är uppjusterad på grund av att vi i vårt nuvarande scenario räknar med starkare konjunkturåterhämtning än i februariprognosen, men från en betydligt lägre nivå.

Tabell 3. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023	2019–2022
SKR apr	2,2	0,9	3,5	3,7	3,8	14,8
Reg apr	2,0	1,8	3,9	3,5	4,5	16,7
ESV mar	2,9	2,3	3,2	3,1	3,0	15,4
SKR feb	3,2	2,4	3,1	3,8	3,8	17,4

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKR.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Regeringen har en klart mindre pessimistisk syn på skatteunderlagstillväxten än SKR, se tabell 3. Huvudförklaringen till att SKR:s scenario visar svagare utveckling 2020 än regeringens är att SKR utgår från större fall i arbetade timmar. År 2021–2022 utgår SKR-scenariot från något större ökning av arbetade timmar än regeringens, delvis till följd av olikheter i synen på i vilken takt ekonomin återhämtar sig, men det hänger också ihop med SKR:s bedömning om en större initial minskning. År 2021 motverkas detta bland annat av större lönehöjningar i regeringens beräkningar. Differensen 2023 beror på att regeringens då åter räknar med en större ökning av arbetade timmar än SKR.

I Ekonomistyrningsverkets (ESV) beräkning växer skatteunderlaget snabbare än i SKR:s scenario 2019–2020. Skillnaden 2019 beror i hög grad på att ESV-prognosen gjordes innan presentationen av förslaget om möjlighet för enskilda näringsidkare att avsätta stora delar av vinsten för 2019 till periodiseringsfond. Att SKR:s scenario för 2020 är dystrare än ESV:s hänger i huvudsak ihop med att arbetade timmar minskar betydligt mer i SKR:s scenario. Det motverkas delvis av större inkomster från sociala ersättningar i enlighet med regeringsförslag av senare datum än ESV:s prognos. Åren 2021–2023 är skatteunderlagets ökning större i SKR-scenariot än i ESV:s beräkningar, till stor del på grund av större återhämtning på arbetsmarknaden (från en lägre nivå vid utgången av 2020).

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det vara möjligt för år 2020–2023 (tabell 3), där effekterna av den ändrade bedömningen för 2019 kommer att slå igenom i redovisningen på 2020. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 4. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2020	2021	2022	2023
Snitt 10 år	4,0	3,9	3,8	3,7
Årlig ökning	1,3	3,3	3,5	3,6
Differens	-2,8	-0,6	-0,3	-0,1

Källa: Skatteverket och SKR.

Slutavräkningar 2019–2020

Slutavräkning 2019

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation RKR R2 intäkter, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2018 och 2019 till 4,0 procent respektive 3,9 procent i Budgetpropositionen för år 2019. Slutligt utfall för 2018 blev 3,72 procent och vår prognos i december 2019 visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,3 procent för 2019. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2019 till -430 kronor per invånare den 1.11.2018.

SKR:s prognos enligt detta cirkulär visar en uppräkning med 2,2 procent för 2019 vilket innebär att prognosen för slutavräkningen 2019 beräknas till -917 kronor per invånare den 1.11.2018 och därmed uppstår en negativ korrigeringspost på -487 kronor per invånare. Jämfört med vår prognos i februari är det en försämring med -436 kronor per invånare.

Slutavräkning 2020

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2019 och 2020 uppgår till 3,4 procent respektive 2,6 procent, enligt Budgetpropositionen för 2020. SKR:s prognos innebär en betydligt lägre uppräkningsfaktor vilket gör att vår prognos för slutavräkningen 2020 blir negativ och uppgår till -1 328 kronor per invånare den 1.11.2019. Jämfört med vår prognos i februari är det en försämring med -1 146 kronor per invånare.

Ny befolkningsprognos

Den 8 april presenterade SCB en befolkningsprognos för åren 2020–2070.

Den pågående coronapandemin påverkar befolkningsframskrivningen. Framskrivningen är alltid behäftad med en viss osäkerhet, men eftersom det just nu pågår flera förändringar i samhället är den osäkrare än vanligt.

Mer om prognosen finns att läsa på SCB:s webbplats: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-2020-2070/>

I tabellen nedan syns den nya prognosen, som vi har räknat om till befolkningen per första november respektive år.

Tabell 5. Befolkningsprognos för åren 2019–2023

Antal och procent

	2019	2020	2021	2022	2023
Utfall/prognos	10 319 473	10 407 380	10 488 262	10 564 059	10 637 465
Förändring, %	1,009	1,010	1,009	1,009	1,009

Källa: SCB.

Regleringsbidrag/avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen för åren 2020 till 2023 (tabell 6 och 7). Förändringar sedan senaste bedömningen i cirkulär 20:08 beror på vår senaste skatteunderlagsprognos, förändringar i anslaget för kommunalekonomisk utjämning enligt 2020 års ekonomiska vårproposition, samt SKR:s egen prognos avseende kompensation för periodiseringsfonder.

Tabell 6. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2020 till 2023

Miljoner kronor

	2020	2021	2022	2023
Inkomstutjämnning, netto (+)	71 775	72 224	74 868	77 694
Strukturbidrag (+)	1 051	1 059	1 068	1 075
Införandebidrag (+)	2 845	919	243	28
Summa inkomster för kommunerna (1)	75 588	74 202	76 179	78 796
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	86 152	96 065	96 417	96 417
Differens → Regleringspost (2)-(1)	10 564	21 863	20 238	17 620

Källa: SCB och SKR:

Tabell 7. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2020 till 2023

Kronor per invånare

	2020	2021	2022	2023
Inkomstutjämnning, netto (+)	6 955	6 940	7 138	7 355
Strukturbidrag (+)	102	102	102	102
Införandebidrag (+)	276	88	23	3
Summa inkomster för kommunerna (1)	7 325	7 130	7 263	7 459
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	8 349	9 230	9 193	9 127
Differens → Regleringspost (2)-(1)	1 024	2 101	1 930	1 668

Källa: SCB och SKR:

Förändringar som ingår i regeringens vårproposition

Regeringen aviserade redan i januari 2020, innan coronakrisen, en satsning på att höja de generella statsbidragen med 5 miljarder kronor för 2020 i vårändringsbudgeten. Utifrån förslag från oppositionen beslutade Riksdagen den 19 februari om ett nytt anslag, Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden om 2,5 miljarder kronor för 2020.

I 2020 års vårändringsbudget föreslog regeringen att ytterligare 15 miljarder kronor tillförs kommunsektorn i generella statsbidrag 2020. Från och med 2021 är ökningen 12,5 miljarder kronor i form av ett permanent tillskott till kommunsektorn som fördelas via anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämnning.

SKR:s prognos av ytterligare förändring av de generella statsbidragen

I proposition 2019/20:151 ”Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset” föreslås en ökad avsättning till periodiseringsfond för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Detta påverkar det kommunala skatteunderlaget. Av propositionen framgår att ”Underlaget minskar för 2019, men ökar under perioden 2020–2025 när avsättningarna till periodiseringsfonder återförs till beskattning. Över tid kommer förslaget

alltså vara neutralt för kommunerna. Förslaget får dock effekter för kommunernas årliga resultat. Regeringen avser att justera för dessa effekter.”

I vår skatteunderlagsprognos har hänsyn tagits till åtgärden vilket leder till en prognos på minskade skatteintäkter med 9 miljarder under 2019, vilket kommer att påverka 2020 års resultat. För åren 2021–2025 beräknas skatteintäkterna öka med 1,5 miljarder per år. Nettoeffekten för 2020 bli 7,5 miljarder (9,0–1,5). Eftersom förslaget ska vara neutralt för kommunerna bedömer vi att de generella statsbidragen ökar med 7,5 miljarder 2020 och sedan minskar med 1,5 under åren 2021–2025. Enligt den information vi fått planeras kompensationen till kommunsektorn till höständringsbudgeten, då det bör finnas ett underlag om i vilken utsträckning skatteförslaget har utnyttjats och således hur mycket kommunernas skatteintäkter har påverkats.

Kommunernas andel av samtliga tillskott enligt ovan är 70 procent medan regionernas andel är 30 procent. Kommunernas belopp i miljarder kronor och kronor per invånare framgår av tabellerna 8 och 9. I bilaga 4 framgår belopp per kommun.

Tabell 8. Tillskott kommuner enligt vårproposition och SKR:s prognos

Miljarder kronor

	2020	2021	2022	2023
Tillskott generella statsbidrag enligt vårpropositionen	15,74	8,75	8,75	8,75
Prognos kompensation för minskat skatteunderlag	5,25	-1,05	-1,05	-1,05
Summa	20,99	7,70	7,70	7,70

Tabell 9. Tillskott kommuner enligt vårproposition och SKR:s prognos

Kronor per invånare

	2020	2021	2022	2023
Tillskott generella statsbidrag enligt vårpropositionen	1 525	841	834	828
Prognos kompensation för minskat skatteunderlag	509	-101	-100	-99
Summa	2 034	740	734	728

Tillskotten som avser år 2020 ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och påverkar därmed inte regleringsbeloppen i tabell 8 och 9. Tillskotten 2020, enligt bilaga 4, betalas ut i särskild ordning. Tillskottet till kommunerna på 1,74 miljarder som beslutades i februari är redan utbetalt. Övriga tillskott i vårpropositionen betalas troligtvis ut i juni. Kompensationen för minskat skatteunderlag pga. periodiseringsfonder betalas troligtvis ut i slutet av 2020. **OBS! Eftersom tillskotten 2020 enligt ovan inte påverkar regleringsposten ingår de inte i våra kommunvisa beräkningar.** För kommuner som vill lägga till beloppen i modellen skatter och bidrag, går det att lägga till beloppen på egna rader på blad 1, se instruktion under rubriken Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”. **Den del av tillskotten som är permanenta anslagsökningar,**

7,7 miljarder för kommunerna, ingår från och med 2021 i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed även i ”Prognosunderlag K-2020–2027-20020”.

Ingen förändring när det gäller ”välfärds miljarder” från BP2017 och 2018

Den del av ”de gamla välfärds miljarderna” i BP2017 som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed fördelas efter invånarantal, ingår i våra beräkningar av regleringsposten ovan. För 2020 uppgår beloppet till 4,9 miljarder kronor (475 kr/inv.) och från och med 2021 ingår hela den avsatta summan 7,0 miljarder kronor (673 kr/inv.) i anslaget. Den del som under 2020 fördelas utifrån flyktingvariabler ingår inte i våra beräkningar. De generella statsbidragen höjdes enligt BP 2018 med 3,5 miljarder kronor inför 2019 (”nya välfärds miljarder”) och sedan med ytterligare 3,5 miljarder inför 2020 och uppgår därmed till 7 miljarder kronor (678 kr/inv.) fr.o.m. 2020, vilket ingått i våra beräkningar sedan 2018.

Preliminär kostnadsutjämning för 2021

SKR har gjort en preliminär beräkning av 2021 års kostnadsutjämning med hjälp av uppdaterat underlag från Statistiska centralbyrån (SCB). Prognosen är den första som görs med det kostnadsutjämningsystem som infördes inför utjämningsår 2020. Förutsättningarna skiljer sig därför något från motsvarade prognoser för tidigare år.

Följande komponenter är inte uppdaterade/fastställda:

- hela modellen för vuxenutbildning
- andel lågutbildade 20–40-åringar (i modellen för individ- och familjeomsorg)
- socioekonomiskt index i modellen för förskola
- eftersläpningsbidraget (i modellen för verksamhetsövergripande kostnader)
- de faktiska nettokostnaderna

Modellen för vuxenutbildning

I prognosen används 2020 års utfall i modellen för vuxenutbildning. Uppgifter kring befolkningens utbildning saknas samt antal invånare med uppehållstillstånd med mellan två och fem års vistelsetid. Dessutom saknas möjlighet att göra en rimlig uppskattning av utvecklingen av verksamhetskostnaderna för 2019 för de tre olika områdena inom vuxenutbildningen.

För de flesta kommuner bör 2020 års utfall hyfsat spegla det kommande utfallet för 2021. Det går dock ej att utesluta att vissa kommuner kommer att få förändrade utfall på mer än 100 kronor per invånare. Mellan 2019 och 2020 (observera att 2019 års beräkning ej är publicerad, utan avser ett hypotetiskt utfall givet att det nya systemet införts redan då) förändrades utfallet i modellen med över 100 kronor för en kommun. 90 procent av kommunerna låg i spannet +/- 40 kronor per invånare. Skulle de kommande uppdaterade variablerna för 2021 års innebära

stora förändringar för vissa kommuner, kommer SKR att meddela detta i särskild ordning när uppgifterna finns tillgängliga.

Andel lågutbildade 20–40-åringar födda i Sverige

Variabeln ingår som en av sex variabler i modellen för individ- och familjeomsorg. Variabeln har olika stor betydelse för utfallet i olika kommuner, men utgör i genomsnitt omkring 20 procent av den modellberäknade standardkostnaden. Variabeln har även tidigare funnits med i kostnadsutjämnningen. De årliga uppdateringarna av denna variabel hör för de flesta kommuner inneburit mindre förändringar, över 90 procent av kommunerna ligger i spannet +/-40 kronor per invånare, men för vissa kommuner kan en uppdatering innebära en förändring uppåt 100 kronor per invånare. Skulle den kommande uppdaterade variabeln för 2021 års innebära stora förändringar för vissa kommuner, kommer SKR att meddela detta i särskild ordning när uppgifterna finns tillgängliga.

Socioekonomiskt index i modellen för förskola

Det socioekonomiska indexet i modellen för förskola infördes i samband med 2020 års kostnadsutjämnning. Indexet bygger på tre variabler, föräldrar som saknar högskoleutbildning, barn i hushåll med låg disponibel inkomst samt föräldrar med uppehållstillstånd kortare än 4 år. Det största bidraget motsvarar över 400 kronor per invånare och den största avgiften över 200 kronor per invånare. Inget av underlaget är uppdaterat i denna beräkning.

Liksom ovanstående variabler får man räkna med att vissa kommuner kommer att få se förändringar när denna variabel uppdateras på omkring 100 kronor per invånare, även om de flesta kommer att få se betydligt mindre förändringar. Utfallet är svårt att sia om då underlaget består av tre delvariabler, som alla kan vara tämligen ”hoppiga” för enskilda kommuner. Skulle de kommande uppdaterade variablerna för år 2021 innebära stora förändringar för vissa kommuner, kommer SKR att meddela detta i särskild ordning när uppgifterna finns tillgängliga.

Eftersläpningsbidraget för befolkningsökning i delmodellen för befolkningsförändringar

Ersättningen för eftersläpning har i likhet med tidigare års aprilberäkningar satts till noll. Detta beror på att beräkningen för 2021 bygger på förändringen av folkmängden mellan 1 november 2019 och den ännu ej befintliga befolkningen per 1 november 2020. För de 51 kommuner som utjämningsåret 2020 fick ett bidrag innebär det en negativ förändring. Övriga kommuner betalade en avgift på 105 kronor per invånare. I modellen Skatter & bidrag finns det möjlighet att simulera bidragets storlek utifrån vad man tror att befolkningen blir per den 1 november 2020.

Den stora befolkningsökningen under senare år gör att hela 76 kommuner kan få bidrag för eftersläpningseffekter 2021. Dessa kommuner har haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2015 till 2019) som överstiger 1,2 procent. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2021 måste befolkningen i dessa kommuner även öka med 1,2 procent mellan den 1 november 2019 och 2020. Varje ny invånare över tröskeln ger ett tillskott på mellan 40 000 och 58 000 kronor, beroende på respektive kommuns utfall i utjämningsystemen. Med tanke på bidragets storlek kan det vara en god idé att följa den faktiska befolkningsutvecklingen.

Det är viktigt att alla kommuner också tar viss höjd för finansieringen av eftersläpningen. Detta berör även kommuner som erhåller ett eventuellt bidrag. Finansieringen är i dessa beräkningar satt till 0, vilket även inkluderar beräkningarna i modellen Skatter och Bidrag, samt prognosunderlaget. De senaste åren har finansieringen kostat över 100 kronor per invånare. De senaste årens snabba befolkningsökning har i flera kommuner nu dämpats. Det är därför troligt att kostnaden för finansieringen kommer att minska successivt. Det är dock för tidigt att lämna en prognos på detta i denna beräkning.

Tabell 10. Kommuner som kan komma att få eftersläpningsbidrag 2021

Procent

Kommun	Befolknings- utveckling 2015–2019	Kommun	Befolknings- utveckling 2015–2019	Kommun	Befolknings- utveckling 2015–2019
Botkyrka	1,3	Strängnäs	1,7	Falkenberg	1,4
Ekerö	1,5	Trosa	3,3	Halmstad	1,5
Haninge	2,3	Linköping	1,6	Kungsbacka	1,6
Huddinge	1,8	Eksjö	1,4	Laholm	1,7
Järfälla	2,6	Habo	2,5	Varberg	1,5
Nacka	1,8	Jönköping	1,4	Ale	2,2
Norrtälje	1,6	Vaggeryd	1,6	Bollebygd	2,0
Nykvarn	2,2	Markaryd	1,3	Göteborg	1,4
Sigtuna	2,3	Växjö	1,7	Kungälv	2,0
Sollentuna	1,3	Älmhult	2,3	Lerum	1,5
Solna	2,0	Kalmar	1,4	Lilla Edet	1,8
Stockholm	1,4	Bjuv	1,2	Möndal	2,3
Sundbyberg	3,3	Burlöv	2,2	Partille	1,5
Södertälje	1,5	Helsingborg	1,8	Skövde	1,2
Täby	1,4	Höganäs	1,2	Stenungsund	1,2
Upplands Väsby	2,3	Klippan	1,3	Ulricehamn	1,3
Upplands-Bro	3,4	Kävlinge	1,4	Vårgårda	1,4
Vallentuna	1,3	Lomma	1,6	Hammarö	1,9
Vaxholm	1,3	Lund	1,7	Karlstad	1,3
Värmdö	2,3	Malmö	1,7	Lekeberg	2,3
Österåker	2,0	Staffanstorp	2,3	Örebro	1,9
Enköping	1,9	Svedala	2,0	Västerås	1,5
Håbo	2,0	Vellinge	1,4	Åre	2,4
Knivsta	2,9	Ystad	1,3	Umeå	1,6
Uppsala	2,3	Åstorp	1,3		
Gnesta	1,7	Östra Göinge	1,7		

Verksamhetens nettokostnader 2019

Verksamhetskostnaderna på riksnivå från bokslut 2019 kommer att ligga till grund för 2021 års kostnadsutjämnning. Då verksamhetskostnader ännu inte är fastställda har SKR gjort en bedömning av dessa utifrån antaganden om hur löner, priser samt volymutveckling för de olika verksamheterna förändrats mellan 2018 och 2019. För vuxenutbildning görs ingen prognos.

Tabell 11. Nettokostnad 2018 samt prognos 2019 per verksamhet

Kronor per invånare

	2018	2019	Förändring, %
Barnomsorg	8 317	8 382	0,8
Förskoleklass o Grundskola	11 466	11 722	2,2
Gymnasieskola	3 895	3 968	1,9
Komvux	636	Saknas	-
Individ- o familjeomsorg	4 361	4 451	2,1
Äldreomsorg	10 687	10 998	2,9
Kollektivtrafik (inkl. regioner)	2 520	2 564	1,7

Det bör påpekas att befolkningen ökat mycket mellan 2018 och 2019 vilket innebär att ökningstakten, räknat i miljoner kronor, är omkring en procentenhet högre än ökningen räknat per invånare.

Preliminärt utfall 2021

Kommunens standardkostnad för kostnadsutjämnings olika delar samt kommunens bidrag eller avgift totalt framgår av **bilaga 1**. Bidraget eller avgiften för kommunen är skillnaden mellan kommunens så kallade strukturkostnad och den genomsnittliga strukturkostnaden för riket.

Förändringar jämfört med utfallet 2020 framgår av **bilaga 2**. För enskilda kommuner sträcker skalan från ett bättre utfall med 1 610 kronor per invånare (Hällefors) till ett sämre utfall med -1 383 kronor per invånare (Sundbyberg). För många kommuner med stora negativa tal beror försämringen till stor del på att beräkningen för eftersläpningsersättning inte är uppdaterad.

Många kommuner får stora förändringar i de olika delmodellerna. Förändringar på över 200 kronor per modell i de fem uppdaterade ”verksamhetsmodellerna” är vanligt. De snabba befolkningsförändringarna får stort genomslag. Många av kommunerna med de största förändringarna, åt båda hållen, är befolkningsmässigt mindre kommuner, där utfallet blir känsligt för de lite mer ”slumpmässiga” rörelserna i befolkningsstatistiken.

Nästa beräkning

SCB kommer senast den 1 oktober att redovisa nästa prognos över 2021 års kostnadsutjämnings. I den beräkningen kommer det nu saknad underlagsmaterialet samt kostnadsuppgifterna per verksamhet att vara fastställda. Befolkningen per 1.11.2020 (ersättning för eftersläpning) kommer dock ej att finnas tillgängligt förrän då utfallet presenteras vid årsskiftet.

Reviderad LSS-utjämning 2020

I mars presenterade SCB det reviderade utfallet i LSS-utjämningen för 2020. Jämfört med utfallet från december har några få kommuner ändrat i sina underlag. Påverkan på andra kommuners utfall är mycket marginellt.

Preliminär LSS-utjämning 2021

SCB har gjort en tidig prognos för utfallet i LSS-utjämningen 2021 som baseras på 2019 års ekonomiska utfall för de flesta kommuner. Prislapparna och totalkostnaden är baserat på uppgifter från de kommuner som kommit in med uppgifter från 2019. För 223 kommuner som kommit in med sina Räkenskapsammandrag (RS) för 2019 före den 22 april beräknas personalkostnadsindex (PK-IX) på dessa siffror. Detta gäller även om RS inte är färdiggranskat av SCB. För övriga kommuner så används PK-IX för 2020 års utjämning som är baserat på RS för 2018. Vi kommer liksom tidigare år att göra en ny prognos för LSS-utjämningen 2021 i juni när RS för 2019 är färdigt. Vi utgår från att regeringen väljer att uppdatera PK-IX, eftersom detta gjorts under en rad år. Se **bilaga 3** för kommunvisa uppgifter.

Beräkningarna grundar sig på följande förutsättningar

- Antalet LSS-insatser per den 1 oktober 2019 enligt uppgifter från Socialstyrelsen.
- Antalet beslut om personlig assistans enligt SFB i oktober 2019 enligt uppgifter från Försäkringskassan.
- Personalkostnadsindex (PK-IX) baserat på RS 2019 för 223 kommuner, för övriga används det PK-IX som användes för ”reviderat utfall” för utjämningsåret 2020. Respektive beräkningssätt per kommun framgår av bilaga 3 tabell 1. Uppgifter från Försäkringskassan om kommunernas inbetalda ersättningar för personlig assistans enl. SFB under 2019 (används i väntan på uppgifter från RS 2019).
- Folkmängdsuppgifter per den 31 december 2019.
- Vår prognos för prislappar vid beräkningen av grundläggande standardkostnader, som baseras på RS för 2019 med en prognos för totalkostnaderna på nationell nivå. Ökningen av nettokostnaderna i prognosen är cirka 4,5 procent från 2018 till 2019.

Tabell 12. Prislappar baserade på RS 2019 Prognos 1

Kronor per år

Bostad med särskild service	
vuxna (riktvärde)	1 018 617
barn	1 273 272
barn i familjehem	458 378
Daglig verksamhet	214 550
Övriga insatser	
korttidsvistelse (riktvärde)	307 976
korttidstillsyn	169 387
avlösarservice	76 994
ledsagarservice	76 994
kontaktperson	30 798
Personlig assistans	
enligt LSS (riktvärde)	609 392
enligt LASS/SFB	304 696

För de kommuner som har stora förändringar av antalet personer med verkställda beslut enligt LSS och SFB mellan åren och därmed stor förändring av bidrag/avgift i utjämningsystemet finns anledning att undersöka om underlaget är korrekt. Även stora förändringar av personalkostnadsindex kan det finnas anledning att granska.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2019–2023. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler. Jämfört med PKV från februari är det en rejäl nedrevidering åren 2020–2022 med cirka 0,8 procentenheter. Det beror på att vår bedömning av löneutvecklingen för hela arbetsmarknaden har dämpats.

Tabell 13. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2019	2020	2021	2022	2023
Arbetskraftskostnader*	2,6	2,1	2,2	1,7	2,7
Övrig förbrukning	2,8	1,4	1,5	2,1	2,3
Prisförändring, %	2,6	1,9	2,0	1,8	2,6

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Prisförändringen på arbetskraft är normalt sett för innevarande år SKR:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter. *Den här gången* avser bedömningen för både innevarande och kommande år timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKR:s prognos, och beräknade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Skälet är den osäkerhet som nu råder på grund av coronakrisen och den uppskjutna avtalsrörelsen.

Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av vår prognos för KPIF, dvs. konsumentprisindex med fast ränta, och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2020–2027

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2020–2027 på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/skatteunderlagsprognos.1355.html>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2020–2027. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag.1403.html>

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 20:08) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny befolkningsprognos
- Ny statsbidragsram
- Preliminär kostnadsutjämning 2021
- Reviderad LSS-utjämning 2020
- Preliminär LSS-utjämning 2021

Beräkningarna bygger i övrigt på 2020 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas. Ladda ned filen;

- Uppdateringsfil-20020nr2.xls
från sidan www.skr.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Uppdatering av extra tillskott av generella statsbidrag 2020

De extra tillskott i vårpropositionen 2020 och i den prognos som SKR gjort avseende ytterligare höjning i höständringsbudgeten ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed inte heller i prognosunderlagen eller uppdateringarna av modellen. Kommuner som vill se alla generella statsbidrag i modellen kan dock själva

lägga till belopp på blad 1 på raderna 41 och nedåt. För att kunna skriva in egna uppgifter måste skyddet på bladet först tas bort. Det görs genom att man går längst upp på skärmen till menyn Granska och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver in kommun. Efter att man gjort sina ändringar bör skyddet helst återinföras.

Information om tidpunkter under 2020

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi och sedan på Ekonomikalendern.

Har du aktiverat prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skr.se och välj Prenumerera. Länken ligger i den grå listen ovanför sidans rubrik.

Under vårt område Ekonomi (under Ekonomi, juridik, statistik) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Anders Brunstedt (makroekonomi) 08-452 78 19, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Måns Norberg (kostnadsutjämningsen) 08-452 77 99, Anders Folkesson (kostnadsutjämningsen) 08-452 73 37, Peter Sjöquist (LSS-utjämningsen) 08-452 77 44, Per Sedigh (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 43, Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag, generella statsbidrag) 08-452 79 10.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Mona Fridell

Bilagor

Bilaga 1: Kostnadsutjämningsen 2021 prognos, kronor per invånare

Bilaga 2: Förändring bidrag & avgift prognos 2021 mot utfall 2020, kronor per invånare

Bilaga 3: Preliminär utjämningsen av LSS-kostnader 2021

Bilaga 4: Extra tillskott 2020 per kommun

”Prognosunderlag K-2020–2027-20020”, finns på vår webbplats via följande länk:

<http://www.skr.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 20:18
Diariernr: 20/00619
Handläggare: Jonathan Fransson m.fl.
Ämnesord: Arbetsgivarfrågor, Arbetsmarknad, Bredband, Digital infrastruktur, Digitalisering, Ekonomi, Ekonomiskt bistånd, Fastigheter, Förskola, Hälsa och sjukvård, Jämställdhet, Kommunikation, Kultur och fritid, Kvinnofrid, Miljö, Skola, Social omsorg, Trafik och infrastruktur, Äldreomsorg
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2020-04-16
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Rubrik: 2020 års ekonomiska vårproposition och Vårändringsbudgeten för år 2020
Ersätter:
Bilagor:

Sammanfattning

I detta cirkulär presenterar vi den ekonomiska vårpropositionen. Den syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2020–2022. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Några av satsningarna: ytterligare 20 miljarder kronor satsas på generella medel till kommuner och regioner för 2020, anslaget för att ersätta merkostnader på grund av covid-19 inom hälso- och sjukvård samt omsorg ökar, liksom anslaget för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 20:18

Ekonomi och styrning
Jonathan Fransson m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

2020 års ekonomiska vårproposition och Vårändringsbudget för 2020

Den 15 april presenterade regeringen 2020 års ekonomiska vårproposition (2019/20:100) och Vårändringsbudget för 2020 (2019/20:99). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2020–2022. Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) *egna kommentarer skrivs i kursiv stil.*

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2020–2022. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Nedan sammanfattas några av satsningarna:

- Ytterligare 20 miljarder kronor satsas på generella medel till kommuner och regioner för 2020. Tillsammans med tidigare ändringsbudgetar är det en ökning för 2020 med 22,5 miljarder kronor jämfört med BP20. För 2021 och 2022 höjs de generella statsbidragen med 12,5 miljarder kronor.
- Anslaget för att ersätta merkostnader på grund av covid-19 inom hälso- och sjukvård samt omsorg ökar från 1 miljard till 3 miljarder kronor.
- 675 miljoner kronor i ökat anslag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning för ökat antal platser och slopad medfinansiering, tidigare 50 procent, för kommunerna 2020. 2021 och framåt förväntas kommunernas medfinansiering vara 30 procent.
- 300 miljoner kronor extra till Statens Bostadsomvandling för 2020.

Innehållsförteckning

Ekonomi	3
Barn och utbildning	7
Digitalisering	7
Kultur och fritid	8
Individ- och familjeomsorg	9
Infrastruktur, fastigheter och trafik	9
Miljö	11
Arbetsgivar- och arbetsmarknadsfrågor	12

Ekonomi

Den samhällsekonomiska prognosen i vårbudgeten

Här följer en sammanfattning av den samhällsekonomiska utveckling som vårbudgeten baseras på (se kapitel 4). Prognosperioden sträcker sig mellan 2020 och 2023. Primärt fokus i kommentarer nedan ligger på innevarande och nästa år.

Knappast har en så skarp konjunkturedgång tidigare skett simultant i det stora flertalet av världens länder. Coronapandemin sätter stort avtryck i såväl nuläget som utsikterna globalt och i Sverige. Sällan syns så stora revideringar som nu, vad gäller den makroekonomiska prognosen, statens budget eller de offentliga finanserna i stort.

Sammanfattande punkter

- Mycket stor prognososäkerhet.
- Kraftiga nedrevideringar av den ekonomiska tillväxten: såväl den globala som den svenska ekonomin går nu snabbt in i lågkonjunktur.
- Både BNP och sysselsättning i Sverige faller i år; arbetslösheten stiger snabbt.
- Lågkonjunktoren antas bestå ända till 2023.
- Ett stort underskott i den statliga sektorns finansiella sparande beräknas för i år (–2,8 procent av BNP), till stor del som följd av beslutade utgiftshöjningar, men också som följd av försvagade skattebaser och skattesänkningar.
- Det stora underskott i den konsoliderade offentliga sektorns sparande som följer (–3,8 procent av BNP), samt den svagare BNP-utvecklingen, medför en betydande uppgång i skuldkvoten för offentlig sektor (skulden i relation till BNP).

BNP-tillväxten i Sverige beräknas för 2020 och 2021 landa på –4,2 respektive 3,3 procent. Helårssiffran för 2020 inbegriper såväl en markant nedgång under andra kvartalet som en tydlig återhämtning under andra halvåret. Återhämtningen mot slutet av 2020 antas fortgå 2021.

Trots att konjunktoren beräknas börja vända upp i år innebär BNP-utvecklingen innevarande och nästa år en sammantagen nedgång om cirka 1 procent, det vill säga att BNP för helåret 2021 är mindre än BNP 2019. Jämfört mot en genomsnittlig tillväxt dessa år – om exempelvis 1,5 (alternativt 2) procent per år – är differensen således 3 (alternativt 5) procent; som en illustration av förlusten av produktion/inkomster.

Den snabba försvagningen av efterfrågan syns såväl inhemskt som i vår omvärld. **Global BNP** väntas i år minska med 3,3 procent (handelsviktat) och svensk exportmarknad väntas falla med hela 9,0 procent. För inhemsk efterfrågan antar regeringen att det framförallt är investeringarna som kommer att falla brant. För konsumtionen i offentlig och hushållssektorerna antas inget sådant fall; i princip väntas den inhemska konsumtionen vara oförändrad 2020, jämfört med 2019.

Fallet i **resursutnyttjandet** är mycket skarpt. BNP- och timgapen beräknas för helåret 2020 uppgå till cirka –5 och –3 procentenheter; innebärande att faktisk BNP samt det faktiska antalet arbetade timmar ligger 5 respektive 3 procent under de nivåer som regeringen uppskattar vara förenliga med ett ”balanserat resursutnyttjande” (ett läge med varken låg- eller högkonjunktur).

Sysselsättningen väntas falla markant i år, räknat i såväl antalet personer som antalet arbetade timmar. Antalet och andelen arbetslösa stiger därmed snabbt. Den relativa arbetslösheten beräknas stiga med mer än två procentenheter från 2019 till 2020 (mätt som årsgenomsnitt). I regeringens beräkningar ligger andelen arbetslösa på 9,0 procent av arbetskraften både 2020 och 2021.

En knapp ökning för de offentliga konsumtionsutgifterna väntas nästa år följas av en mindre nedgång. **Konsumtionsutgifterna i kommunsektorn** beräknas dock minska såväl 2020 som 2021.

Löneökningstakten antas falla tillbaka från 2019. I KL-termer (Konjunkturlönestatistiken) antas **timlönen** stiga med 2,2 respektive 2,4 procent 2020 och 2021. En än större nedväxling, jämfört med 2019, syns för **KPIF-inflationen**; prognosen antar en inflation för helåren 2020 och 2021 på 0,5 respektive 1,5 procent (för KPIF).

Det sker i år en betydande försvagning av det **finansiella sparandet** i offentlig sektor, till följd av den kraftiga konjunktturnedgången och de åtgärder som aviserats. Underskottet beräknas bli 3,8 procent av BNP i år. Till övervägande del är det statens finanser som försvagas. I takt med den ekonomiska återhämtningen förstärks de offentliga finanserna och underskottet beräknas till –1,4 procent av BNP 2021. Underskotten tillsammans med fallande BNP leder till att den offentliga sektorns bruttoskuld förväntas landa på 39,9 procent av BNP i år.

Tabell 1. Sammanfattningstabell över regeringens prognos i vårpropositionen

Procentuell förändring om inte annat anges; prognoser från BP 2020 i parentes (september 2019)

	2019	2020	2021	2022	2023
BNP ¹	1,3 (1,5)	–4,2 (1,2)	3,3 (1,7)	3,4 (2,0)	3,3
Arbetade timmar ¹	–0,3 (1,1)	–2,4 (0,3)	1,5 (0,3)	1,1 (0,5)	2,1
Arbetslöshet ²	6,8 (6,3)	9,0 (6,4)	9,0 (6,4)	8,4 (6,5)	7,0
BNP-gap ³	0,8 (0,9)	–5,2 (0,2)	–3,6 (0,0)	–1,9 (0,0)	–0,4
Timlöner ⁴	2,6 (2,6)	2,2 (2,8)	2,4 (3,0)	2,6 (3,1)	2,8
KPIF, årsgenomsnitt	1,7 (1,7)	0,5 (1,6)	1,5 (1,8)	1,6 (2,0)	1,8
Prisbasbelopp, tusen kronor	46,5 (46,5)	47,3 (47,3)	47,5 (48,2)	48,1 (49,2)	48,7
Finansiellt sparande i off. sektor ⁵	0,4 (0,4)	–3,8 (0,3)	–1,4 (0,4)	0,1 (1,2)	1,5
Strukturellt sparande i off. sektor ⁵	0,4 (0,0)	–0,9 (0,2)	0,6 (0,5)	1,2 (1,3)	1,7
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	35,1 (34,8)	39,9 (33,4)	38,3 (31,8)	36,2 (29,6)	32,4

¹Kalenderkorrigerat. ²Procent av arbetskraften. ³Procent av potentiell BNP.

⁴Konjunkturlönestatistiken. ⁵Procentandel av BNP.

Frågor om ekonomi kan ställas till Anders Brunstedt tfn 08-452 78 19, Bo Legerius tfn 08-452 77 34 och Anna Kleen tfn 08-452 77 62, avdelningen för ekonomi och styrning.

Regeringens skatteunderlagsprognos

Regeringens skatteunderlagsprognos visar betydligt svagare utveckling 2019 och 2020 än SKR:s prognos från februari (tabell 2). Regeringen räknar med väsentligt lägre ökningstal än SKR redan för 2019. Det beror på förslaget i en extra ändringsbudget (2019/20:151) om att enskilda näringsidkare ska kunna sätta av 100 procent av vinsten upp till 1 miljon kronor till periodiseringsfond i deklarationen för 2019. Dessa medel ska återföras till beskattning under de påföljande sex åren.

Den 20 mars publicerade SKR en prognosindikation, som landade i en ökning av skatteunderlaget på 1,5 procent i år. Regeringens bedömning är att ökningen 2020 blir 1,8 procent.

Tabell 2. Skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023	2019–2023
SKR, feb	3,2	2,4	3,1	3,8	3,8	17,4
Reg, apr	2,0	1,8	3,9	3,5	4,5	16,7

Anm.: SKR:s prognosindikation den 20 mars var 1,5 procent för 2020.

Källa: Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner.

De stora skillnaderna mellan prognoserna samtliga år 2019–2021 beror huvudsakligen på att de gjorts med nästan två månaders mellanrum; en i vanliga fall kort tidsskillnad men i nuläget med avgörande betydelse, då konjunkturförsvagningen varit snabb. Kunskapsläget om såväl effekterna av covid-19-smittan som om beslutade åtgärder för att begränsa smittspridningen har kunna skilja avsevärt bara på några veckors sikt. Efter SKR:s februariprognos och prognosindikation i mars har ny information givit tydliga indikationer om en allt snabbare konjunkturförsvagning, vilken har föranlett nya politiska beslut med konsekvenser för skatteunderlaget.

Frågor om skatteunderlaget kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Förändringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning, kommuner

Riksdagen beslutade den 19 februari om ett nytt anslag, **Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden** om 2,5 miljarder kronor för 2020. Anslaget får användas för statsbidrag till kommuner och regioner för att stärka välfärden. Medlen på anslaget ska fördelas med 70 procent till kommunerna och 30 procent till regionerna. Medlen fördelas proportionellt utifrån befolkningsmängd, lika mycket i kronor per invånare.

Flera kommuner och regioner befann sig redan innan utbrottet av det nya coronaviruset i en ansträngd ekonomisk situation. Samtidigt förväntas behovet av välfärdstjänster öka framöver till följd av den demografiska utvecklingen. Regeringen aviserade därför i januari 2020 en satsning på att höja de generella statsbidragen med 5 miljarder kronor för 2020 i vårändringsbudgeten.

Lågkonjunkturen som antas följa i virusutbrottets spår väntas ytterligare drabba kommunsektorn. För att mildra osäkerheten, bidra till stabilitet i sektorn, och för att öka kommunernas och regionernas förutsättningar att trygga tillgången till en bra vård, skola och omsorg, föreslår regeringen att ytterligare 15 miljarder kronor tillförs kommunsektorn i generella statsbidrag 2020. Från och med 2021 är ökningen 12,5 miljarder kronor i form av ett permanent tillskott till kommunsektorn som fördelas via anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning.

Kommunernas andel av tillskotten framgår av tabell 3 och 4. På regeringens webbplats finns kommunvisa fördelningar:

<https://www.regeringen.se/4966ba/contentassets/3ed4ffb5f2224ff0b8ef7703503cc431/preliminar-fordelning-till-kommuner-och-region-2020-pdf.pdf>

Tabell 3. Tillskott till kommuner

Miljarder kronor

	2020	2021	2022
Tillskott, beslutat i riksdag februari	1,74	–	–
Extra generella statsbidrag VÄB 2020 (aviserat januari)	3,50	–	–
Extra generella statsbidrag VÄB och VÅP 2020 (aviserat april)	10,50	8,75	8,75
Summa	15,74	8,75	8,75

Tabell 4. Tillskott till kommuner

Kronor per invånare

	2020	2021	2022
Tillskott, beslutat i riksdag februari	169	–	–
Extra generella statsbidrag VÄB 2020 (aviserat januari)	339	–	–
Extra generella statsbidrag VÄB och VÅP 2020 (aviserat april)	1 017	841	834
Summa	1 525	841	834

Tillskotten som avser år 2020 kommer att betalas ut i särskild ordning (troligen i juni), tillskottet till kommunerna på 1,74 miljarder som beslutades i februari är redan utbetalt. Den del av tillskotten som är permanenta anslagsökningar, 8,75 miljarder för kommunerna från och med 2021 ingår från detta år i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och kommer därmed att ingå i SKR:s kommunvisa beräkningar som presenteras i samband med skatteunderlagsprognosen den 29 april.

Frågor om stöd till kommunsektorn kan ställas till Mona Fridell, tfn 08-452 79 10, avdelningen för ekonomi och styrning.

Barn och utbildning

Anslaget på 4,9 miljarder kronor under innevarande år för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen och grundskolan, **Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling**, utvidgas till att även omfatta utgifter som syftar till att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i fritidshemmen. Således ingen förändrad ram men en bredare möjlighet att använda medlen.

Skolverket har ännu inte aviserat hur förändringen av villkoren gällande likvärdighetsbidraget skall hanteras.

Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning ökas med 245 miljoner kronor till att omfatta 3,1 miljarder kronor för att utöka yrkeshögskolan. För åren 2021 och 2022 beräknas utgifterna öka med 315 miljoner kronor respektive 79 miljoner kronor. Stödet till vuxenutbildningen och yrkeshögskoleutbildning syftar till att motverka effekter av coronavirusutbrottets påverkan på arbetslösheten.

Statligt stöd till vuxenutbildning ökas med 675 miljoner kronor till att omfatta 3,04 miljarder kronor för att förbättra kommunernas förutsättningar att erbjuda regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Staten finansierar nu samtliga platser i regionalt yrkesvux under 2020 och tillför medel för att möjliggöra fler helårsplatser än vad som nyttjades 2019. För 2021–2023 beräknas utgifterna öka med 71 miljoner kronor per år. Regeringen aviserade i budgetpropositionen att kommunernas medfinansiering i statsbidraget för yrkesvux skulle ses över och har föreslagit en 70/30 modell från 2021, kommunerna har tidigare medfinansierat statsbidraget med 50 procent.

SKR är mycket positiva till slopad medfinansiering för regional yrkesvux 2020 men om satsningen ska få full effekt behöver staten snarast gå ut med information om hur statsbidraget ska hanteras för att kommunerna ska hinna använda medlen i år. Det skulle även vara en stor fördel att samma finansieringsmodell gäller för 2021 då flertalet utbildningar som startar i höst kommer att pågå nästa år.

Frågor om förskola, grundskola och gymnasieskola kan ställas till kan ställas till Henrik Bergström, tfn 08-452 79 47, frågor om vuxenutbildning till Kristina Cunningham, tfn 08-452 79 14, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad.

Digitalisering

Regeringen satsar 10 miljoner kronor 2020 för att underlätta distansundervisning för universitet och högskolor.

I budgeten tillförs särskilda medel för att klara omställningen till distansundervisning för högskoleväsendet. Något motsvarande stöd för skolhuvudmännens omställning har inte aviserats. Områden som omfattas är omställning och utbildning för personal, tjänster och infrastruktur.

Datainspektionens anslag utökas med 10 miljoner kronor då uppgiften att besluta om tillstånd för och utöva tillsyn över kamerabevakning har medfört högre utgifter än vad regeringen tidigare har beräknat.

SKR:s medlemmar beskriver redan idag att det är långa handläggningstider för bland annat trygghetskameror inom omsorg och lösningar inom samhällsbyggnadsområdet. Det riskerar att utgöra ett hinder för effektiva och innovativa lösningar i offentlig sektor. SKR bedömer att de tillförda medlen riskerar att inte vara tillräckliga för att hantera en ökande mängd ärenden.

Frågor om skolans digitalisering besvaras av Mikael Svensson tfn 08-452 71 25, och om digitalisering besvaras av Susanne Svanholm tfn 08-452 72 79, avdelningen för digitalisering.

Kultur och fritid

Regeringen har i tidigare ändringsbudget beslutat om ett tillskott 2020 om totalt 1 miljard för att stödja kulturverksamheter i hela landet och att Riksidrottsförbundet tillförs medel att fördela till Sveriges idrottsföreningar. Medlen, som fördelas med 500 miljoner till kultur och 500 miljoner till idrott, syftar till att mildra konsekvenser för inkomstbortfall till följd av begränsningen av offentliga tillställningar. Det är i nuläget oklart om dessa medel också kommer att tillfalla kultur- och fritidsverksamheter i kommuner och regioner.

Regeringen har tidigare aviserat ett ökat antal platser för folkhögskolor. Det var då inte tydligt att denna satsning skulle vara flerårig. I vårändringsbudgeten ökas anslaget med 52 miljoner kronor år 2020 och att utgifterna beräknas öka med 104 respektive 52 miljoner kronor för 2021 respektive 2022. De nya platserna ska finansieras helt av staten.

I nuläget står regionerna för 25 procent i medfinansiering av dessa platser. Med tanke på de extraordinära omständigheterna anser regeringen att staten bör stå för hela kostnaden för dessa platser och ingen regional medfinansiering borde behövas.

Frågor om kultur och fritid kan ställas till Katrien Vanhaverbeke tfn 08-452 75 15, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Individ- och familjeomsorg

Barn- och ungdomsvård

Anslaget till Statens institutionsstyrelse förstärks med 250 miljoner kronor i syfte att sänka kommunernas avgifter för placeringar vid särskilda ungdomshem och för att stärka säkerheten vid SiS-institutioner.

Frågor kan ställas till Mikael Mattsson Flink, tfn. 08-452 71 69, avdelningen för vård och omsorg.

Jämställdhet och kvinnofrid

Med anledning av risken för ökat våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, tillfördes i den femte extra ändringsbudgeten 100 miljoner kronor till organisationer som arbetar med barn i utsatta situationer och till organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor och barn.

Regeringen föreslår att föräldraförsäkringen ökas med 1,7 miljarder kronor. Anslaget används bland annat för utgifter för tillfällig föräldrapenning. I samband med utbrottet av det nya coronaviruset har ansökningarna om tillfällig föräldrapenning ökat kraftigt och därmed bedöms utgifterna för tillfällig föräldrapenning öka mer än vad som tidigare har beräknats.

Anslaget till Jämställdhetsmyndigheten ökas med 5 miljoner kronor under innevarande år för fortsatt arbete med att stödja universitet och högskolor i deras arbete med jämställdhetsintegrering.

Frågor om jämställdhet besvaras av Charlotta Undén, tfn 08-452 71 62, avdelningen för arbetsgivarpolitik och Anna Ulveson, tfn 08-452 74 67, avdelningen för vård och omsorg. Frågor om kvinnofrid kan ställas till Kerstin Sahlgren tfn 08-452 72 22, avdelningen för vård och omsorg.

Infrastruktur, fastigheter och trafik

Kommunikationer

Utveckling av statens transportinfrastruktur får ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 116,4 miljarder kronor för perioden 2021–2050. En ökning på 3,9 miljarder kronor som innebär att hela statens åtagande i Sverigeförhandlingens storstadsavtal ingår i bemyndigandet för perioden.

Sverigeförhandlingens storstadsavtal innebär stora ekonomiska åtaganden för de tre storstadsregionerna Stockholm, Västra Götaland och Skåne. SKR har framfört vikten av att inte belasta nationell transportplan med kostnader relaterade till Sverigeför-

handlingen, eftersom det riskerar att leda till stora undanträngningar av andra nödvändiga infrastrukturåtgärder runt om i landet. SKR anser därför att det är positivt att staten tar sitt ansvar och säkrar finansiering av sina delar av storstadsavtalen.

Anslaget Trängselskatt i Stockholm får ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 39 miljarder kronor 2021–2057. Medlen används bland annat för statlig medfinansiering till projektering och utbyggnad av tunnelbaneutbyggnad i Stockholm. Regeringen anser att hela statens åtagande i storstadsavtalen bör vara medräknat i bemyndigandet. Sammantaget föreslår därför regeringen att därmed bemyndigandet ökas med 10,5 miljarder kronor, där även ökade kostnader för Förbifart Stockholm ingår.

SKR har framfört vikten av att inte belasta nationell transportplan med kostnader relaterade till Sverigeförhandlingen, eftersom det riskerar att leda till stora undanträngningar av andra nödvändiga infrastrukturåtgärder runt om i landet. SKR anser därför att det är positivt att regeringen väljer att nyttja trängselskatten för att hantera kostnader relaterade till Sverigeförhandlingen och Förbifart Stockholm.

Frågor om kommunikationer besvaras av Emma Ström, tfn 08-452 76 67, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Samhällsviktigt flyg

Regeringen har sedan tidigare fattat beslut utifrån coronakrisen att säkerställa förutsättningarna för samhällsviktiga transporter till bland annat Norrland och Gotland genom en temporär allmän trafikplikt på ett antal linjer. Flyget har drabbats hårt till följd av coronaviruset och inrikesflyget har nästan helt stannat av. Samtidigt är det viktigt att upprätthålla kritiska linjer för transporter som bland annat har betydelse för hälso- och sjukvård, räddningstjänst och för gods.

Trafikverket har därför fått i uppdrag att skyndsamt ingå avtal om flygtrafik på ett flertal linjer.

SKR ser positivt på regeringens beslut om att införa trafikplikt på ett antal flyglinjer med flygplatser i Norrland och på Gotland. SKR anser dock att regeringen skulle behöva besluta om mer omfattande stödåtgärder och att fler regionala flygplatser, utifrån de samhällsviktiga behoven, bör få trafikplikt under pågående kris.

Frågor om flyg besvaras av Ulrika Appelberg, tfn 08-452 71 42, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Fastigheter

Enligt förordning (2020:193) om stadsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av covid-19 omfattas även kostnader för verksamheternas anpassningar som rör loka-

ler. Verksamheter behöver flyttas om i befintliga hälso- och sjukvårdslokaler, befintliga lokaler behöver anpassas för vårdens ändrade behov samt tillfälliga vårdlokaler behöver införskaffas och anpassas till följd av covid-19.

Regeringen bemyndigas att under 2020 besluta om kapitaltillskott på högst 300 miljoner kronor till Statens Bostadsomvandling AB SBO. Medlen ska användas till ytterligare likviditet för att finansiera omvandlingen av förvärvade fastigheter, med en tydligare inriktning mot bland annat behoven hos äldre i glesbygdskommuner och energieffektivisering av fastigheterna.

SKR ser positivt på att Statens Bostadsomvandling AB ska arbeta med uppdraget att säkerställa tillgängliga bostäder för äldre på svaga bostadsmarknader. Den demografiska förändringen med ett ökande antal äldre personer leder till ökat behov av tillgängliga bostäder i hela landet.

Frågor om fastigheter kan ställas till Helén Örtegren, tfn 08-452 75 88, samt Jan-Ove Östbrink, tfn 08-452 71 05, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Miljö

Regeringen föreslår en utökning av stödet för installation av solceller, med 200 miljoner kronor för 2020, för att möjliggöra att fler kan beviljas stöd även under 2021 och 2022.

Stödet för produktion av biogas utökas och förlängs med 120 miljoner kronor.

Bidraget till klimatanpassning utökas något till 124 miljoner kronor med sikte på kunskapshöjande insatser till stöd för myndigheter, kommuner och näringsliv, medan anslaget Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv minskas med motsvarande belopp.

En satsning på gröna jobb på 150 miljoner kronor föreslås för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det görs främst inom natur- och skogsvård för ökad tillgänglighet till friluftsliv och rekreation och för bekämpning av växtskadegörare.

För sanering och återställning av förorenade områden görs en mindre neddragning på 15 miljoner kronor, till förmån för Kemikalieinspektionens arbete med kemikaliekontroll.

Frågor om miljö kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsgivar- och arbetsmarknadsfrågor

Lönebildning

Regeringen antar en svagare löneökningstakt framöver. På grund av en ökad osäkerhet kopplad till virusutbrottet skjuts avtalsrörelsen upp till hösten 2020 och befintliga kollektivavtal förlängs. Det råder osäkerhet kring hur detta kommer att påverka löneökningstakten 2020. I ett läge då resursutnyttjandet bedöms vara betydligt lägre än normalt med en stigande arbetslöshet och svag produktivitet utveckling väntas lönerna 2020 och 2021 växa i något långsammare takt än tidigare år.

Enligt den preliminära konjunkturlönestatistiken uppgick löneutvecklingen 2019 till 2,6 procent. Prognosen för periodens timlöneutveckling har reviderats ned något med tidigare och ligger på 2,2 % (2020), 2,4 % (2021) och 2,6 % (2022).

Det särskilda statsbidraget för satsningen på lärarlöner kvarstår.

Frågor om lönebildning besvaras av Tor Hatlevoll, tfn 08-452 79 69, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Arbetsmarknad och arbetsliv

Anslaget för bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ökas med 7,5 miljarder kronor. Ökad arbetslöshet kommer att innebära allt fler deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga. Det ingår också en resursförstärkning till arbetslöshetskassorna för att hantera ett ökat antal ärenden.

Anslaget för kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökar med 1 164 miljoner kronor. Detta bland annat för att möjliggöra för fler att delta i arbetsmarknadsutbildning, extratjänster, stöd- och matchningstjänster och tidiga insatser. I detta ingår 180 miljoner kronor för att stärka kommunernas möjligheter att skapa sommarjobb för ungdomar.

Anslaget för nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar föreslås ökas med 50 miljoner kronor. Detta för att kunna öka rätten till stöd för nystartsjobb med 12 månader för de som redan har nystartsjobb.

SKR har sedan tidigare lyft fram att Arbetsförmedlingen mer aktivt behöver säkerställa lokal närvaro med personal och lokaler att verka från. Detta behöver nu intensifieras.

Den ökade tillgängligheten till A-kassa är viktigt för att säkra den ekonomiska tryggheten för många individer. Ytterligare justeringar kan komma att behövas för att öka tillgängligheten och i förlängningen hindra att allt fler tvingas till ekonomiskt bistånd.

Det är positivt att förstärkning sker av de arbetsmarknadspolitiska insatserna. På kort sikt har SKR farhågor att de distansinsatser som utvecklas brister i likvärdighet för de som inte har resurser i form av datakapacitet och internetuppkoppling.

Fler extratjänster är positivt för att stärka möjligheterna till etablering för grupper som står längre från arbetsmarknaden. Det kommer dock att ta tid att åter utöka antalet tjänster. Framgent behöver mer stabila nivåer eftersträvas över tid för att säkra kvalitet och utveckling av detta arbete.

SKR ser positivt på att regeringen återinför möjligheten för kommuner att söka statsbidrag för sommarjobb. Dock kommer beskedet om satsningen även detta år i ett sent skede då många kommuner redan är klara med rekvisering av lämpliga platser. Därtill kan situationen med covid-19 försvåra anskaffning av platser. Önskvärt är att regeringen tar beslut som gäller flera år framöver vilket ger kommunerna en möjlighet till tidigare planering av insatsen.

Frågor om arbetsmarknad besvaras av Karin Nordin och Tor Hatlevoll, avdelningen för arbetsgivarpolitik, samt Åsa Karlsson, Oscar Svensson och Per Överberg, avdelningen för utbildning och arbete.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Staten står för regioners och kommuners extraordinära sjukvårdskostnader kopplade till det nya coronaviruset:

- Slopas karensavdrag och kravet på läkarintyg
- Ökat anslag smittbärrpenning
- Höjd låneram Socialstyrelsen – för beredskapsinvesteringar
- Ökad testning för covid-19
- Tillfälligt slopat prestationskrav för kömiljarderna
- MSB:s informationsinsatser
- Satsning på virus- och pandemiforskning

Regeringen föreslår nu att anslaget för sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 50 miljoner kronor.

Under mars 2020 presenterade regeringen två utredningar med förslag om bestämmelser om ersättning för karensavdrag, sjukpenning, karens och arbetsgivarens rätt till ersättning för sjuklönekostnader. Regeringen uppskattar att övertagande av sjuklöneansvaret motsvarar 650 miljoner kronor per månad i kostnadslättnad för kommunsektorn.

De särskilda åtgärder i form av stöd till egenföretagare vid sjukdom som regeringen har vidtagit med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset ökar utgifterna mer än vad som tidigare har beräknats.

Frågor om ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning besvaras av Tina Eriksson, 08-452 77 27, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Läraryrket och lärarutbildning

Regeringen föreslår att anslaget till universitet och högskolor ökas med 13,5 miljoner kronor för att validera tidigare utbildnings- och arbetslivserfarenhet för behörighet att påbörja en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och 1,5 miljoner kronor för valideringsinsatser inom Vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar en examen (VAL).

Regeringen bedömer att fler regeländringar kan behövas för att fler ska kunna ställa om till läraryrket, t.ex. för fler behöriga och kortare utbildningsvägar inom både KPU och VAL.

Frågor om läraryrket och lärarutbildningen besvaras av Somia Frej, tfn 08-452 77 06 och Kalle Berg, tfn 08-452 73 67, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Gymnasieskola och yrkesutbildning

Regeringen anser att kommunernas förutsättningar att erbjuda regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning behöver förbättras och antalet platser byggas ut med anledning av varsel och uppsägningar till följd av coronaviruset. Regeringen har i tidigare proposition aviserat medel för 1 500 nya utbildningsplatser samt att staten finansierar samtliga platser i regionalt yrkesvux under 2020, kravet på kommunernas medfinansiering tas bort. Anslaget ökas därför med 675 miljoner kronor. För 2021–2023 beräknas utgifterna öka med 71 miljoner kronor per år.

Regeringen föreslår att Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) ska kunna hantera fler kurser och kurspaket (korta utbildningar) inom yrkeshögskolan, en försöksverksamhet för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen och att MYH ska stödja utbildningsanordnare att övergå till distansundervisning med anledning av utbrottet av coronaviruset. Anslaget till Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) ökas därför med 9 miljoner kronor.

För att kunna svara mot delvis nya behov på arbetsmarknaden med anledning av coronaviruset bedömer regeringen att fler yrkeshögskoleplatser behövs. Regeringen har därför tidigare aviserat medel motsvarande 5 000 platser under 2020. Anslaget ökas därför med 157 miljoner kronor.

Frågor om gymnasieskola och yrkesutbildning besvaras av Katarina Storm Åsell, tfn 08-452 75 95, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Högre utbildning och universitetsforskning

Regeringen föreslår ökade medel till universitet och högskolor för att möjliggöra för fler personer att läsa sommarkurser, behörighetsgivande utbildning (t.ex. tekniskt basår och vårdbasår) eller för att påbörja en längre utbildning. Utbyggnaden av utbildningar mot bristyrken ska prioriteras och ökade medel föreslås för att fler ska kunna

ställa om till läraryrket. Anslaget till universitet och högskolor föreslås öka med sammanlagt 513 miljoner kronor.

I regeringens femte extra ändringsbudget den 1 april föreslogs att det inte bör göras någon inkomstprövning för studerande med studiemedel under 2020. Att man inte gör någon inkomstprövning innebär i realiteten att det så kallade fribeloppet slopas för samtliga studenter. Genom att ta bort fribeloppet behöver studenter som vill gå in och arbeta i vården, eller andra samhällsviktiga funktioner, inte oroa sig för negativa effekter för rätten till studiemedel till exempel när studierna återupptas. De tillfälliga bestämmelserna ska gälla retroaktivt för hela året och beräknas kosta cirka 1 miljard kronor.

SKR har tidigare under våren uppmanat regeringen att göra undantag i reglerna kring studiemedel så att legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal i vidareutbildning och studenter i slutet av relevanta utbildningar ska kunna stärka bemanningen i hälso- och sjukvård och omsorg, inte minst under sommarmånaderna.

Frågor om högre utbildning och universitetsforskning besvaras av Anna-Clara Olsson, tfn 08-452 76 47 och Kalle Berg, tfn 08-452 73 67, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Jonathan Fransson

BOLAGSSTÄMMA 2020-03-26
556508-0909
Herrljungabostäder AB

Organisationsnummer 556508-0909

Protokoll fört vid ordinarie bolagsstämma med aktieägarna i Herrljungabostäder AB
26 mars 2020

§ 1

Lena Bertilsson förklarar bolagsstämman öppnad.

§ 2

Till ordförande vid bolagsstämman utses Karin Carlsson.

§ 3

Upprättas följande förteckning över närvarande aktieägare:

	Antal aktier	Antal röster
Nossans Förvaltnings AB	148 000	148 000
genom Lena Bertilsson		
Summa	148 000	148 000

Ovanstående godkänns som röstlängd

Övriga närvarande
Karin Carlsson
Ragnar Emanuelsson
Bert-Åke Johansson
Finn Svensson
Christer Johansson

§ 4

Till justeringsman väljs Lena Bertilsson.

AO KC

BOLAGSSTÄMMA 2020-03-26
556508-0909
Herrljungabostäder AB

§ 5

Konstateras att bolagsstämman är i behörig ordning sammankallad.

§ 6

Upprättad dagordning godkänns.

§ 7

Bolagsstämman bekräftar bilagda ägardirektiv.
Bilaga 1

§ 8

Årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorernas granskningsrapport för år 2019 framläggs och godkänns.
Bilaga 2

§ 9

a: Resultat- och balansräkning godkänns av bolagsstämman
b: förslag till vinstdisposition godkänns av bolagsstämman
c: ansvarsfrihet beviljas för styrelsens ledamöter och verkställande direktör av bolagsstämman.

§ 10

a: Bolagsstämman bekräftar val av 5 styrelseledamöter, ordförande, samt lekmannarevisorer och suppleant i Herrljungabostäder AB 2019-2022 enligt fullmäktigebeslut 2019-02-12. Bilaga 3
b: Bolagsstämman bekräftar val av revisionsbolag PwC med Peter Wank som huvudansvarig aukt. revisor. Bilaga 4

Jo Ke

BOLAGSSTÄMMA 2020-03-26
556508-0909
Herrljungabostäder AB

§ 11

Reglemente för arvode och ersättningar till förtroendevalda i kommunens bolag enligt fullmäktigebeslut 2018-12-11 bekräftas härmed. Bilaga 5

§ 12

Bert-Åke Johansson avtackas för ett gott arbete i styrelsen.

§ 13

Lena Bertilsson förklarar ordinarie bolagsstämma avslutad.

Efter avslutad bolagsstämma bjuds det på enklare förtäring i företagets lokaler.

Ordförande vid bolagsstämman

Karin Carlsson

Justeringsman

Lena Bertilsson

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Protokollet från Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på kommunalförbundets digitala anslagstavla www.borasregionen.se

Sammanträdesdatum: 2020-04-24

Justeringsdatum: 2020-05-04

Anslaget publicerades: 2020-05-04

Anslaget avpubliceras: 2020-05-25

Protokollet finns tillgängligt på www.borasregionen.se

Originalprotokollet förvaras på förbundets kansli, Skaraborgsvägen 1 A, Borås

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Linda Bergholtz
Administrativ chef

Plats och tid	Digitalt kl 13.00-15.45
Beslutande	Bengt Hilmersson (C) Vårgårda, Ordförande §§ 14-17 Ulf Olsson (S) Borås Stad, Ordförande §§ 18-33 Lisa Dahlberg (S) Mark, 2:e vice ordförande Michael Plogell (FR) Bollebygd Annette Carlson (M) Borås Stad Gunnar Andersson (M) Herrljunga Stefan Carlsson (S) Svenljunga Tony Hansen (S) Tranemo Roland Karlsson (C) Ulricehamn
Ersättare	Lars-Erik Olsson (S) Bollebygd Kerstin Hermansson (C) Borås Stad Niklas Arvidsson (KD) Borås Stad Tomas Johansson (M) Mark §§ 14-33C Johan Björkman (M) Svenljunga Lennart Haglund (C) Tranemo Wiktor Öberg (M) Ulricehamn Tony Willner (S) Vårgårda
Adjungerade	Christofer Bergenblock (C) Varberg §§ 14-32 Jana Nilsson (S) Varberg §§ 14-32 Anna Svalander (L) Thomas Carlsson (LPO) Ingemar Basth (MP) Crister Spets (SD) Jan-Olof Sundh (V) Mikael Levander (NU)
Övriga deltagare	Magnus Haggren, Förbundsdirektör Linda Bergholtz, Administrativ chef Fredrik Holm, eSamordnare Karin Björklind, Regionutvecklare Anna Laang, Regionutvecklare §§ 19-20 Ellen Lageholm, Regionutvecklare § 33 Magnus Nilsson, Kommunchef Svenljunga §§ 14-33B Håkan Sandahl, Kommunchef Ulricehamn Monica Holmgren, Kommunchef Bollebygd Björn Thodenius (M), 1:e vice ordförande Kollektivtrafiknämnden § 33 Mariana Fransson (S), Kollektivtrafiknämnden § 33

Justerare

Utdragsbestyrkande

Övriga deltagare

Anna Kronvall, Västra Götalandsregionen § 33
Pontus Gunnäs, Västra Götalandsregionen § 33
Markus Gunnervall, Västtrafik § 33
Jesper Runfors, Västtrafik § 33A
Sharon Plotzki, Västtrafik § 33
Lisa Nordberg, Västtrafik § 33A
Josef Hamrin, Västtrafik § 33

Sekreterare

_____
Linda Bergholtz

Ordförande

_____
Ulf Olsson

Justerare

_____
Lisa Dahlberg

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Innehåll

§ 14	Fastställande av dagordning.....	4
§ 15	Val av justerare.....	4
§ 16	Redovisning av fyllnadsval Borås Stad.....	5
§ 17	Val av ordförande.....	6
§ 18	Redovisning av nuläget i medlemskommunerna gällande corona	7
§ 19	Omdisponering av tillväxtmedel	8
§ 20	Bibliotekskluster samt gemensamt biblioteksdatasystem.....	9
§ 21	Länsgemensamt inriktningsdokument	10
§ 22	Överenskommelse gällande Samverkan vid in- och utskrivning.....	11
§ 23	Skrivelse från Skaraborg gällande medfinansierade cykelvägar	12
§ 24	Yttrande Samråd Göteborg-Borås.....	13
§ 25	Ordförandebeslut Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020	14
§ 26	Ordförandebeslut Kompletterande tillväxtmedel Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020	15
§ 27	Förbundsdirektör informerar	16
§ 28	Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU	17
§ 29	Ersättning hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun	18
§ 30	Anmälningssärenden	19
§ 31	Övriga frågor.....	20
§ 32	Nästa sammanträde äger rum den 5 juni 2020 kl 9.00-12.00.....	20
§ 33	Delregionalt kollektivtrafikråd.....	21

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 14 Fastställande av dagordning

Beslut

Dagordningen fastställs

§ 15 Val av justerare

Beslut

Lisa Dahlberg (S) Mark utses att jämte ordförande justera dagens protokoll

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 16 Redovisning av fyllnadsval Borås Stad

Diarienummer: 2020/SKF001

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Fyllnadsval har genomförts i Borås Stad då Malin Carlsson (S) entledigats från sitt uppdrag som ledamot i Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund från och med 1 april 2020.

Borås Stad har valt Ulf Olsson (S) till ledamot i Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund från och med den 1 april 2020 till och med den 31 december 2022.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 17 Val av ordförande

Diarienummer: 2020/SKF001

Beslut

Ulf Olsson (S) väljs till ordförande för Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund samt tillhörande uppdrag. Vid frånvaro längre än en månad träder andre vice ordförande in som tillförordnad ordförande

1:e vice ordförande går in vid ordinarie ordförandes frånvaro understigande 30 dagar

Sammanfattning

Fyllnadsval ska genomföras då Malin Carlsson (S) entledigats från sitt uppdrag som ledamot och ordförande för Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund från och med 1 april 2020.

Valberedningen föreslår Ulf Olsson (S) till ordförande för Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund samt tillhörande uppdrag.

Vid frånvaro längre än en månad träder andre vice ordförande in som tillförordnad ordförande.

Annette Carlson (M) Borås gör ett tilläggsyrkande att 1:e vice ordförande går in vid ordinarie ordförandes frånvaro understigande 30 dagar.

Expedieras till

VästKom

Västra Götalandsregionen

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 18 Redovisning av nuläget i medlemskommunerna gällande corona

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Respektive kommun redogör för nuläget till följd av den pågående coronapandemin.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 19 Omdisponering av tillväxtmedel

Diarienummer: 2020/SKF0113

Beslut

Outnyttjade projektmedel om 300 000 kr får användas till att tillsammans med kommunerna säkerställa och förankra implementering och genomförande av den regionala utvecklingsstrategin 2021 – 2030 i Boråsregionen samt för att arrangera temadag FOKUS Boråsregionen om regional utveckling och samverkan

Sammanfattning

Arbetet med att ta fram nästa regionala utvecklingsstrategi (RUS) för Västra Götaland pågår. Den nya strategin avser perioden 2021 – 2030 och syftet är att peka ut i vilken riktning Västra Götaland ska utvecklas fram till 2030. Remisstiden är 6 april till 30 september och utvecklingsstrategin är övergripande för regional tillväxt och utveckling i Västra Götaland.

Outnyttjade projektmedel ska användas till att utveckla arbetsätt och rutiner som säkerställer aktiv implementering och samverkan av den regionala utvecklingsstrategin 2021 – 2030 samt till att arrangera temadag FOKUS Boråsregionen för att ge insikter och skapa samsyn kring möjligheter och utmaningar för vår delregions utveckling. Dagen samlar politiker, tjänstemän, näringsliv samt aktörer i utvecklings- och framtidsfrågor för att få en gemensam känsla för vår region och vad vi kan åstadkomma tillsammans.

Arbetet ska samordnas med prioriteringarna i förslaget till ny framtidsbild/strukturbild för Boråsregionen. Gemensamma prioriteringar och samverkan är viktigt som underlag för en ny delregional genomförandeplan för regional utveckling i Boråsregionen kommande programperiod.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 20 Bibliotekskluster samt gemensamt biblioteksdatasystem

Diarienummer: 2020/SKF0119

Beslut

Direktionen godkänner förslaget att skapa ett regionalt bibliotekskluster samt genomföra gemensam upphandling av biblioteksdatasystem för Boråsregionens kommuner

Sammanfattning

I dagsläget finns tre biblioteksdatasystem på marknaden, varav två kommer att avvecklas inom några år i samband med att det aktuella företaget utvecklar ett nytt system. Följden är att samtliga kommuner inom Boråsregionen behöver byta system, vilket innebär ett bra läge att även se över hur biblioteken kan samarbeta bättre över kommungränserna. På många håll i landet bildas regionala och delregionala bibliotekskluster där resurser, inte minst medier och biblioteksdatasystem, delas för att bättre kunna ge god service till hela regionen. Biblioteken i Sjuhärad (Boråsregionen) vill bilda ett sådant kluster så att invånarna i Svenljunga kan använda sig av Herrljungas resurser och Ulricehamns invånare enkelt ska kunna lämna och låna i Borås, för att exemplifiera. Detta är i linje med målen i den antagna kulturplanen för Boråsregionen.

En grupp bestående av IT-bibliotekarier från de olika kommunerna med stöd av IT-strategier från Borås Stad samt Boråsregionen har bildat ett nätverk som börjat förbereda för en gemensam upphandling av biblioteksdatasystem. Bidrag har erhållits från Västra Götalandsregionen vilket möjliggör studieresor till bibliotek med de olika systemen i drift, för att på så sätt kunna sammanställa fördelar och nackdelar med de olika systemen. Parallellt arbetar bibliotekscheferna med att se över reglerna i respektive kommun.

Biblioteken i Sjuhärad planerar även att söka statliga medel till en projektledare för att hålla ihop processen.

Preliminär tidsplan för arbetet

- 2020 marknadsundersökning och klagörande av förutsättningarna för samverkan
- 2021 upphandling av gemensamt system
- 2022 implementera upphandlat system

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 21 Länsgemensamt inriktningsdokument

Diarienummer: 2020/SKF0123

Beslut

Direktionen rekommenderar medlemskommunerna att ställa sig bakom förslaget till inriktningsdokument

Sammanfattning

Inom ramen för den länsgemensamma Handlingsplanen psykisk hälsa 2018–2020 har förslag till gemensamt inriktningsdokument för organiserat integrerat arbete för personer med psykisk ohälsa, missbruk och beroende tagits fram. Styrgrupp för handlingsplan psykisk hälsa ställde sig bakom inriktningsdokumentet den 6 december 2019 och Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) gjorde detsamma den 10 februari 2020.

Dokumentet riktar sig till ledningsfunktioner inom VGR och kommuner i Västra Götaland med syfte att underlätta utveckling och kvalitetssäkring för organiserat integrerat arbete då den enskilde individen har behov av samtidiga insatser från de båda huvudmännen. Dokumentet ska vara ett stöd vid uppbyggnad eller utveckling av avtalsbunden samverkan mellan parterna.

VästKoms styrelse har den 24 mars 2020 tagit beslut att ställa sig bakom förslaget till inriktningsdokument och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att i sin tur ställa sig bakom inriktningsdokumentet.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 22 Överenskommelse gällande Samverkan vid in- och utskrivning

Diarienummer: 2020/SKF0124

Beslut

Direktionen rekommenderar medlemskommunerna att ställa sig bakom en förlängning av överenskommelsen mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård till och med 2021-12-31

Sammanfattning

Överenskommelsen gäller från och med 2018-09-25 till och med 2020-11-30. Inför ställningstagande om ny överenskommelse efter 2020-11-30 ska överenskommelsen under 2020 utvärderas i sin helhet, både vad gäller reglering av betalansvaret och in- och utskrivningsprocessen. Uppföljning och utvärdering ska vara underlag för dialog om eventuella förändringar.

Mellan 2018-09-25 och 2020-03-31 har en successiv nedtrappning av betalningsansvarsdagar skett inom psykiatrin. Från och med 1 april 2020 gäller samma överenskommelse inom psykiatrin som inom somatiken. För att utvärdera överenskommelsen i sin helhet finns därför ett behov att förlänga den för att få tid att utvärdera eventuella konsekvenser, framförallt inom psykiatrin.

Det politiska samrådsorganet, SRO, ställde sig 2020-03-06 bakom en förlängning av överenskommelsen. 2020-03-24 ställde sig VästKoms styrelse bakom förslag till förlängning och rekommenderade kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att ta beslut om förlängning av överenskommelsen.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 23 Skrivelse från Skaraborg gällande medfinansierade cykelvägar

Diarienummer: 2020/SKF0120

Beslut

Direktionen ställer sig bakom Skaraborgs kommunalförbunds skrivelse gällande höga kostnader för medfinansierade cykelvägar

Sammanfattning

Skaraborgs kommuner har gjort en skrivelse gällande de höga kostnaderna vid medfinansiering av cykelvägar. Kommunerna önskar se en utvärdering om det finns sätt att minska kostnaderna och få mer cykelväg för varje krona. Utvärderingen behöver specificera hur kostnadsbilden uppstår och vilka åtgärder som kan göras för att trimma kostnaderna.

Skaraborgs kommunalförbund har ställt sig bakom skrivelsen från sina medlemskommuner och har ställt frågan om även Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ställer sig bakom denna.

Expedieras till

Skaraborgs kommunalförbund

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 24 Yttrande Samråd Göteborg-Borås

Diarienummer: 2020/SKF0114

Beslut

Föreslaget yttrande översänds som eget yttrande i ärendet

Sammanfattning

Trafikverket genomför samråd 1 för ny järnväg mellan Göteborg och Borås, en del av nya stambanor. De nya stambanorna är dubbelspåriga järnvägar för persontrafik i höga hastigheter (250-360 km/h). Utredningsområdet berör kommunerna Göteborg, Mölndal, Härryda, Bollebygd, Mark och Borås. Ulricehamns kommun ligger öster om utredningsområdet och påverkas av den fortsatta dragningen österut. För mer information om samrådet se [Trafikverkets hemsida](#).

Boråsregionen ställer sig bakom Trafikverkets ställningstagande gällande delen Göteborg – Borås att den nya stambanan ska planeras utifrån stationslägen i Mölndal, Landvetter flygplats och Borås. Samrådsunderlaget beskriver förutsättningar och hur den nya järnvägen påverkar miljön på ett övergripande plan.

Boråsregionen ställer sig även bakom den formulering som är framtagen inom den politiska samrådsgruppen för Göteborg – Borås:

”En tidig byggstart är prioriterat. Den anläggning som är beslutad och finansierad i gällande nationell plan 2018-2029 ska planläggas. Detta innebär att lokaliseringstuderingen Göteborg-Borås ska drivas i enlighet med Trafikverkets positionspapper daterat 2018-10-05, där korridorer utformas och prövas utifrån stationsorterna Mölndal, Landvetter flygplats och Borås.

Vid korridorvalet öster om Mölnlycke bör en framtida station vid Landvetter södra, på bibana alternativt huvudspår, inte omöjliggöras. För att skapa tydlighet i vad som ska planläggas och säkerställa förutsättningar för av Trafikverket redovisad tidplan, ska eventuellt tillkommande station vid Landvetter södra planläggas och finansieras separat.”

Borås Stad har antagit ett [inriktningsdokument](#) med syfte att beskriva varför Borås Stad ser det som nödvändigt att få till stånd en snabb utbyggnad av ny järnväg mellan Borås och Göteborg.

Boråsregionen ställer sig bakom detta inriktningsdokument samt Borås, Bollebygds och Ulricehamns yttranden på samrådsremissen.

Expedieras till

Trafikverket

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 25 Ordförandebeslut Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020

Diarienummer: 2020/SKF0121

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Ordförande i Direktionen har godkänt den reviderade ansökan gällande tillväxtprojekt Tillväxt och finansiering av ägarledda bolag genom omfördelning av tillväxtmedel för att inrätta Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 26 Ordförandebeslut Kompletterande tillväxtmedel Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020

Diarienummer: 2020/SKF0122

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Ordförande i Direktionen har godkänt att tidigare beviljade tillväxtmedel för Nyföretagarcentrum omdisponeras till att skapa Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020. 250 000 kr avsätts för att utöka befintligt tillväxtprojekt Tillväxt och finansiering av ägarledda bolag och 50 000 kr avsätts till Boråsregionen för att leda och koordinera den nya Företagsjouren

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 27 Förbundsdirektör informerar

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Arbetet med Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020 skedde i samråd med samtliga kommuner och startade 16 april. Företagsjouren finansieras med hjälp av omdisponering av tillväxtmedel och ska ses som ett komplement till kommunernas insatser inom samma område.

ESF-rådet har gjort en utlysning om 300 mnkr för kortare insatser inom kompetensområdet. Boråsregionen kommer att göra en ansökan tillsammans med Vuxenutbildning i Borås samt Fyrbodals och Skaraborgs kommunalförbund. Framtagandet sker i samråd med Kompetensrådet samt näringslivscheferna i respektive kommun.

Till följd av coronapandemin görs en översyn av kostnadsläget inom förbundet. Särskilt fokus läggs på Navet science center som är den verksamhet som påverkas mest av rådande läge. En kartläggning och scenariobeskrivning kommer att presenteras för styrgruppen inom kort.

Efter önskemål från några av medlemskommunerna kommer det att göras en kartläggning av taxor och system när det gäller färdtjänsten inom delregionen. Detta till följd av den nya zonstrukturen som Västtrafik tagit beslut om.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 28 Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Direktionen delges information om de senaste och kommande mötena med BHU och VästKoms styrelse.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 29 Ersättning hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

VästKoms styrelse har beslutat att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta om en ersättningsnivå under 2020 för hemtjänst och hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommun enligt nedan.

- Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2020 med 426 kr/timme.
- Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2020 med 688 kr/timme.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 30 Anmälningsärenden

Beslut

Redovisningen av delegationsbeslut godkänns

Sammanfattning

Följande delegationsbeslut anmäls till Direktionen

Datum	Beslut	Delegat
200204	1. Avtal med Dataservice, Borås Stad	Förbundsdirektör
200225	2. Förlängning av projektet LjudKonst 7Härad	Förbundsdirektör
200225	3. Konsultavtal med SWECO Society AB ang Strukturbild Boråsregionen	Förbundsdirektör
200310	4. Avtal mellan Medarbetarcentrum och Tranemo kommun	Verksamhetschef MC
200310	5. Avtal mellan Medarbetarcentrum och Borås Stad	Verksamhetschef MC
200311	6. Återtagande av ansökan pga avveckling av Nyföretagarcentrum Borås	Förbundsdirektör
200311	7. Tjänsteköp Västra Götalandsregionen, Tidig upptäckt, tidiga insatser	Förbundsdirektör
200311	8. Utlämnade av allmän handling, epostkonversation Navet science center	Administrativ chef
200316	9. Tjänsteköp Västra Götalandsregionen, Mobil närvård	Förbundsdirektör
200319	10. Reviderad ansökan Skimmer och härvor	Förbundsdirektör
200320	11. Avtal med Servicekontoret, Löneservice Borås Stad	Förbundsdirektör
200323	12. Tjänsteköp Borås Stad, MiniMaria	Förbundsdirektör
200401	13. Avtal företagshälsovård, Avonova	Förbundsdirektör
200403	14. Reviderad ansökan Drivhuset Framsteg	Förbundsdirektör
200403	15. Reviderad ansökan Regionalt traineeprogram inom eHandel/logistik/IT	Förbundsdirektör
200408	16. Reviderad ansökan Tillväxt och finansiering av ägarledda bolag – Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020	Ordförande Direktionen
200408	17. Omdisponering av tillväxtmedel från Nyföretagarcentrum 2019 till Företagsjour Sjuhäradslyftet 2020	Ordförande Direktionen

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 31 Övriga frågor

Sammanfattning

Ulf Olsson (S) Borås påtalar att statliga infrastruktursatsningar kan komma att tidigareläggas för att stimulera ekonomin efter coronapandemin och att kansliet därmed bör prioritera arbetet med att ta fram lämpliga objekt i vår region.

§ 32 Nästa sammanträde äger rum den 5 juni 2020 kl 9.00-12.00

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 33 Delregionalt kollektivtrafikråd

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

A) Prissättning vid införandet av ny zonstruktur, Västtrafik

Jesper Runfors och Lisa Nordberg, Västtrafik, informerar om beslutet gällande prissättning som togs av Kollektivtrafiknämnden vid sammanträdet den 16 april. Den nya zonstrukturen införs 4 november.

B) Information från Kollektivtrafiknämnden

Björn Thodenius (M), 1:e vice ordförande KTN, informerar. Frågor som diskuterats och beslutats är Tre zoner med tillhörande prissättning, de tre remisser gällande revidering av trafikförsörjningsprogrammet, Målbild tåg 2028 samt Samverkansformer kollektivtrafik, coronapandemins påverkan på långtidsprognosen samt upphandling av stads- och regiontrafik i Fyrbodalen.

C) Hållbara resor i Västra Götaland, trafikförsörjningsprogram 2021-2025

Anna Kronvall, Västra Götalandsregionen, informerar om revideringen av Trafikförsörjningsprogrammet som är ute på remiss till 30 september.

D) Målbild tåg 2028

Pontus Gunnäs, Västra Götalandsregionen, redogör för Målbild tåg 2028 som är ute på remiss till 30 september.

E) Remissarbetet inom Boråsregionen

Karin Björklind, Regionutvecklare Boråsregionen, informerar om tidsplanen för arbetet med de tre remisserna Trafikförsörjningsprogram 2020-2025, Målbild tåg 2028 samt Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland. Sista svarsdag är 30 september.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

ANSLAG/BEVIS

Protokollet från Sjuhärads samordningsförbunds **medlemsmöte** är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på medlemskommunernas anslagstavlor samt på Västra Götalandsregionens anslagstavla.

Sammanträdesdatum: 2020-03-27

Justeringsdatum: 2020-04-17

Anslaget sätts upp: 2020-04-20

Anslaget tas ned: 2020-05-11

Protokollet finns tillgängligt på

www.sjusam.se

Originalprotokollet förvaras hos Sjuhärads samordningsförbund,
Bryggaregatan 8, 503 38 Borås.

Sjuhärads Samordningsförbund

Anna Fagefors
Förbundschef

Kontakt
anna.fagefors@sjusam.se
0708-854176

Organ Medlemssamråd för Sjuhärads Samordningsförbund
Dag Fredag 27 mars 2020, klockan 09.30 – 11.30
Plats Solhem Regionens Hus, Borås (Ekenäsgatan 15, Lokal, Avsikten)

Beslutande

Sofia Lantz, Försäkringskassan
Daniel Boskovic, Arbetsförmedlingen
Håkan Linnarsson (S), Västra Götalandsregionen
Tomas Johansson (M), Marks kommun
Tony Hansen (S), Tranemo kommun
Johan Björkman (M), Svenljunga (tom §5, därefter representation genom Kerstin)
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun
Eva Larsson (C), Herrljunga kommun
Peter Hemlin (M) Bollebygd medverkar enbart inför mötet

Övriga styrelserepresentanter

Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun

Övriga

Elisabeth Rahmberg, Ledningsstrateg Koncernkontoret Västra Götalandsregionen
Anna Fagefors, Förbundschef
Pernilla Knutsson, Projektledare, Biträdande förbundschef

Omfattning

§§ 1-8

Sekreterare Anna Fagefors

Ordförande Cecilia Andersson

Justerare Tomas Johansson

§§ Ärenden

1	<p>Mötet öppnas. Med anledning av corona/covid 19 medverkar några mötesdeltagare digitalt och andra är på plats i regionens lokal. En beslutsfattare medverkar enbart inför mötets öppnande, i samband med att mötet kopplas upp och deltagare presenterar sig.</p> <p>Styrelsens ordförande öppnar mötet och närvarande representanter presenterar sig.</p>
2	<p>Val av justerare Tomas Johansson utses att justera samrådets protokoll.</p>
3	<p>Rapport om förbundets nuläge och det gångna året Förbundschef rapporterar om förbundet och den övergripande utveckling som skett sedan föregående ägarsamråd. Med utgångspunkt i hemsidan www.sjusam.se presenteras insatser till arbetslösa och sjukskrivna samt den kompetensutveckling som förbundet kan erbjuda riktat till anställd personal hos medlemmarna.</p> <p>Aktiviteter har formats och sammanslagningar genomförts baserat på evidens om framgångsfaktorer. ACT och Progressionsmätning tillhör de metoder som enligt genomförd utvärdering och forskning bidrar till att människor hållbart ska kunna finna och behålla sin plats i arbetslivet.</p> <p>Årsredovisningen för 2019 är fastställd och utskickad som underlag inför detta möte, men ännu inte skickad till ägare då revisorerna inte avgett revisionsberättelse.</p>
4	<p>Behov, främst ur strategiskt och strukturellt perspektiv Mötesdeltagarna för samtal om hållbarhet i arbetslivet, kompetensutveckling för parternas egna anställda, och andra åtgärder som skulle kunna vidtas för att indirekt kunna stödja att fler kan komma i arbete, och uthålligt arbeta kvar.</p> <p>Medlemmarna ger uttryck för att vara nöjda med driften fram till nu. Det ses fortfarande som strategiskt rätt att finansiera både strukturövergripande insatser och individinriktade aktiviteter och ha ett lösningsinriktat fokus med möjlighet att anpassa så att förbundet stödjer i förhållande till myndighetsövergripande förordningar.</p> <p>Det upplevs vara ett positivt klimat som bygger på att resurser/utföranden inte alltid fördelas exakt, (även om det i grunden är och fortsatt ska utgå från en jämn fördelning relativt befolkningsmängd)</p> <p>Det konstateras att omvärlden ruskar om oss och att nu prövas vi i samverkan, och då behöver vi fortsatt våga vara modiga. Det finns risk för att fler behöver förbundets stöd efter Corona. Mötet belyser vikten av att sprida kunskap till politiken och att se att förbundets verksamhet är vars och ens egen verksamhet, med tydligt resultatfokus och förväntningar på både förbundet och individer. Förbundet är vad medlemmarna gör det till och det fungerar bra nu, så "if it ain't broken don't fix it" dvs inga stora nya behov.</p>

5	<p>Behov, sett ur individperspektiv</p> <p>Mötet övergår till att analysera behov kopplade till direkt individriktade aktiviteter och noterar risken för att med lågkonjunktur och fler borta från arbete hamnar förbundets målgrupp än längre bort från arbete. Lågtröskelarbeten kanske får en extremt osäker förutsättning framåt.</p> <p>Påpekas vikten av att kunna ställa om snabbt och flera kommuner nämner att det finns beredskap och flexibilitet hos personalen att tex stötta omsorgssektorn vid nödläge. Beträffande jämställdhet noteras uppgifter om statistiska skillnader vid arbetslöshet; kvinnor från andra länder har generellt svårare att komma i arbete, medan långtidsarbetslösa män har högre dödlighet jämfört med kvinnor. För både kvinnor och män behövs fortsatt pre-rehabiliterande insatser, för att rusta enskilda individer att därefter kunna ta del av de insatser myndigheterna finansierar på egen hand.</p> <p>Sett ur individperspektiv framkommer att de enskilda arbetsgivarna behöver fortsatt stöttning i att kunna ta emot de enskilda som förbundet rustat. Det räcker således inte med det individfokuserade, utan behoven pekar tillbaka till strukturen; båda delarna behövs.</p> <p>I förbundets nya projekt ”PR-Hälsa i Hållbart arbetsliv” ingår att få fler män att arbeta inom vård och omsorgssektorn. Det huvudsakliga målet är att stärka förutsättningarna för alla som arbetar i sektorn och de många kvinnorna som redan är anställda ska gynnas av satsningen. Det kan skapa ilska, vilket accepteras då det ändå bedöms bli en framgångsväg med män som medel för att stärka en kvinnodominerad sektor.</p>
6	<p>Övriga frågor</p> <p>Medlemmarna informerar varandra kortfattat i frågor som är aktuella i relation till förbundet och de arbetsmarknadsenheter som utför aktiviteter på uppdrag av förbundet.</p>
7	<p>Beslut om medfinansiering, och nivå för äskande om statliga medel</p> <p>Medlemmarna beslutar i enlighet med tidigare år att äska om maximal statlig anslagsdel för drift av samordningsförbundet 2021.</p> <p>Kommunerna i Sjuhärad tillsammans med region Västra Götaland gör ett medfinansieringsåtagande för 10 miljoner kr för att motsvara statens belopp.</p> <p>Om staten skjuter till extra medel så bör det övervägas om den del av det egna kapitalet som kommunerna och regionen bidragit med som överskjutande del de senaste åren skulle kunna användas för att ytterligare utöka driftsbudget.</p> <p>Om staten tillskjuter mer medel än vad som hittills tillgängliggjorts kallar förbundet till ett samråd även till hösten.</p>
8	<p>Mötet avslutas med lunch från 11.30</p> <p>Styrelsens ordförande tackar för medlemmarnas deltagande och avslutar mötet</p>

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

ANSLAG/BEVIS

Protokollet från styrelsen för Sjuhärads samordningsförbunds möte är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på medlemskommunernas anslagstavlor samt på Västra Götalandsregionens anslagstavla.

Sammanträdesdatum:	2020-03-27
Justeringsdatum:	2020-04-20
Anslaget sätts upp:	2020-04-20
Anslaget tas ned:	2020-05-11

Protokollet finns tillgängligt på

www.sjusam.se

Originalprotokollet förvaras hos Sjuhärads samordningsförbund,
Bryggaregatan 8, Borås.

Sjuhärads Samordningsförbund

Anna Fagefors
Förbundschef

kontakt

anna.fagefors@sjusam.se

0708-854176

Organ **Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund**
Tid **Fredag den 27/3, kl 13.30-15.30**
Plats Solhem Regionens Hus, Borås (Ekenäsgatan 15, lokal Avsikten)

Beslutande

Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen
Sofia Sandängers, Försäkringskassan

Ersättare

Leif Sternfeld (C), Marks kommun
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Eva Larsson (C), Herrljunga kommun

Övriga

Anna Fagefors, Förbundschef
Pernilla Andersson, Projektledare, Biträdande förbundschef

Omfattning

Inför mötet har personal från Mark och Vårgårda informerat och gett exempel på hur de arbetar med ACT i förbundets aktiviteter.

§§ 13-19

Sekreterare Anna Fagefors

Ordförande Cecilia Andersson

Justerare Jonas Ryhr

§§   Ärenden   Beslut

13	Mötet öppnas, godkännande av dagordning Med anledning av corona/covid 19 medverkar några mötesdeltagare digitalt och andra är på plats i regionens lokal.	Dagordningen godkänns.
14	Val av justerare	Jonas Ryhr justerar.
15	Föregående protokoll, den 5/2 2020 Föregående protokoll är anslaget: www.sjusam.se Noteras: att årsredovisning ännu inte är skickad till medlemmarna för prövning av ansvarsfrihet. Revisionsberättelse ännu inte inkommen. samt förtydligas att tidigare stöd till sociala företag avbrutits i sin nuvarande form och att budgetposten tas bort för att balansera budget, samt att förbundet under 2020 ska utreda eventuella stödformer, som ska ske i enlighet med de nationella riktlinjerna.	Protokollet godkänns och läggs till handlingarna.
16	Framtidsmässan, uppföljning Den 6/3 genomfördes en framtidsmässa för och om unga med funktionsnedsättning, inom Pulsprojektet. Sofia redogör för det stora intresset från målgruppen och den efterföljande workshop. Det som var avsett att vara en liten pilot blev ett stort evenemang och fler skulle ha behov av att ta del av informationen.	Styrelsen noterar att mässan och efterföljande workshop varit lyckade. Eventet är lämpligt att upprepa, med anpassning till vunna erfarenheter
17	Informationspunkt för förbundschef Slutredovisning pågår gentemot ESF för Positiv Rörelse som efter mars upphör som projekt. Delar av medel som uppbokades har fortsatt nyttjats utanför projektets ursprungliga ram. Det nya projektet PR Hälsa i hållbart arbetsliv tar nu vid. Corona har påverkat delar av förbundets verksamhet och då främst Space som skulle omfattat utlandspraktik. Resan till Italien har inställts.	Styrelsen noterar informationen

18	<p>Informationspunkt för parterna</p> <p>Parterna informerar varandra om delar av de frågor och synpunkter som framkommit vid medlemssamrådet tidigare på dagen.</p> <p>Övrigt aktuellt som noteras: Alla parter berörs nu kraftigt av pågående Corona och Covid19.</p> <p>VG-Regionen rustar för det värsta och hoppas på det bästa gällande virusläget och hanterar såväl läkemedel, skyddsutrustning och personal som en enda gemensam enhet för hela regionen.</p> <p>Försäkringskassan ser ett läge där fler utbetalningar ska ske utan att lagstiftningar och direktiv ännu ger alla svar.</p> <p>Mark rapporterar kort om att de nyss dragit igång sin nya arbetsmarknadsenhet.</p> <p>Många befarar nu starkt att arbetslösheten ökar och läget oroar Arbetsförmedlingen och kommunerna lyfter riskerna med att förbundets målgrupper riskerar att hamna mer i bakvattnet med fler arbetslösa personer. Anställning som medel för anställbarhet kan bli aktuellt i vissa kommuner.</p> <p>De ledamöter som var med på spridningskonferensen för Positiv Rörelse ger lite korta återblickar om det.</p>	<p>Var och en i styrelsen noterar aktuella frågor och uppmuntras att ta del av de positiva omdömen som olika ägarrepresentanter framfört under förmiddagens möte.</p>
19	<p>Övriga frågor, mötet avslutas</p> <p>Ordförande tackar alla deltagare, både som varit på plats och de som deltagit via digital sändning. Förbundets personal tackar ordförande som bistått med tekniska förutsättningar och ordnat med att mötet kunnat ske i Regionens lokaler.</p>	<p>Mötet avslutas.</p> <p>Nästa möte: 2/6 fm</p>

Beslut att avslå begäran om att ta del av allmän handling

Bakgrund

██████████ har den 11 mars 2020 begärt att få ta del av loggar för all inkommande och utgående e-post som Herrljunga kommun har skickat till eller tagit emot från e-postkonton med andra domäner än herrljunga.se under perioden 1 januari 2020 – 11 mars 2020. Den 12 mars 2020 meddelade ██████████ att e-postloggarna inte behöver vara organiserade i en Excel-fil, utan att det går bra med en ”rå” loggfil.

Kommunstyrelsen i Herrljunga kommun avlog den 1 april 2020 begäran och beslutet överklagades samma dag till Kammarrätten i Jönköping. Den 24 april 2020 upphävde kammarrätten det överklagade beslutet och visade målet åter till kommunstyrelsen i Herrljunga kommun för ny prövning med motiveringen att prövningen som kommunstyrelsen har gjort skett i förhållande till ██████████ begäran den 11 mars 2020 och inte i förhållande till den begränsning som gjordes den 12 mars 2020. Kommunstyrelsen i Herrljunga kommun gjorde en ny prövning den 28 april 2020.

Beslut

██████████ begäran om att ta del av allmän handling avslås med hänvisning till 2 kap. 6 § 2 st. tryckfrihetsförordning (TF). Den begärda sammanställningen kan inte göras med rutinbetonade åtgärder och det är därför inte fråga om en förvarad allmän handling enligt 2 kap. 4 § TF.

Skälen för beslutet

Allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar slås fast i 2 kap. 1 § TF. I 2 kap. 4 § i samma lag föreskrivs vad som är allmän handling. E-postloggar utgör en sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling som anses förvarad hos myndigheten endast om myndigheten kan göra sammanställningen tillgänglig med rutinbetonade åtgärder (2 kap. 6 § 2 st. TF). Av förarbeten till tryckfrihetsförordningen (prop. 2001/02:70 s. 37) framgår bland annat att med rutinbetonade åtgärder avses en begränsad arbetsinsats som inte är förknippad med några nämnvärda kostnader.

Herrljunga kommun kan, trots den begränsning av begäran som ██████████ gjorde den 12 mars 2020, inte göra den efterfrågade sammanställningen tillgänglig med rutinbetonade åtgärder. För att göra den begärda sammanställningen tillgänglig krävs en arbetsinsats som Herrljunga kommuns IT-avdelning uppskattar till 12 timmar. För att få fram de begärda uppgifterna behöver IT-avdelningen logga in i kommunens spamfilter, göra en sökning efter in- och utgående e-post under perioden 1 januari 2020 – 11 mars 2020, manuellt kopiera informationen och klistra in den i en ny fil, exempelvis i Excel-format. Totalt rör det sig om cirka 360 000 rader.

Eftersom spamfiltret visar maximalt 1000 rader per sida behöver innehållet på varje sida kopieras, klistras in i ovannämnd fil och därefter måste man klicka på en "Nästa-knapp" för att se nästa 1000 rader. Proceduren behöver upprepas tills alla 360 000 rader har klistrats in i filen. Det tar två minuter att exportera 1000 rader, vilket innebär att den totala arbetsinsatsen uppskattas till 12 timmar. Herrljunga kommun har inte de personella resurser som krävs för att genomföra ovannämnda insatser och skulle därför behöva göra en beställning till utomstående konsult. Enligt uppgift beräknas kostnaden för detta uppgå till cirka 15 000 kr.

I ett inspelat telefonsamtal den 20 mars 2020 uppgav en tjänsteman vid Herrljunga kommuns IT-avdelning att en fil tagits fram och att tjänstemän vid kommunkansliet skulle gå igenom den innan utlämnande. Vid närmare kontroll har det konstaterats att filen som omnämns i samtalet inte är komplett, utan att det skulle krävas en arbetsinsats som motsvarar cirka 12 timmar för att färdigställa den. Detta skulle gå utöver vad som kan anses utgöra en begränsad arbetsinsats.

Utöver vad som åberopats ovan framgår av 8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslag (OSL) att en uppgift för vilken sekretess gäller inte får röjas för enskilda eller för andra myndigheter, om inte annat anges i OSL eller i lag eller förordning som OSL hänvisar till. Av 8 kap. 2 § OSL framgår bland annat att sådan sekretess som avses i 8 kap. 1 § OSL också gäller mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet när de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra.

En sekretessprövning av begärd sammanställning av e-postloggarna, som innefattar e-post till och från olika myndigheter (nämnder) och i förhållande till varandra självständiga verksamhetsgrenar inom Herrljunga kommun, kan inte utan bearbetning genomföras på ett sådant sätt att bestämmelserna i 8 kap. 1-2 §§ OSL kan efterlevas. För att kunna efterleva bestämmelserna i 8 kap. 1-2 §§ OSL skulle det krävas omfattande programmerings- och sorteringsinsatser innan sekretessprövningen kan ta vid.

Sammanfattningsvis har Herrljunga kommun inte de tekniska möjligheter eller personella resurser som krävs för att göra begärd sammanställning tillgänglig utan att anlita utomstående konsult. Det är alltså fråga om ett arbete som går utöver vad som anses utgöra en begränsad arbetsinsats som inte är förknippad med några nämnvärda kostnader (prop. 2001/02:70 s. 37). Eftersom sammanställningen inte kan göras tillgänglig för kommunen med rutinbetonade åtgärder anses e-postloggarna inte vara en förvarad handling hos myndigheten.

Herrljunga den 28 april 2020

Ior Berglund
Kommundirektör

Hur man överklagar beslutet

Beslutet kan överklagas till Kammarrätten i Jönköping inom tre veckor från det att du fick del av beslutet. Om du vill överklaga beslutet ska du skriva till Herrljunga kommun, Box 201, 524 23 Herrljunga, men överklagandet ska ställas till Kammarrätten i Jönköping. Ditt överklagande kommer därefter att översändas till Kammarrätten tillsammans med övriga handlingar i ärendet.

Överklagandet ska vara skriftligt och ha inkommit till Herrljunga kommun senast tre veckor räknat från dagen då du fick del av beslutet.

Överklagandet ska innehålla följande:

- Vilket beslut som ditt överklagande gäller,
- hur du vill att beslutet ska ändras,
- vilka omständigheter du stöder ditt överklagande på
- de handlingar du anser stödjer ditt överklagande, och
- ditt personnummer, din postadress och ditt telefonnummer.

Överklagandet bör av undertecknad av dig. Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt i original bifogas. Vid frågor om överklagandet hänvisas du till Kammarrätten i Jönköping.